

Raisio lyhyesti

Raisio-konserni on yksi innovatiivisimmista vilja-alan osajista sekä edelläkävijä ekologiassa. Konserni merkitsi ensimmäisenä maailmassa kuluttajatuotteen hiilijalanjäljen ja vesijalanjäljen kertovat merkit pakkaukseen. Tämän lisäksi Raisio on Suomen kannattavin ja kansainvälinen pörssilistattu elintarvikeyhtiö.

Kasvipohjaisen ravinnon erityisosaajana Raision päätuotteita ovat elintarvikkeet, Benecol-tuotteiden ainesosa kasvistanoliesteri, rehut, rehuvalkuainen, kasviöljyt ja bioenergia. Raision tuotteiden pääraaka-aineita ovat viljat ja öljykasvit. Suomessa Raisio on maan suurin teollinen viljan käyttäjä.

Raision strateginen tavoite on kasvaa yritysostoin ja orgaanisesti. Raisio on kasvujaksonsa aikana ostanut kaksi yritysostojen kriteerit erinomaisesti täyttävää välipalayhtiötä Isosta-Britanniasta. Raisio on jatkossakin aktiivinen yritysostoissa, sillä tavoitteenamme on olla yksi Pohjois-Euroopan johtavista välipalayhtiöistä.

Raisio Oyj on vuonna 1939 perustettu suomalainen yhtiö, jonka osakkeet noteerataan NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä. Osakkeenomistajia yhtiöllä on reilut 36000. Raision palveluksessa on noin 1 400 henkilöä ja toimintaa on 12 maassa. Päämarkkina-alueet ovat Suomi, Iso-Britannia, Ruotsi, Venäjä, Ukraina, Puola ja Baltian maat. Vuonna 2011 konsernin liikevaihto oli 553 miljoonaa euroa ja liike-tulos 32 miljoonaa euroa.



Raisio tunnetaan brändeistään

Benecol on kolesterolin alentamisen alkuperäinen asiantuntija ja Benecol-tuotteiden sisältämä kasvistanoliesteri on valittu yhdeksi maailman tärkeimmistä ravitsemusinnovaatioista. Benecol-tuotteita myydään 30 maassa, viidessä maanosassa. Benecol® on Raision tavaramerkki ja Benecol-tuotteiden sisältämä kasvistanoliesteri Raision laajasti patentoima ainesosa. Omilla markkina-alueillaan Raision tunnettuja elintarvikebrändejä ovat Elovena, Honey Monster, Sunnuntai, Carlshamn, Nordic ja Dormen.

Raisio kasvaa ja kannattaa

Raisioagro on kotieläintuottajien ja sopimusviljelijöiden luotettava ja osaava kumppani, jonka palvelukonsepti kattaa tilojen tarpeet rehuista, lannoitteista ja siemenistä aina tuotantotarvikkeisiin asti. Raisioagro tunnetaan myös ravitsemus- ja viljelyosaamisestaan.

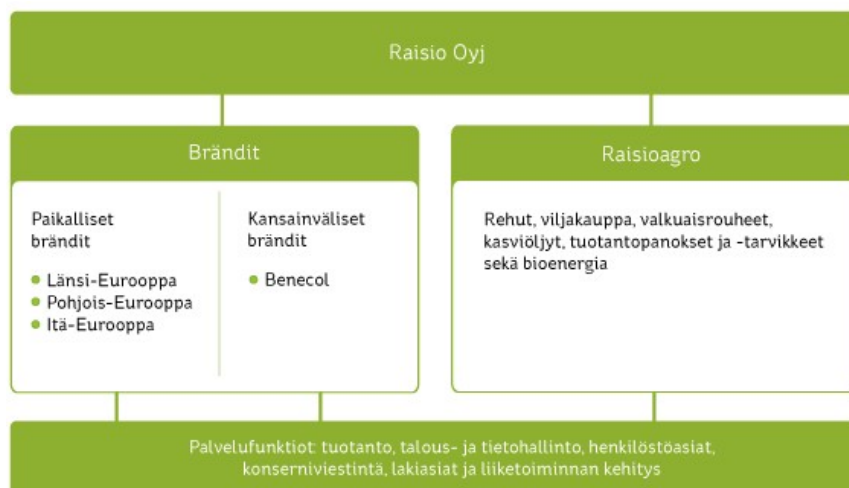
Innovatiivista kehitystä

Raision toiminnan lähtökohta on asiakkaiden tarpeiden mukaiset hyvänmakuiset, ekologiset, terveelliset ja turvalliset tuotteet. Tavassamme toimia korostuvat kestävä kehitys huomioiden kaikissa toiminnoissa sekä jatkuva parantaminen. Olemme aktiivisesti mukana suomalaisen viljaketjun kehittämisessä ja tarjoamme asiakkaillemme työkaluja kehittää omaa toimintaansa ympäristönäkökohdat huomioiden. Kehitämme myös uusia, innovatiivisia ratkaisuja tuotta bioenergiaa peltobiomassasta, jota Suomen suurimpana yhtiönä jalostamme vuosittain vajaa miljardi kiloa.

Ekologisten ja ympäristöä säästävien tuotteiden ja ratkaisujen merkitys osana yrityksen vastuullista toimintaa kasvaa edelleen, sillä kuluttajat haluavat yhä enemmän tietoa raaka-aineiden ja tuotteiden alkuperästä, turvallisuudesta, tuotantotavoista sekä ympäristövaikutuksista.

Jatkamme tiellä, jonka kuluttajien ostokäyttäytymisen muutos on osoittanut oikeaksi.

Konsernirakenne



 > Konserni > Raisio lyhyesti > Vuosi 2011 lyhyesti

Vuosi 2011 lyhyesti

Tammikuu

- Raisio Oyj:n Tutkimussäätiön lahjoitus Turun yliopistolle

Helmikuu

- Raisio osti BigBear Groupin
- Uusi meta-analyysi vahvistaa kasvistanoliesterin annosvasteen myös nykysuositusta suuremmilla käyttömäärillä

Toukokuu

- Osavuosikatsaus: Raision brändit-yksikön liikevaihto kovassa kasvussa

Kesäkuu

- Raisio Oyj:n Tutkimussäätiön lahjoitus Helsingin yliopistolle

Heinäkuu

- Mallasliiketoiminta myytiin Viking Maltille

Elokuu

- Osavuosikatsaus: Raision liike-tulos parani 73%
- Raisio sopi yhteistyöstä Yaran kanssa

Syyskuu

- Viking Maltin kanssa pitkäaikainen yhteistyösopimus mallasohran hankinnasta
- Raisioagro yhdistää Raision rehut, tuotantopanokset ja viljakaupan

Marraskuu

- Osavuosikatsaus: Raision kannattavuus hyvä

Joulukuu

- Raisio nosti arviotaan vuoden 2011 liike-tuloksesta
- Simpli-välipalajuoma palkittiin Yhdysvalloissa vuoden parhaana smoothie-tuotteena

Avainluvut 2011

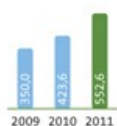
KESKEISET TUNNUSLUVUT, TULOS ILMAN KERTAERIÄ					
	Q4/2011	Q3/2011	Q2/2011	Q1/2011	2011
LIKEVAIHTO					
Brändit, M€	79,1	81,5	81,1	72,9	314,6
Raisioagro, M€	60,1	60,5	71,0	49,5	241,1
Muut toiminnot, M€	0,5	0,5	0,2	0,2	1,4
Toimialaryhmien välinen myynti, M€	-1,0	-0,9	-1,9	-0,8	-4,6
Liikevaihto yhteensä, M€	138,7	141,7	150,5	121,7	552,6
LIIKETULOS (EBIT)					
Brändit, M€	6,6	10,4	8,4	5,8	31,2
Raisioagro, M€	-0,5	0,4	2,3	0,7	2,9
Muut toiminnot, M€	-1,2	-0,4	-0,2	-0,5	-2,4
Eliminoinnit, M€	0,0	0,3	-0,3	0,0	0,0
Liiketulos (EBIT) yhteensä, M€	4,9	10,7	10,2	6,1	31,8
% liikevaihdosta	3,5	7,5	6,8	5,0	5,8
Rahoitustuotot ja kulut, netto, M€	-0,3	-0,2	-0,9	-0,1	-1,5
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta, M€	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tulos ennen veroja, M€	4,6	10,5	9,2	6,0	30,3
Tuloverot, M€	0,4	-2,6	-2,2	-1,3	-5,7
Tilikauden tulos, M€	5,0	7,9	7,0	4,7	24,6
Tulos/osake, €	0,03	0,05	0,05	0,03	0,16

Avainluvut 2011

KESKEISET TUNNUSLUVUT, TASE				
	31.12.2011	30.9.2011	30.6.2011	31.3.2011
Oman pääoman tuotto, %	6,5	6,7	5,2	1,3
Sijoitetun pääoman tuotto, %	7,3	8,1	6,7	3,0
Korolliset rahoitusvelat kauden lopussa, M€	115,7	115,7	112,9	125,0
Omavaraisuusaste, %	60,2	60,5	60,7	56,7
Nettovelkaantumisaste, %	-7,5	-0,2	13,5	16,5
Oma pääoma/osake, €	2,13	2,08	2,02	1,95

Avainluvut graafeina

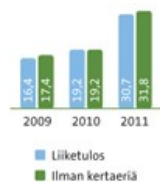
Liikevaihto (milj. €)



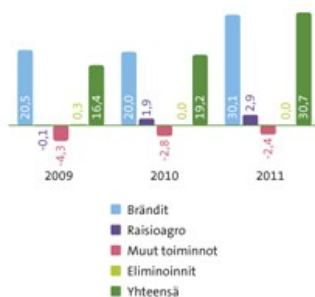
Liikevaihdon muutos (%)



Liiketulos (milj. €)



Liiketulos segmenteittäin (milj. €)



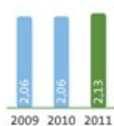
Tulos ennen veroja (milj. €)



Rahavirta (milj. €)



Oma pääoma/osake (€)

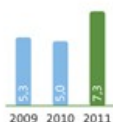


Tulos/osake, EPS (€)

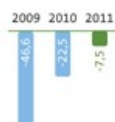


Avainluvut graafeina

Sijoitetun pääoman
tuotto (%)



Nettovelkaantumisaste (%)

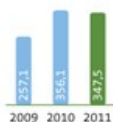


Markkina-arvo (milj. €)



Ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita.

Yritysarvo EV (milj. €)



Investoinnit (milj. €)



Vuoden 2011 suurin investointi oli Big Bear Groupin osto.

Tutkimus- ja
kehityskulut (milj. €)



 > [Konserni](#) > [Raisio lyhyesti](#) > [Raisio maailmalla](#)

Raisio maailmalla



Raision vuosikertomus 2011 on julkaistu verkossa osoitteessa <http://vuosikertomus2011.raisio.com>
Tämä sivu on osa vuosikertomusta. Yhteydenotot communications@raisio.com.

Toimitusjohtajan katsaus

Raision vuosi 2011 sujui erinomaisesti kaikilla mittareilla. Liikevoitto nousi 32 miljoonaan euroon, kassavirta oli 50 miljoonaa eli voimakkaasti positiivinen, yhtiö kykeni palaamaan nettovelattomaksi tehdystä isosta yritysostosta huolimatta ja pääomallekin syntyi toimialalle hyvä 8 %:n tuotto ilman kertaeriä. Kasvustrategian toteuttaminen siis jatkui ja siinä onnistuttiin hyvin.

Raisio on kulkenut viidessä vuodessa pitkän tien kriisiyrityksestä Helsingin pörssin kansainvälisimmäksi, kannattavimmaksi ja vakavaraisimmaksi elintarvikeyhtiöksi. Viimeisten viiden vuoden aikana Raision jatkuvien toimintojen liiketulos on parantunut lähes joka kuukausi kausivaihtelu huomioden ja yhtiö on palkinnut omistajiaan tasaisesti nousevalla osingolla. Vastaavia tapauksia ei pörssistä löydy lisäksemme montaa muuta.

Tulos on tehty alussa laaditulla strategialla, jonka mukaan ensin hoidettiin akuutti kannattavuusongelma, sitten keskityttiin yhtiön vahvimille ja lupaavimmille toimialoille ja lopulta aloitettiin kansainvälistyminen yrityskauppojen kautta. Strategia on osoittanut toimivuutensa ja jatkamme sen toteuttamista tästä eteenpäin.



Raisio kasvaa ja
kannattaa

Raisiolla on kaksi toimialaa: Brändit ja Raisioagro. Brändit keskittyy terveelliseen, ekologiseen välipalaan ja hakee kasvua koko Pohjois-Euroopan alueelta. Brändit-yksikön suurimmaksi markkina-alueeksi on noussut Iso-Britannia, joka tuo lähes puolet liikevaihdosta vahvoilla tuotemerkeillä, kuten Honey Monster, Dormen ja Fox. Kansainvälin brändimme on edelleenkin Benecol, jota myydään yli 30 maassa ympäri maailman ja joka tieteellisesti todistetun paremman tehokkuutensa ja toimivuutensa ansiosta tulee jatkamaan kasvuaan uusiin markkinoihin.

Suurimmat uudistukset on tehty Raisioagrossa. Ensinnäkin rehuliiketoimintaa järjesteltiin vastaamaan tulevaisuuden haasteisiin, toiseksi viljakauppa yhdistettiin rehuun ja saatiin näin kaikki asiakkuudet hoidettavaksi kätevämmiin samasta pisteestä. Kolmas uudistus oli uuden ajan verkkokaupan kehittäminen, joka avattiin asiakkaille kuluvana kevättalvena. Iso muutos oli myös perinteikkään maltaan myyminen suomalaiselle ostajalle. Myyminen oli meille välttämätön taloudellinen realiteetti, mutta toiminnan loppuminen Raisiossa oli silti karvas pala.

Biotalous on Suomen ja Raision mahdollisuus

Muutos maailmalla jatkuu. Keskiluokka kasvaa voimakkaasti ja nyt maailmassa on kaksi miljardia ihmistä, joilla on ostovoimaa. Vauhti on kova, sillä määrä on tuplaantunut reilussa kymmenessä vuodessa ja arvioidaan, että vuoteen 2030 mennessä ostovoimaista keskiluokkaa on kolme miljardia. Kaikkien resurssien kysyntä kasvaa, mikä on maapallon kestokyvyn kannalta uhka ja samalla mahdollisuus niille yrityksille, jotka kykenevät löytämään ratkaisuja. Tätä muutosta kutsutaan siirtymisenä biotalouteen, jossa resurssit, kuten vesi ja ravinteet, saadaan kiertämään tehokkaasti.

Raisio on kokoisekseen yritykseksi erittäin vahva toimija tutkimuksessa ja kehityksessä. Olemme ensimmäisenä maailmassa luoneet hiili- ja vesimerkit kuluttajatuotteelle. Benecol on synnyttänyt maailmanlaajuisesti uuden kategorian, joka parantaa ihmisten terveyttä, hyvinvointia ja elämän laatua. Uusimpana esimerkkinä haluan mainita innovaation nimeltä Maituri 12000 E, joka on maitorehu. Sen avulla lehmä voi paremmin, tuottaa siksi maitoa 10 % enemmän ja tässä maidossa on enemmän sekä rasvaa että proteiinia. Rehusta on tehty maailmanlaajuinen patenttihakemus ja sillä voi olla erittäin suuria vaikutuksia maapallon kykyyn tyydyttää kasvavan keskiluokan kasvavaa eläinproteiinin kysyntää.

Edellä kuvatut innovaatiot ovat esimerkkejä biotalouden kaupallisista mahdollisuuksista. Maailmassa on ennennäkemättömän paljon ostovoimaisia ihmisiä, jotka ovat aiempaa koulutetumpia ja kiinnostuneita paitsi omasta hyvinvoinnistaan myös ympäristön hyvinvoinnista.

Koko Suomen kannalta biotalouteen siirtyminen avaa mahdollisuuden luoda Vihreä Sampo, joka tuottaa kestävästi hyvinvointia maallemme. Suomesta löytyy biomassasaamista yli toimialarajojen. Kykenemme luomaan uuden sukupolven ravintoa, energiaa ja materiaa biomassasta sekä vastaamaan globaaliin kysyntään paitsi tavaravientinä myös osaamisen vientinä. Lisäksi olemme biotalousajan tärkeimmän nesteen eli veden suurvalta. Raisio on osaltaan mukana kehittämässä tätä Vihreää Sampoa ja suhtaudumme luottavaisesti kykyymme kasvattaa kannattavaa liiketoimintaa ja tuottaa vaurautta osakkeenomistajillemme jatkossakin.

Liiketoimintastrategia

Raisio visio on olla ekologisten ja terveellisten välipalojen edelläkävijä johtavilla brändeillä sekä kestäväen ruokaketjun aktiivinen kehittäjä. Yhtiön strategia rakentuu tämän vision pohjalle.

Brändit-yksikön toiminnoissa edelläkävijyys ilmenee kuluttajien tarpeisiin vastaavien terveellisten ja ekologisten välipalojen innovointina. Raisioagro-yksikössä edelläkävijyys näkyy yhtiön tavoitteena lisätä ruokaketjun kannattavuutta tarjoamalla asiakkaille kokonaisvaltaista palvelua kilpailukykyiseen hintaan samalla pienentäen kotieläintuotannon ja viljelyn ekologista jalanjälkeä eettisesti kestäville ratkaisuille.

Raisio tavoittelee kasvua sekä yritysostojen että orgaanisen kasvun kautta. Raision vahva tase ja rahavirta antavat hyvän pohjan jatkaa kasvujakson toteuttamista. Raisio on jatkossakin aktiivinen yritysostorintamalla.

Raisio-konserni muodostuu Brändit- ja Raisioagro-yksiköistä. Brändit-yksikköön kuuluvat kansainväliset ja paikalliset elintarvikebrändit. Raisioagroon kuuluvat rehut, viljakauppa, valkuaisrouheet ja kasviöljyt, tuotantopanokset sekä bioenergia. Brändit-yksikössä parhaat kasvun mahdollisuudet tulevat yritysostojen kautta, Raisioagrossa orgaanista kasvua haetaan uuden ajan maatalouskaupan ja uuden, kokonaisvaltaisen palvelukonseptin myötä.



Kasvustrategia

Raisio tavoittelee kasvua sekä yritysostojen että orgaanisen kasvun kautta. Raision vahva tase ja rahavirta antavat hyvän pohjan jatkaa kasvujakson toteuttamista. Raisio on jatkossakin aktiivinen yritysostorintamalla.

Kasvu yritysostoin

Kaupan ja jakelukanavien kansainvälistyminen lisää rakennejärjestelyjä, jolloin myös elintarviketeollisuuden on muututtava kansainvälisemmäksi. Nopein tie kansainvälistymiseen ovat yritysostot, joihin Raisiolla on erinomaiset mahdollisuudet. Yhtiö on pieni ja ketterä, ja sillä on kyky tehdä tarvittaessa nopeatkin päätöksiä. Lisäksi Raision tase ja rahavirta ovat vahvoja. Yhtiöllä on tällä hetkellä noin 400 miljoonaa euroa käytettäväksi yritysostoihin.

Erinomaiset
mahdollisuudet
yritysostoihin

Vahva tase on seurausta viime vuosina tehdyistä divestoinneista. Vuonna 2007 Raisio luopui peruna- ja diagnostiikkaliiketoiminnoista, vuonna 2009 margariiniliiketoiminnasta ja vuonna 2011 mallasliiketoiminnasta. Vastaavasti vuosina 2010 ja 2011 ostettiin aamiais- ja välipalatuotteita valmistavat yhtiöt Isosta-Britanniasta. Näiden divestointien ja yritysostojen myötä Raisio on keskittynyt entistä selkeämmin viljapohjaisiin tuotteisiin. Raision strateginen painopiste on ekologisissa ja terveellisissä välipaloissa.

Raisio on kiinnostunut yhtiön strategiaan sopivista yrityksistä, jotka edustavat pieniä ja kasvavia tuotesegmenttejä sekä uusia markkina-alueita.

Yritysostot
perustuvat tiukkoihin
kriteereihin

Raisio on määritellyt tiukat kriteerit, jotka potentiaalisten yritysostokohteiden pitää täyttää. Nämä neljä kriteeriä liittyvät tuoteapplikaatioihin, kuluttajabrändeihin, asiakaspohjaan ja ostohintaan.



Raisio on toteuttanut onnistuneita yritysostoja

Raisio on osoittanut kykynsä tehdä onnistuneita yritysostoja. Englantilaisen Glisten plc:n osto huhtikuussa 2010 oli ensimmäinen konkreettinen esimerkki Raision kasvustrategian toteuttamisesta. Big Bear Groupin osto helmikuussa 2011 täydensi erittäin hyvin Glisten-kauppaa ja antaa tarvittavan kriittisen massan jatkoa varten. Toteutettujen yritysostojen myötä Raisio on saanut tukevan jalansijan Ison-Britannian aamiais- ja välipalatuotteiden markkinoista.

Strategiset tavoitteet

Konsernin tavoitteena on kasvaa onnistuneilla yritysostoilla sekä orgaanisen kasvun kautta. Brändit-yksikön ambitio on, että liike-tulos on 10 % liikevaihdosta. Tavoitteena on kasvaa Pohjois-Euroopan johtavaksi välipalayhtiöksi. Raisioagro-yksikön tavoitteena on 10 miljoonan euron liike-tulos vuosit-asolla.

Brändit - kasvu • Liikevaihto: 500 M€ • EBIT-marginaali: 10 %	Raisioagro - kannattavuus • EBIT: 10 M€
   	

Raisio on viimeisten viiden vuoden aikana läpikäynyt valtavan muodonmuutoksen onnistuneesti. Pitkään tappiota tehneestä yhtiöstä on kasvanut Suomen kannattavin ja kansainvälinen pörssilistattu elintarvike-yhtiö. Tulosparannus on ollut tasaista, vaikka toimintaympäristömme on ollut muutoksessa. Tasainen tulosparannus toimintaympäristön jatkuvassa muutoksessa on osoitus siitä, että olemme valinneet oikean tien ja kyenneet toteuttamaan strategiaamme menestyksekkäästi.

Raisio kasvaa ja kannattaa

Kasvujakson aikana olemme ostaneet kaksi yhtiötä Isosta-Britanniasta. Yritysostojen myötä olemme saaneet tukevan jalansijan maan aamiais- ja välipalatuotteiden markkinoista. Brändit-yksikkömme kannattavuutta mittaava liike-tuloksen osuus liikevaihdosta kestää hyvin vertailun jopa monikansallisiin elintarvikejätteihin. Toteutetuista yritysostoista huolimatta Raisio on jälleen nettovelaton yhtiö, jolla on vahva kassavirta myös kasvujaksolla.

Näkymät 2012

Raisio jatkaa kasvustrategiansa toteuttamista sekä orgaanisen kasvun että yritysostojen kautta. Ennakoimme liike-tuloksen edelleen paranevan vuosit-asolla.

Strategiset vaiheet

Raision liiketoiminnan kehitys voidaan jakaa kolmeen strategiseen jaksoon. Käänteeseen ja kannattavuuden parantamisen jälkeen Raisio siirtyi vuonna 2010 kasvun jaksoon, joka jatkuu edelleen



Kasvu, 2010-

Raision tärkein tavoite on kannattava kasvu. Kasvujakson tavoitteita käsitellään [kasvustrategia-otsikon](#) alla tässä vuosikertomuksessa. Vaikka Raision kolmen strategisen jakson haasteet ovat olleet erilaisia, yhteistä menestymiselle kaikissa jaksoissa on ollut kyky havaita mahdollisuudet ja hyödyntää niitä tehokkaasti osaavan organisaation ja kumppanuuksien avulla.

Kasvujaksonsa aikana Raisio on toteuttanut kaksi yritysostoa Isossa-Britanniassa sekä luopunut kesällä 2011 mallasliiketoiminnasta, jonka synergiat muiden toimintojen kanssa olivat vähäiset. Raisio jatkaa mallasohran sopimusviljelyttämistä sekä toimittaa mallasohraa Viking Maltin mallastamoihin.

Raisio on osoittanut kykynsä tehdä kannattavia yritysostoja, ja esimerkiksi Ison-Britannian toimintojen kannattavuus oli vuoden 2011 lopussa parempi kuin ostohetkellä.

Raision kasvujakso jatkuu strategiaa toteuttaen

Kannattavuus, 2008-2009

Vuosien 2008 ja 2009 kannattavuusjakson aikana Raisio keskittyi voimakkaasti kannattavuuden parantamiseen. Siihen tähtääviä toimenpiteitä olivat tuotevalikoiman uudistaminen kuluttajien tarpeita vastaavaksi, liiketoiminnan prosessien tehostaminen ja logistisen ketjun kehittäminen. Raisio toteutti uutuustuotelanseerauksia kotimarkkina-alueillaan ja valmisteli etenemistä uusille markkina-alueille ja uusiin tuotekategorioihin. Myös yhtiön Itä-Euroopan elintarviketoimintoja rationalisoitiin kannattavuuden parantamiseksi.

Vuonna 2009 Raisio myi margariiniliiketoimintansa Bungelle. Margariiniliiketoiminnan myynnin myötä Raisio keskittyi strategisesti entistä selkeämmin viljapohjaisiin tuotteisiin ja sai lisäresursseja muiden liiketoiminta-alueiden kehittämiseen. Kannattavuusvaiheen lopussa Raisio oli noussut Suomen kannattavimmaksi pörssilistatuksi elintarvikeyhtiöksi.

Nousu suomen kannattavimmaksi pörssilistatuksi elintarvikeyhtiöksi

Käännne, 2007

Vuoden 2007 käännnejakson aikana Raisio luopui tappiollisista liiketoiminnoistaan, kuten perunaliiketoiminnasta ja diagnostiikkaliiketoiminnasta, sekä myi erikoisrehuja valmistavan yhtiön ja osuutensa puolalaisesta meijerialan yrityksestä. Myös organisaatiota virtaviivaistettiin ja toimintoja tehostettiin.

Benecol-brändiin ja kasvistanoliesteriin liittyvien oikeuksien palautuminen pitkäaikaiselta yhteistyökumppanilta McNeililtä antoi Raisiolle mahdollisuuden keskittyä oman liiketoiminnan ja tuotesovellusten kehittämiseen. Yhtiö siirtyi joustavaan hinnoittelumalliin päivittäistavarakaupan kanssa ja otti käyttöön viljan kiinteähintaisen suorahankintajärjestelmän.

Arvot

Me raisiolaiset olemme osaavia, vastuullisesti toimivia ja yhteistyökykyisiä. Arvot tukevat yhtiön strategiaa ja auttavat strategian mukaisten tavoitteiden saavuttamisessa.

Me raisiolaiset olemme viime vuosien aikana oppineet toimimaan yhtenäisesti, nopeasti ja joustavasti, mikä näkyy kannattavuutena, toimintojen tehostumisena ja jatkuvana parantamisena. Osaavan henkilöstön merkitys Raision toimintojen kehittämisessä on keskeinen.

Myös vastuullinen tapa toimia sekä luonnonvarojen kestävä käyttö ovat keskeistä kaikessa mitä teemme. Avoin yhteistyö on näkynyt toimintojen jatkuvana tehostumisena sekä tiiviinä kumppanuuksina asiakkaiden ja muiden sidosryhmien kanssa. Elintarvikeketjun murroksessa henkilöstön vahva osaaminen sekä yhtiön kyky sopeutua nopeasti markkinatilanteen muutoksiin ovat tärkeitä menestystekijöitä myös jatkossa.



Toimintaympäristö

Raisio on viimeisten viiden vuoden aikana läpikäynyt valtavan muodonmuutoksen onnistuneesti. Pitkään tappiota tehneestä yhtiöstä on kasvanut Suomen kannattavin ja kansainvälinen pörssilistattu elintarvikeyhtiö. Tulosparannus on ollut tasaista, vaikka toimintaympäristömme on ollut jatkuvassa muutoksessa. Samaan aikaan olemme kyenneet toteuttamaan strategiaamme menestyksekkäästi.

Kasvujakson aikana olemme ostaneet kaksi yhtiötä Isosta-Britanniasta. Yritysostojen myötä olemme saaneet tukevan jalansijan maan aamiais- ja välipalatuotteiden markkinoista. Toteutetuista yritysoistoista huolimatta Raisio on jälleen nettovelaton yhtiö, joka on pystynyt pitämään vahvaa kassavirtaa myös kasvujaksolla.

Raisio korostaa vahvojen brändien merkitystä kasvun mahdollistajana. Viime vuonna Raision rehu- ja viljakauppaliiketoiminnoissa toteutettiin iso muutos, jolla toiminta sopeutetaan tulevaan markkinatilanteeseen. Uudelleenorganisoinnin tavoitteena on lisäarvon tuottaminen asiakkaille mm. tarjoamalla heille laajempi valikoima tuotteita sekä helpottamalla heidän arkeaan kilpailukykyisellä ja logistisesti tehokkaalla toiminnalla. Muutoksen pohjatyö tehtiin vuoden 2011 puolella ja nyt jatketaan uudella brändillä - Raisioagrona.



Vahvoja brändejä ja trendejä

Myynti Isossa-Britanniassa kehittyi hyvin ja meillä on yritysostojen kautta aikaisempaa monipuolisempi brändituotteiden valikoima tällä Raision brändit-yksikön suurimmalla markkina-alueella. Vuonna 2011 markkinatilanne Isossa-Britanniassa oli edelleen haastava, sillä perheiden käytettävissä olevat varat laskivat noin 15 eurolla viikossa. Vähittäiskaupassa promootiomyyntin taso jopa nousi vuoteen 2010 verrattuna. Myös Raisio lisäsi panostustaan promootiomyyntissä. Toisaalta premium-, luksus- ja terveysvaikutteisten tuotteiden myynti kasvoi. Myös edullisten elintarvikkeiden myynti kasvoi.

Raisio osoittanut
kykynsä tehdä
onnistuneita
yritysostoja

Isossa-Britanniassa kaupan kilpailutilanteessa tapahtui muutos, jossa toisaalta halpakaketjut voittivat markkinaosuutta ja samalla luksusketjut kasvattivat myyntiään. Raisio on osoittanut kykynsä tarjota asiakkailleen tuoteratkaisuja, jotka vastaavat vaihtuviin kuluttajatarpeisiin haastavassakin markkinatilanteessa.

Suomessa terveellisten ja ekologisten välipalojen myynti kasvoi. Toisaalta tilanne markkinoilla oli tiukka kuluttajien ostokäyttäytymisen muutoksen seurauksena. Markkinoiden epävarmuus näkyi private label -tuotteiden myynnin kasvuna Suomessa.

Syksyllä aloitettiin kansainvälisen aamiaismurobrändin, Honey Monsterin, lanseeraus Suomeen. Honey Monster on erittäin tunnettu Isossa-Britanniassa, Ruotsissa ja Tanskassa. Lanseerauksen pääpaino on vuodessa 2012.

Gluteenittomuus on tunnistettu kasvavaksi kansainväliseksi trendiksi. Uudistetun Provena-brändin puhdas kaura -tuotteet tarjoavat kuluttajille herkullista makua ja terveellisyttä. Provena-tuotteet ovat myynnissä Suomen ja Ruotsin lisäksi Tanskassa, Baltian maissa ja Puolassa.

Gluteenittomuus
noussut
kansainväliseksi
trendiksi

Vuonna 2011 Benecol-tuotteiden myynnin kehitys oli vakaata ja markkina-asema pysyi lähes muuttumattomana päämarkkina-alueilla. Maantieteellisten alueiden välillä oli kuitenkin suuriakin eroja. Edelleen jatkuva vaikea taloudellinen tilanne näkyi monilla markkinoilla. Siitä huolimatta usealla näistä markkinoista Benecol-tuotteiden myynti kasvoi, esimerkiksi mainittakoon Iso-Britannia, Irlanti ja Kreikka.

Muutos Raisioagroksi

Raisio käynnisti syksyllä 2011 toiminnallisten ja juridisten rakenteiden uudistamisen vastatakseen paremmin muuttuneeseen markkinatilanteeseen, mahdollistaakseen kasvun ja varmistaakseen kilpailukykyä tulevaisuudessa. Raisioagro korvasi Business to Business -yksikön ja siihen keskitettiin rehut, rehukomponentit, viljakauppa, tuotantopanokset ja -tarvikkeet sekä bioenergia. Uusi rakenne on Raisiolle kilpailuetu, joka näkyy asiakkaille kustannustehokkaana ja kokonaisvaltaisena palveluna.

Rehupuolella toiminnan ydintä ovat ruokintaosaaminen ja ruokintakonseptit. Raisio on laajentanut perinteisen rehu- ja viljakaupan tuotevalikoimaa tuotantopanoksiin ja -tarvikkeisiin, joissa pystytään tuottamaan asiakkaille lisäarvoa ilman raskaita logistiikka- ja kulurakenteita.

Raisioagro:
Kustannustehokasta
ja kokonaisvaltaista
palvelua

Kesällä 2011 Raisio myi mallasliiketoimintansa Viking Maltille, mutta jatkaa mallasohran sopimusviljelyttämistä. Raisio ja Viking Malt solmivat pitkäaikaisen yhteistyösopimuksen mallasohran hankinnasta. Raisio jatkaa mallasohran sopimusviljelyttämistä vähintään entisessä laajuudessa osana Viking Maltin kanssa tehtyä yhteistyösopimusta.

Raisio menetti hieman markkinaosuutta joissakin tuoteryhmissä kireässä kilpailutilanteessa, mutta säilytti silti vahvan asemansa Suomen rehumarkkinoilla. Rehuseosten suoralaskutus ja yhteistyö strategisten kumppanien kanssa kehittyivät tavoitteiden mukaisesti. Tuotantopanosten myynti on käynnistynyt tavoitteiden mukaisesti.

Kotieläintuotanto Suomessa säilyi lähes edellisvuoden tasolla, vaikka kotieläintilojen väheneminen jatkui edelleen voimakkaana. Maitotuotteiden kysyntä kasvoi ja kohonneet tuotantokustannukset kompensoituivat maidon tuottajahinnan korotusten myötä. Raision rehujen volyymista yli puolet myydään nautatiloille. Erityisesti sianlihantuottajat kärsivät siitä, että kohonneita tuotantokustannuksia ei onnistuttu siirtämään ketjussa eteenpäin kaupalle. Kalanrehuissa Raisio on edelleen markkinajohtaja kotimaassa ja myynti kasvoi.

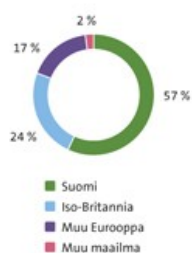
Raisio toimitti Neste Oilille rypsiöljyä uusiutuvan dieselin raaka-aineeksi vuoden 2011 loppuun asti.

Taloudellinen kehitys 2011

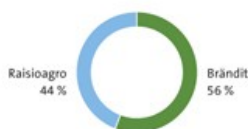
Big Bear Group liitettiin osaksi Brändit-yksikön Länsi-Euroopan liiketoimintoja yritysston myötä 4.2.2011 alkaen. Vuonna 2010 hankitun Glistenin luvut sisältyvät vertailukauden lukuihin vuoden 2010 toisesta neljänneksestä alkaen.

- Raision liikevaihto kasvoi +31 %. Konsernin jatkuvien toimintojen liikevaihto oli 552,6 miljoonaa euroa (423,6 milj. euroa vuonna 2010).
- Liiketulos kasvoi +66 %. Liiketulos ilman kertaeriä oli 31,8 miljoonaa euroa (19,2 milj. euroa), mikä on 5,8 % (4,5 %) liikevaihdosta.
- Brändit-yksikön kannattavuus oli hyvä. Liiketulos oli 9,9 % liikevaihdosta.
- Raisioagron kannattavuus parani. Liiketulos oli 2,9 miljoonaa euroa. Tavoitteena olevaan 10 miljoonaan euroon arvioidaan päästävän lähivuosina.
- Liiketoiminnan rahavirta oli 50,0 miljoonaa euroa (23,0 milj. euroa).
- Bear Group -yritysston jälkeen Raisio palasi nettovelattomaksi yhtiöksi saman tilikauden kolmannella kvartaalilla.
- Sijoitetun pääoman tuotto ilman kertaeriä nousi yli 8 %:n.
- Jatkuvien toimintojen osakekohtainen tulos oli 0,16 euroa (0,08 euroa) ja kertaerien kanssa 0,14 euroa.
- Hallitus esittää osingoksi 0,11 euroa (0,10 euroa) osakkeelta.

Liikevaihto
markkina-alueittain (%)

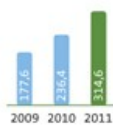


Liikevaihto yksiköittäin (%)

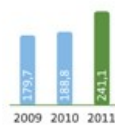


Avainluvut graafeina

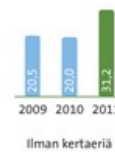
Liikevaihto,
Brändit-yksikkö (milj. €)



Liikevaihto,
Raisioagro-yksikkö (milj. €)



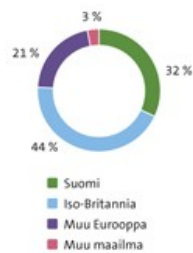
Liiketulos,
Brändit-yksikkö (milj. €)



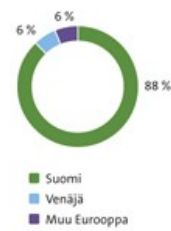
Liiketulos,
Raisioagro-yksikkö (milj. €)



Liikevaihto
markkina-alueittain,
Brändit-yksikkö (%)



Liikevaihto
markkina-alueittain,
Raisioagro-yksikkö (%)



Riskit ja riskienhallinta

Riskienhallinta on toimintaa, jonka tavoitteena on tunnistaa ja arvioida merkittävät ulkoiset ja sisäiset epävarmuustekijät, jotka voivat uhata strategian toteuttamista ja tavoitteiden saavuttamista. Raision riskienhallintapolitiikassa on määritelty riskienhallinnan tavoitteet, periaatteet ja vastuut.

Raision riskikenttä jakaantuu strategiaan, operatiivisiin, vahinko- ja rahoitusriskeihin. Elintarvikkeita ja rehuja valmistavan konsernin riskienhallinnassa turvallisuudeltaan puutteellisten tuotteiden aiheuttamat vahingot ja niihin liittyvät vastuuriskit ovat keskeinen aihe. Tunnistettuja riskejä pyritään mahdollisuuksien mukaan poistamaan, pienentämään tai siirtämään.

Riskienhallinta on osa konsernin jokapäiväistä toimintaa. Erityinen paino on ennaltaehkäisevällä toiminnalla ja sen kehittämisellä. Liiketoimintayksiköt toteuttavat käytännön riskienhallintatyötä riskienhallintapolitiikan ja konsernin ohjeiden mukaisesti. Operatiivinen vastuu on kunkin yksikön ja toiminnon johdolla. Yksiköt kartoittavat ja tunnistavat riskejä muun muassa vuosisuunnittelun yhteydessä. Kriisitilanteissa toimimiseen sekä kriisiviestintään on valmistauduttu.



Riskienhallinnan kehittämisessä käytetään myös ulkopuolisia neuvonantajia. Riskienhallintatoiminto vastaa koko konsernin käsittävistä vakuutusohjelmista. Vakuutusten kattavuutta arvioidaan muun muassa toimipaikkojen riskikartoituksen yhteydessä.

Riskienhallintatoiminto vastaa riskienhallinnan koordinoinnista, kehittämisestä ja seurannasta ja raportoi talousjohtajalle. Samoin liiketoimintojen controller-funktiot raportoivat talousjohtajalle riskienhallintaan liittyvissä asioissa. Liiketoimintayksiköt ja palvelufunktiot, kuten rahoitus, raportoivat keskeisistä riskeistään johtoryhmälle. Sisäisen valvonnan havainnoista ja liiketoiminnan riskeistä raportoidaan hallitukselle osana kuukausittaista taloudellista raportointia.

Liiketoimintariskejä on kuvattu liiketoimintojen katsauksissa vuosikertomuksessa ja mm. rahoitusriskejä tilinpäätöksessä.

Tutkimussäätiö

Raisio Oyj:n Tutkimussäätiö perustettiin jo vuonna 1958. Säätiön tarkoituksena on yleishyödyllisellä tavalla edistää koko elintarvikeketjun toimintaa. Tutkimussäätiö toteuttaa tarkoitustaan myöntämällä säätiön tarkoitusta edistäviä apurahoja ja stipendejä sekä järjestämällä tieteellisiä seminaareja.

Säätiön toimintapiiriin kuuluu tieteellinen tutkimustyö, joka kohdentuu ihmis- tai eläinravitsemukseen, kasvinjalostukseen sekä elintarvikkeiden, rehujen ja niiden ainesosien valmistus- tai prosessointimenetelmiin.

Raisio Oyj:n hallitus toimii Säätiön ylimpänä päättävänä elimenä. Se mm. päättää jaettavien apurahojen kokonaismäärästä ja säätiön hallituksen kokoonpanosta. Säätiön hallituksen, johon kuuluu kolme Raisio-konsernin edustajaa ja kolme tiedeyhteisön edustajaa, tärkein tehtävä on päättää apurahojen myöntämisestä. Apurahoista päättäminen tapahtuu tieteellisten kriteerien perusteella, jolloin huomiota kiinnitetään mm. tutkimussuunnitelman laatuun, hakijan opintosuunnitelmaan ja työn ohjaajan lausuntoon.



Viimeisten kymmenen vuoden aikana Raisio Oyj:n Tutkimussäätiö on myöntänyt apurahoja noin 200 000 €/vuosi. Vuodelle 2012 myönnettyjen apurahojen yhteismäärä oli 220 000 euroa..

Kohti tutkijakoulua

Raisio Oyj:n Tutkimussäätiön toimintaa on jo vuosia ohjattu Tutkijakoulun suuntaan. Käytännössä tämä linjaus on tarkoittanut sitä, että Tutkimussäätiö on kohdentanut myöntämänsä apurahat väitöskirjatöihin tähtääviin tutkimuksiin. Tavoitteena on ollut helpottaa nuorten akateemista uraa aloittelevien tutkijoiden pätevoitymistä. Korkeatasoinen tutkimustyö kehittää koko elintarvikesektorin osaamispääomaa, mikä on myös viime vuonna valmistuneen suomalaisen ruokastrategiatyön tavoitteiden mukaista.

**Apurahoja
myönnetään noin
200 000 euroa
vuodessa**

Apurahat vuonna 2011

Apurahan saivat 15 väitöstutkimukseen tähtäävää tutkijaa, jotka työskentelevät Helsingin, Turun ja Itä-Suomen yliopistoissa, Åbo Akademiassa, Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksessa ja VTT:ssä.

Noin 100 000 euroa myönnettiin eläinravitsemuksen tutkimusalalle ja toiset 100 000 euroa ihmisravitsemuksen tai sitä lähellä olevan elintarvike-tutkimuksen tutkimusalalle. Noin 20 000 euroa kohdennettiin tutkimuksiin, joissa selvitetään erilaisten kasvimateriaalien prosessointimenetelmiä. Kolmannes apurahan saajista on aloittamassa väitöstutkimuksiaan, kolmasosa jatkaa hyvin alkaneita opintojaan ja kolmannes on opintojensa loppuvaiheissa.

Esimerkkeinä rahoitusta saaneista tutkimushankkeista mainittakoon seuraavat tutkimusaiheet:

"Täysjyväviljatuotteiden kulutuksen lyhyen ja pitkän aikavälin terveysvaikutukset", "Ruokinnan vaikutus lehmän maitorauhasen rasva-aineenvaihduntaan ja molekyyli-tason säätelymekanismeihin" ja "Luonnonvärien pysyvyyden parantaminen elintarvikkeissa".

Raision Tutkimussäätiön rahoittamien tutkimusten tulokset ovat julkisia ja siten koko elintarvikeketjun käytössä. Raisio-konsernin tutkimus- ja tuotekehityshenkilöstölle rahoitettujen tutkimushankkeiden seuraaminen tarjoaa aitiopaikan oman osaamisen kehittämiseen ja mahdollisuuden luontevaan vuorovaikutukseen tutkimuksen ja teollisuuden välillä. Tutkijoilta tullut viesti kertoo, että tällainen vuorovaikutus koetaan paitsi kannustavaksi myös hyödylliseksi. Aktiivinen vuoropuhelu voi tuottaa toisaalta hyödyllisiä näköaloja tutkimukselle ja toisaalta uusia aihioita yrityksen tuotekehitykselle.

Lahjoitukset Helsingin ja Turun yliopistoille

Vakiintuneen tutkimusrahoitustoiminnan lisäksi Raision Tutkimussäätiö teki viime vuonna kaksi merkittävää lahjoitusta. Helsingin ja Turun yliopistot saivat Säätiöltä kumpainenkin 100 000 euroa osana valtion tukemaa varainkeruuhjelmaa, jossa Suomen valtio on kartuttanut yliopistojen peruspääomia 2,5-kertaisesti suhteessa yliopistojen itse lahjoituksina hankkimiin pääomiin. Molemmat yliopistot tekevät korkeatasoista tutkimustyötä Tutkimussäätiön toimintapiiriin kuuluvilla tutkimusaloilla.

Liiketoiminnot

Raisio-konserni on innovatiivinen kasvipohjaisen ravinnon erityisosaaja. Raisio tunnetaan maailmalla kolesterolia tehokkaasti alentavista Benecol-tuotteista sekä eri markkina-alueilla vahvoista brändeistään, joita ovat mm. Elovena, Honey Monster, Sunnuntai, Dormen, Nordic ja Carlshamn. Suomessa viljelijät ja kotieläintuottajat tuntevat Raision myös uuden ajan maatalouskauppana, Raisioagrona. Päämarkkina-alueemme ovat Suomi, Iso-Britannia, Ruotsi, Venäjä, Ukraina, Puola ja Baltian maat.

Tässä osiossa
kerrotaan tarkemmin
Raision
liiketoiminnoista sekä
tutkimuksesta ja
kehityksestä

Yksikkö	Liiketoiminta	Brändi	Tuoteryhmät	Markkina-alueet	Lisätietoja
Brändit	Kansainväliset brändit	Benecol	Välipalat, margariinit, non-dairy -tuotteet, maitotuotteet	Globaalit markkinat, 30 maata	Useita lisenssipartnereita
		Simpli	Välipalat	USA	Lisenssipartneri Oat Solutions LLC
	Paikalliset brändit	Elovena	Aamiais- ja välipalatuotteet	Suomi, Puola	
		Sunnuntai	Leivontatuotteet	Suomi	
		Torino	Pastat ja viljalisäkkeet	Suomi, Viro	
		Carlshamn Mejeri	Non-dairy - tuotteet	Ruotsi	
		Nordic	Hiutaleet, välipalakeksit, pastat, vehnäjauho	Venäjä, Ukraina, Baltian maat	
		Provena	Gluteenittomat hiutaleet, jauhoseokset, myslit ja pakastesämpylät	Suomi, Ruotsi, Tanska, Puola, Baltian maat	
		Nordic	Non-dairy - tuotteet	Suomi	Alkaen 2012
		Honey Monster	Aamiais- ja välipalatuotteet	Iso-Britannia, Suomi, Ruotsi, Tanska	
		Dormen	Pähkinät ja suolaiset välipalat	Iso-Britannia	
		Harvest Chewee	Välipalapatukat	Iso-Britannia	
		Fox's, XXX, Mint, Just	Makeiset	Iso-Britannia	
	Raisioagro	Rehut	Herkuu, Malturi, Melli	Naudan-, siian- ja kananrehut	Suomi, Venäjä, Baltian maat
			Herkules, Herkules LP	Kalanrehut	Suomi, Venäjä, Baltian maat
		Rehuvalkuainen		Rehujen valkuaislähde	Suomi
		Rypsiöljy	Lubria	Tekniset biöljyt	Suomi, Baltian maat
				Elintarvikkeiden, rehujen ja biopolttoaineiden raaka-aine	Suomi, Venäjä, Tanska, Norja
		Tuotantopanokset ja -tarvikkeet		Lannoitteet, siemenet, käärintäkalvot ja -verkot, kasvinsuojeluaineet	Suomi
					Lannoitteissa yhteistyökumppani Yara

Viljaketju

Globaaleilla vilja- ja öljykasvimarkkinoilla vaiherikas vuosi

Katsauskaudella ruuan hinta nousi voimakkaasti ja ilmassa oli runsaasti samanlaisia merkkejä kuin ruokakriisin aikaan vuosina 2007 ja 2008. Silloin ruuan hintojen nousu aiheutti mellakoita erityisesti kehittyvissä talouksissa. Nyt maailman viljavarastot olivat kuitenkin selvästi vahvemmat kuin ruokakriisin yhteydessä.

Yleinen huoli maailman talouden elpymisestä sekä euroalueen finanssikriisi löivät näkyvän leiman viljamarkkinoihin vuonna 2011. Lisäksi tsunamin aiheuttama luonnonkatastrofi Japanissa, Australian tulvat sekä epävarmuus lähi-idässä ja sen vaikutukset öljymarkkinoihin lisäsivät vaikeasti ennustettavilla viljamarkkinoilla hintojen volatiliiteettiä entisestään.

Satovuoden 2010-2011 viljan hinnan nousu lähti liikkeelle kesän 2010 kuivuuden aiheuttamasta kadosta Venäjällä. Mustanmeren alueesta on 2000-luvulla tullut hyvin merkittävä vehnän ja ohran viejä. Venäjä asetti viljan vientikiellon elokuun 2010 alussa ja Ukraina rajoitti myös viljojen vientiään. Viljan tarjonnassa tilanne muuttui ratkaisevasti erityisesti Välimeren alueen eteläisissä osissa eli Pohjois-Afrikan maissa. Viljojen hinnat olivat korkeimmillaan helmikuun puolivälissä 2011.

Viljan hinta pysyi poikkeuksellisen korkealla tasolla aina elokuuhun 2011 asti, jolloin Venäjä tauon jälkeen käynnisti viennin. Vehnän hinta laski tarjonnan lisääntymisen myötä, kun eri puolilta maailmaa saatiin tietoja ennusteita paremmista vehnäsadoista. Toisaalta maailman tärkeimmän rehuviljan, maissin, sato erityisesti maailman suurimmassa vientimaassa Yhdysvalloissa oli jäämässä pieneksi. Yhdysvalloissa maissin käyttö etanoliksi on pysynyt vahvana tiukasta markkinatilanteesta huolimatta. Maissimarkkinat ovat olleet hyvin epävarmat ja hintataso korkea, mikä on tukenut yleistä viljojen hintatasoa maailmassa.



Kasvipohjaisen proteiinin kysyntä kasvaa

Kiinan talouskasvu on jatkunut voimakkaana, vaikka Kiinan hallitus on pyrkinyt rauhoittamaan paikoin ylikuumentuneita markkinoita korkojen nostoilla. Myöskään muiden BRIC-maiden eli Brasilian, Venäjän ja Intian talouskasvuun ei Yhdysvaltojen eikä EU:n talousongelmat ole merkittävästi vaikuttaneet.

Hintojen volatiliiteetti jatkuu

Kansalaisten elintason nousu kasvavissa talouksissa on lisännyt erityisesti liha- ja maitotaloustuotteiden kulutusta. Kasvipohjaisen proteiinin kysynnän kasvu on maailmassa noussut voimakkaasti koko 2000-luvun. Soijan tuotanto on noussut viimeisen 10 vuoden aikana 40 % kulutuksen kasvun myötä. Kiina on noussut maailman suurimmaksi soijan tuojaksi ohi EU:n. Yhdysvaltojen soijasato jäi sateisen ja kylmän kevään takia odotuksia pienemmäksi. Sadon Brasiliassa ja Argentiinassa pitää olla hyvä, jotta vuoden 2012 kasvavaan kysyntään kyetään vastaamaan.

Epävarmuus viljamarkkinoilla jatkuu

Vaikka maailmalla ei ole akuuttia pulaa viljasta, viljojen sekä valkuais- ja öljykasvien markkinanäkymät ovat epävarmat. Hintakehitys riippuu erityisesti maailmantalouden yleisestä kehityksestä. Euromaiden velkakriisille ei välitöntä nopeaa ratkaisua ole näköpiirissä. Yhdysvaltain taloudessa on edelleen ratkaistavana monta rakenteellista asiaa. Viljojen sekä valkuais- ja öljykasvien hintojen ollessa korkealla tasolla myös heikompia peltoja otetaan viljelyyn, jolloin viljellyt hehtaarit lisääntyvät. Tämä tarkoittaa globaalilla tasolla suurempaa satopotentiaalia.

Raisio on viljaketjun aktiivinen kehittäjä

Raisio jatkoi vuonna 2011 aktiivisesti alkutuotannon ympäristövaikutusten tunnistamiseen ja pienentämiseen tähtäävää kehitystyötä. Raisio-konsernissa kehitetty, mitattavaan faktatietoon perustuva Closed Circuit Cultivation CCC® -konsepti eli viljelyn suljettu kierto -konsepti otettiin kokonaisuudessaan käyttöön vuoden 2011 satotiedoilla.

Konseptin ydinajatuksena on vähentää viljelyn ympäristövaikutuksia parantamalla viljelyn energiatehokkuutta eli hyödyntämällä käytetyt tuotantopanokset paremmin sadon muodossa. Konsepti sisältää kolme työkalua. EkoPlus kuvaa viljelyn energiatehokkuutta, HiiliPlus mittaa viljelyn ilmastovaikutusta ja VesiPlus indikoi viljelyn vesistövaikutusta. Pienentämällä viljelystä syntyviä ilmasto- ja vesistövaikutuksia saadaan energia- ja ravinnevirtoja suljettua paremmin elintarvikeketjun käyttöön.

Kehitystyötä ympäristön parhaaksi

Raisio ja Yara

Raisio ja Yara Suomi aloittivat syksyllä 2011 "Ympäristön parhaaksi" nimetyn projektin viljelyn hiilijalanjäljen pienentämiseksi, ravinnehuuhtoumien vähentämiseksi sekä kasvivalvauksomavaraisuuden parantamiseksi. Viljelyn hiilijalanjäljen pienentämisessä merkittävin yksittäinen asia on viljelyvaiheen typpilannoitteen käytön eli ns. typpitehokkuuden parantaminen. Samalla vähenee typen huuhtoutuminen vesistöön.

Raision sopimusviljelijöiltään keräämiä viljelystietoja analysoitaessa on havaittu typpitehokkuuden vaihtelun olevan suurta. Suotuisissa olosuhteissa ja korkeilla satotasolla päästään hyvin lähelle 100 %:ia, mutta alhaisilla satotasolla, kuivina kesinä ja huonommilla peltolohkoilla kasvi kykenee hyödyntämään typestä vain 50-60 %. Parhaan lopputuloksen saamiseksi typpilannoitteen annostus pitää mitoittaa kasvin sadontuottokyvyn mukaisesti. Kasvukaudet ovat erilaisia ja pellon sisäiset heilahtelut sadontuottokyvyssä ovat hyvin erilaiset. Kasvin tarpeen mukaisella täsmälannoituksella päästään ympäristön, viljan laadun sekä viljelijän kukkaron kannalta parhaaseen tulokseen.

Raisio ja Yara kehittävät yhdessä käytännölläisiä välineitä viljelijöille testaten samalla uusinta täsmälannoituksen teknologiaa. Raision osaaminen suomalaisen viljan laatutarpeista ruokaketjussa sekä sopimusviljelijöidensä kanssa hankittu kokemus kehittää suomalaista viljan ja rypsin viljelyä yhdistettynä Yaran osaamiseen kasvinravitsemuksessa antavat eväät entistä ympäristöystävällisemmälle viljelylle. Hyvä sato on parasta ympäristönsuojelua.

Raisio ja Fortum

Raisio käynnisti keuhällä 2011 pilottiprojektin, jonka tarkoituksena on selvittää oljen korjuulogiikan toimivuutta, oljen käytettävyyttä bioenergian tuottamisessa sekä sen kannattavuuteen vaikuttavia tekijöitä. Olkien energiakäytöstä sovittiin Fortum Power and Heat -yhtiön Naantaliln voimalaitoksen kanssa. Yhteistyökumppanit selvittävät aktiivisesti yhteistyömahdollisuuksia bioenergian tuottamisessa. Bioenergia on merkittävä vaihtoehto ilmastomuutoksen hillitsemiseksi ja kestävän, globaaln energiahuollon turvaamiseksi.

Viljanviljelyn sivutuotteena syntyvä olki on Suomessa lähes hyödyntämätön bioenergian raaka-aine. Olkea käytetään lähinnä kuivikkeena kotieläintiloilla sekä energiantuotannossa pienissä maatilakokoluokan lämpölaitoksissa. Oljessa on merkittävä bioenergiapotentiaali. Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksen arvion mukaan Suomen olkipotentiaali oli noin 2 miljoonaa tonnia. Tästä olkipotentiaalista suurin osa eli noin viidennes on Varsinais-Suomessa. Energiämääränä tämä vastaa noin 1,8 TWh eli noin 200 tuulivoimalaa.

Hyödynnettäessä olkea bioenergiaksi vähennetään merkittävästi myös ruokaketjun hiilijalanjälkeä. Raision Closed Circuit Cultivation CCC® -konseptin laskelmien mukaan viljanviljelyn hiilidioksidipäästöt vähenevät noin 5 % kerättäessä olki energiaksi.

Oljessa on merkittävä bioenergiapotentiaali

Oljen hankinnan kannalta keskeistä oli selvittää viljelijöiden kiinnostus myydä olkea energiakäyttöön. Projektista kiinnostuneita viljelijöitä oli enemmän kuin voitiin ottaa mukaan. Lisäksi oli tärkeää selvittää oljen korjuuseen erikoistuneiden koneketjujen saatavuus ja ammattitaito Varsinais-Suomessa.

Pilottihankkeessa on onnistuttu määrittelemään tekijät, joiden avulla oljen korjuu ja logistiikka kyetään saamaan tehokkaaksi oljen laajempaa hyödyntämistä varten. Oljen ympärivuotista energiayötykäyttöä ajatellen on lisäksi käynnissä varastointikoe, jossa selvitetään olkipaalien pidempiaikaista varastointia. Raision näkökulmasta pilottiprojekti on onnistunut tähän mennessä odotusten mukaisesti.

Suomen viljasato

Suomessa korjattiin syksyllä 2011 keskimääräinen sato vuoden 2010 heikon satovuoden sekä vuoden 1009 ennätyksellisen satovuoden jälkeen. Keväällä 2011 viljojen hinnat olivat poikkeuksellisen korkealla tasolla, kuten muuallakin maailmassa. Myös hintavaihtelut olivat voimakkaita. Hinnat laskivat uuden sadon korjuun alettua elokuussa.

Viime vuosien aikana viljamarkkinoiden dynamiikka Suomessa on muuttunut eikä perinteistä sadonkorjuuajan tarjontaruuhkaa ollut. Kolme viimeisintä satovuotta ovat olleet hyvin erilaisia, mutta kaikille yhteinen tekijä on sadonkorjuukauden tarjontapiikin terävyyden puuttuminen. Viljelijät ovat rakentaneet runsaasti uutta siilotilaa, jolloin lähes koko sato on saatu sijoitettua heidän omiin varastoihinsa.

Suomen vehnäsato oli kaikkien aikojen suurin ja laadultaan erinomainen. Arvioiden mukaan kolmannes vehnäsadosta tullaan viemään. Ohra kärsi kuumasta kesästä ja sato jäi keskimääräistä pienemmäksi. Mallasohran laatuvaatimukset täyttävää ohraa sadosta oli selvästi keskimääräistä vähemmän. Kaurasato oli keskimääräinen, mutta sateet sadonkorjuuajana aiheuttivat laatutappioita. Ruissato oli sekä määrältään ja laadultaan hyvä. Rypsin viljelyala putosi 40 % vuodesta 2010, vaikka oli kuitenkin selvästi keskimääräistä suurempi. Kuuma kesä verotti rypsisatoa ja kotimaasta arvioidaan saatavan vain kolmannes teollisuuden tarpeesta.



Kotimaan markkinoilla kysyntä ja tarjonta on ollut tasapainoista ja hintavaihtelut viime vuoteen verrattuna jonkin verran rauhallisempia. Satovuoden alussa, heinäkuussa 2011 viljelijöiden viljavarastot olivat selvästi kahta edellisvuotta alhaisemmalla tasolla. Kysynnän ja tarjonnan odotetaan jatkuvan tasapainoisena uuteen satoon asti.

Viljelyssä viljelykierto antaa puitteet eri viljojen sekä valkuais- ja öljykasvien pinta-aloille. Rypsin viljelyalan odotetaan kasvavan ja sitä tukee vahvana pysynyt hintataso. Ruista on kylvössä lähes viimevuotinen pinta-ala ja talvehtimisen onnistuessa ensi syksynä kotimaasta saadaan 2/3 tarpeesta. Vehnän, ohran ja kauran pinta-aloihin ei ole odotettavissa suuria muutoksia.

Suomessa tarvitaan
enemmän kotimaista
rypsiä

Kansainväliset brändit - Benecol

Keskeistä vuonna 2011

- Uudet tutkimustulokset osoittavat, että suosituksia suuremmat päiväannokset Benecol®-tuotteiden sisältämää kasvistanoliesteriä tehostavat kolesterolin alenemista. Kolesterolin alenemisen tehostuminen on osoitettu vain kasvistanoliesteriä sisältävillä tuotteilla.
- Kreikan markkinoille lanseerattiin Benecol-fetajuusto.
- Chilen markkinoille lanseerattiin Benecol-jogurttijuoma.
- Myynnin vahva kasvu jatkui Isossa-Britanniassa, Benecol-tuotteiden suurimmalla markkinalla.



Toimintaympäristö

Väestön vanheneminen maailmanlaajuisesti ja kasvava kolesteroliongelma erityisesti Aasiassa ja Etelä-Amerikassa yhdistettynä voimakkaaseen kuluttajien terveystrendiin ovat tekijöitä, joiden voidaan olettaa vaikuttavan positiivisesti kolesterolia alentavien elintarvikkeiden kysyntään.

Vuoden 2011 aikana kolesterolia alentavien terveysvaikutteisten Benecol-tuotteiden markkinat kasvoivat Isossa-Britanniassa sekä Irlannissa ja pysyivät melko vakaana muilla markkina-alueilla. Benecol-tuotteiden suurin kasvupotentiaali on Aasiassa ja Etelä-Amerikassa.

Kolesterolia alentavia, kasvistanoliesteriä sisältäviä Benecol-tuotteita myydään noin 30 maassa ympäri maailmaa. Benecolin kasvustrategia perustuu myynnin kasvuun nykyisillä markkinoilla ja etenemiseen uusille markkina-alueille.

Raisio näkee Aasian ja Etelä-Amerikan sekä yksittäisistä maista erityisesti Brasilian, Venäjän, Intian ja Kiinan kiinnostavina markkinoina kasvustrategiansa toteutuksessa.

Vuonna 2011 kasvua Iso-Britanniassa, muualla vakaata

Benecol-tuotteiden myynnin kehitys oli vakaata vuonna 2011 ja markkina-asema pysyi lähes muuttumattomana päämarkkina-alueilla. Maantieteellisten alueiden välillä oli kuitenkin suuriakin eroja. Edelleen jatkuva vaikea taloudellinen tilanne näkyi monilla markkinoilla. Siitä huolimatta usealla näistä markkinoista Benecol-tuotteiden myynti kasvoi, esimerkiksi mainittakoon Iso-Britannia, Irlanti ja Kreikka. Benecol-tuotteiden suurimmalla markkinalla Isossa-Britanniassa myynnin kasvuun vaikutti onnistunut brändin uudelleenlanseeraus. Kreikassa fetajuuston lanseeraus tuki myynnin kasvua. Suurin osa Benecol-tuotteiden myynnistä tulee edelleen Euroopasta.

Monissa maissa, esimerkiksi Espanjassa, Portugalissa ja Puolassa, Benecol-tuotteiden markkinatilanne oli varsin haastava. Maissa, joissa Benecol-brändi on vasta äskettäin lanseerattu, kuten Indonesiassa, Kolumbiassa ja Chilessä, myynti kasvoi selkeästi.

Kuluttajat luottavat Benecol-brändiin

Maailmanlaajuiset kolesterolia alentavien terveysvaikutteisten elintarvikkeiden markkinat painottuvat edelleen vahvasti kolmeen brändiin, joista Benecol on yksi. Private label -tuotteiden myynti kasvoi, mutta niiden osuus kokonaismyynnistä on edelleen hyvin pieni. Kuluttajat arvostavat uskottavuutta, joka liittyy tunnetuimpiin brändeihin.

Yksi viime vuosien tärkeimmistä tapahtumista on ollut Euroopan Komission ja Euroopan elintarviketurvallisuusviraston (EFSA) myöntämä sairauden riskin vähentämistä koskeva terveysväite Benecol-tuotteiden sisältämälle kasvistanoliesterille. Benecol oli yksi ensimmäisistä ja edelleen harvoista luvan saajista.

Alkuvuonna 2011 julkaistu meta-analyysi Benecol-tuotteiden sisältämästä kasvistanoliesteristä todisti, että nyky-suosituksia suuremmilla päiväannoksilla kasvistanoliesterillä saadaan aikaan entistä tehokkaampi kolesterolin aleneminen. Tämä on ominaisuus, joka vahvistaa mielikuvaa kasvistanoliesteriä sisältävistä Benecol-tuotteista tehokkaina kolesterolia alentavina elintarvikkeina. [Lue lisää Benecol T&K:sta.](#)



Toimintaympäristö

Vahvat yhteistyökumppanit

Benecol-liiketoiminnan kehittäminen perustuu vahvaan yhteistyöhön johtavien elintarvikeyhtiöiden kanssa. Benecol-ratkaisulla on kolme tukijalkaa:

- Benecol-brändi
 - Raisio omistaa brändin ja lisensoi sitä yhteistyökumppaneilleen maailmanlaajuisesti.
 - Kategoriansa edelläkävijänä brändin uskottavuus on vahvaa. Sitä hyödyntäen terveysvaikutteisten elintarvikkeiden käyttäjäkuntaa pystytään laajentamaan.
- Ainutlaatuinen ainesosa, kasvistanoliesteri
 - Laajasti patentoitu ainesosa, joka on myös yksi maailman 10 tärkeimmästä ravitsemusinnovaatiosta.
- Asiantuntijuus kolesterolia alentavien tuotteiden kategoriassa on hankittu 16 vuoden aikana 30 maassa
 - Tukea markkinointistrategioiden kehittämisessä sekä kuluttajia että terveydenhuollon ammattilaisia varten
 - Tukemme kattaa myös tuotannon, lupakäytäntöjen valmistelut, tieteellisen tutkimussuunnittelun sekä tuen tuotteiden ja uusien tuotekonseptien kehittämisessä
 - Benecol-kumppaneilla myös mahdollisuus parhaiden käytäntöjen jakamiseen

Tavoitteet

Strategiset tavoitteet

Benecolin strategiset tavoitteet liittyvät Benecol-liiketoiminnan kehittämiseen ja laajentamiseen maailmanlaajuisesti hyödyntämällä vahvaa osaamista funktionaalisten elintarvikkeiden kaupallistamisessa.

Benecol-liiketoiminnan tulevalle menestykselle on tärkeää Benecol-brändin aseman vahvistaminen nykymarkkinoilla ja laajeneminen uusille, kasvaville Aasian ja Etelä-Amerikan markkinoille. Keskeistä on lisäksi Raision kolesterolia alentavaan ainesosaan, kasvistanoliesteriin, ja kolesterolia alentavien elintarvikkeiden kategoriaan liittyvän lupaympäristön suotuista kehitys.

Benecol-liiketoiminnan strateginen vahvuus muodostuu kolmesta osa-tekijästä:

- Vahva Benecol- kuluttajabrändi,
- Ainutlaatuinen, yli 60 tieteellisen tutkimuksen tehokkaaksi todistama kasvistanoliesteri-ainesosa,
- Raision laaja asiantuntemus terveysvaikutteisten elintarvikkeiden kategoriassa.

Tavoitteet vuodelle 2012

Kasvu nykyisillä markkinoilla

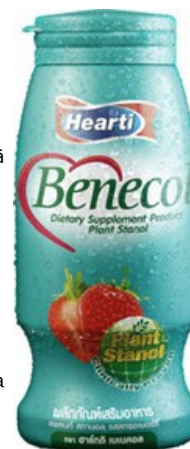
- Benecol-brändi tarjoaa uskottavuutta, jota tarvitaan uusien kuluttajien saamiseksi ja nykyisten pitämiseksi kolesterolia alentavien elintarvikkeiden käyttäjinä maailmanlaajuisesti. Benecolilla on samaa tarvittavaa uskottavuutta myös täysin uusilla markkinoilla. Raisio jatkaa uusien ratkaisujen kehittämistä vahvistaakseen Benecol-brändiä edelleen. Globaalia brändistrategiaa toteutetaan läheisessä yhteistyössä Benecolin-lisenssikumppaneiden kanssa.

Laajentuminen uusille markkinoille

- Raisio laajenee uusille markkinoilla lisensoimalla Benecol-brändiä paikallisesti vahvoille elintarvikeyrityksille. Lisenssikumppanit saavat käyttöönsä Raision laajasti patentoidun kolesterolia alentavan ainesosan, kasvistanoliesterin. Raisio tekee tiivistä yhteistyötä uusien lisenssikumppaniensa kanssa Benecol-tuotteiden lanseeraamiseksi ja jakaa vahvaa osaamistaan myynnin ja markkinoinnin tueksi paikallisille markkinoille. Raisio jatkaa neuvotteluja maailmanlaajuisesti uusien lisenssikumppaneiden löytämiseksi ja pyrkii näiden kanssa laajenemaan erityisesti uusille kasvaville markkinoille Aasiassa ja Etelä-Amerikassa.

Uusien tutkimustulosten hyödyntäminen liiketoiminnassa

- Raisio jatkaa myös yhteistyötä tutkimuslaitosten ja korkeakoulujen kanssa hyödyntääkseen uusia tutkimustuloksia. [Meta-analyysin](#) tulokset antavat uusia mahdollisuuksia liiketoiminnan kehittämiseksi. Tutkimustuloksista kuluttajat ja terveydenhuollon ammattilaiset saavat lisävarmuutta kasvistanoliesterin tehokkuudesta kolesterolin alentajana.



 > Liiketoiminnot > Kansainväliset brändit - Benecol Painopisteet ja epävarmuustekijät 2012

Painopisteet ja epävarmuustekijät 2012

Painopisteet	Epävarmuustekijät
Kolesterolia alentavien Benecol-tuotteiden myynnin kasvun varmistaminen nykymarkkinoilla	Pitkittyvä Euroopan talouden lama saattaa vaikuttaa kuluttajakäyttäytymiseen joillakin keskeisillä markkina-alueilla
Benecol-kumppaneiden menestymisen tukeminen vahvan Benecol-ratkaisun avulla	Lainsäädännön muutoksilla voi olla haitallisia vaikutuksia ja lupaprosessit saattavat pitkittyä
Uusille kasvaville markkinoille laajeneminen Aasiassa ja Etelä-Amerikassa	Myynnin kasvu voi hidastua, mikäli panostukset kuluttajien informointiin ja muiden sidosryhmien koulutukseen vähenevät merkittävästi
Uusien tutkimustulosten hyödyntäminen liiketoiminnan kehityksen tukena	

Kansainväliset brändit – Simpli

Raision lisenssikumppanin, Oat Solutions LLC:n Kaliforniaan maaliskuussa 2011 lanseeraaman Simpli OatShake -välipalajuoman palkitseminen vuoden 2011 parhaana smoothie-juomana Yhdysvalloissa oli merkittävä saavutus. Tämä oli ensimmäinen kerta kun amerikkalaiset kuluttajat valitsivat kasvipohjaisen tuotteen maultaan parhaaksi.

BevNET jakaa kokeneen ja arvostetun kilpailutuomaristonsa toimesta alkoholittomien juomien "Oscar-palkinnoksi" kutsutut BevNET's Best of -palkinnot vuosittain Santa Monicassa, Kaliforniassa. Aikaisemmin vain yksi eurooppalainen juoma, Red Bull, on yltänyt voittoon. Simplin joulukuussa 2011 saama palkinto on herättänyt suurta huomiota ammattipiireissä, mikä nopeuttaa peiton rakentamista USA:n markkinoilla ja vastaavasti saattaa myös edellyttää lisäpanostuksia.

Simpli OatShake on Raision kehittämä innovaatio. Raision valmistama tuote on kaurapohjainen ja maidoton. Yhdysvalloissa välipalajuomia myydään ja markkinoidaan Oat Solutions LLC -yhtiön toimesta.

Lue lisää: www.livesimpli.com

Uutta Yhdysvalloissa

Simpli OatShake -välipalajuomat ovat luoneet Yhdysvaltoihin uuden välipalajuomien tuotekategorian tuomalla ensimmäisenä markkinoille täysin kasvipohjaiset ja laktoosittomat välipalajuomat. Tuotteet ovat Raision kehittämiä ja ne on valmistettu suomalaisesta kaurasta. Välipalajuomasta on saatavilla kaksi makuvaihtoehtoa: raikas tropiikin hedelmät ja täyteläinen suklaa.



Simpli on
suomalainen
innovaatio
suomalaisesta
kaurasta

Paikalliset brändit, Pohjois-Eurooppa

Keskeistä vuonna 2011

- Isossa-Britanniassa suosittu Honey Monster -tuotteet lanseerattiin Suomessa.
- Terveellisten ja herkullisten Elovena-välipalakeksien myynti kasvoi.
- Nalle-brändi laajeni lastenruokiin.
- Raisio kasvatti luomutuotteidensa valikoimaa. Elovena-kaurahiutaleesta ja Sunnuntai-erikoisvehnäjauhosta tuotiin markkinoille luomuvärsyt.
- Ruotsissa Carlshamn-brändillä myytävien non-dairy-tuotteiden myynti kasvoi lähes 38 %.
- Suomalaisten kuluttajien ostokäyttäytymisen muutos hidasti myynnin kasvua.
- Raaka-ainehintojen voimakasta volatiliteettia hallittiin joustavalla hinnoittelulla.



Toimintaympäristö

Vuonna 2011 terveellisten ja ekologisten välipalojen myynti kasvoi. Tähän vaikutti myös onnistuneet uutuustuotteiden lanseeraukset. Kaikilta osin vuosi 2011 ei kuitenkaan täyttänyt odotuksia Raision Pohjois-Euroopan viljatuotteiden markkinoilla. Suomessa tähän vaikuttanut tekijä oli voimakas viljan markkinahintojen volatilitiitti. Raaka-ainehintojen heilunta vaikutti kuluttajakysyntään samoin kuin vuoden aikana voimistunut karppaustrendi. Markkinoiden epävarmuus näkyi private label -tuotteiden myynnin kasvuna Suomessa.

Uutuudet ihastuttivat kuluttajia

Koko välipalakeksien markkinan kasvua vauhdittivat Elovina-välipalakeksit ja erityisesti niiden uudet maut. Myös Elovinan suklainen välipalajuoma saavutti heti kuluttajien suosion ja kasvatti Raision osuutta markkinoista vuoden loppupuoliskolla. Uudistetut Benecol-tuotteet, erityisesti tehojuomat ja jogurtit, kasvattivat osuuttaan kolesterolia alentavissa terveysvaikutteisissa elintarvikkeissa hyvän brändin kehittämisen ja mainonnan saattamella.



Gluteenittomuus on tunnistettu kasvavaksi kansainväliseksi trendiksi. Uudistetun Provena-brändin puhdas kaura-

Gluteenittomuus on uusi kansainvälinen trendi

tuotteet tarjoavat kuluttajille herkullista makua ja terveellisyttä eli juuri niitä ominaisuuksia, joita nämä haluavat. Provena-tuotteet ovat myynnissä Suomen ja Ruotsin lisäksi Tanskassa, Baltian maissa ja Puolassa.

Luomutuotteiden kysyntä kasvoi. Raisio toimitti markkinoille päätuotteidensa luomuvärsiöt. Esimerkiksi Elovina-kaurahiutale ja Sunnuntai-erikoisvehnäjauho saivat rinnalleen luomuvärsiöt sisärtuotteiksi.

Syksyllä aloitettiin kansainvälisen aamiaismurobrändin, Honey Monsterin, lanseeraus Suomeen. Honey Monster on erittäin tunnettu Isossa-Britanniassa, Ruotsissa ja Tanskassa.

Ensimmäisten suomalaisten elintarvikeyhtiöiden joukossa Raisio avasi verkkokaupan. Elovina-verkkokaupasta on ostettavissa yhä laajeneva valikoima sellaisia tuotteita, joita muuten ei ole ollut tarjolla.



Raisio on kehittänyt tilaustoimitusketjun toimintojaan yhdessä kaupan keskusliikkeiden kanssa tehostaen sekä omaa että asiakkaidensa toimintaa. Tämän lisäksi yhteistyötä vähittäiskaupan kanssa on tehty monella eri osa-alueella, esimerkiksi uusien tuotekonseptien kehittämisessä.

Uutta: Elovina-verkkokauppa

Volatilitiittä niin markkinassa kuin raaka-aineissakin

Leipomoteollisuuden tuotteissa markkinoiden kokonaisvolyymi laski, mikä puolestaan vaikutti selvästi teollisuusjauhojen kysyntään. Raisio solmi uusia asiakkuuksia ja avasi uusia vientimahdollisuuksia erikoistuotteille. Esimerkiksi makeisrakeita ja -sekoituksia Raisio toi Suomen teollisuusasiakkaille Ison-Britannian tehtailtaan. Näiden tuotteiden erityisominaisuus on valmistusta helpottavat tai lopputuotteelle lisäarvoa tuovat ominaisuudet.

HoReCa-tuotteiden (Hotels, Restaurants, Catering) markkina oli vakaa, vaikka valmiiden tuotteiden hinnat nousivatkin voimakkaasti raaka-ainehintojen heilahtelujen myötä. Alkuvuonna mm. lounas- ja henkilöstöravintolat kärsivät myynnin heikentymisestä samalla tavoin kuin taantuman aikoihin, mutta loppuvuonna markkinat tasapainottuivat. Merkittävimmät onnistumiset koettiin ohratuotteiden, lisäarvopastojen ja rouheiden myynnissä. Sitä vastoin kaura- ja vehnätuotteiden myynti jäi tavoitteesta. Kasvua HoReCa-myyntissä hillitsi karppaustrendi.

Liikevaihdon jakauma, Pohjois-Euroopan liiketoiminnot



Toimintaympäristö

Ruotsissa vahvaa kasvua

Ruotsissa Carlshamn-brändillä myytävien non-dairy -tuotteiden myynti kasvoi lähes 38 % vuonna 2011. Samalla Raision markkinaosuus non-dairy -tuotteissa nousi yli 10 %:n. Maidottomissa jogurteissa markkinaosuutemme oli lähes 35 %. Gluteenittomat Provena-tuotteet lanseerattiin myös Ruotsissa. Kauppojen positiivinen vastaanotto ennakoii hyvää myyntiä markkinoinnin päästessä kunnolla vauhtiin.

Raisio siirsi Honey Monster -tuotteiden jälleenmyynnin omalle organisaatiolleen vuoden 2011 lopussa. Tällä tavoitellaan tuotemerkin näkyvyyden voimistumista sekä uutuustuotteiden lanseerauksien nopeutumista tulevinä vuosina. Ruotsissa toteutettiin myös organisaatiouudistus sekä toimintamallin muutos, jolla toimintaa tehostettiin entisestään.

Baltia kärsi edelleen taantumasta, mikä jarrutti Raision brändituotteiden myynnin kasvua. Raision tunnetuin brändi Baltiassa on Nordic. Myös Baltian markkinoille lanseerattiin gluteenittomat Provena-tuotteet. Virossa ja Latviassa tavoitteena on aseman vahvistaminen vuonna 2012.

Hiilijalanjälkimerkintä yleistyy

Raisio lisäsi tuotteen hiilijalanjäljen kertovan merkin Elovena-kaurahiutaleisiin jo vuonna 2008. Tällä hetkellä Raisiolla on yli 30 CO₂e-merkillä varustettua tuotetta. Raisio jatkaa tuotteidensa merkitsemistä hiilijalanjäljen kertovalla merkillä.

Vuonna 2011 tapahtui merkintöjen rintamalla läpimurto kun muutama suomalainen elintarvikeyritys otti käyttöön hiilijalanjälkimerkin tuotteissaan. Merkintöjen yleistyessä kuluttajien on helpompi tehdä valintoja ekologiaperusteisesti. Merkinnöistä on käyty eri hankkeiden myötä vilkastakin keskustelua. Raision lanseeraamaa merkintää ovat mm. kuluttajajärjestöt pitäneet onnistuneena.



Tavoitteet

Strategiset tavoitteet

Konsernin visio antaa selkeät suuntaviivat Pohjois-Euroopan elintarviketoimintojen strategisille tavoitteille. Tavoitteena on välipalamarkkinan kasvattaminen nykyisestä kasvipohjaisilla, innovatiivisilla ja ekologisilla tuotteilla sekä onnistuneilla kampanjoilla Suomessa, Ruotsissa ja Baltian maissa. Lisäksi tavoitteena on edelleen vahvistaa yhtiön johtoasemaa aamiais- ja leivontakategoriassa vahvoilla brändeillä.

Pohjois-Euroopan toiminnoissa tavoitteena on laajentua uusille markkina-alueille, vahvistaa uusia kansainvälisiä brändikonsepteja sekä olemassa olevia paikallisia brändejä. Vahvojen paikallisten brändien kasvun tukemisen lisäksi Raisio jatkaa laajentumista uusiin tuotekategorioihin. Edellytys onnistuneille uutuustuotekonsepteille on kuluttajien tarpeiden tunteminen yhdistettynä vahvaan tuotekehitykseen.

Tärkein tavoite on kasvu brändituotteissa

Yhtenä Euroopan innovatiivisimmista vilja-alan osaajista sekä Suomen suurimpana teollisena viljan käyttäjänä Raisiolla on hyvät mahdollisuudet saavuttaa strategiset tavoitteensa. Yhtiö osaa jalostaa viljasta ja muista kasvipohjaisista raaka-aineista innovatiivisia, ekologisia ja herkullisia välipaloja, jotka vastaavat kuluttajien tarpeisiin.

Tavoitteet vuodelle 2012

- Myynnin kasvattaminen
- Honey Monster -brändin varsinainen lanseeraus Suomessa
- Keiju-brändillä myytyjen maidottomien tuotteiden uudistus ja lanseeraus Nordic-brändillä
- Elovena Hetki-tuoteperheen uudistaminen
- Panostus kansainvälisten, gluteenittomien Provena-tuotteiden vientiin



 > Liiketoiminnot > Paikalliset brändit, Pohjois-Eurooppa Painopisteet ja epävarmuustekijät 2012

Painopisteet ja epävarmuustekijät 2012

Painopisteet	Epävarmuustekijät
Orgaaninen kasvu	Kuluttajien ostovoiman heikkeneminen
Laajentuminen uusille markkinoille ja uusiin kategorioihin	Viljaraaka-ainehintojen volatiliteetin hallinta
Kansainvälisten brändien vahvistaminen	Muutokset kulutuskäyttäytymisessä
Tuotekehityksen painopiste terveellisissä ja ekologisissa välipaloissa	
Koko toimintaketjun tehostaminen yhdessä asiakkaiden kanssa	

Paikalliset brändit, Länsi-Eurooppa

Keskeistä vuonna 2011

- Helmikuussa Raisio osti brittiläisen Big Bear Groupin. Yrityskaupan myötä Raision jalansija Ison-Britannian aamiais- ja välipalatuotteiden markkinoilla vahvistui merkittävästi.
- Syksyllä Länsi-Euroopan liiketoiminnoissa toteutettiin merkittävä toimintojen uudelleenjärjestely. Toiminnot keskitettiin kahteen yksikköön. Nämä ovat aamiais- ja välipalatuotteet sekä makeiset.
- Organisaatiouudistuksen rinnalla tuotantotoimintoja keskitettiin. Lähellä Lontoota suolaisia välipaloja valmistavan Park Royalin tehtaan tuotanto siirrettiin vähän matkan päässä sijaitsevalle Southallin tehtaalle ja suuri osa henkilöstöstä siirtyi tuotannon mukana.
- Keväällä Raisiolle myönnettiin Own Label Confectionery Supplier of the Year –palkinto tuotteiden laadusta ja palvelusta. Tämän arvostetun palkinnon myöntävät Ison-Britannian suurimmat vähittäiskaupat.
- Kaikki tuotantolaitokset saivat tai uudistivat A-tason BRC-laaturjärjestelmässä, joka on brittiläisen vähittäiskaupparyhmittymän kehittämä järjestelmä.



Toimintaympäristö

Länsi-Euroopan elintarvikemarkkinoilla Raision tärkeimmät brändit ovat Honey Monster, Harvest Chewee, Fox's, Dormens sekä Nimbuksen tuotteet business-to-business -markkinoilla.

Tuotevalikoiman laajuus antaa mahdollisuuden laajentua edelleen moniin uusiin myyntikanaviin sekä varmistaa kasvun Ison-Britannian haastavassa markkinatilanteessa. Raision tuotevalikoimaan kuuluvat mm. viljapatukat, painonhallintaan tarkoitetut sekä vähärasvaiset välipalat, terveysvaikuttavat välipalapatukat, luonnonmukaiset makeiset, makeissekoitukset teollisuudelle, suolaiset annosvälipalat, luksuspätkinät ja aamiaismurot.

Vuonna 2011 markkinatilanne Isossa-Britanniassa oli edelleen haastava. Kuluttajien käytettävissä olevat varat laskivat vuositasolla. Tämän seurauksena kulutus kohdistui lähinnä välttämättömyyshyödykkeisiin ja alennusmyyntituotteisiin. Vähittäiskaupassa promootiomyyntin taso jopa nousi vuoteen 2010 verrattuna. Myös Raisio lisäsi panostustaan promootiomyyntissä. Promootiomyyntin kautta saatiin vähittäiskaupassa tukea ja näkyvyyttä pääbrändeille. Vähittäiskaupan osuus on noin 60 % Raision myynnistä Isossa-Britanniassa.

promootiomyyntin
taso yhä korkea

Vuonna 2011 premium-, luksus- ja terveysvaikuttavien tuotteiden myynti kasvoi. Toisaalta myös edullisten elintarvikkeiden myynti kasvoi. Kaupan kilpailutilanteesta tapahtui vastaava muutos, jossa toisaalta halpaketjut voittivat markkinaosuutta ja samalla luksusetjut kasvattivat myyntiään. Raisio on osoittanut kykynsä tarjota asiakkailleen tuoteratkaisuja, jotka vastaavat vaihtuviin kuluttajatarpeisiin haastavassakin markkinatilanteessa.

Brändit

Aamiais- ja välipalat –yksikkö vastaa Honey Monster, Harvest Chewee ja Dormen brändeistä sekä lisenssipartnerina Weight Watchers brändistä ja useista tärkeiden yhteistyökumppaneiden omista kansainvälisistä brändeistä.

Makeiset-yksikkö vastaa brändeistä Fox's, XXX, Poppets, Victoria ja Just sekä SunMaid ja Weight Watchers lisenssi-brändeistä sekä useista vähittäiskauppojen omista private label –makeisista. Yksikköön kuuluu myös business to business –asiakkaille tuotteita toimittava Nimbus Foods. Raisio on Ison-Britannian viidenneksi suurin makeisvalmistaja ja meillä on erityisosaamista mm. luonnollisia värejä ja makuja tarjoavissa (nafc = no artificial flavours, no artificial colours) makeisissa.



Tavoitteet

Strategiset tavoitteet

Raisio tavoitteena on kasvaa terveellisten ja luonnollisten välipalojen johtavaksi tarjoajaksi Länsi-Euroopan markkinoilla. Erityisesti keskitymme aamiais- ja välipalatuotteisiin, joiden markkinat ovat dynaamisia ja kasvavia myös tämänhetkisessä taloudellisessa tilanteessa.

Tavoitteenamme on myynnin ja markkinaosuuden kasvattaminen aamiais- ja välipalabrändeissämme. Innovatiivisella tuotekehityksellä luomme lisäarvoa sekä omille brändeillemme että lisenssipartnereillemme ja muille yhteistyökumppaneille.

Laajennamme lapsille suunnattujen tuotteiden valikoimaa. Lisäksi pyrimme selkeästi erottamaan perheelle ja toisaalta vain aikuisille kohdennetut brändit, sillä segmentoimalla pystymme kohdistamaan viestimme tarkemmin.

Tuotannossa ja jakelussa tavoitteenamme on toimintojen tehostaminen. Panostamme edelleen innovaatioihin lisätäksemme toimintamme joustavuutta ja reagointinopeuttamme sekä tuotteidemme houkuttelevuutta.

Tavoitteet vuodelle 2012

Vuoden 2012 aikana jatkamme toimintojen uudelleenjärjestelyjä. Toimintojen tehostaminen lisää tuottavuutta ja tuo synergiaetuja.

Uskomme haastavan markkinatilanteen jatkuvan Isossa-Britanniassa vuonna 2012. Arvioimme vähittäiskaupan korkean promootiotason jatkuvan kaikkien tärkeimpien brändien osalta, mutta vähenevän vuoden loppua kohden. Panostamme yhä enemmän tuotekehitykseen, erityisesti liittyen pakkauksiin ja pakkausformaatteihin, jotka tuottavat lisäarvoa tuotteillemme. Lisäksi jatkamme laajentumista uusille markkina-alueille.



| Tavoitteena kasvu



Painopisteet ja epävarmuustekijät 2012

Painopisteet	Epävarmuustekijät
Vahva panostus innovaatioihin, uusien tuotteiden kehittämiseen ja brändituotteiden valikoiman laajentamiseen kuluttajien tarpeiden mukaisesti	Isossa-Britanniassa taantuma rajoittaa kuluttajien ostoja ei-välttämättömyys- ja premium-tuotteissa
Huolellinen toimintojen tehostaminen tuottavuuden ja synergioiden lisäämiseksi	Euron epävakaus lisää tuontia Isoon-Britanniaan ja vastaavasti hillitsee vientiä
Myyntin kasvu nykyisillä markkinoilla ja uusille kansainvälisille markkinoille laajeneminen	
Kustannustehokkuus kaikessa tekemisessä	

Paikalliset brändit, Itä-Eurooppa

Itä-Euroopan liiketoiminnoissa Raisio ylsi positiiviseen liikutulokseen. Myynti kasvoi Venäjällä, Ukrainassa ja Puolassa.

Puolan markkinoilla Raision brändit ovat Benecol, Elovena ja Provena. Benecol-juomien myynti kasvoi hyvin ja kasvun arvioidaan jatkuvan. Myös Elovena-keksien ja -puurojen myynti kasvoi, ja vuonna 2012 tuotevalikoiman laajentuessa myynnin kasvun odotetaan jatkuvan hyvänä. Provena-tuotteet lanseerattiin ja tuotevalikoimaa tullaan laajentamaan.

Venäjällä ja Ukrainassa Raision pääbrändi on Nordic. Myynnin kasvuun vaikutti myös uusien jakelijoiden toiminta. Kovan kilpailun markkinoilla Nordic-tuotteiden myynti kasvoi hyvin ja liiketoiminnan kannattavuus oli hyvällä tasolla. Vuonna 2011 tuotevalikoima laajeni pastoilla ja välipalakekseillä.



Tavoitteet

Raision Itä-Euroopan elintarvikemarkkinoilla tavoitteena on kasvu. Puolassa kasvua haetaan tuotevalikoiman laajentamisella ja yritysostoin. Venäjällä ja Ukrainassa keskitytään orgaaniseen kasvuun mm. tuotevalikoimaa laajentamalla. Itä-Euroopan liiketoiminnan osuus Raision Brändit-yksikön liikevaihdosta on edelleen melko pieni.

Tavoitteena on kasvattaa myös Benecol, Nordic ja Elovena brändien tunnettuutta Puolassa sekä vahvistaa edelleen niiden asemaa markkinoilla. Itä-Euroopan markkinoilla paikallisille kuluttajille halutaan tarjota heidän tarpeidensa mukaisia ja laadukkaita brändituotteita.



Raisioagro

Keskeistä vuonna 2011

- Raisioagron liikevaihto kasvoi 28 % pääasiassa vertailukautta korkeampien raaka-ainehintojen vaikutuksesta myyntihintoihin. Liikevaihtoa kasvatti myös tuotevalikoiman laajentaminen.
- Juridisten ja toiminnallisten rakenteiden uudistamisen jälkeen Business to Business -yksikkö on Raisioagro. Siihen kuuluvat rehut, viljakauppa, valkuaisrouheet ja kasviöljyt, tuotantopanokset sekä bioenergia.
- Rehuvalkuaisliiketoiminnassa siementen merkittävä tuonti heikensi kannattavuutta ja vaikutti kilpailuedellytyksiin markkinoilla. Raisio joutui tuomaan lähes 2/3 rehuvalkuaisluotannossa raaka-aineena käytettävästä rypsin siemenestä, sillä kotimaan sato oli selvästi alijäämäinen suomalaisen teollisuuden tarpeisiin.
- Raisio myi mallasliiketoimintansa Viking Maltille, mutta jatkaa mallasohran sopimusviljelyttämistä.
- Raisio ja Viking Malt solmivat pitkäaikaisen yhteistyösopimuksen mallasohran hankinnasta. Sopimuksen mukaan Raisio toimittaa suomalaista mallasohraa kaikkiin Viking Maltin tuotantolaitoksiin Itämeren alueella.
- Raisio otti myyntiin Yaran matalan hiilijalanjäljen lannoitteet. Samalla yhtiöt sopivat yhteistyöprojektista, jonka tavoitteena on vähentää Raision sopimusviljelyn ympäristövaikutuksia sekä varmistaa hyvä satotaso oikealla lannoituksella.
- Raision käyttämästä viljasta yli 95 % on kotimaista. Tuontitarve koskee vain erityisviljoja.
- Kaikki Raision käyttämät raaka-aineet ovat gmo-vapaita. Geenivapaat raaka-aineet antavat jalostavan teollisuuden vastuullisille toimijoille uudenlaisen mahdollisuuden erottautumiseen kilpailijoista.
- NesteOil, Raisio ja Boreal tekivät yhteistyösopimuksen rypsilajikkeiden jalostukseen liittyen, jolla haetaan merkittävää satotason nostoa.



Toimintaympäristö

Rehuseosten suoralaskutus ja yhteistyö strategisten kumppanien kanssa kehittyi tavoitteiden mukaisesti. Suoralaskutuksen asiakashallinnan taso on parantunut ja luo hyvän perustan tarjonnan laajentamiselle muihinkin palveluihin. Raisio menetti hieman markkinaosuutta joissakin tuoteryhmissä kireässä kilpailutilanteessa, mutta säilytti silti vahvan asemansa Suomen rehumarkkinoilla.

Raision tuotantopanos- ja tarvikekaupan laajentaminen sekä tanskalaisen DLA:n etabloituminen suomalaiseen maatalouskauppaan Yrittäjien Maatalous - ketjun oston myötä muokkasivat kilpailukenttää kuluneen vuoden aikana.

Kotieläintuotanto säilyi kutakuinkin edellisvuoden tasolla, vaikka kotieläintilojen väheneminen jatkui edelleen voimakkaana. Kananmunantuotannossa vuoden 2012 alussa voimaan astunut häkkikielto ja sianlihan tuotannon pitkään jatkuneet kannattavuusongelmat kiihdyttivät osaltaan luopumista näissä tuotantosuosunnissa. Maitotuotteiden kysyntä oli vuoden aikana hyvä ja kohonneet tuotantokustannukset kompensoituivat kohtuullisesti maidon tuottajahinnan korotusten myötä. Raision rehujen volyymista yli puolet myydään nautatiloille.

Suomen GMO-vapaa
maitoketju voi hyvin

Erityisesti sianlihan tuottajat kärsivät siitä, että kohonneita tuotantokustannuksia ei onnistuttu siirtämään ketjussa eteenpäin. Tästä seurasi kannattavuuden voimakas aleneminen. Sikatilojen heikentynyt kannattavuus näkyi myös tilojen maksuvalmiudessa ja tarpeena maksuaikojen pidentämiseen. Raision noudattama luottopolitiikka johti vuoden aikana joihinkin asiakasmenetyksiin.

Kalanrehuissa Raisio on edelleen markkinajohtaja kotimaassa ja myynti kasvoi. Myös kalanrehujen vientiin voidaan olla tyytyväisiä kalatuotannon kannalta hankalasta hellejaksosta huolimatta. Viennin päämarkkina-alue on Luoteis-Venäjä, jossa Raisio on myös markkinajohtaja.

Rehuteollisuuden kannattavuus parani, vaikka jäikin tavoitetasosta alalla vallitsevan huomattavan ylikapasiteetin synnyttämästä hintakilpailusta johtuen.

Raisioagro

Raisioagro on kustannustehokas palvelukokonaisuus

Suomalaisten kotieläin- ja viljatilojen merkittävänä kumppanina Raisio on etsinyt keinoja kilpailuedellytysten ja kannattavuuden parantamiselle pidemmällä aikavälillä. Raisio uudisti toiminnallista ja juridista rakennettaan keskittämällä rehut ja rehukomponentit, viljakaupan, tuotantopanokset ja bioenergian samaan yksikköön muodostamalla Rehuraisio Oy:stä Raisioagro Oy:n. Virallisesti uusi toiminimi otettiin käyttöön 1.1.2012, mutta uusi tapa toimia, tuotannon eriyttäminen sekä organisaatiouudistus otettiin vähitellen käyttöön jo vuoden 2011 lopussa. Uudelleenjärjestelyn tavoitteena on kustannustehokas palvelukokonaisuus sekä tiivis yhteistyö asiakastilojen kanssa.

Rehun valmistus ja -myynti sekä viljojen ja öljykasvien sopimusviljely ovat jatkossakin toiminnan ydintä. Raisioagro on Suomen suurin teollinen viljojen ja öljykasvien sopimusviljelyttäjä. Rehuvalmistajana yhtiö on valtakunnallisesti merkittävä toimija ja markkinajohtaja mm. naudan- ja kalanrehuissa.

Olemassa olevan asiakaspalveluorganisaation avulla ja muusta maatalouskaupasta poikkeavan kustannusrakenteensa ansiosta Raisioagro pystyy tarjoamaan asiakkailleen laajan valikoiman tuotantopanoksia ja -tarvikkeita kilpailukykyisesti. Koska suurempien tuotantopanosten marginaalit ovat perinteisesti matalia, asiakkaiden ostopäätökset ratkeavat pieniin yksityiskohtiin, kuten palvelun laatuun, logistiikan tehokkuuteen ja oheispalveluiden, rahoitus- ja ennakkomaksujärjestelmien toimivuuteen. Raisioagro panostaa erityisesti asioinnin vaivattomuuteen ja palvelukonseptiin, jossa kaikki asiat ratkeavat kahden henkilön, oman asiakkuudesta vastaavan parin, kanssa.

RAISIO agro

Raisioagron palvelutarjonnan täydentämiseksi on otettu käyttöön uusi verkkokauppa. Ensijaisesti maanviljelijöille suunnatussa verkkokaupassa panostetaan selkeyteen, helppokäyttöisyyteen ja kilpailukykyiseen hintatasoon.

[Joko tutustuit uuteen verkkokauppaan?](#)

Laajentuneen tuotevalikoiman ja muuttuneiden asiakastarpeiden myötä Raisioagron uusi verkkokauppa avattiin alkuvuodesta 2012. Verkkokaupassa tulee olemaan toiminnallisuutta niin sopimusasiakkaille kuin satunnaisostajillekin. Verkkokauppa-asiakkaiden etu on, että tilaukset voidaan tehdä mihin aikaan tahansa kellonajasta ja viikonpäivästä riippumatta.

Rehutehtaat erikoistuvat

Osana rehutuotannon tehostamisohjelmaa päätettiin eriyttää tuotanto siten, että Raision yksikössä valmistetaan sian-, siipikarjan- ja kalanrehuja, Ylivieskan ja Kouvolan tuotantolaitosten keskittyessä pelkästään naudanrehujen valmistukseen.

Eriyttämispäätöksen tavoitteena on tuotantotehokkuuden ja tuoteturvallisuuden parantaminen. Muutos avaa myös tuotekehitykselle paremmat mahdollisuudet kehittää tuotevalikoimaa eri eläinryhmien omista lähtökohdista. Kouvolan rehutehtaan yhteyteen rakennettiin 1 500 m² uutta varastotilaa tukemaan tuotevalikoiman laajentumista ja logististen toimintojen kehittämistä.

Raisio ja Yara sopivat loppukesästä lannoiteyhteistyön aloittamisesta. Yhteistyön puitteissa Raisio ja Yara panostavat kasvinviljelyn ympäristötehokkuuden kehittämiseen. Raision pitkäaikainen kokemus sopimusviljelyttämisestä sekä yhtiön kehittämät mallit ympäristötehokkuuden laskemiseksi tullaan hyödyntämään kehitystyössä, jonka tavoitteena on ravinteiden tarkempi käyttö ja sitä myöten tuotannon ympäristövaikutusten tuntuva pienentäminen. Luonnollisena osana tätä yhteistyötä Raisio otti Yaran lannoitteet myyntiin SatoPlus-lannoitteiden rinnalle.

[Kasvua kumppanuuksia kehittämällä](#)

Raisio myi maltaat

Kannattavuusvaikeuksissa pitkään kamppailut mallasteollisuus myytiin Viking Maltille. Raisio solmi Viking Maltin kanssa mallasohran toimitussopimuksen. Tämä muodostaa vahvan pohjan mallasohran sopimusviljelyn jatkumiselle. Raision sopimusviljelijöiden tuottama mallasohra tullaan jatkossa toimittamaan suurelta osin Viking Maltin tuotantolaitoksille – niin Suomeen kuin ulkomaille.

Raisioagro

Sopimusviljely ja ympäristö

Raisio on Suomen suurin viljan jalostaja. Mallasteollisuuden myynnin jälkeen Raision oma viljan käyttö on vajaat 400 miljoonaa kiloa. Raision käyttämästä viljasta yli 95 % on kotimaista. Raisiolla on runsaat 2 500 sopimusviljelijää, joilta hankitaan yhä suurempi osa yhtiön vuosittain käyttämästä viljasta tilakoon kasvaessa.

Vuoden 2011 rypsisato jäi merkittävästi pienemmäksi kuin vuonna 2010. Vain runsas 1/3 Raision käyttämästä 160 000 tonnista rypsiä ja rapsia saadaan kotimaasta ja peräti 2/3 on tuontisiementä.

Raision osaaminen sopimusviljelyssä ja viljan hankinnassa tunnustetaan laajasti, mikä on lisännyt kiinnostusta vientimarkkinoilla. Raision viljojen vientimäärät ovat reippaassa kasvussa.

[Lue lisää Raision toiminnasta ympäristön parhaaksi viljelyssä sekä viljaketjun kehittämiseksi](#)

Suomessa tarvitaan enemmän kotimaista rypsiä

Suomen valkuaisomavaraisuuden ja öljykasvien siemeniä jalostavan teollisuuden kannalta on äärimmäisen tärkeää, että raaka-aine (rypsi ja rapsi) saataisiin jatkossa kotimaasta. Viljelyala romahti viime satokaudella lähes puoleen, noin 90 000 hehtaariin, edellisvuodesta. Tämä yhdessä alhaisen hehtaarisadon kanssa tarkoitti, että kotimaisen siemenen osuus puristuksesta on vain runsas kolmannes.

Kotimaisen siemenen lisäksi olisi äärimmäisen tärkeä löytää myös valkuaisrouheiden tuotannossa syntyvälle öljylle kannattavat markkinat joko ruokaketjussa tai bioenergiaksi. Se on toinen perusedellytys valkuaisomavaraisuuden kestäväälle nostamiselle. Raisio on kahden vuoden ajan panostanut myös rypsiöljyn teknisiin sovelluksiin, esimerkkinä erilaiset voiteluaineet, jotka olisivat ympäristön kannalta kestävämpiä ratkaisuja. Toistaiseksi yleinen taloudellinen tilanne ja siitä mahdollisesti johtuva asenneilmasto ei ole tukenut näiden tuotteiden käytön merkittävää lisääntymistä. Tässä suhteessa myös Suomen lainsäädäntö ja valtion toimenpiteet eivät edesauta rypsipohjaisten voiteluaineiden käytön kasvua toisin kuin useissa muissa EU-maissa.

Raisioagro tulee panostamaan merkittävästi rypsin viljelyhalukkuuden lisäämiseksi. Tavoitteena on Suomen viljelyalan nostaminen vähintään 150 000 hehtaariin. Viljelyalan vakiinnuttaminen tälle tasolle vaatii merkittävää satotason nostoa ja parempaa viljelyvarmuutta.



Tavoitteet

Strategiset tavoitteet

Raisioagro tavoittelee vahvaa kasvua kotimaan maatalouskaupassa. Raisioagro on merkittävä toimija kasvinviljelytuotteiden ostajana ja jatkojalostajana. Noin puolet maamme kotieläintiloista ovat asiakassuhteessa Raisioagroon. Tuotantopanostuksen laajentuminen sopii erinomaisesti toimintaan, jossa yhteydenpito asiakkaisiin on säännöllistä ja neuvonta on merkittävä osa asiakkuussuhteen hoitoa. Tuotantopanostuksessa panostetaan tehokkaisiin toimintatapoihin ja logistiikkaan.

Sopimusviljelyttämisen ensisijainen tavoite on oman teollisuuden tarpeiden kattaminen korkealaatuisella raaka-aineella. Tämän lisäksi Raisioagro tulee toimimaan aktiivisena viljakauppiaina niin kotimaassa kuin kansainvälisestikin.

Rehutuotannossa tavoitteena on kannattavuuden parantaminen. Keinot tähän ovat tuotteiden ja ruokintakonseptien jalostusarvon nostaminen ja kannattamattomista segmenteistä luopuminen. Hyvien tuotantotulosten ohella tuotannon ympäristövaikutukset ovat tärkeä kriteeri uusien ruokintakonseptien kehittämisessä.

Raisioagron ensimmäisen toimintavuoden tavoitteena on nykyisten asiakassuhteiden vahvistaminen ja tuotevalikoiman laajentaminen uusiin tuoteryhmiin. Rehukaupan painopiste tulee jatkossakin olemaan kokonaisvaltaisten ruokintaratkaisujen laatimisessa ja asiakastilojen tukemisessa hyvien tuotantotulosten saavuttamiseksi. Sopimusviljelijöille suunnattujen palvelujen ja konseptien tarkoituksena on nostaa Raisioagron sopimusviljelijöiden sadon määrää ja laatua sekä pienentämään tuotannon ympäristövaikutuksia.



Tavoitteet 2012

Raisioagron tärkein tavoite vuonna 2012 on uuden rakenteen mukaisen, asiakaslähtöisen toimintakonseptin kehittäminen, liikevaihdon kasvattaminen sekä kannattavuuden parantaminen.

Raisioagron perustamisen myötä Raisio kokosi kaikki alkutuotantoketjuun liittyvät toiminnot yhteen organisaatioon. Muutoksen tavoitteena on lisäarvon tuottaminen asiakkaille. Tämä toteutetaan synergiahyötyjä tehostamalla, asiakaspalvelun parantamisella, logistisen tehokkuuden nostamisella ja maatalouden tuotantopanostukseen liittyvien kustannusten alentamisella. Raisioagro on uuden ajan maatalouskauppa, joka haastaa perinteiset toimijat kevyen kustannusrakenteensa ja kilpailukykyä myötä.

Asiakkaille lisäarvoa tuottava palvelukonsepti otetaan täysimittaisesti käyttöön vuonna 2012. Raisioagron tavoitteena on merkittävä asiakasmäärän kasvu.

Vuoden 2012 merkittävä painopistealue on tuotevalikoiman laajentaminen kattamaan kaikki volyymillisesti merkittävät tuoteryhmät. Näitä ovat mm. lannoitteet, kasvinsuojeluaineet, siemenet, käärintämuovit ja -verkot. Raisioagron rehualikoima laajenee kattamaan myös luomutuotantoon tarkoitettuja rehuseoksia. Ensimmäisessä vaiheessa tuotevalikoima sisältää rehuja lypsylehmille ja lihanautuille.

Uusi verkkokauppa tarjoaa mielenkiintoisia mahdollisuuksia. Verkkokauppaa kehitetään ja tuotevalikoimaan lisätään aktiivisesti vuonna 2012.



 > Liiketoiminnot > Raisioagro > Painopisteet ja epävarmuustekijät

Painopisteet ja epävarmuustekijät

Painopisteet	Epävarmuustekijät
Toiminnan painopiste on edelleen vahvasti ruokinta- ja viljelyosaamisessa, mutta asiakkaille tarjottavaa tuotevalikoimaa laajennetaan lisäarvon tuottamiseksi	Yleinen taloudellinen tilanne, maatilojen kannattavuus
Panostus henkilöstön osaamiseen. Tavoitteena ovat alan parhaat ammattilaiset ja luotettavat kumppanit kotieläin- ja viljatilaille	Raaka-ainehintojen volatilitiitti
Edelläkävijä mobiili- ja verkkopalveluiden tuottajana asiakkailleen	Satonäkymät eli viljojen määrällinen ja laadullinen saatavuus
	Rypsiöljymarkkinoiden kehittyminen

Tutkimus ja kehitys

Raision elintarvikkeiden tuotekehitys Suomessa ja Ruotsissa keskittyi erityisesti terveellisten, ekologisten ja luonnollisten välipalojen kehittämiseen.

Benecol-tuotteiden sisältämä kasvistanoliesteri on hyväksytty osaksi lukuisia kotimaisia ja kansainvälisiä sydän- ja verisuonitautien riskitekijöiden alentamiseen tähtääviä hoitosuosituksia. Benecol-liiketoiminta tekee laajasti tutkimusyhteistyötä suomalaisten ja kansainvälisten tutkimuslaitosten ja yliopistojen kanssa.

Ruokinta- ja viljelyosaaminen ovat Raisioagron toiminnan ydintä. Osaamisen varmistaa tuotekehitys, joka rakentuu vahvan tutkimuspanostuksen ja vankan käytännön kokemuksen pohjalle.



Yritysvastuu

Raision visio on olla ekologisten ja terveellisten välipalojen edelläkävijä johtavilla brändeillä sekä kestävä ruokaketjun aktiivinen kehittäjä. Väestönkasvun ja ilmastonmuutoksen arvioidaan vaikuttavan tulevaisuudessa voimakkaasti ruokaketjuun.

Merkittävänä kasvipohjaisten raaka-aineiden käyttäjänä ja ruoan tuottajana Raisiolla on halu ja mahdollisuus olla rakentamassa ruokaketjusta entistäkin kestävämpi. Raision kestävä ruokaketju rakentuu hyvästä ravitsemuksesta, turvallisista tuotteista, työhyvinvoinnista, eläinten hyvinvoinnista, paikallisuudesta sekä oman toiminnan ympäristö- ja taloudellisen vastuun hyvästä hoitamisesta.

Raision tavassa toimia korostuvat kestävä kehityksen huomioiminen kaikissa toiminnoissa sekä jatkuva parantaminen. Oman tuotantoketjumme parantamisen lisäksi tarjoamme asiakkaillemme työkaluja heidän toimintansa kehittämiseen erityisesti ympäristönäkökohdat huomioiden.

Raisio kehittää
kuluttajien ja
asiakkaiden tarpeisiin
ekologisia, terveellisiä
ja luonnonvaroja
säästään
valmistettuja
tuotteita sekä
ratkaisuja

Vastuullisuuden olennaisuusarvio

Yritysvastuuraportointi on Suomessa vapaaehtoista. Raisio on suomalainen edelläkävijä myös vastuuraportoinnin saralla. Olemme raportoineet ympäristövastuustamme jo vuodesta 1997 saakka ja sosiaalisesta vastuusta vuodesta 2003 lähtien.

Kestävä liiketoiminta nojaa ekologisen, sosiaalisen ja taloudellisen vastuun kantamiseen. Olemassaolonsa turvaamiseksi yritysten tulee huomioida toiminnassaan nämä vastuualueet. Raisiolle vastuullisuuden mittaaminen ja kehittäminen on luonnollinen osa toimintaa. Paikalliset ja globaalit ruoantuotannon haasteet ovat nostaneet koko elintarvikeketjun vastuullisuusasiat vahvasti esille.

Suomalaisen elintarvikeketjun vastuullisuuden kehittämistä liiketoimintamahdollisuudeksi selvitettiin vuonna 2011 MTT:n vetämässä FoodChainCR-hankkeessa. Elintarvikeketjulle tunnistettiin hankkeen puitteissa seitsemän vastuullisuuden ulottuvuutta. Olemme uudistaneet Raision yritysraportointia näiden seitsemän ulottuvuuden perusteella GRI-ohjeiston silti huomioiden. FoodChainCR-hanke julkaisee myöhemmin vastuullisuuden mittareita, jotka ohjannevat Raision yritysraportoinnin kehittämistä myös jatkossa.

Elintarvikeketjun vastuullisuuden ulottuvuudet

- Tuoteturvallisuus
- Ravitsemus
- Ympäristö
- Työhyvinvointi
- Eläinten hyvinvointi
- Paikallisuus
- Taloudellinen vastuu

Raision ja WWF:n
[Sinä ja ruoka](#) -
kyselyllä
selvitettiin mitä
vastuullisuuden
alueita suomalaiset
kuluttajat arvostavat

Kestävä ruokaketju

Väestönkasvun ja ilmastonmuutosten arvioidaan vaikuttavan tulevaisuudessa voimakkaasti ruokaketjuun. Luonnonvaroista, tuottavasta maasta ja vedestä tulee niukkuutta globaalisti. Tulevaisuuden ruokaketju ja laajemmin talous rakentuu biotalousosaamisen ja uusien biotalouden innovaatioiden varaan.

Biotalous on taloutta, joka perustuu uusiutuviin komponentteihin ja palveluihin hyödyntäen bioteknologiaa ja uusiutuvia energianlähteitä. Siinä biomassaa muunnetaan ruoka-, terveys-, kuitu- ja teollisuustuotteiksi sekä energiaksi. Raisio on biotalouden edelläkävijä. Näemme, että pelloita voidaan saada kestävästi sekä ruokaa että muita hyödykkeitä, kun toimimme yhteistyössä muiden alojen biotalouden osaajien kanssa.

Maa ja alue, joka pystyy ensimmäisenä tekemään johtopäätökset biotalouteen johtavasta kehitysurasta, hankkii itselleen kauan kestävän kilpailuedun. Suomella on luonnonvaroiltaan vauraana sekä korkean osaamistason maana tähän erinomaiset mahdollisuudet.

EU näkee biotalouden erittäin tärkeänä kilpailukykytekijänä. Käynnissä on myös suuri ajattelutavan muutos. EU-alueen biotaloudesta 40 prosenttia on tähän asti ollut metsätaloutta. Maatalouspohjaisessa tuotannon tehostamisessa nähdään suuri, tähän saakka hyödyntämätön, biotaloudellinen potentiaali. Jatkossa tarkastellaan koko arvoketjua biomassan tuotannosta lopputuotteisiin ja materiaalin uudelleen käytettävyyteen. Komissio julkistaa vuoteen 2020 ulottuvat linjaukset biotaloudesta vuonna 2012.

Yksi osa biotaloutta on energiantuotanto. Euroopan ympäristökeskus on laatinut arvion siitä, kuinka paljon Euroopassa voitaisiin tuottaa bioenergiaa ympäristöä rasittamatta.



	2003	2010	2020	2030
Total	69	187	228	284
Wood direct from forest	-	43	43	55
Wastes and residues	67	100	100	102
Energy crops from agriculture	2	44	85	122

Euroopan ympäristökeskus: Kuinka paljon Euroopassa voitaisiin tuottaa bionergiaa ympäristöä rasittamatta. Yksikkö miljoonaa tonnia.

Viljaketju on ruokaturvan perusta kaikkialla. Raisio tuo biotalouden ratkaisut osaksi sekä meidän raisiolaisten että sopimusviljelijöidemme, kotieläintuottajien, jalostavan teollisuuden, kaupan ja jokaisen kuluttajan arkipäivää. Biotalousajattelu perustuu ennakkoluulottomaan ja uusia liiketoimintamahdollisuuksia avaavaan yhteistyöhön. Esimerkiksi viljelyn ympäristövaikutusten mittaaminen on tärkeässä roolissa kehityskohteiden tunnistamisessa. Kestävää kehitystä edesauttava työmme perustuu kattavalle tiedonkeruulle ja ympäristötiedon mittaamiselle.

 > Yritysvastuu > Kestävä ruokaketju > Jäsenyydet

Jäsenyydet

Raisio tai sen edustajia kuuluu useisiin kymmeniin yritystoiminnan kannalta tärkeisiin suomalaisiin ja kansainvälisiin yhdistyksiin ja järjestöihin.

EU:ssa harmonisoidaan ympäristönsuojeluun ja tuoteturvallisuuteen liittyviä säädöksiä sekä kehitetään toimialojen omia ohjeistuksia ja standardeja. Raisio on mukana tässä viranomaisyhteistyössä eri eurooppalaisten toimialajärjestöjensä, kuten FEFAC:in (eurooppalaisen rehuteollisuuden yhteistyöjärjestö), FEDIOL:in (eurooppalaisen kasviöljyteollisuuden yhteistyöjärjestö), CEEREAL:n (Euroopan aamiaisvalmistajien kattojärjestön) ja GAM:in (Euroopan kauppamylyjen järjestö) välityksellä. Raisio liittyi ensimmäisenä suomalaisyrityksenä vastuullista soijan hankintaa kehittävään organisaation, RTRS:n (Round Table of Responsible Soy) jäseneksi. Vuonna 2011 Raisio liittyi kestävän palmuöljyn yhdistyksen, Roundtable of Sustainable Palm Oil (RSPO), jäseneksi. Raision henkilöstöllä on myös suoria henkilökohtaisia jäsenyyksiä EU:n päätöksenteko- ja asiantuntijaelimissä.

Eri yhteistyötahojen keskinäinen vuorovaikutus muodostaa toimivan yhteistyöverkoston, jonka avulla yritys voi seurata alansa säädoshehtoksia ja varautua mahdollisesti niiden aiheuttamiin tulevaisuuden haasteisiin. Myös yritysten osaamisen hyödyntäminen EU:n päätöksentekoprosessissa on tärkeää.



> Yritysvastuu > Kestävä ruokaketju Case: Raisio sitoutuu vastuulliseen
palmuöljyyn

Case: Raisio sitoutuu vastuulliseen palmuöljyyn

Syksyllä 2011 Raisio päätti siirtyä vain sertifioidun, kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti tuotetun, palmuöljyn käyttöön vuoteen 2015 mennessä. Raisiosta tuli myös kestävän palmuöljyn yhdistyksen, Roundtable on Sustainable Palmoil (RSPO), jäsen.

WWF:n kansainvälisessä palmuöljypisteytyksessä Raisio ylitti pistesaldollaan eurooppalaisen keskiarvon. Raisio oli suomalaisyrityksistä eniten palmuöljyhankintansa vastuullisuutta kehittänyt yritys verrattuna vuoden 2009 pisteytykseen.

Raisio ostaa palmuöljyä vain osana erilaisia rasvaseoksia. Iso-Britanniassa osa Raision käyttämästä palmuöljystä on jo RSPO-sertifioitua.

 > Yritysvastuu > Kestävä ruokaketju > Case: Sinä ja ruoka

Case: Sinä ja ruoka

Raision ja WWF Suomen kesällä 2011 toteuttaman Sinä ja ruoka -kyselyn mukaan yli puolet suomalaisista haluaisi hiilijalanjälkimerkinnän elintarvikkeisiin. Raisio on maailmanlaajuisesti hiili- ja vesijalanjälkimerkintöjen edelläkävijä, ja jo yli 30 tuotteessamme on hiilijalanjälkimerkintä. Tuloksia saadaan aikaan, sillä mitattavan faktatiedon pohjalta kehitystoimenpiteet on mahdollista kohdistaa juuri oikeisiin kohteisiin.



Case: Elovena Voimapäivä on iloista liikuntaa

Suuren suosion saavuttanut Elovena Voimapäivä on Elovenan ja Suomen Urheiluliiton (SUL) yhteistyömuoto, jossa tuodaan voimaa ja virtaa koululaisten arkeen liikunta- ja ravintovinkkien avulla. Hanke käynnistettiin viisi vuotta sitten kun todettiin, että useissa kouluissa on puutteellinen liikuntavälineistö. Myös liikuntapaikat saattavat sijaita kaukana tai ovat huonokuntoisia.

Elovena Voimapäivät toteutetaan koulujen pihilla SUL:in kouluttamien ohjaajien ja Voimavaunun avulla. Vuonna 2011 järjestimme Voimapäiviä 33 koululla. Lisäksi annoimme kolmelle koululle Voimapaketin, joka sisälsi ajanmukaisia ja turvallisia liikuntavälineitä. Koululaiset pääsevät Voimapäivän aikana hyppimään, heittämään, juoksemaan ja testaamaan kuka on luokan tai ryhmän paras ravintotietäjä.

Voimapäivät ovat saaneet kouluilta todella hyvää palautetta, ja erityisen positiivista se on ollut pienemmissä kouluissa ja pienemmillä paikkakunnilla. Vuosittain lähes 500 koulua lähettää hakemuksen Voimapäivän toteuttamisesta. Voimapäiviä on järjestetty ympäri Suomen, ja kaikilla kouluilla kokoon ja paikkakuntaan katsomatta onkin yhtäläinen mahdollisuus saada Voimapäivä-vierailu.

Hyvän koulupalautteen myötä Elovena Voimapäiviä on järjestetty myös kauppakeskuksissa ja toreilla. Tapahtumat ovat saavuttaneet suuren suosion erityisesti lapsiperheiden parissa. Syksyllä 2011 järjestimme kolme suosittua toritapahtumaa Helsingissä, Turussa ja Tampereella.

Vuonna 2012 Voimapäivät jatkuvat 35 toimintapäivän muodossa. Lisäksi keskitymme Voimapäivien sisällön edelleen kehittämiseen ja välineiden päivittämiseen.

Elovena Voimapäivät lukuina

Vuodesta 2007 lähtien

- 110 Elovena Voimapäiväkoulua, lähes 60 000 liikutettua koululaista
- 100 Elovena Voimapakettia kouluille liikuttamaan 50 000 koululaista
- yli 40 kauppakeskus- ja toritapahtumaa, osallistujina 25 000 lasta vanhempineen



Ravitsemus ja turvallisuus

Raisiolla on vastuu siitä, että tuotteemme ovat turvallisia ja säädösten mukaisia ja että asiakkaille ja kuluttajille annetaan niistä riittävästi oikeaa tietoa.

Jo tuotekehitysvaiheessa varmistetaan tuotteiden lainsäädännön mukaisuus, selvitetään tarvittavat raaka-aineisiin ja pakkausmateriaaleihin liittyvät tiedot sekä tehdään tarvittavat testit. Tuotantovaiheessa varmistetaan eri laadunvarmistustoimenpitein tuotteiden turvallinen laatu ja määräysten mukaisuus. Jäljitettävyys on osa tuoteturvallisuutta. Tuotteiden selkeät tuotekuvaukset ja pakkausmerkinnät varmistavat tarpeellisten tietojen viestinnän asiakkaille ja kuluttajille.

Vuonna 2011 Suomessa käytiin runsaasti julkista keskustelua geenimuuntelusta. Raisio on pitäytynyt linjauksessaan olla käyttämättä geenimuunneltuja raaka-aineita. Erityisen merkittävä kysymys tämä on rehujen osalta, joissa käytetään esimerkiksi tuontisoijaa valkuaislähteenä. Suomen markkinoilla on jo muiden tuottajien rehuvalmisteita, joissa on käytetty geenimuunneltuja raaka-aineita.

Raisiolaiset aktiivisia asiantuntijatyössä

Raisiolaisia toimii asiantuntijoina mm. tuoteturvallisuuteen liittyvän lainsäädännön valmistelutyössä Suomessa ja useissa toimialan yhteistyöjärjestöissä Euroopan tasolla. Näin voimme antaa arvokasta käytännön tietoa esimerkiksi säädösten sovellettavuudesta. Kehityksen seuraaminen on edellytys, jotta tuotantoprosessien valmius uusiin ratkaisuihin mahdollistuu.

Raision visio on olla ekologisten ja terveellisten välipalojen edelläkävijä johtavilla brändeillä sekä kestävän ruokaketjun aktiivinen kehittäjä



> Yritysvastuu

> Ravitsemus ja turvallisuus

Benecol - uudet

tutkimustulokset

Benecol - uudet tutkimustulokset

Benecol®-tuotteiden kolesterolia alentavan ainesosan, kasvistanoliesterin, terveysvaikutuksista julkaistiin mielenkiintoista uutta tutkimustietoa myös vuonna 2011.

Kanadalaisen tutkimusryhmän meta-analyysissä verrattiin kasvistanolien ja kasvisterolien LDL-kolesterolia alentavaa tehoa yhdistämällä aikaisemmin julkaistujen kliinisten tutkimuksen tulokset samaan analyysiin¹. Laaja meta-analyysi sisälsi yhteensä 182 tutkimusaineistoa ja osoitti, että Benecol-tuotteiden kasvistanoliesterin maksimaalinen kolesterolia alentava teho on selvästi ja merkitsevästi suurempi kuin kilpailevissa tuotteissa käytetyn kasvisteroliesterin. Lisäksi vain kasvistanoliesterillä saatiin lisätehoa LDL-kolesterolin alentamiseen, kun ainesosaa käytettiin nykysuositusta enemmän (>2 g kasvistanolia/päivä). Kasvisteroliesterillä ei saatu lisätehoa nykysuositusta suuremmilla käyttömäärillä.

Uuden meta-analyysin tulokset ovat tärkeitä, sillä ne osoittavat vakuuttavasti, että kasvistanoliesterin ja kasvisteroliesterin LDL-kolesterolia alentavassa tehossa on eroa. Lisäksi meta-analyysi vahvisti kasvistanoliesterin selkeän annosvasteen: LDL-kolesterolia alenee aina 9 gramman kasvistanolin päiväsaantiin saakka sitä enemmän, mitä suurempi saanti on. Kasvisteroliesterillä vastaavaa annosvastetta ei havaittu. Havainto kasvistanoliesterin annosvasteesta on merkittävä, sillä mitä alhaisempi LDL-kolesterolitaso on, sitä pienempi on riski sairastua sepelvaltimotautiin.

Myös Itä-Suomen yliopiston tutkimusryhmän keväällä 2011 julkaisema tutkimus toi mielenkiintoista uutta tietoa. Tutkimuksen mukaan kasvistanoliesteri alentaa kolesterolia tehokkaasti myös niillä tyyppin 1 diabeetikoilla, jotka jo käyttävät kolesterolia alentavaa statiinilääkitystä². Kasvistanoliesterin sisällyttäminen osaksi päivittäistä ruokavaliota (3 g kasvistanolia/päivä) alensi LDL-kolesterolia edelleen 15% vertailuryhmään verrattuna. Kasvistanoliesteri on osoittautunut varsin tehokkaaksi keinoksi alentaa kolesterolia myös tässä potilasryhmässä, sillä jo aikaisemmin on osoitettu, että se alentaa kolesterolia tehokkaasti sellaisilla tyyppin 1 diabeetikoilla, jotka eivät käytä kolesterolia alentavaa lääkitystä. Tehokas kolesterolin alentaminen on erittäin tärkeää kaikille diabeetikoille.

Thaimaalaisessa yliopistossa toteutettu tutkimus vahvisti edelleen, että kasvistanoliesteri alentaa kolesterolia yhtä tehokkaasti riippumatta koehenkilöiden etnisestä taustasta tai elintarvikkeesta, johon se sisältyy³. Tämän tutkimuksen koehenkilöt olivat terveitä thaimaalaisia, joiden kolesterolitaso oli lievästi koholla. Tutkimuselintarvikkeena käytettiin soijapohjaista tehojuomaa, ja kasvistanolin päiväannos oli koeryhmällä 2 grammaa. Tutkimusryhmän LDL-kolesterolia aleni 9,4 % vertailuryhmään verrattuna.

Vahva ja yhä vahvistuva tutkimusnäyttö kasvistanoliesterin kolesterolia alentavasta vaikutuksesta on aikaansaanut sen, että keskeiset kotimaiset ja ulkomaiset hoito- ja ravitsemussuositukset suosittelevat kasvistanoliesteriä sisältävien elintarvikkeiden käyttöä osana kolesterolia alentavaa ruokavaliota. Vuonna 2011 julkaistiin kaksi tärkeää uutta suositusta: Euroopan Kardiologisen Seuran (ESC) ja Euroopan Ateroskleroosiyhdistyksen (EAS) suositukset dyslipidemioiden hoidosta⁴ sekä amerikkalaisen National Heart Lung and Blood Instituten suositukset lasten sydänterveydestä ja valtimotautiriskin pienentämisestä⁵. Molemmat suositukset pitävät kasvistanoliesteriä sisältäviä elintarvikkeita tehokkaana ruokavalion keinona kolesterolin alentamisessa.

1. Musa-Veloso ym. *PLEFA*2011; 85: 9-28.

2. Hallikainen ym. *Atherosclerosis* 2011; 217: 473-478.

3. Kriengsinyos ym. *J Med Assoc Thai* 2011; 94: 1327-1336.

4. Task Force for the management of dyslipidaemias of the European Society of Cardiology (ESC) and the European Atherosclerosis Society (EAS). *Eur Heart J* 2011; 32: 1769-1818.

5. Expert Panel on Integrated Guidelines for Cardiovascular Health and Risk Reduction in Children and Adolescents. *Pediatrics* 2011; 128: S1-S44.

 > Yritysvastuu > Ravitsemus ja turvallisuus > Kattavat sertifiointit ja osaamisen jakaminen

Kattavat sertifiointit ja osaamisen jakaminen

Raision kaikki Suomen toiminnot ovat ISO 9001 ja ISO 14001 –sertifiointien piirissä. Raision Yhdysvaltojen tehtaalla on ISO 9001 sertifiointi. Tuoteturvallisuuden jatkuvan kehittämisen varmistamiseksi sekä asiakastyytyväisyyden ylläpitämiseksi ja parantamiseksi hyödynnetään elintarvikkeiden tuotantolaitoksissa lisäksi elintarviketurvallisuusstandardeja. Kaikki Brändit-yksikköemme tuotantolaitokset Iso-Britanniassa ja Suomessa on sertifioitu kansainvälisellä elintarvikkeiden laatu- ja turvallisuusstandardilla BRC Global Standard for Food Safety:llä.

BRC-sertifiointia valvotaan sekä Raision sisäisin auditoinnein että riippumattoman ulkoisen auditoijan toimesta. BRC-standardi uudistuu noin kolmen vuoden välein. Sen periaatteisiin sisältyy erityisen vahva jatkuvan parantamisen tavoite. BRC:n piirissä on maailmalla yli sadassa maassa kaikkiaan noin 14 000 kohdetta.

Osaamisen ja tietotaidon jakaminen on Raisiossa keskeinen toimintatapa. Esimerkiksi Raisioagro on toteuttanut raaka-ainetta toimittaville yksiköille ja sisäisille auditoijille asiantuntijakoulutusta. Aihepiirejä koulutuksissa ovat olleet mikrobiologinen puhtaus ja salmonellabakteerin leviämisen eliminointi.



ripeästi

Poikkeamatilanteet hoidetaan ripeästi

Tuotteiden takaisinvetotilanteita varten **Raisiolla** on olemassa toimintamallit, joita testataan säännöllisesti, jotta järjestelmän toimivuus mahdollisessa takaisinvetotilanteessa olisi nopea ja tehokas.

Takaisinvedot

Heinäkuussa 2011 Elovena Raisio veti takaisin kaksi erää Elovena kaura-vehnä Luomu-Paahtopaloja. Havaitsimme tuotteen pakkauksissa poikkeamia omalla varastollamme; osa pakkauksista pullistui ja leipä pilaantui hiivakasvuston vuoksi. Toisen takaisinvedon jälkeen tuote asetettiin toimituskieltoon. Tuotteen valmistus päätettiin lopettaa kokonaan, koska uudessa riskianalysissä leivän säilymistä pakkausratkaisussa ei voitu taata.

Elokuussa havaitsimme yhdessä Anni Helena Kakkuvehnäjauhon erässä hinkalokuoriaisia. Tämä viljatuotteisiin hakeutuva hyönteinen ei ole terveydelle vaarallinen. Tuote-erä vedettiin markkinoilta. Ongelman mahdollinen aiheuttaja oli jauhosiiolossa kesällä varastoinnin aikana tapahtunut pistemäinen tuhohyönteisten kasvusto. Tapahtuman jälkeen olemme tarkentaneet mm. sillojen tyhjennysohjeistusta.

Raisioagro toteutti helmikuussa 2011 varotoimenpiteenä siipikarjan- ja sianrehuerän takaisinvedon kotieläintiloilta. Kyseisen erän rehut sisälsivät kumppaniltamme tulleen monokalsiumfosfaatin toimitusvirheen takia väärää ainesosaa. Virheellinen raaka-aine ei aiheuttanut vaaraa kotieläintuotteiden laadulle, mutta takaisinvedolla varmistettiin eläinten hyvinvointi.

Tutkimusyhteistyö

Yliopistojen ja korkeakoulujen kanssa tehtävällä tutkimusyhteistyöllä on tärkeä rooli Raision eri liiketoimintojen tuotekehitystyössä.

Benecol-yksikkö

Benecol-yksikkö tekee jatkuvasti tutkimusyhteistyötä suomalaisten ja kansainvälisten tutkimuslaitosten ja yliopistojen kanssa. Lisäksi Benecol-yksikkö tekee jatkuvasti kliinisiä tutkimuksia yhdessä yhteistyökumppaneidensa kanssa eri puolilla maailmaa. Tämän tutkimustyön ansiosta saadaan uutta tietoa kasvistanoliesterin ominaisuuksista ja vaikutuksista. Paikalliset kliiniset tutkimukset myös edesauttavat Benecol-tuotteiden markkinointia.

Elintarvikeyksikkö, Pohjois-Eurooppa

Raision Pohjois-Euroopan Elintarvikeyksikkö osallistui myös vuonna 2011 useisiin suomalaisiin julkisiin hankkeisiin. Raision edustajat olivat mukana Climate Communication II, FoodChainCR – Elintarvikeketjun vastuullisuuden konseptointi ja SustFoodChoice – Kohti kestäviä elintarvikevalintoja, Food Chain CSR – Vastuullisuuden integrointi elintarvikeketjun johtamiseen ja Hybrid Tools for healthy foods with appealing texture and high stability - hankkeiden ohjausryhmissä. Lisäksi olemme olleet mukana viljelutkiin liittyvissä hankkeissa kuten Fibereffects ja Manglin Food/Gluten intolerance.

Näiden hankkeiden sekä myös oman tutkimustyön puitteissa Pohjois-Euroopan Elintarvikeyksikkö on tehnyt yhteistyötä VTT:n, Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksen (MTT), Helsingin Yliopiston, Kuopion Yliopiston ja Turun Yliopiston kanssa.

Raisioagro-yksikkö

Helsingin yliopisto, Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus (MTT) ja Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos (RKTL) ovat Raision rehuliiketoiminnan läheisimmät tutkimuskumppanit. Yhteistutkimusten kärkenä on eläinten ravintoaineiden tarpeen tarkentaminen. Saatua tietoa käytetään lähtötietona entistä tehokkaampien ja ympäristöystävällisempien rehujen kehitystyössä.

Ruotsin Maatalousyliopiston Uumajan yksikössä märehtijöiden metaaninmuodostusta koskeva väitöskirjatyö eteni suunnitelman mukaisesti professori Pekka Huhtasen ohjauksessa.

Aikaisempien vuosien lehmien ruokintaa ja rasva-aineenvaihduntaa koskeva tutkimustyö tuotti käytännön tuloksia, kun Raisioagro haki patenttia rehukeksinnölle, jolla maidon rasvapitoisuutta ja maitotuotosta voidaan lisätä merkittävästi. Patenttia haettiin vuoden 2012 puolella.

Raisioagro aloitti yhdessä Neste Oil Oyj:n ja Boreal Kavinjalostus Oy:n kanssa tutkimushankkeen, jonka tavoitteena on nostaa kevätrypsilajikkeiden satotasoa 40 % vuoteen 2020 mennessä.

Raisioagro on osallistunut myös MTT:n hankkeeseen, jossa selvitetään kirjolohen ”hiilipyrstönjälki” eli hiilijalanjälki sekä muut ympäristövaikutukset.



> Yritysvastuu

> Ravitseminen ja turvallisuus

Case: Rypsipossu-konsepti

laajenee Ruotsiin

Case: Rypsipossu-konsepti laajenee Ruotsiin

Raisio kehittää rehuseoksia ja ruokintaratkaisuja, jotka parantavat kotieläintuotannon tehokkuutta ja kannattavuutta sekä varmistavat eläinten hyvinvoinnin ja terveyden. Raision pitkäaikainen yhteistyökumppani HK Ruokatalo taas on yksi Suomen suurimmista lihataloista.

Tuotantoeläinten rehuilla ja ruokintaratkaisuilla pystytään vaikuttamaan lihan laatuun. Raisio oli HK:n kumppani yhtiön kehittäessä HK Rypsiporsas® -konseptia ja toimittaa rehua rypsipossutiloille. Rypsiporsaan rasvasta 2/3 on pehmeää rasvaa ja se sisältää enemmän omega-3-rasvahappoja kuin tavallinen porsaanliha.

Suomen markkinalla saatujen hyvien kokemusten perusteella HK Scanin ruotsalainen tytäryhtiö Scan Ab on tehnyt päätöksen lanseerata Rypsipossu-konsepti Ruotsissa. Siihen liittyen Scan Ab ja Raisioagro ovat solmineet yhteistyösopimuksen. Raisioagro auttaa Scan Ab:ta sikojen Rypsipossu-konseptin mukaiseen ruokintaan liittyvissä kysymyksissä. Yhteistyö Ruotsissa on alkanut erinomaisesti.



> Yritysvastuu

> Ravitsemus ja turvallisuus

Case: Onko kolesterolilla

väliä?

Case: Onko kolesterolilla väliä?

Kohonneen kolesterolin merkitys valtimotautien syynä tai riskitekijänä mietitytti suomalaisia vuoden 2011 aikana monissa medioissa ja internetin keskustelupalstoilla. Valtimotautien ja veren rasva-arvojen huippuasiantuntijat sekä alan keskeiset asiantuntijajrjestöt ovat yhtä mieltä siitä, että kolesterolilla on väliä.

Heidän mukaansa monipuolinen ja erittäin vankka tutkimusnäyttö osoittaa kiistattomasti, että veren kohonnut LDL-kolesterolipitoisuus on paitsi merkittävä riskitekijä, myös suorassa syy-yhteydessä valtimotautien kuten sepelvaltimotaudin syntyyn. LDL-kolesterolin alentaminen onkin kaikkien hoitosuositusten mukaan keskeistä valtimotautien ehkäisyssä ja hoidossa, ja jokainen yhden prosentin lasku LDL-kolesterolissa pienentää sepelvaltimotaudin vaaraa arviolta 1-2 %.

Kolesteroliiin kannattaa kiinnittää huomiota myös siksi, että keinot, joilla siihen voidaan vaikuttaa, tunnetaan erittäin hyvin. Kaikkiin keskeisiin koti- ja ulkomaisiin hoito- ja ruokavaliosuosituksiin sisältyy myös kasvistanoliesteriä sisältävien elintarvikkeiden käyttö osana kolesterolia alentavaa ruokavaliota. Benecol-tuotteiden riittävä päivittäinen käyttö tehostaakin ruokavalion kolesterolia alentavaa vaikutusta merkittävästi. Eräässä tutkimuksessa neljä viidestä lievästi hyperkolesterolemisen koehenkilöstä saavutti tavoitearvonsa Benecol-ruokavalioon siirtymällä. Suositeltavia ruokavaliomuutoksia jatketaan myös siinä tapauksessa, että kolesterolia alentava lääkehoito joudutaan ottamaan käyttöön alempien kolesteroliarvojen saavuttamiseksi.



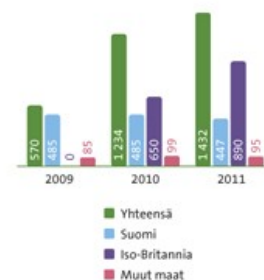
Ruokavalion
muuttaminen
sydänystävällisemmäksi
on aina ensisijainen
keino kolesterolin
alentamisessa.



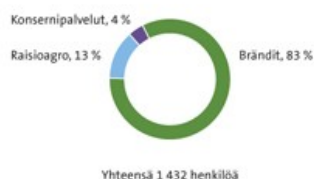
Henkilöstö

- Raision palveluksessa oli vuoden 2011 lopussa 1432 (1234) henkilöä, joista Suomessa työskenteli 31% (39%), Isossa-Britanniassa 62 % (53%) ja muualla maailmassa 7% (8%). Raisiollla on henkilöstöä yhteensä kahdessatoista maassa.
- Raision kasvuvaiheen jatkuminen toteutuu myös henkilöstönäkökulmasta.
- Raisio osti helmikuussa brittiläisen Big Bear -konsernin ja yrityskaupan myötä Raisio-konsernin palvelukseen siirtyi 250 henkilöä, jotka työskentelevät Iso-Britanniassa. Vuotta 2011 edeltävien vuosien vertailuluvut eivät sisällä Big Bear -konsernin henkilöstöä.
- Ydinosaamiseen keskittymistä jatkettiin ja Raisio myi mallasliiketoimintansa Viking Malt Oy:lle. 24 mallasliiketoiminnassa työskennellyttä raisiolaista siirtyi Viking Maltin palvelukseen.
- Raision Länsi-Euroopan liiketoiminta organisoitiin uudelleen kahdeksi divisioonaksi: Aamiaisiin ja välipaloihin sekä makeisiin.
- Isossa-Britanniassa jatkettiin tuotantojen konsolidointia, ja suolaisia välipaloja valmistavan Park Royal -yksikön toiminta siirrettiin Southallin tehtaalte. Molemmat yksiköt toimivat Lontoon alueella ja suurin osa Park Royalin henkilöstöstä siirtyi työskentelemään Southalliin.
- Esimiesten ja henkilöstöviestinnän roolin vahvistamista jatkettiin. Esimiehille järjestettiin useita koulutus- ja tiedotustilaisuuksia, joissa painottuivat Raision ajankohtaiset asiat ja yhtiön kehittäminen myös vastuullisuuden näkökulmasta.

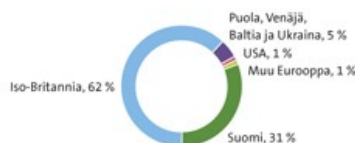
Henkilöstö 31.12.
(henkilöä)



Henkilöstö
liiketoiminta-alueittain (%)

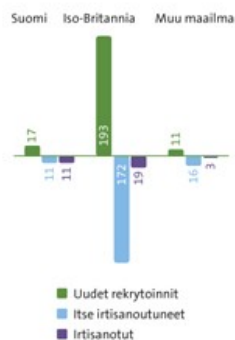


Henkilöstö maantieteellisten
alueiden mukaan



Henkilöstö

Henkilöstön vaihtuvuus,
tulleet/lähteneet 2011
(henkilöä)



Henkilöstöstrategia

Raision liiketoiminnan strategia on kasvu ja kansainvälistyminen. Toiminta-ajatuksenamme on uudistaa elintarvikeliiketoimintaa yhdistämällä ekologia, etiikka ja ekonomia.

Henkilöstöstrategiset painopistealueet johtaminen, uudistuminen ja liiketoimintakohtaiset yhteiset toimintatavat mahdollistavat liiketoimintastrategian toteutumista.

Raisiolainen johtajuus rakentuu kolmesta E:stä

Ekologia tarkoittaa ympäristön huomioimista kaikessa johtamisessa. Etiikka on vastuullista johtamista siten, että henkilöstö voi hyvin. Ekonomia edellyttää tuloshakuista ja kustannustehokasta johtajuutta.

Raisio-konsernille on määritelty kansainväliset henkilöstön johtamisen periaatteet. Periaatteet sisältävät yhteiset pelisäännöt muun muassa johtamiselle, henkilöstösuunnittelulle ja HR-raportoinnille, rekrytoinneille, henkilöstön kehittämiselle ja palkitsemiselle. Myös työsuhteen päättämiseksi ja minimipalkkaukselle on yhteiset pelisäännöt kunkin maan paikallinen lainsäädäntö huomioiden.

Työnantajan ja työntekijöiden välillä on säännöllisiä, ryhmäkohtaisia tapaamisia, joissa käsitellään liiketoimintoja ja muita ajankohtaisia asioita. Lisäksi jokainen henkilöstöryhmä (työntekijät, toimihenkilöt ja ylemmät toimihenkilöt) on valinnut edustajansa hallintoneuvostoon.

Ihmisoikeudet ja tasa-arvo

Raisio kunnioittaa YK:n ihmisoikeuksien julistusta ja Kansainvälisen Työjärjestön (ILO) määrittämien mukaisia työntekijöiden perusoikeuksia.

Oikeudet kattavat yhdistymisvapauden, järjestäytymisoikeuden ja oikeuden olla järjestäytymättä, oikeuden järjestäytyneisiin työehtosopimusneuvotteluihin, pakkotyön kiellon, lapsityövoiman käytön kiellon sekä työntekijöiden tasa-arvoiset mahdollisuudet ja kohtelun.

Koko henkilökunta on oikeutettu turvalliseen työympäristöön. Henkisesti tai fyysisesti pakottavaa, uhkaavaa, loukkaavaa tai hyväksikäyttävää käytöstä ei sallita.

Työntekijät valitaan tehtäviinsä henkilökohtaisten ominaisuuksien ja taitojen perusteella. Jatkuva oppiminen sekä itsensä kehittäminen mahdollistetaan sisäisen ja ulkoisen koulutuksen ja työssä oppimisen kautta. Syrjintä esimerkiksi rodun, sukupuolen, sukupuolisen suuntautuneisuuden, uskonnon tai poliittisen mielipiteen perusteella on kiellettyä.

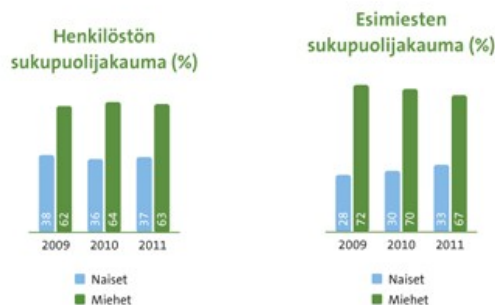
Henkilöstön
monipuolisuus
nähdään Raisiossa
vahvuutena.

Tavoitteemme on, että Raision tasa-arvo ja hyvinvointisuunnitelmat kattavat koko konsernin henkilöstön. Raision Suomen yksiköiden käyttöön on luotu henkilöstöpoliittinen tasa-arvosuunnitelma ja sitä päivitetään vuosittain. Suunnitelma sisältää selvityksen työpaikan tasa-arvotilanteesta ja toimenpiteet, joilla edistetään naisten ja miesten välistä tasa-arvoa. Naisten ja miesten keskipalkoissa ei ole sukupuolesta johtuvia eroja. Ero keskipalkoissa aiheutuu työtehtävien erilaisista vaatimuksista.

Yhtenä tasa-arvosuunnitelman tavoitteista on lisätä naisten osuutta esimiestehtävissä ja johtoryhmissä. Raisio-konsernin johtoryhmään kuului vuonna 2011 yksi nainen ja kahdeksan miestä.

Raisiolla on kaikissa toimipaikoissaan pääasiassa paikallinen henkilöstö.

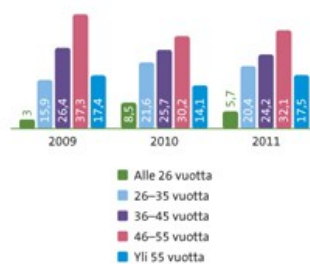
Henkilöstön sukupuolijakauma



Ihmisoikeudet ja tasa-arvo

Henkilöstön ikä

Henkilöstön ikäjakauma (%)

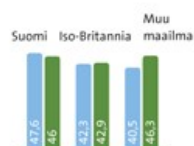


Henkilöstön keski-ikä (vuotta)



Raisio-konsernin henkilöstön keski-ikä on 44,1 vuotta.

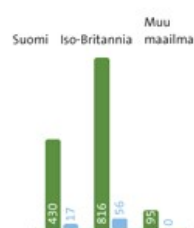
Henkilöstön keski-ikä sukupuolittain (vuotta)



Raisio-konsernin naispuolisten työntekijöiden keski-ikä on 44,1 vuotta ja miesten keski-ikä on 44,1 vuotta.

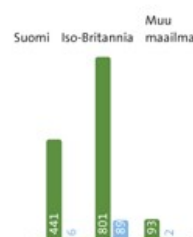
Työsuhteet

Vakituisten ja määräaikaisten työsuhteiden määrä



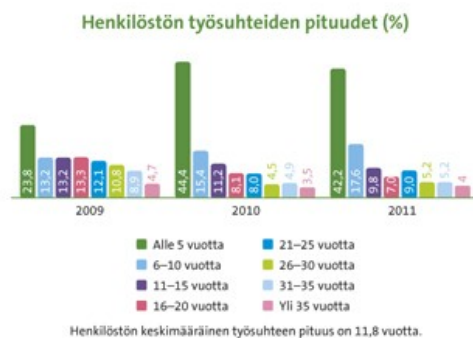
Raision työsuhteista 95 % on vakituisia ja 5 % määräaikaisia.

Kokoaikaisten ja osa-aikaisten työsuhteiden määrä



Raision työsuhteista 93 % on kokoaikaisia ja 7 % osa-aikaisia.

Ihmisoikeudet ja tasa-arvo



Työhyvinvointi

Työhyvinvoinnin kehittämistä on kaikki toiminta, joka liittyy yksittäisen työntekijän terveyteen, hyvinvointiin, osaamiseen, työyhteisöön sekä työhön ja työolosuhteisiin. Raisiossa työhyvinvointi koostuu siitä, että huolehditaan hyvinvoinnin perusasioista.

Työhyvinvointia ylläpitävällä toiminnalla on pitkät perinteet Raision Suomen yksiköissä. Raision muiden maiden toimipisteissä on vastaavan tyyppistä toimintaa. Pitkäjänteisellä työllä pyritään lisäämään työmotivaatiota, hyödyntämään systemaattisesti yrityksen sisäistä osaamista ja vähentämään sairauspoissaoloja, sekä ehkäisemään ennen aikaista eläkkeelle siirtymistä. Keinoina käytetään muun muassa työn tekemistä tukevaa johtamista, hyvää esimies-alaisyöskentelyä, työyhteisökoulutusta, tuettua vapaa-ajan toimintaa, terveyteen liittyviä palveluja ja kuntoutusta. Työhyvinvoinnin tasoa seurataan perustunnusluvuilla kuten esimerkiksi sairauspoissaolot ja henkilöstön vaihtuvuus sekä säännöllisesti tehtävillä mielipidekyselyillä ja kehityskeskusteluilla.

Työterveyshuolto ja työsuojelu

Raisio ostaa työterveyshuoltopalvelun kunkin maan ja alueen parhailta osaajilta. Tämä mahdollistaa työterveyshuollon palvelujen ja osaamisen jatkuvan kehittämisen yhteistyössä työterveyshuollon ammattilaisten kanssa. Vuonna 2011 työterveyshuollossa jatkettiin systemaattista ennaltaehkäisevää työtä, kuten terveystarkastuksia, työergonomiaa tukevia työpaikkakäyntejä ja ennaltaehkäisevää työsuojelutoimintaa. Iso-Britanniassa työsuojelutoiminnalla on vahva rooli. Suomessa työterveyshuollosta noin 60 % on ennaltaehkäisevää työtä, ja optimitilanteessa ennaltaehkäisevän työterveyshuollon osuus onkin sairaudenhoitoa suurempi.

Sairauspoissaolot
teoreettisesta työajasta (%)



Osaaminen

Raisio-konsernissa osaamisen kehittäminen kattaa koko työsuhteen elinkaaren.

Huolellisella perehdytyksen suunnittelulla varmistamme, että uudella työntekijällä on riittävät valmiudet menestyä työssään heti työsuhteen alusta alkaen. Vuosittaisissa kehityskeskusteluissa käydään läpi henkilökohtaiset tavoitteet sekä keskustellaan keinoista oppia lisää työssä tarvittavia valmiuksia. Raisiossa osaamisen kehittämisen keinot ovat monet: sisäiset ja ulkoiset koulutusohjelmat, itseopiskelumahdollisuudet, työnkierto, benchmarkkaus sekä erilaisiin verkostoihin osallistuminen ovat hyvä keino tuoda taloon myös uutta näkemystä toimintatapojemme kehittämiseksi. Työsuhteen päättyessä varmistamme, että organisaatio saa myös palautetta asioista, jotka työntekijän kannalta toimivat sekä asioista, jotka vaativat kehittämistä.

Liiketoimintojen riittävät ja oikeat osaamisresurssit varmistetaan vuosittain tehtävällä HR-katselmuksella, jonka yhteydessä tehdään mm. seuraajasuunnitelmia.

Raisio järjestää sisäisiä valmennusohjelmia tarpeen mukaan sekä tukee henkilöstön osallistumista ulkoisiin asiantuntijuutta, johtamistaitoja tai ammatillista osaamista parantaviin kehittämisohjelmiin ja -verkostoihin.

Kehityskeskustelut

Vuonna 2011 kehityskeskustelujen kattavuus oli 42 % tavoitteen ollessa 100 %. Raision Suomen toimipisteissä kehityskeskustelujen kattavuus oli 100 %. Iso-Britannian toiminnoissa RaiTalk-kehityskeskustelujen käyttöönotto aloitettiin.

Henkilöstön kouluttaminen

Raisio kouluttaa ja kannustaa henkilökuntaansa pitämään yllä ammattitaitoaan. Osaamisen kehittämisessä panostettiin vuonna 2011 ammatillisen koulutuksen ja sisäisen toiminnan kehittämisen lisäksi muun muassa viestintä-, työturvallisuus-, ensiapu- ja tietotekniikkakoulutukseen sekä laatu- ja ympäristöasioihin.

Esimies-alaistyöskentelyn kehittämistä jatkettiin edelleen. Painopistealueena oli operatiivisen tehokkuuden kehittäminen ja sisäinen viestintä. Johtava Raisio -esimiesvalmennuksen seitsemäs ryhmä aloitti opiskelun loppuvuodesta 2011. Koulutuksen tavoitteena on mm. vision ja strategian toteuttaminen käytännössä, strateginen liiketaloudellinen osaaminen sekä viestinnän, johtamistaitojen ja yhteistyön kehittäminen. Koulutuksen punaisina lankoina ovat tulevaisuus, vaikuttaminen ja viestintä.

Raisio-konsernissa panostettiin edelleen voimakkaasti työturvallisuuskoulutuksiin. Keskeiset painotusalueet olivat työturvallisuuskorttikoulutukset, esimiesten työturvallisuusvastuut ja alkusammutusharjoitukset. Hygieniakoulutuksia omalle henkilöstölle sekä asiakkaille ja muiden sidosryhmien edustajille jatkettiin.

Vuonna 2011 Raisio käytti 339 000 (270 000) euroa henkilöstönsä kouluttamiseen. Tähän lukuun eivät sisälly sisäiset koulutukset.

Henkilöstöä kannustetaan huomioimaan laatu-, ympäristö-, terveys- ja turvallisuusnäkökohdat parhaalla mahdollisella tavalla omassa työssään. Laatu-, ympäristö-, terveys- ja turvallisuuskoulutusta järjestetään henkilöstön ammattitaidon lisäämiseksi ja ajan tasalla pitämiseksi. Vastuullisuus on yksi Raision arvoista ja Raisio jatkaa aktiivisesti vastuullisuusasioiden kehittämistä henkilöstönsä kanssa.

RaiTalk-kehityskeskustelujen kattavuus (%)



Henkilöstön koulutustausta



Työturvallisuus

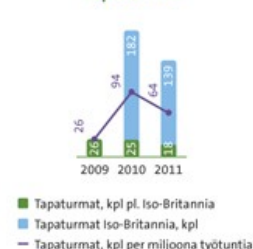
Raision turvallisuusajattelu perustuu yksikkökohtaisiin pelastussuunnitelmiin sekä työturvallisuusohjeistuksiin. Ohjeistukset rakentuvat yleisiin koko teollisuusalueetta koskeviin sekä työkohteen erityispiirteet huomioiviin. Hyvällä työturvallisuuden hallinnalla Raisio pyrkii varmistamaan henkilöstönsä vahingoittumattomuuden ja liiketoimintojensa häiriöttömyyden kaikissa tilanteissa.

Tavoitteena on, että Raisio on työturvallisuustoiminnassa eturivin yritys jokaisessa maassa, jossa sillä on toimintaa. Vuosittain päivitettävällä työsuojelun toimintaohjelmalla yrityksen johto ohjaa yksiköiden työsuojelutoimintaa. Keskeisimmäksi pitkän ajan tavoitteeksi on asetettu nolla tapaturmaa.

Käsityövaltainen tuotanto on yksi syy Ison-Britannian korkeisiin työtapaturmalukuihin. Työtapaturmien vähentämiseksi Isossa-Britanniassa systematisoitiin tapaturmien seurantaa ja käsittelyä, lisättiin työturvallisuuskoulutusta ja otettiin käyttöön työturvallisuutta parantavia toimintamalleja.

Henkilöstöä koulutetaan ja opastetaan työsuojelu- ja turvallisuusasioissa säännöllisesti, myös käytännön harjoittelun kautta. Vuoden 2011 aikana toteutettiin Raision teollisuusalueella laaja poistumisharjoitus, johon osallistui omien tuotantoyksiköiden lisäksi muita alueella toimivia yrityksiä. Lisäksi järjestettiin alkusammutuskoulutustilaisuuksia. Raisio on edellyttänyt Suomen toimipisteissään omalta, tuotannossa työskentelevältä henkilökunnalta sekä kaikilta palveluyritysten työntekijöiltä työturvallisuuskorttia jo vuosia.

Tapaturmat



Palkitseminen

Raision periaatteena on tarjota henkilöstölleen sekä maittain että liiketoiminnoittain kilpailukykyistä kompensaatiota.

Henkilökunnan palkitseminen on laaja kokonaisuus sisältäen rahallisen palkitsemisen, henkilöstö- ja luontaisedut, työn ja tavan toimia ja kehittymismahdollisuudet. Palkkaus- ja kannustinjärjestelmiä sekä sosiaalisia ja muita etuuksia arvioidaan säännöllisesti.

Tavoitteena on ylläpitää ja kehittää maa- ja liiketoimintakohtaisesti oikeudenmukaisia, motivoivia ja hyvää suorituksesta palkitsevia järjestelmiä. Konsernin palkkiojärjestelmät edistävät tavoitteiden saavuttamista.

Raisio seuraa säännöllisesti markkinapalkkoja yhtiön kilpailukyvyyn ylläpitämiseksi. Raision palkat ja palkkiot jatkuvista toiminnoista olivat vuonna 2011 yhteensä 62 (48,9) miljoonaa euroa henkilösivukuluineen.

PALKITSEMINEN RAISIOSSA

Työ ja mielekäs tapa toimia

- Mielekäs työ ja toimenkuva
- Hyvät työolosuhteet
- Tavoitteet
- Kehityskeskustelut
- Toimintajärjestelmä
- Hyvä johtaminen ja esimies-alaistyöskentely
- Sisäinen tiedottaminen

Kehittyminen

- Työssä oppiminen
- Tehtäväkierrot
- Sisäinen- ja ulkoinen koulutus
- Verkostot

Rahallinen palkitseminen

- Palkka
- Palkan lisät
- Tulospalkkiot ja bonukset
- Aloitepalkkiot
- Palkkiot työsuhtekeksinnöistä

Henkilöstö- ja luontaisedut

- Sairauskassat ja -vakuutukset
- Työterveyshuolto
- Työpaikkaruokailu
- Henkilöstömyymälä
- Liikuntasetelit ja muu vapaa-ajan tukeminen
- Henkilöstötaphtumat ja -juhlat

Aloitetoiminta

Aloitetoiminnan tavoitteena Raisiossa on kannustaa henkilöstöä oman työpaikkansa ja työympäristönsä kehittämiseen. Toteutetuista ideoista hyötyvät niin aloitteentekijä, yritys kuin koko työyhteisö.

Vuonna 2011 Suomen aloitetoimikunta jatkoi viime vuosien linjaa kokoontumalla kymmenen kertaa sekä palkitsemalla hyviksi todetut aloitteet. Vuoden aikana tehtiin 161 aloitetta, joista noin 37 % toteutettiin joko täysin tai lähes esitetyn mukaisesti. Työturvallisuus- ja ympäristöasioihin aloitteista kohdistui 43 %. Aloitteita saatiin kaikilta yksiköiltä sekä paikkakunnilta Suomessa. Erityismainintana aktiivisesta aloitetoiminnasta mainittakoon Ylivieskan rehutehtaan henkilöstö, 28 kpl aloitteita.

Aloitepalkkioina maksettiin kaikkiaan 6405 euroa. Aloitetoimikunnan vuodelle 2011 laatima toimintasuunnitelma toteutettiin suunnitellusti. Toimintasuunnitelma sisälsi muun muassa syyskaudelle ajoitetun aloitekilpailun sekä yrityksen johdon osallistumisen aloitetoimikunnan kokoukseen marraskuussa. Toimintavuoden aikana muodostettiin työryhmä, jonka tavoitteena oli kartoittaa internetpohjaisia aloitejärjestelmiä sekä löytää Raisiolle niistä parhaiten soveltuva järjestelmä. Uudeksi aloitetoimintajärjestelmäksi valittiin Idea Forum, jota on testattu ja kehitetty Raision Benecol-yksikössä vuoden 2011 aikana. Uusi toimintamalli otetaan käyttöön vuoden 2012 alusta lukien.

Vuonna 2011 aktiivista aloitetoimintaa oli vain Raision Suomen yksiköissä.

Aloitteet



Case: Henkilöstön mielipidekysely

Henkilöstön työtyytyväisyyden paraneminen on keskeinen henkilöstöstrategian toteutumista tukeva mittari. Työtyytyväisyyttä mitataan joka toinen vuosi toteutettavalla henkilöstön mielipidekyselyllä. Tulokset ovat parantuneet vuosi vuodelta, ja ne ovat kaikkien mitattavien osa-alueiden osalta hyvät.

Raision Suomen, USA:n, Puolan, Venäjän ja Ruotsin henkilöstölle tehtiin alkuvuodesta 2011 mielipidekysely, joka oli vastaavan sisältöinen myös vuosina 2007 ja 2009. Parhaat arvot Raisio saavutti fyysisen hyvinvoinnin, työilmapiirin ja sosiaalisen tuen sekä työn mielekkyyden osa-alueilla. Alimmat arvot Raisio sai vuoden 2009 tulosten tapaan muutoksen hallinnassa, kommunikaatiossa ja viestinnässä sekä työn organisoinnissa.

Henkilöstön mielipidekysely



Kyselyssä on käytetty asteikkoa, jossa 1 on erittäin huono ja 5 on erittäin hyvä.

Henkilöstön mielipidekysely



Kyselyssä on käytetty asteikkoa, jossa 1 on erittäin huono ja 5 on erittäin hyvä.

Case: Henkilöstön mielipidekysely



Kyselyn vastausprosentti oli 71,6 %. Ikäryhmittäin, sukupuolittain ja aseman mukaan tarkasteltuna mielipide-erot olivat hyvin pieniä. Ylemmät toimihenkilöt ovat tyytyväisimpiä kehittämistä tukevaan työkuultuuriin, työilmapiiriin ja sosiaaliseen tukeen, johtamiseen ja esimiestyöhön, työntekijän vaikutusmahdollisuuksiin, fyysiseen hyvinvointiin, kommunikaatioon ja viestintään, työn mielekkyyteen sekä kokemukseen työnantajan tarjoamista mahdollisuuksista. Sen sijaan oman työn hallintaan sekä työn ja vapaa-ajan tasapainoon ovat työntekijät tyytyväisimpiä. Toimihenkilöt puolestaan antoivat parhaat arviot muutoksen hallinnan ja työn organisoinnin osalle. Työntekijät puolestaan kokevat vähiten stressiä.

Eri maiden välisessä vertailussa mielipide-erot olivat paikoin suuria. Suurimmat erot ovat näkemyksissä työntekijän vaikutusmahdollisuuksien, kehittämistä tukevan työkuultuuriin sekä työnantajan tarjoamien mahdollisuuksien osalla. Puolassa koetaan eniten stressiä, USA:ssa vähiten. Kaikkien kategorioiden keskiarvo on paras USA:ssa, toisena tulee Venäjä ja kolmantena Puola.

Vaikka tuloksissa keskiarvot ovat hyvällä tasolla, niin vastausten mukaan mielipide-erojakin löytyy esimerkiksi eri yksiköiden välillä. Tarkemmat tulokset käsiteltiin yksikkö- ja alayksikkökohtaisesti omissa palautepalavereissa. Huomiota on kiinnitetty epäkohtien ohella myös niihin asioihin, jotka ovat hyvin, sillä ne ovat työyhteisön voimavara-asioita. Yhdessä keskustellen työyhteisöt ovat valinneet 1-3 kehittämiskohdetta ja tehneet konkreettisen kehittämissuunnitelman aikatauluineen ja vastuuhenkilöineen.

 > Yritysvastuu > Henkilöstö > Case: Työmatkaliikkumisselvitys Raisiossa

Case: Työmatkaliikkumisselvitys Raisiossa

Raision toimipaikan henkilöstölle toteutettiin työmatkaliikenteen nykytilaa kartoittava kysely toukokuussa 2011. Kyselyn tulokset johtivat etätyökokeiluun ja sosiaalitulojen parantamiseen Raisiossa.

Raisio-konserni teki kyselyn yhteistyössä Varsinais-Suomen kestävän kehityksen ja energia-asoiden palvelukeskus Valonian kanssa. Raisio-konsernin Raision toimipaikka on yksi viidestä pilottikohteesta Turun seudulla, joissa vastaavan tyyppinen kysely on toteutettu. Muita kohteita ovat olleet muun muassa Turun yliopistollinen keskussairaala sekä teollisuusalue Avanti-Tuulissuo-Littoinen. Kysely oli osa Liikkumisen ohjaus Varsinais-Suomessa 2010-2011 -hanketta, jonka tavoitteena on selvittää työmatkaliikenteen nykytilaa ja löytää ratkaisuja henkilöliikenteen kehittämiseksi. Hanketta rahoittavat mm. Liikenne- ja viestintäministeriö ja Liikennevirasto.

Pyöräilyn lisäämiselle hyvä potentiaali, joukkoliikenteen käyttö vähäistä

Työmatkaliikenteen kannalta Raision toimipisteelle ominaista on lisäksi helppo kulku henkilöautolla, hyvät ja riittävät pysäköintialueet sekä toimiva joukkoliikenne niin sanotulla keskusakselilla eli reitillä Kaarina-Turku-Raisio-Naantali. Joukkoliikenteen käyttö on kuitenkin kyselyn perusteella melko vähäistä ja johtunee työntekijöiden asuinpaikkojen sijoittumisesta muualle kuin keskusakselin varteen.

Kysely herätti kehittämään

Tulosten pohjalta Raisiossa aloitettiin myös etätyökokeilu joulukuussa 2011. Kokeilun myötä työaikoihin tulee joustoa, mutta ympäristön kannalta merkittävintä on työmatkaliikenteen väheneminen. Kokeilun toimituudesta kerätään kokemuksia etätyökäytäntöjen kehittämistä varten.

Kyselystä arvokasta tietoa myös päättäjille

Kyselyn tuloksena saatiin arvokasta tietoa, jota voidaan hyödyntää sekä välittömästi että tulevassa päätöksenteossa. Raision kaupungin teknisen toimen edustaja oli paikalla kuulemassa kyselyn tuloksia ja henkilökunnan parannusehdotuksia 3.11. järjestetyssä tulostilaisuudessa. Turun seudun joukkoliikenteessä alkaa uusi aika vuoden 2014 heinäkuussa, jolloin seudulle juuri perustetun, kuntien yhteisen joukkoliikenneorganisaation kilpailuttamat linjat alkavat liikennöidä. Koko seutua ajatellen luvassa on esimerkiksi enemmän tiheästi liikennöiviä runkolinjoja ja yhtenäisemmät matkalippukäytännöt.

Kyselyn tuloksena Raisiossa käynnistettiin pesu- ja pukeutumistilojen katselmukset, joiden tarkoituksena oli selvittää tilojen käyttöastetta ja käytettävyyttä. Katselmuksen tuloksena päätettiin kevään 2012 aikana saneerata useita sosiaalitiloja, jotta ne saadaan paremmin palvelemaan käyttäjäkuntaa ja luomaan imua kevyemmälle työmatkaliikkumiselle. Kestävästä kulkumuodosta erityisesti pyöräilyä näyttäisi kyselyn perusteella olevan potentiaalia lisätä raisiolaisten keskuudessa. Työntekijöistä 31 prosenttia asuu alle kuuden kilometrin päässä työpaikastaan ja alueelle on hyvät ja kattavat pyörätieverkostot.

Ihmisoikeudet ja tasa-arvo

Raisio kunnioittaa YK:n ihmisoikeuksien julistusta ja Kansainvälisen Työjärjestön (ILO) määräyksen mukaisia työntekijöiden perusoikeuksia.

Oikeudet kattavat yhdistymisvapauden, järjestäytymisoikeuden ja oikeuden olla järjestäytymättä, oikeuden järjestäytyneisiin työehtosopimusneuvotteluihin, pakkotyön kiellon, lapsityövoiman käytön kiellon sekä työntekijöiden tasa-arvoiset mahdollisuudet ja kohtelun.

Koko henkilökunta on oikeutettu turvalliseen työympäristöön. Henkisesti tai fyysisesti pakottavaa, uhkaavaa, loukkaavaa tai hyväksikäyttävää käytöstä ei sallita.

Työntekijät valitaan tehtäviinsä henkilökohtaisten ominaisuuksien ja taitojen perusteella. Jatkuva oppiminen sekä itsensä kehittäminen mahdollistetaan sisäisen ja ulkoisen koulutuksen ja työssä oppimisen kautta. Syrjintä esimerkiksi rodun, sukupuolen, sukupuolisen suuntautuneisuuden, uskonnon tai poliittisen mielipiteen perusteella on kiellettyä.

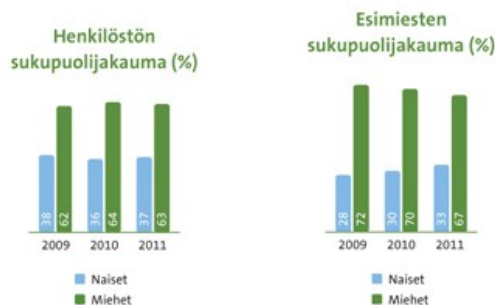
Henkilöstön
monipuolisuus
nähdään Raisiossa
vahvuutena.

Tavoitteemme on, että Raision tasa-arvo ja hyvinvointisuunnitelmat kattavat koko konsernin henkilöstön. Raision Suomen yksiköiden käyttöön on luotu henkilöstöpoliittinen tasa-arvosuunnitelma ja sitä päivitetään vuosittain. Suunnitelma sisältää selvityksen työpaikan tasa-arvotilanteesta ja toimenpiteet, joilla edistetään naisten ja miesten välistä tasa-arvoa. Naisten ja miesten keskipalkoissa ei ole sukupuolesta johtuvia eroja. Ero keskipalkoissa aiheutuu työtehtävien erilaisista vaatimuksista.

Yhtenä tasa-arvosuunnitelman tavoitteista on lisätä naisten osuutta esimiestehtävissä ja johtoryhmissä. Raisio-konsernin johtoryhmään kuului vuonna 2011 yksi nainen ja kahdeksan miestä.

Raisiolla on kaikissa toimipaikoissaan pääasiassa paikallinen henkilöstö.

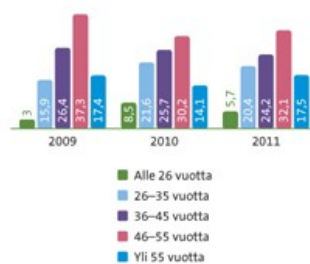
Henkilöstön sukupuolijakauma



Ihmisoikeudet ja tasa-arvo

Henkilöstön ikä

Henkilöstön ikäjakauma (%)

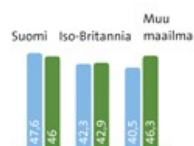


Henkilöstön keski-ikä (vuotta)



Raisio-konsernin henkilöstön keski-ikä on 44,1 vuotta.

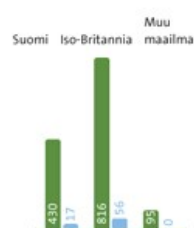
Henkilöstön keski-ikä sukupuolittain (vuotta)



Raisio-konsernin naispuolisten työntekijöiden keski-ikä on 44,1 vuotta ja miesten keski-ikä on 44,1 vuotta.

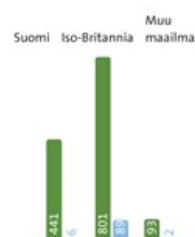
Työsuhteet

Vakituisten ja määräaikaisten työsuhteiden määrä



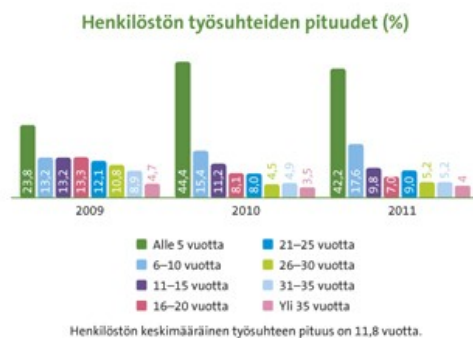
Raision työsuhteista 95 % on vakituisia ja 5 % määräaikaisia.

Kokoaikaisten ja osa-aikaisten työsuhteiden määrä



Raision työsuhteista 93 % on kokoaikaisia ja 7 % osa-aikaisia.

Ihmisoikeudet ja tasa-arvo



Raision vuosikertomus 2011 on julkaistu verkossa osoitteessa <http://vuosikertomus2011.raisio.com>
Tämä sivu on osa vuosikertomusta. Yhteydenotot communications@raisio.com.



Ympäristö

Ruokaketjussa ympäristövastuu on hyvin laaja-alaista. Ympäristövastuuseen vaikuttavat useat tekijät ruoan matkalla alkutuotannosta ruokapöytämme. Ruoalla on vaikutusta ympäristöön vielä jätteenkin joutuessaan. Suurena kasvipohjaisten raaka-aineiden käyttäjänä ja ruoan tuottajana Raisiolla on halu ja mahdollisuus tehdä ruokaketjusta entistäkin kestävämpi ja ympäristöystävällisempi.

Raision oman toiminnan mittaaminen, raportointi ja tulosten arviointi osoittavat tarpeelliset kehitystyön painopistealueet ja ohjaavat operatiivista toimintaa. Toimintamme keskeisimmille ympäristövaikutuksille, veden, energian käytön ja kaatopaikkajätteen vähentämiselle, on asetettu Raisiossa tavoitteet ja mittarit niiden seuraamiseen. Tässä raportissa on julkistettu vuosien 2009-2011 tärkeimmät ympäristötavoitteet ja niiden toteutumat, sekä uudet tavoitteet seuraavaksi kolmeksi vuodeksi.

Raision työ elintarvikeketjun ympäristövastuun kehittämisessä ei rajoitu vain omien prosessien kehittämiseen. Oman toimintamme lisäksi pyrimme vaikuttamaan ruokaketjun ympäristövastuuseen myös alkutuotannossa mm. tukemalla sopimusviljelijöitämmme Closed Circuit Cultivation CCC® -konseptilla ja viljelyneuvonnalla. Merkitsemällä tuotteitamme hiili- ja vesijalanjälkimerkein tarjoamme arvokasta lisätietoa ympäristötietoisien kuluttajien ostovalintojen tueksi.

Elintarvikkeiden osuus eurooppalaisten kokonaiskulutuksen ympäristövaikutuksista on 20-30 %. Väestönkasvun myötä ruoan kysyntä tulee maailmanlaajuisesti seuraavien vuosikymmenien aikana jopa kolminkertaistumaan, joten ei ole yhdentekevää, mitä syömme.

Raisio kehittää kuluttajien ja asiakkaiden tarpeisiin ekologisia, terveellisiä ja luonnonvaroja säästään valmistettuja tuotteita sekä ratkaisuja.

Ympäristövaikutukset

Raisio kantaa vastuunsa tuotantoketjunsä ympäristövaikutuksista. Autamme myös sopimusviljelijöitämme ympäristövaikutuksista kertovilla laskureilla ja neuvonnalla, sekä kuluttajia merkitsemällä tuotteitamme hiilijalanjälkimerkinnöin.

Raisio käyttää raaka-aineenaan pääosin suomalaisia pellon tuotteita. Kasvipohjaiset raaka-aineet käytetään tuotantoprosesseissa tehokkaasti hyödyksi. Elintarvike- ja rehuteollisuudessa on kuitenkin erityispiirteitä ja – vaatimuksia, jotka tuovat haasteita varsinkin energia- ja materiaalitehokkuuden parantamiseen. Hygienia-vaatimukset ovat Raision toiminnassa etusijalla ja usein niitä tarkastellaan samanaikaisesti ympäristövaikutusten kanssa. Ympäristötekijät ja parhaan käytettävissä olevan tekniikan vaatimukset huomioidaan aina, kun tuotantoprosesseihin tehdään muutoksia.

Ympäristövaikutusten synty

Elintarvikkeiden elinkaaren aikaisia ympäristövaikutuksia on tutkittu viime vuosina paljon. Raision tuotteiden elinkaaren aikaisia kokonaisympäristövaikutuksia on tutkittu tutkimuslaitosten toimesta. Tämän lisäksi Raisiossa tuotteiden ilmastovaikutuksia on tutkittu aktiivisesti itse jo useamman vuoden ajan.

Tutkimukset osoittavat, että Raision tuotanto on osa ruokaketjua, jossa merkittävimmät ympäristövaikutukset syntyvät alkutuotannosta sekä viljelypanosten valmistuksesta ja käytöstä. Tämän lisäksi ympäristövaikutuksia syntyy elintarvikkeiden ja rehujen tuotannossa energiankulutuksen kautta.

Tukeakseen kestävää tuotantoa Raisio on kehittänyt sopimusviljelijöiden tarpeisiin Closed Circuit Cultivation CCC® -konseptin, jonka avulla mitataan, kuinka hyvin kaikki viljelyyn käytetyt panokset, mm. ravinteet on käytetty hyödyksi. Näin viljelijä saa tietoa omasta ravinne- ja energiatehokkuudestaan sekä hiilidioksidipäästöistään ja niiden kehityksestä. Mittaamisen ja tulosten raportoinnin myötä haetaan edellytyksiä toiminnan jatkuvalle kehittämiselle.

Kestävästi
tuotettu suomalainen
vilja on Raisiolle
erittäin tärkeää.

Myös tuotantoprosesseilla, elintarvikkeiden ja niiden ainesosien sekä rehujen valmistamisella on omat ympäristövaikutuksensa. Näistä olennaisimmat ovat energian käyttö, veden käyttö ja jätevesien syntyminen. Tehostamismahdollisuuksia etsitään ja toteutetaan, kun ne ovat taloudellisesti sekä turvallisuus- ja ympäristöriskinäkökohdat huomioiden toteuttamiskelpoisia.

Raportoinnin laajuus

Raisio raportoi ympäristövastuustaan kansainvälistä, kestävän kehityksen Global Reporting Initiative -ohjeistoa (GRI) noudattaen. Ympäristövastuuraportointi sisältää ympäristöindikaattoreiden osalta konserniin kuuluvien tytäryhtiöiden tiedot Suomessa ja Yhdysvalloissa, sekä osittain myös Iso-Britannian osalta.

Raisio myi kesällä 2011 mallasliiketoimintansa, jonka vuoksi Raisio Maltin tiedot eivät sisälly vuoden 2011 ympäristöraporttiin. Toisaalta uutena kokonaisuutena raportoinnin piiriin sisältyvät Raision Iso-Britannian tuotantolaitokset keskeisten ympäristövaikutustensa osalta. Raportointia tullaan näiden laitosten osalta laajentamaan edelleen seurantatietojen karttuessa.

Tänä vuonna
ympäristövastuu-
raportoinnissa
on ensi kertaa
lukuja myös Isosta-
Britanniasta

Tavoitteet 2009-2011

Raisio-konsernin Suomen liiketoimintojen pitkántähtäimen numeerisia ympäristötavoitteita vuosille 2009-2011 ei kaikilta osin saavutettu. Uudet ympäristötavoitteet on asetettu Suomessa vuosille 2012-2014. Muiden maiden tuotantolaitoksille Raisio asettaa tavoitteet heti, kun seurantatietoa on kerätty riittävästi.

Raision ympäristötavoitteet on asetettu tuotantolaitoskohtaisesti, ja niiden määrittäminen ja seuranta toteutetaan osana vuosisuunnittelua ja raportointia. Tavoitteet kohdistuvat Raision keskeisimpiin ympäristövaikutuksiin: energian ja veden käyttöön, sekä jäteveden ja jätteen syntymiseen. Seuranta ja graafit on korjattu vastaamaan nykyistä konsernirakennetta.

Numeeristen tavoitteiden lisäksi Raision muita tärkeitä ympäristönäkökohtia ovat mm. ilmapäästöjen vähentäminen, kuljetusmatkojen optimointi ja pakkausmateriaalien käyttö. Uusiutuvia pellon tuotteita raaka-aineina käyttävä Raisio näkee viljelyn ympäristövaikutukset tärkeänä panostusalueena, kun tarkastellaan tuotteiden ympäristövaikutuksia. Yleisesti ekologisten vaihtoehtojen etsiminen ja valinta on strategisesti valittu toimintamalli. Raision ympäristötyö jatkuu haasteellisenä ja tavoitteellisenä.

Liiketoimintaympäristön muutokset ja sääolosuhteet vaikeuttivat ympäristötavoitteiden saavuttamista

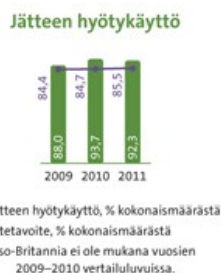
Mallasliiketoiminnasta luopuminen teki Raision ympäristötavoitteiden saavuttamisesta entistäkin haasteellisempaa suhteessa asetettuihin tavoitelukuihin. Mallastamo oli Raision suurin yksittäinen veden ja energian käyttäjä, joten sen kulutusmäärien vähentämiseen oli panostettu vuosien kuluessa huomattavasti. Kun mallasliiketoiminnasta luovuttiin, Raision Suomen tuotantolaitosten ominaiskäytöt tuotetonni kohden kasvoivat sähköä lukuun ottamatta eikä ympäristötavoitteita näiden osalta saavutettu. Tähän vaikutti myös tuotantomäärien pienentyminen. Raision tuotantorakenteen muututtua tehostamis- ja säästökohteiden löytäminen ei ole enää yhtä helppoa.

Merkittävää kuitenkin on, että Raisiossa mallasliiketoiminnan lopettamisen jälkeen vuositason arvioiden energian kokonaiskäyttömäärät Suomessa laskevat neljänneksen sekä vesi- ja jätevesimäärät puolittuvat.

Poikkeukselliset sääolosuhteet eivät helpottaneet numeeristen tavoitteiden saavuttamista. Helteinen kesä lisäsi jäähdystarvetta ja samalla sekä sähkön että veden käyttöä. Tuotantoprosesseissa erittäin tärkeä hygienia lisää osaltaan prosessien lämmön tarvetta ja vaikeuttaa samalla tehokkuuden lisäämistä.

Parannuksiin tähtäävistä toimenpiteistä huolimatta tavoitteiden saavuttaminen ei toteutunut odotetulla tavalla. Toteutimme **energiat ehokkuuden ja vesien** käytön parantamiseen tähtääviä hankkeita ja toimenpiteitä raportointivuoden aikana. Tehostamiskeinoina olivat mm. veden mittauksen laajentaminen, energian käytön seurannan ja valvonnan kehittäminen, hukkalämmön hyödyntäminen sekä moottorien ja puhaltimien käytön optimointi.

Jätteen lajittelu ja ohjaaminen hyötykäyttöön oli edelleen tehokasta. Jätteen hyötykäyttöön asetettu tavoite saavutettiin.



Tavoitteet 2012-2014

Raisio-konserni on asettanut uudet numeeriset ympäristötavoitteet vuosille 2012-2014. Tavoitteet asetetaan tässä vaiheessa ainoastaan Suomen tuotantolaitoksille. Muiden maiden tuotantolaitoksille tavoitteet asetetaan heti, kun seurantatietoa on kerätty riittävästi.

Raision tavoitteena on jatkossakin merkittävimpien ympäristötekijöiden, eli energian ja veden käytön vähentäminen, sekä jäteveden ja jätteen synnyn ehkäisy. Tavoitteet on asetettu hyödykkeiden ominaiskäytölle tuotetonna kohden. Ympäristötavoitteet huomioidaan myös uusien prosessien rakentamisten ja prosessimuutosten suunnittelun yhteydessä.

Jätteiden osalta tavoite on **kaatopaikkajättemäärän** vähentäminen nykyisen jätteen hyötykäyttöosuuden lisäämisen sijaan. Kaatopaikkamäärille tuotetonna kohden on asetettu noin 45 % vähennystavoite vuoteen 2011 verrattuna.

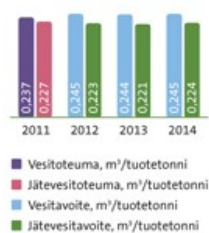
Energian ominaiskäytölle tavoitellaan noin 6 % alenemaa. Lisäksi Raisio-konsernin Suomen toiminnot ovat liittyneet energiatehokkuussopimukseen, jossa Raisio tavoittelee vuoteen 2016 mennessä noin 9 % alenemaa vuoden 2005 tasosta laskien.

Vesimäärien ennustetaan pysyvän suurin piirtein ennallaan tuotetonna kohden.

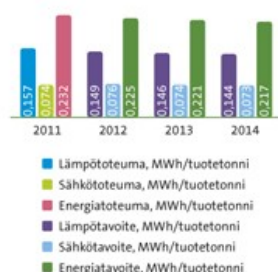
Kaatopaikkajättemäärä



Vesi ja jätevesi



Energian käyttö



Raaka-aineet, vesi ja energia

Raaka-aineet ja materiaalihyökyys

Raisio käyttää raaka-aineina pääosin uusiutuvia luonnonvaroja. Tavoitteenamme on raaka-aineiden säästeliäs ja materiaalihyökyys käyttö. Hankitut raaka-aineet ohjataan kulloinkin parhaiten soveltuvaan tuotantotarkoitukseen ja hyödynnetään miltei täysimääräisesti.

Jättemäärien pienentäminen on keskeisessä roolissa materiaalihyökyyttä tavoiteltaessa. Tässä työssä tärkeää on tuotantoprosessin vastuullinen hoito. Tuotantolaitosten väliset materiaaliavirrat ovat merkittävät. Nämä sivutuotteiden siirrot aiheuttavat raportoinnissa raaka-aine- ja tuotantomäärien kertaantumista. Vedenkäyttö tuotteisiin ei sisälly raaka-ainemääriin.

Vesi

Veden käyttö on Raisiolle tärkeä ympäristötekijä. Puhtaan veden tarve korostuu erityisesti elintarviketeollisuudessa. Vettä käytetään prosesseissa, jäähdityksissä ja hygienian varmistamisessa.

Raision luovuttua mallasliiketoiminnasta kesällä 2011 Raision toimipaikan veden käyttö väheni 68 %. Vedenkäytön vähentäminen on edelleen Raision keskeisenä tavoitteena. Toiminnan tehostamisen keinona on mm. yleisesti tarkka veden käyttö sekä huuhteluiden vähentäminen, käyttökelpoisten vesien talteenotot ja uudelleenkierrätykset.

Oheisessa graafissa on vuosina 2009-2010 mukana vain Suomen tuotannon veden käyttö. Iso-Britannian veden käyttö on mukana vuoden 2011 luvussa, mistä johtuu veden käytön kokonaismäärän ja tuotantotonnia kohden käytetyn veden määrän kasvu.

Energia

Raision prosessit käyttävät energian sähkön ja höyryn muodossa. Raision energiahuolto perustuu pääosin ostoenergiaan, joka on hiilidioksidivapaata. Suomessa Raisiolla on omistuksessaan kaksi voimalaitosta, toinen Raisiossa ja toinen Kouvolassa. Molemmat laitokset kuuluvat päästökaupan piiriin.

Raision voimalaitos toimii varavoimalaitoksena, jonka polttoaineena on raskas polttoöljy. Raision tehdasalueen höyryntarpeesta tuotettiin omalla kattilalaitoksella 1,5 %. Kouvolaan höyrylämpökeskus toimittaa höyryä Raision rehutehtaalalle, mutta myös muulle tehdasalueella olevalle kemianteollisuudelle. Höyrylämpölaitoksen polttoaine on maakaasu.

Oheisessa graafissa on vuosina 2009-2010 mukana vain Suomen tuotannon energian kulutus. Iso-Britannian tuotannon energian kulutus on mukana vuoden 2011 luvussa, mistä johtuu energiankulutuksen kokonaismäärän ja tuotantotonnia kohden syntyvän energian kulutuksen määrän kasvu.

Energiatehokkuus

Raisio on liittynyt vuoden 2009 keväällä energiavaltaisen teollisuuden energiatehokkuussopimukseen, jonka myötä Raisio jatkaa energian kulutuksen vähentämistä. Energiatehokkuusjärjestelmä (ETJ) on sisällytetty Raision ISO 9001 ja ISO 14001 sertifioituun toimintajärjestelmään (linkki toimintajärjestelmään). ETJ kattaa Raisio-konsernin Suomen toiminnot.

Vastuu energiatehokkuusasioista on jaettu liiketoimintayksiköittäin erikseen nimetyille henkilöille. Raisiossa energiatehokkuus otetaan huomioon kaikissa investointeja, tuotannon kehittämistä sekä hankintoja koskevissa päätöksissä.

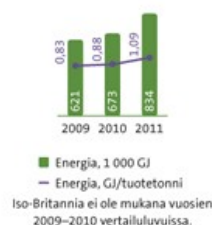
Tuotanto,
raaka-aineiden käyttö



Veden käyttö



Energian kulutus



Päästöt, jätevedet ja jätteet

Raisio tunnistaa toimintansa ympäristövaikutukset. Tuotantotoiminnan vaikutusten ehkäisy on osa päivittäistä toimintaa.

Välittömiä ilmapäästöjä energiantuotannon lisäksi syntyy melun, pölyn ja hiukkasten muodossa. Merkittävimpiä melulähteitä ovat mm. kompressorit ja puhaltimet, ilmanvaihtoon liittyvät puhaltimet sekä niiden ulospuhallusaukot ja jäähdystystornien puhaltimet. Pöly- ja hiukkaspäästöjen ehkäisyssä puhaltimien ja pölynsuodattimien suunnitelmallinen ennakko- ja huolto on keskeisessä roolissa.

Tuotantolaitosten ilmapäästöt

Tuotantolaitosten ympäristöpäästöjä, melua ja hiukkaspäästöjä tarkkaillaan huoltotoimien yhteydessä. Mittauksia suoritetaan säännöllisesti laitosten läheisyydessä ja tehdasalueen lähiympäristössä. Kattavat melu- ja hiukkaspäästömittaukset toteutettiin Raision ja Nokian toimipaikoilla viimeksi vuonna 2010. Raision toimipaikan osalta seuraavat melumittaukset tullaan suorittamaan vuoden 2012 aikana. Hajupäästöjen osalta osallistumme alueellisiin paneelieihin mahdollisuuksien mukaan, kun niitä järjestetään.

Tuotantolaitoksissa, joissa syntyy haihtuvien orgaanisten yhdisteiden (VOC, Volatile Organic Compound) päästöjä, suoritetaan säännöllisiä mittauksia. Teemme myös jatkuvaa laskennallista VOC-yhdisteiden päästöjen seurantaa. Raision tehdasalueen rehuvalvauksitoiminnan heksaanipäästöt laskivat edellisvuoden tasosta 34 %. Päästöt putoivat merkittävästi, kun tammikuussa 2011 toteutetun huoltoseisauksen aikana tislaukskolonnista poistettiin sinne muodostuneita tukkeumia.

Energiantuotannon päästöt

Raisio raportoi omasta energian tuotannosta aiheutuvat välittömät kasvihuonekaasupäästöt CO₂e-arvoina. Ostoenergian tuotannon CO₂e-arvot on raportoitu energiantoimittajien ilmoittamien määrien mukaisesti. Hiilidioksidiekvivalentilla (CO₂e) kuvataan kasvihuonekaasujen yhteenlaskettua ilmastoa lämmittävää vaikutusta. Suomen toimipaikoille hankittu sähkö, joka muodostaa pääosan koko konsernin sähkönkäytöstä, on ympäristömerkittyä. Sen tuottamisesta ei synny ilmastomuutosta edistäviä kasvihuonekaasupäästöjä.

Oheisessa graafissa on esitetty vain Suomen tuotannon CO₂e-päästöt.

Jätevedet

Veden käytön seurauksena syntyy myös jätevesiä. Raisio hakee jätevesimäärään ja kuormituksen liittyviä tehostamiskeinoja erilaisilla veden uudelleenkäyttö- ja kierrätysratkaisuilla. Jätevedet johdetaan pääosin suoraan jätevedenpuhdistamoille. Raision toimipaikalla jätevedet käsitellään jäteveden puhdistuslaitoksessa ja muilla puhdistusratkaisuilla ennen niiden johtamista kunnalliseen verkostoon.

Oheisessa graafissa on vuosina 2009-2010 mukana vain Suomen tuotannon jätevedet. Iso-Britannian tuotannon jätevedet ovat mukana vuoden 2011 luvussa, mistä johtuu jätevesien kokonaismäärän ja tuotantotonnia kohden syntyvän jäteveden määrän kasvu.

CO₂e-päästöt



Jätevedet



Päästöt, jätevedet ja jätteet

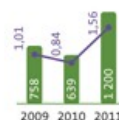
Jätteet

Raisio pystyy hyödyntämään hankkimansa raaka-aineet lähes täysimääräisesti. Silti näemme jätteen tärkeänä ympäristötekijänä, ja jätemäärien minimoiminen on yksi Raision keskeisistä ympäristötavoitteista. Raisio pyrkii myös jätteen korkeaan hyötykäyttöasteeseen, jossa jätteiden oikealla, huolellisella lajittelulla on keskeinen merkitys. Hyödynnämme jätteet pääasiallisesti joko materiaalina tai energialähteenä. Jätteen synnyn vähentäminen onnistuu koko henkilökunnan yhteisellä panostuksella. Opastus ja neuvontatyö luovat perustan tehokkaalle toiminnalle.

Kuluttajatuotteita pakkaavana yrityksenä myös pakkausmateriaalien käyttö on meille tärkeä ympäristötekijä. Tavoitteenamme on ympäristövaikutusten vähentäminen pakkauksia kehittämällä. Pakkausta tarvitaan suojaamaan tuotetta, mikä asettaa vaatimuksia pakkauksen kestävyydelle. Tuotteen suojaaminen estää myös elintarvikejätteen syntymistä, minkä ympäristövaikutukset ovat pakkausta merkittävämmät. Pakkaussuunnittelu ja materiaalin valinta on tärkeää Raision toiminnassa. Pakkausmateriaalit täytyy voida käyttää hyödyksi joko kierrätettynä materiaalina tai energialähteenä.

Oheisessa graafissa on vuosina 2009–2010 mukana vain Suomen tuotannon kaatopaikkajätteet. Iso-Britannian tuotannon kaatopaikkajätteet ovat mukana vuoden 2011 luvussa, mistä johtuu kaatopaikkajätteiden kokonaismäärän ja tuotantotonnia kohden syntyvän kaatopaikkajätteen määrän kasvu.

Kaatopaikkajätteet



■ Kaatopaikkajätteet, tonnia
— Kaatopaikkajättemäärä, kg/tuotetonna
Iso-Britannia ei ole mukana vuosien 2009–2010 vertailuluvuissa.

Kuljetukset

Elintarvike-, vilja- ja rehukuljetukset ovat keskeisin osa Raision Suomen tuotannon logistiikkaa. Logistiikkayksiköillämme on käynnissä kehityshankkeita, joiden tavoitteena on kuljetustoimintojen tehostaminen ja ympäristöhaittojen minimoiminen. Kaikki kuljetukset hankitaan ulkopuolisilta toimijoilta, sillä Raisiolla ei ole omaa kuljetuskalustoa.

Elintarvikekuljetukset

Kappaletavaraa kuljettavien yritysten määrää on systemaattisesti pienennetty Raision Suomen toiminnossa jo muutaman vuoden ajan. Keskittämällä kuljetuksia olemme estäneet volyymien sirpaloitumista ja samalla pienentäneet ympäristörasitusta. Alkuvuodesta 2012 käyttöön otettavan kuljetusraportointijärjestelmän avulla voimme seurata kappaletavarakuljetusten kuormakokoja, ajokilometrejä ja päästöjä. Reittien ja toimituspäivien optimoinnin avulla ajokilometrien ja myös päästöjen määrää voidaan pienentää.

Irtorahtien kuljetussuunnitteluun Raisio etsii aktiivisesti ratkaisua, jolla operatiivisen tehokkuuden lisäksi pystyttäisiin simuloimaan vaihtoehtoisia toimintamalleja, ja kannustamaan Raision asiakaskuntaa ympäristön kannalta parempiin vaihtoehtoihin.

Kuriiritoimituksissa Raisio käyttää mahdollisuuksien mukaan yrityksiä, jotka sitoutuvat neutraloimaan kuljetuksissa syntyvät päästöt. Päästöjen neutralointia toteutetaan eri tavoin, mm. puiden istutuksella. Vuosiraporttien perusteella Raisio pystyy myös toteamaan päästöjen kehityksen, ja tarvittaessa muuttamaan toimintaa ympäristömyönteisempään suuntaan.

Ruotsin vientiin Raisio on hakenut aktiivisesti vaihtoehtoja kuljetuksista aiheutuvien päästöjen pienentämiseksi. Pyrimme sopimaan asiakkaiden kanssa menettelystä, jonka avulla toimituspisteiden määrä vähenee ja kuljetuskoot kasvavat. Näillä keinoilla pystymme pienentämään hiilidioksidipäästöjä / kasvihuonekaasupäästöjä jopa 50 %.

Rahdinkuljettajien auditoinneissa huomioidaan edelleen myös ympäristöseikat. Kuljetuskaluston ympäristömyönteisyys ja päästömittausten aktiivinen kehittäminen ovat tärkeimpiä näkökohtia.

Raisioagron kuljetukset

Raisioagron kuljetuksissa tuoteturvallisuus ja hygieenisuus ovat aina etusijalla. Hyödynnämme raaka-ainekuljetuksissa meno-paluu kuljetuksia mahdollisuuksien mukaan. Rehukuljetuksia tiloille ajavat vain sopimusautoilijat, joiden kuljetuskalustot ovat jatkuvassa hygieniahjelman mukaisessa seurannassa.

Keskitetty, sopimusautoihin perustuva toimintamalli varmistaa kuljetuskaluston tehokkaan käytön. Se mahdollistaa vähemmän kilometrejä ja samalla vähemmän päästöjä aiheuttavien kuormien suunnittelun.

Raision käytössä oleva karttapohjainen kuljetussuunnitteluohjelma mahdollistaa entistä tehokkaammat ja ympäristöystävällisemmät kuljetukset. Ohjelma on ollut käytössä jo usean vuoden ajan ja sitä on kehitetty edelleen Raision tarpeita vastaavaksi. Rehukuljetusten lisäksi myös lannoitteiden kuljetussuunnittelu tehdään tällä karttapohjaisella kuljetussuunnittelutyökalulla. Viljojen kuljetukset maakunnista tuotantolaitoksille on tarkoitus integroida tähän ohjelmaan.

Vuoden 2011 aikana Turun kauppakorkeakoulu toteutti projektityön, jonka tavoitteena oli selvittää Raisioagron kuljetusten ympäristönsuojelullinen taso ja toiminnan kehittämiskohteet. Projektin tulos osoitti, että Raision on tärkeää sitouttaa kuljettajat huomioimaan päästöjen merkitys ja mahdollisuudet toiminnan parantamiseen. Positiivisena seikkana voidaan pitää hankkeessa mukana olleiden kuljetusliikkeiden halua sitoutua yhteistyöhön. Se on hyvä pohja jatkaa kehitystyötä Raision ja kuljetusliikkeiden välillä.



Matkustus

Raisio-konsernin henkilöstö on ohjeistettu valitsemaan mahdollisuuksien mukaan puhelin-, video- tai verkkoneuvottelu matkustamisen sijaan. Kansainvälistyminen on kuitenkin lisännyt Raision hiilidioksidipäästöjä lentomatkustamisen osalta.

Raisio on seurannut lentomatkustuksen määriään jo muutaman vuoden ajan. Suomesta tilattujen lentojen kokonaismäärä nousi vuonna 2011 13 % vuoteen 2010 verrattuna. Kansainvälistymisen myötä lentomatkat ovat pidentyneet ja siten myös lentojen aiheuttamat hiilidioksidipäästöt kasvoivat lähes 50 %.

Raision johto ja muu henkilöstö ovat siirtyneet osittain verkkoneuvottelukäytäntöön. Matkustamiseen verrattuna verkkoneuvottelut ovat ajallisesti joustava sekä ekologinen ja kustannustehokas vaihtoehto.

Maankäyttö ja luonnon monimuotoisuus

Raisiolla on tuotantoa yhteensä 14 paikkakunnalla Suomessa, Iso-Britanniassa ja Yhdysvalloissa.

Suomessa tuotantolaitoksia on viidellä paikkakunnalla ja hallinnoitavien tehdasalueiden määrä on noin 72 hehtaaria. Luonnon kannalta herkällä alueella sijaitsevat Raision ja Kouvolan Kaipiaisten tuotantolaitokset. Raision ja Kouvolan tehdasalueiden koko on yhteensä noin 47,5 hehtaaria.

Raisiossa tuotantolaitokset sijaitsevat noin kahden kilometrin etäisyydellä Raisionlahdesta, joka on luokiteltu valtakunnallisesti arvokkaaksi lintuvedeksi. Raisionlahti on mukana valtakunnallisessa lintuvesien suojeluohjelmassa.

Kaipiaisissa toimiva rehutehdas sijaitsee I-luokan pohjavesialueella. Tehtaan teknisissä ratkaisuihin on huomioitu pohjavesialueen läheisyys, vaikka rehutehtaiden toiminnalla ei ole yleisesti todettu olevan vaikutuksia pohjaveden laatuun.

Nokialla ja Ylivieskassa sijaitsevien tehdaslaitosten toiminnoilla ei katsota olevan suoranaisia vaikutuksia luonnon monimuotoisuuteen sillä ne eivät sijaitse luonnonsuojelumielessä herkällä alueilla.

 > Yritysvastuu > Ympäristö > Määräystenmukaisuus ja vahingot

Määräystenmukaisuus ja vahingot

Raision toiminta, ympäristövaikutusten tarkkailu sekä raportointi on ollut ympäristölupamääräysten mukaista. Raision toimipaikalla tullaan suorittamaan melumittaukset vuoden 2012 aikana.

Raisio ei ole saanut ympäristölainsäädännön rikkomuksiin liittyviä sakkoja tai sanktioita.

Vahingot ja niiden ehkäisy

Ympäristövahingoilta välttyttiin vuoden 2011 aikana. Raisiossa sattui pieni rehun rakeistussiilon syttyminen, josta ei aiheutunut ympäristövahinkoja eikä merkittäviä omaisuusvahinkoja.

Investoinnit ja käyttökustannukset

Raision toimenpiteet kohdistuvat toiminnan kannalta keskeisiin ympäristövaikutuksiin ja niiden vähentämiseen.

Taloudellisesti merkittävimmät ympäristö-, terveys- ja turvallisuusinvestoinnit kohdistuivat vuonna 2011 energiatehokkuuden ja työturvallisuuden parantamiseen. Panostimme myös prosessiturvallisuuden parantamiseen. Ympäristö-, terveys- ja turvallisuusinvestointeihin käytettiin Suomessa yhteensä noin miljoona euroa.

Ympäristöpuolen käyttökustannukset käsittävät ympäristösuojelutoimenpiteistä aiheutuvat menot. Kustannukset muodostuvat jäteveden käsittelyn, jätehuollon, ilmansuojelun sekä maaperän ja vesiensuojelun kustannuksista sisältäen mm. laitteistojen käytön ja kunnossapidon, ympäristönsuojelun tarkkailun sekä ulkopuolisille palvelun suorittajille maksettuja maksuja. Ympäristönsuojelun käyttökustannukset olivat Suomessa noin miljoonaa euroa, joista jätehuollosta ja vesiensuojelusta aiheutuvat menot olivat merkittävimmät.

Taloudellinen vastuu

Tuotamme sidosryhmillemme ja laajemmin yhteiskunnassa lisäarvoa ja hyvinvointia. Siinä keskeistä on ennakolluuloton uusien liiketoimintamahdollisuuksien etsiminen ja osaamisen jakaminen. Haluamme olla asiakkaillemme ja muille yhteistyötahoille luotettava ja haluttava yhteistyökumppani, jonka kanssa on helppo käydä vuoropuhelua.

Tavoitteenamme on, että Raision toiminta rakentuu ekologisesti, eettisesti ja taloudellisesti vakaalle pohjalle. Kestävän kehityksen huomioiva toiminta on pitkällä aikavälillä ainoa taloudellisesti kannattava tapa toimia. ´

Raisio kehittää, valmistaa ja myy tuotteita asiakkailleen, ostaa raaka-aineita, materiaaleja ja palveluja toimittajilta, maksaa palkkoja, osinkoa ja veroja, työllistää välillisesti alihankkijoita ja osallistuu yhteiskunnalliseen toimintaan. Nämä toiminnot luovat merkittäviä rahavirtoja, jotka antavat käsityksen Raision ja sen eri sidosryhmien välisen vuorovaikutuksen merkityksestä.

Raisio luo liiketoimintamahdollisuuksia

Esimerkki ennakkoluulottomasta uusien biotalouteen liittyvien liiketoimintamahdollisuuksien luomisesta on Raision ja Neste Oilin yhteistyö. Pelloilta saadaan Suomessa sekä tärkeää valkuaista ihmisille ja eläimille että biopolttoaineita.

Kotieläintuottajat ja viljelijät ovat yksi keskeisimmistä sidosryhmistämme. Maatilat etsivät uusia keinoja parantaa tuottavuutta ja kilpailukykyä. Tiloilla tarvitaan kustannustehokkaita palveluita, tuotantopanoksia sekä ruokinta- ja viljelyohjelmia. Rehuraision ja Raision Viljakauppayksijön yhdistyminen Raisioagro Oy:ksi 1.1.2012 vastaa osaltaan tilojen tarpeisiin. Raisioagron tavassa toimia korostuu halu luoda kilpailukykyä, kannattavuutta ja hyvinvointia tietoon ja osaamiseen pohjaten. Tuomme tilojen käyttöön sekä tutkimus- ja kehitysosaamisemme että kattavan tuote- ja palveluvalikoiman.



Osaamisen jakamisesta kilpailukykyä

Paras osoitus sidosryhmien arvostuksesta ja luottamuksesta Raision kykyyn tuoda lisäarvoa on kasvava kiinnostus sekä osaamistamme että tuotteitamme kohtaan.

Raision asiantuntijoita kutsutaan yhä enemmän jakamaan tietoa ja osallistumaan laajaan kirjoon kehityshankkeita eri puolilla maailmaa. Keskeisiä aihepiirejä ovat biotalouden uudet mahdollisuudet ja ratkaisut sekä ruoan terveys- ja ympäristövaikutukset. Esimerkiksi kolesterolin alentaminen ja Raision Benecol-osaaminen kiinnostavat globaalisti.

Arvostus ja kiinnostus Raisiota kohtaan tuo vastuuta. Koska olemme tekemisissä sekä ihmisten että eläinten terveyteen ja hyvinvointiin liittyvien kysymysten kanssa, haluamme perustaa toimintamme parhaalle mahdolliselle tutkimustiedolle ja turvallisille tuotteille. Tieteelliseen tietoon ja vahvaan kehitystyöhön pohjaava toimintapa on keskeinen periaate kaikessa Raision toiminnassa. Raisio tekee yhteistyötä lukuisten yliopistojen ja tutkimuslaitosten kanssa Suomessa ja muissa maissa. Tärkeä osa uuden kehittämistä on myös tavoitteellinen kansalaisjärjestöyhteistyömme WWF:n ja Baltic Sea Action Groupin kanssa.

 > Yritysvastuu > Taloudellinen vastuu Aktiivista yhteiskunnallista vaikuttamista

Aktiivista yhteiskunnallista vaikuttamista

Vaikuttaminen on Raisiolle sekä väylä olla kehityksen kärjessä ja uusimman tiedon äärellä että tapa vaikuttaa EU:n tasolla muun muassa tuotteiden lainsäädäntöön, koostumukseen, terveellisyyteen ja puhtauteen sekä jakaa monipuolista osaamistaan muidenkin käyttöön.

Viranomaisyhteistyön lisäksi Raisio toimii aktiivisesti toimialojensa yhteistyöjärjestöissä, joita ovat esimerkiksi Euroopan soijajalosteiden valmistajien järjestö ENSA ja Euroopan aamiaisvalmistajien kattojärjestö CEEREAL. Raisioagrolla on edustus Euroopan rehuteollisuusjärjestön FEFAC:in vastuullisuustyöryhmässä sekä kasviöljyteollisuusjärjestö FEDIOL:ssa.

Tapamme toimia

Raision keskeisten arvojen, vastuullisuuden, osaamisen ja avoimen yhteistyön, merkitys tehokkaassa ja taloudellisesti kannattavassa yritystoiminnassa on yhä keskeisempi.

Raision keskeiset arvot



Yhtiö on sitoutunut kantamaan vastuun omasta toimintaympäristöstään, ympäristöasioistaan ja henkilöstöstään. Noudatamme kaikissa toiminnoissamme paikallisia lakeja. Raisio on Suomessa aktiivinen toimija koko viljaketjun kehittämisessä pellolta pöytään.

Raision keskeiset politiikat, periaatteet ja linjaukset

- [laatu-, ympäristö-, terveys- ja turvallisuuspolitiikka](#)
- [henkilöstöpolitiikka](#)
- [eettiset periaatteet](#)
- [GMO-linjaus](#)
- [eläinkokeiden periaatteet](#)

Raision hallitus on hyväksynyt konsernin vision ja strategian lisäksi myös laatu- ympäristö-, terveys-, ja turvallisuuspolitiikan, eettiset periaatteet ja riskienhallintapolitiikan. Konsernin johtoryhmä on lisäksi määritellyt yhtiön GMO-linjauksen, henkilöstöpolitiikan ja eläinkokeiden periaatteet.

 > Yritysvastuu > Tapamme toimia > Laatu-, ympäristö-, työterveys- ja turvallisuuspäämäärät

Laatu-, ympäristö-, työterveys- ja turvallisuuspäämäärät

Raision vastuullista toimintaa tukevat ja täsmentävät konsernin laatu-, ympäristö-, työterveys- ja turvallisuustyölle asetetut päämäärät

- Turvallisten, terveellisten ja ympäristöystävällisten tuotteiden kehittäminen ja valmistaminen luonnonvaroja säästäen
- Toimintaan liittyvien riskien, onnettomuusvaarojen ja niistä mahdollisesti aiheutuvien seurausten ehkäisy
- Turvallinen työympäristö, tavoitteena nolla tapaturmaa
- Päästöjen ja jätteiden määrän ja haitallisuuden vähentäminen sekä jätteiden hyötykäytön lisääminen
- Energiatehokkuuden parantaminen
- Toiminnan aktiivinen kehittäminen ja jatkuva oppiminen
- Turvallisuus-, työterveys-, ja ympäristöasioihin liittyvän avoimen keskustelun ja vuorovaikutuksen edistäminen asiakkaiden, koko hankintaketjun, viranomaisten, sidosryhmien ja henkilöstön kanssa
- Asiakastyytyväisyyden jatkuva parantaminen

 > Yritysvastuu > Tapamme toimia > Yhteyshenkilöt

Yhteyshenkilöt

Merja Lumme, Henkilöstöjohtaja
merja.lumme(at)raisio.com

Kestävä kehitys

Pasi Lähdetie, Johtaja, Kestävä kehitys
pasi.lahdetie(at)raisio.com

Viestintä

Marika Kelokari, Viestinnän asiantuntija
marika.kelokari(at)raisio.com; communications(at)raisio.com

Puh. (02) 443 2111

Strateginen ekologiaryhmä

Yhtenä osana Raision yritys vastuutoimintaa konsernilla on strateginen ekologiaryhmä. Ekologisuus on osa Raision päivittäistä toimintaa ja visiota, ja konsernitasolla ekologiahankkeita viedään eteenpäin mm. strategisessa ekologiaryhmässä. Toimitusjohtajan ja kestävän kehityksen asiantuntijoiden lisäksi ryhmässä on edustus Raision tuotannosta, tuotekehityksestä, elintarvikemarkkinoinnista, viestinnästä ja Raisioagrosta.

 > Sijoittajatieto

Sijoittajatieto

Raision sijoittajasuhdetoiminnan tärkein tehtävä on tukea osakkeen oikeaa arvonmuodostusta välittämällä tietoa yhtiön strategiasta, toiminnasta, toimintaympäristöstä, tavoitteista sekä taloudellisesta tilanteesta siten, että Raisiosta sijoituskohteena muodostuu mahdollisimman oikea kuva.

Yhtiökokous

Raisio Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään torstaina 29.3.2012 klo 14.00 alkaen Turun Messu- ja Kongressikeskuksessa osoitteessa Messukentänkatu 9-13, Turku.

Osallistumisoikeus on osakkeenomistajilla, jotka 19.3.2012 ovat merkittyinä osakkeenomistajiksi Euroclear Finland Oy:n pitämään osakasluetteloon ja jotka ovat ilmoittaneet osallistumisestaan yhtiölle viimeistään torstaina 22.3.2012 klo 15.00.

Ilmoittautumisoitteet:

- Raisio Oyj, Osakeasiat, PL 101, 21201 Raisio
- Puhelin: 050 386 4350
- Faksi: (02) 443 2315
- Sähköposti: [eeva.hellsten\(at\)raisio.com](mailto:eeva.hellsten@raisio.com)

Osakkeenomistajalla on oikeus saada yhtiökokoukselle osakeyhtiölain nojalla kuuluva asia yhtiökokouksen käsiteltäväksi, mikäli hän vaatii sitä kirjallisesti hallitukselta niin hyvissä ajoin, että asia voidaan sisällyttää kokouskutsuun.


[Sijoittajatieto](#)
[Osakkeenomistajille](#)

Osakkeenomistajille

Yhtiökokous

Raisio Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään torstaina 29.3.2012 klo 14.00 alkaen Turun Messu- ja Kongressikeskuksessa osoitteessa Messukentäkatu 9-13, Turku.

Osallistumisoikeus on osakkeenomistajilla, jotka 19.3.2012 ovat merkittyinä osakkeenomistajiksi Euroclear Finland Oy:n pitämään osakasluetteloon ja jotka ovat ilmoittaneet osallistumisestaan yhtiölle viimeistään torstaina 22.3.2012 klo 15.00.

Ilmoittautumisosoitteet:

- Raisio Oyj, Osakeasiat, PL 101, 21201 Raisio
- Puhelin: 050 386 4350
- Faksi: (02) 443 2315
- Sähköposti: eeva.hellsten@raisio.com

Osakkeenomistajalla on oikeus saada yhtiökokoukselle osakeyhtiölain nojalla kuuluva asia yhtiökokouksen käsiteltäväksi, mikäli hän vaatii sitä kirjallisesti hallitukselta niin hyvissä ajoin, että asia voidaan sisällyttää kokoukseen.

Osingonmaksu

Yhtiön hallitus esittää yhtiökokoukselle, että vuodelta 2011 maksettaisiin osinkoa 0,11 euroa jokaiselta vaihto- ja kantaosakkeelta.

Osingon irtoamispäivä	30.3.2012
Osingonmaksun täsmäytyspäivä	3.4.2012
Osingonmaksu	12.4.2012

Osinkopolitiikka

Raision tavoitteena on jakaa osinkona puolet jatkuvasta liiketoiminnasta syntyvästä osakekohtaisesta tuloksesta edellyttäen, ettei osingonmaksu vaaranna yhtiön strategisten tavoitteiden saavuttamista.

Osakkeiden perustiedot

	Vaihto-osake	Kantaosake
Pörssilistaus	NASDAQ OMX Helsinki Oy, keskisuurten yhtiöiden ryhmä	NASDAQ OMX Helsinki Oy, Pre-lista
Toimiala	kulutustavarat	-
Kaupankäyntitunnus	RAIVV	RAIKV
Osakemäärä 31.12.2011	130 893 973 kpl	34 255 057 kpl
- joista yhtiön hallussa	4 665 029 kpl	208 511 kpl

Lue lisää Raision osakkeista ja osakkeenomistajista erillisestä [tilinpäätöksestä](#), Osakkeet ja omistajat, sivut 51-55.

Osakkeenomistajille

Muutokset yhteystiedoissa

Mikäli olette Raision osakkeenomistaja ja yhteystietonne muuttuvat, pyydämme teitä tekemään nimen- ja osoitteenmuutoksen siihen pankkiin tai pankkiiriliikkeeseen, jossa teillä on arvo-osuustili. Näin tiedot päivittyvät myös Euroclear Finland Oy:n ylläpitämiin rekistereihin.

Taloudellinen informaatio vuonna 2012

Raisio julkaisee tilikaudelta 2012 seuraavat taloudelliset raportit suomeksi ja englanniksi.

Osavuositarkastus tammi-maaliskuu	8.5.2012
Osavuositarkastus tammi-kesäkuu	14.8.2012
Osavuositarkastus tammi-syyskuu	6.11.2012
Tilinpäätöstiedote	Helmikuu 2013
Vuosikertomus	Maaliskuu 2013

Julkaisujen ja tiedotteiden tilaaminen

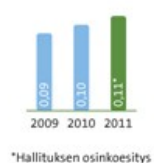
Raision vuosikertomus, osavuositarkastukset, tilinpäätöstiedote sekä pörssi- ja lehdistötiedotteet ovat heti julkistamisen jälkeen luettavissa Uutiset-sivulla.

Osavuositarkastusten sekä pörssi- ja lehdistötiedotteiden sähköpostitilaaajaksi voi kirjautua Uutiset-sivulla kohdassa [Tiedotteiden tilaus](#)

 > Sijoittajatieto > Osakkeenomistajille > Osinko ja omistajat graafeina

Osinko ja omistajat graafeina

Osinko/osake (€)



Omistajat 31.12.2011



Sijoittajasuhteet

Raision sijoittajasuhdetoiminnan tärkein tehtävä on tukea osakkeen oikeaa arvonmuodostusta välittämällä tietoa yhtiön strategiasta, toiminnasta, toimintaympäristöstä, tavoitteista sekä taloudellisesta tilanteesta siten, että Raisiosta sijoituskohteena muodostuu mahdollisimman oikea kuva.

Tavoitteemme on antaa oikeaa, riittävää ja ajantasaista tietoa säännöllisesti ja tasapuolisesti kaikille markkinaosapuolille. Toimintamme lähtökohtia ovat täsmällisyys, avoimuus sekä asiantunteva palvelu.

Raision konserniviestintä vastaa sijoittajaviestinnän toteutuksesta ja yhteydenpidosta yhdessä konsernijohtoon kanssa. Sijoittajaviestintämme perustan muodostavat taloudelliset raportit, internetsivusto, pääomamarkkinapäivä, roadshowt sekä muut sijoittajatapaamiset ja -seminaarit.

Hiljainen jakso

Raisio noudattaa kahden viikon pituista hiljaista jaksoa ennen vuosituloksen ja osavuositarkastusten julkistamista. Tänä aikana emme tapaa pääomamarkkinoiden edustajia emmekä kommentoi yhtiön taloudellista tilaa.

Sijoittajasuhteiden yhteyshenkilö

Heidi Hirvonen,
viestintä- ja IR-päällikkö
Puhelin: 050 567 3060
Sähköposti: heidi.hirvonen(at)raisio.com

Sijoitusanalyysit

Tietojemme mukaan ainakin seuraavat pankit ja pankkiiriliikkeet arvioivat Raisiota sijoituskohteena. Lista ei välttämättä ole täydellinen. Luettelossa mainitut tahot seuraavat yhtiötä omasta aloitteestaan. Yhtiö ei vastaa sijoitusanalyysien kannanotoista.

- Carnegie Investment Bank
- Evli Pankki Oyj
- FIM Capital Markets
- Handelsbanken Capital Markets
- Inderes Oy
- Nordea Oyj
- Pohjola Pankki Oyj
- SEB Enskilda
- Swedbank Markets
- Pankkiiriliike E Öhman J:or.

Luettelo yhtiötä seuraavista analyytikoista löytyy sijoittajatiedosta kohdasta [Analyttikot](#)

Sijoituspalvelut

Sijoittajat-osiosta löytyvät tässä esitettyjen tietojen lisäksi mm. 15 minuutilla viivästetyt kaupankäyntitiedot, yhtiön ilmoitusvelvolliset sisäpiiriläiset ja heidän omistuksensa sekä erilaisia palveluja, kuten analyttikoiden laatimat tulostennustet ja suositukset.



2011

Tilinpäätös

Sisällysluettelo

Hallituksen toimintakertomus.....	3
Konsernin tuloslaskelma.....	11
Konsernin tase.....	13
Oman pääoman muutokset 31.12.2011	
päättyneellä tilikaudella.....	14
Konsernin rahavirtalaskelma	15
Konsernitiilin päätöksen laatimisperiaatteet.....	16
Konsernin liitetiedot	26
Konsernin taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut	46
Osakekohtaiset tunnusluvut.....	47
Tunnuslukujen laskentakaavat.....	48
Osakkeet ja omistajat.....	49
Emoyhtiön tuloslaskelma	54
Emoyhtiön tase	55
Emoyhtiön rahoituslaskelma	56
Emoyhtiön tilin päätöksen laadintaperiaatteet.....	57
Emoyhtiön tuloslaskelman liitetiedot.....	58
Emoyhtiön taseen liitetiedot.....	59
Emoyhtiön muut liitetiedot.....	62
Hallituksen ehdotus voittovarojen käytöstä.....	63
Tilintarkastuskertomus.....	63
Hallintoneuvoston lausunto	63

Taloudellinen raportointi

Raisio-konserni raportoi jatkuvien toimintojen mukaisesti. Kaikki tässä katsauksessa esitetyt luvut ovat keskenään vertailukelpoisia. Kesällä 2011 myyty mallasliiketoiminta raportoidaan lopetetuissa toiminnoissa. Jatkuvien toimintojen mukaisesti raportoitavat yksiköt ovat Brändit ja Raisioagro.

Brändit-yksikköön kuuluvat kansainväliset brändit (Benecol) ja paikalliset brändit. Paikalliset brändit käsitellään tekstissä päämarkkina-alueittain. Länsi-Euroopan liiketoiminta on raportoitu osana paikallisia brändejä vuoden 2010 toisesta vuosineljänneksestä alkaen Glistenin oston toteuduttua. Big Bear Group sisältyy Länsi-Euroopan lukuihin 4.2.2011 alkaen.

Raisioagro-yksikköön kuuluvat rehut, viljakauppa, valkuaisrouheet ja kasviöljyt, tuotantopanokset sekä bioenergia.

Hallituksen toimintakertomus

Jatkuvat toiminnot

Liikevaihto

Raisio-konsernin jatkuvien toimintojen liikevaihto oli 552,6 miljoonaa euroa (423,6 milj. euroa). Liikevaihto kasvoi 31 %:lla vertailuvuodesta. Merkittävimmin liikevaihtoa kasvatti Isosta-Britanniasta ostetun Big Bear Groupin liittäminen osaksi Raision tuloraportointia, myynnin hyvä kehitys Isossa-Britanniassa sekä raaka-ainehintojen volatiliiteetin vaikutus myyntihintoihin. Suomen ulkopuolisen liikevaihdon osuus konsernin liikevaihdosta oli 43 % (41 %) eli 239,0 miljoonaa euroa (175,3 milj. euroa).

Brändit-yksikön koko vuoden liikevaihto oli 314,6 miljoonaa euroa (236,4 milj. euroa), Raisioagro-yksikön 241,1 miljoonaa euroa (188,8 milj. euroa) ja muiden toimintojen 1,4 miljoonaa euroa (0,9 milj. euroa).

Tulos

Raision jatkuvien toimintojen liiketulos vuonna 2011 oli 31,8 miljoonaa euroa ja kertaerien kanssa 30,7 miljoonaa euroa (19,2 milj. euroa), mikä on 5,8 % ja kertaerien kanssa 5,6 % (4,5 %) liikevaihdosta. Brändit-yksikön liiketulokseen sisältyi vuoden 2011 ensimmäisellä puoliskolla 1,1 miljoonan euron kertaerä yrityskaupan Due Diligence -vaiheen jälkeisiä kuluja. Näiden kertaerien lisäksi Ison-Britannian yhtiöiden toiminnan konsolidointi ja uudelleenjärjestelyt rasittivat säännön-mukaista tulosta 1,0 miljoonalla eurolla.

Brändit-yksikön liiketulos oli 31,2 miljoonaa euroa ja kertaerien kanssa 30,1 miljoonaa euroa (20,0 milj. euroa), Raisio-agron 2,9 miljoonaa euroa (1,9 milj. euroa) ja muiden toimintojen -2,4 miljoonaa euroa (-2,8 milj. euroa).

Liiketoiminnan poistot ja arvonalennukset, jotka on tuloslaskelmassa jaettu toiminnoille, olivat 17,0 miljoonaa euroa (15,1 milj. euroa).

Vuoden 2011 tulos ennen veroja oli 30,3 miljoonaa euroa ja kertaerien kanssa 27,0 miljoonaa euroa (17,4 milj. euroa). Konsernin nettorahoituserät olivat -1,5 miljoonaa euroa ja kertaerien kanssa -3,7 miljoonaa euroa (-1,9 milj. euroa). Big Bear Groupin hankinnasta johtuva 2,2 miljoonan euron kauppahintavelan lisäys Raisio UK:n vähemmistöomistajille on kirjattu rahoituseriin ensimmäisellä vuosineljänneksellä. Konsernin jatkuvien toimintojen tulos verojen jälkeen oli 24,6 miljoonaa euroa ja kertaerien kanssa 21,3 miljoonaa euroa (12,3 milj. euroa). Osakekohtainen tulos oli 0,16 euroa ja kertaerien kanssa 0,14 euroa (0,08 euroa).

Keskeiset tunnusluvut, tulos, jatkuvat toiminnot

	10–12/2011	7–9/2011	4–6/2011	1–3/2011	2011	2010
Liikevaihto, milj. euroa	138,7	141,7	150,5	121,7	552,6	423,6
Liikevaihdon muutos, %	21,8	27,6	30,0	46,7	30,5	21,0
Liiketulos (EBIT), milj. euroa	4,9	10,7	10,2	6,1*	31,8*	19,2
Liiketulos, %	3,5	7,5	6,7	5,0*	5,8*	4,5
Poistot ja arvonalennukset, milj. euroa	4,5	4,5	4,1	4,0	17,0	15,1
Käyttökate (EBITDA), milj. euroa	9,4	15,2	14,2	10,0*	48,8*	34,3
Nettorahoituskulut, milj. euroa	-0,3	-0,2	-0,9	-0,1*	-1,5*	-1,9
Tulos/osake (EPS), euroa	0,03	0,05	0,05	0,03*	0,16*	0,08
Tulos/osake (EPS), laimennettu	0,03	0,05	0,05	0,03*	0,16*	0,08

* Ilman kertaluonteisia eriä

Tase ja rahavirta

Raision taseen loppusumma oli joulukuun lopussa 561,8 miljoonaa euroa (487,2 milj. euroa 31.12.2010). Oma pääoma oli 332,9 miljoonaa euroa (324,0 milj. euroa). Osakekohtainen oma pääoma oli vuoden lopussa 2,13 euroa (2,06 euroa).

Konsernin korolliset rahoitusvelat olivat joulukuun lopussa 115,7 miljoonaa euroa (67,2 milj. euroa). Korollinen netto-rahoitusvelka oli -24,8 miljoonaa euroa (-72,9 milj. euroa). Omavaraisuusaste oli 60,2 % (67,6 %) ja nettovelkaantumisaste -7,5 % (-22,5 %). Sijoitetun pääoman tuotto oli 8,1 % ja kertaerien kanssa 7,3 % (5,0 %).

Tilikauden aikana nostettiin pitkäaikainen 45 miljoonan punnan (noin 52 milj. euroa) luotto Big Bear Groupin oston rahoittamiseen sekä niin ikään pitkäaikainen 35 miljoonan euron luotto, joka käytettiin työeläkelainojen ennakkaiseen takaisinmaksuun.

Liiketoiminnan tuottama rahavirta tammi-joulukuussa oli 50,0 miljoonaa euroa (23,0 milj. euroa). Käyttöpääoma oli vuoden vaihteessa 65,6 miljoonaa euroa (79,3 milj. euroa). Käyttöpääoman pieneneminen johtui pääosin vaihto-omaisuuden vähenemisestä sekä siirtovelkojen määrän kasvusta.

Raisio Oyj jakoi vuonna 2011 osinkona 15,6 miljoonaa euroa ja osti omia osakkeitaan 1,7 miljoonalla eurolla.

Mallasliiketoiminnan myynti

Raisio Oyj myi kesäkuun 2011 lopussa toteutuneella kaupalla mallasliiketoimintansa (tytäryhtiö Raisio Malt Oy) 17 miljoonalla eurolla Viking Malt Oy:lle, joka on Pohjoismaiden suurin maltaiden valmistaja. Mallasliiketoiminnan myyminen on osa Raision toimintojen virtaviivaistamista, sillä synergiat Raision muiden liiketoimintojen kanssa ovat olleet vähäiset. Raisio jatkaa mallasohran sopimusviljelyttämistä ja kehittää toimintaansa mallasohrakauppiaana ja siten myös Viking Maltin kumppanina. Luovutusvoitto sisältyy lopetettujen toimintojen tulokseen, joka vuonna 2011 oli 4,2 miljoonaa euroa.

Investoinnit ja yritysostot

Raisio pyrkii hyödyntämään olemassa olevaa kapasiteettia ohjaamalla sitä tehokkaasti asiakastiedon pohjalta ja pitämään tehtaiden käyttöasteet korkeina. Viime vuosina konsernin bruttoinvestoinnit ilman yritysostoja ovat vakiintuneet maltilliselle tasolle.

Konsernin bruttoinvestoinnit olivat 71,2 miljoonaa euroa (48,5 milj. euroa) yritysosto mukaan lukien. Big Bear Groupin osakekannan hankinnan osuus investoinneista oli 63,3 miljoonaa euroa, minkä lisäksi Raisio rahoitti kohteella ostohetkellä olleiden luottojen takaisinmaksua 30,1 miljoonalla eurolla. Vertailuvuoden investointeihin sisältyy Glistenin osakekannan osto. Yritysosto pois lukien Raision suurimmat investoinnit olivat hiutalemyllyn ohjausjärjestelmän uusiminen, Raisioagron vastaanottolinjojen uudistus ja rehutehtaiden erikoistumiseen liittyvät investoinnit.

Brändit-yksikön bruttoinvestoinnit olivat 67,8 miljoonaa euroa (43,4 milj. euroa), Raisioagron 2,5 miljoonaa euroa (3,8 milj. euroa) ja muiden toimintojen 0,8 miljoonaa euroa (1,3 milj. euroa).

Tutkimus ja kehitys

Raision elintarvikkeiden tuotekehitys Suomessa ja Ruotsissa keskittyi erityisesti terveellisten, ekologisten ja luonnollisten välipalojen kehittämiseen. Raisio on vastannut kasvavaan gluteenittomien tuotteiden kysyntään kehittämällä kansainvälisen gluteenittomien Provena-tuotteiden sarjan. Provena-tuotteet valmistetaan puhdas kaurasta, jonka koko tuotantoketju on tarkkaan varmistettu. Raisio toi Suomessa markkinoille terveelliset, täysjyväviljaa sisältävät Nalle lastenruoat 8 ja 12 kuukauden ikäisille. Lastenruoka-asetuksessa on tiukat vaatimukset raaka-aineen puhtaudelle sekä tuotteen koostumukselle ja valmistukselle.

Kasvistanoliesteri on Benecol®-tuotteiden ainutlaatuinen kolesterolia alentava ainesosa. Helmikuussa 2011 julkaistiin kanadalaisen tutkimusryhmän meta-analyysi, jonka mukaan kasvistanoliesteri alentaa seerumin pahaa kolesterolia ns. LDL-kolesterolia annosvasteisesti. Tutkimuksessa todettiin, että kasvistanoliesterillä saatiin lisätehoa LDL-kolesterolin alentamiseen, kun ainesosaa käytettiin nyky-suositusta enemmän (>2 grammaa kasvistanolia/päivä). Raision tavoitteena on uusien tieteellisten löydösten myötä vahvistaa edelleen edelläkävijän asemaansa kolesterolia alentavissa elintarvikkeissa hakemalla EU-komissiolta vahvaa terveysväitettä 3 gramman päiväännokselle kasvistanolia.

Osoituksena erittäin vahvasta tutkimusnäytöstä kasvistanoliesteri on hyväksytty osaksi lukuisia kotimaisia ja kansainvälisiä sydän- ja verisuonitautien riskitekijöiden alentami-

seen tärkeitä hoitosuosituksia. Benecol-liiketoiminta tekee laajasti tutkimusyhteistyötä suomalaisten ja kansainvälisten tutkimuslaitosten ja yliopistojen kanssa. Vuonna 2011 suoritettiin klinisiä tutkimuksia viidessä eri maassa. Tutkimuksen painopiste on edelleen Benecol-tuotteiden tehoaineen, kasvistanoliesterin, terveysvaikutteisten ominaisuuksien tutkimuksessa.

Ruokinta- ja viljelyosaaminen ovat Raisioagron toiminnan ydintä. Osaamisen varmistaa tuotekehitys, joka rakentuu vahvan tutkimuspanostuksen ja vankan käytännön kokemuksen pohjalta. Rehujen tuotekehitystyötä tehdään kotieläintuotannon kannattavuuden parantamiseksi, eläinten hyvinvoinnin lisäämiseksi ja kotieläintuotannon ympäristökuormituksen pienentämiseksi. Peltoviljelyn kehitystyötä tehdään tehokkaiden, toimivien ja ympäristöystävällisten viljelyohjelmien tuottamiseksi.

Helmikuussa 2012 käyttöön otetun verkkokaupan rakentamiseen panostettiin vahvasti syksyllä 2011. HK Ruokatalon rypsipossukonsepti laajenee Ruotsiin. Raisio teki yhteistyösopimuksen HK Scan Ab:n kanssa rypsipossukonseptissa käytettäviin rehuihin ja ruokintamenetelmiin liittyen. Raisio uudisti myös karjanrehuohjelmansa. Se sisältää nyt kolme eri tuotesarjaa maitotilan tavoitteiden mukaan. Vuoden 2012 alussa EU-alueella voimaan tulleen kanojen häkkikasvatuksen kieltävän direktiivin myötä Raisio uudisti kananrehunsa vaihtoehtoihin tuotantomuotoihin sopiviksi.

Raisio-konsernin investoinnit tutkimukseen ja kehitykseen olivat 6,8 miljoonaa euroa (5,9 milj. euroa), mikä on 1,2 % (1,4 %) liikevaihdosta. Brändit-yksikön tutkimus- ja tuotekehityskulut olivat 5,7 miljoonaa euroa (5,0 milj. euroa) ja Raisioagron 1,1 miljoonaa euroa (0,9 milj. euroa).

Hallinto ja johto

Raision hallituksen jäsenmäärä vuonna 2011 oli kuusi 24.3.2011 lukien ja sitä ennen viisi. Hallitukseen kuuluvat Simo Palokangas (puheenjohtaja), Michael Ramm-Schmidt (varapuheenjohtaja), Anssi Aapola, Erkki Haavisto, Pirkko Rantanen-Kervinen ja 24.3.2011 alkaen Matti Perkonoja. Kaikki hallituksen jäsenet ovat yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista riippumattomia.

Raision hallintoneuvoston puheenjohtajana toimii MMM, maanviljelijä Michael Hornborg ja varapuheenjohtajana agronomi Holger Falck.

Keskeiset tunnusluvut, tase

	31.12.2011	30.9.2011	30.6.2011	31.3.2011	31.12.2010
Omavaraisuusaste, %	60,2	60,5	60,7	56,7	67,6
Nettovelkaantumisaste, %	-7,5	-0,2	13,5	16,5	-22,5
Korollinen nettorahoitusvelka, milj. euroa	-24,8	-0,7	42,7	50,7	-72,9
Oma pääoma/osake, euroa	2,13	2,08	2,02	1,95	2,06
Bruttoinvestoinnit, milj. euroa	71,2*	68,6*	66,8*	65,5*	48,5*
Osake					
Osakekannan markkina-arvo**, milj. euroa	372,3	374,4	379,0	411,3	439,1
Yritysarvo (EV), milj. euroa	347,5	373,7	421,7	451,8	356,1
EV/EBITDA	7,1	8,1	10,3	12,3	10,4

* Sisältää yritysostot ** Ilman konsernin omistamia omia osakkeita

Henkilöstö

Raisio-konsernin jatkuvien toimintojen palveluksessa työskenteli vuoden lopussa 1 432 henkilöä (1 234 henkilöä 31.12.2010). Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä oli 1 454 (1 086). Muualla kuin Suomessa työskentelevien raisiolaitosten määrä kasvoi ja oli vuoden lopussa 69 % henkilöstöstä (61 % 31.12.2010). Eiten raisiolaisia työskentelee Isossa-Britanniassa, jossa konserni on kasvanut yritysostoin.

Brändit-yksikössä työskenteli vuoden 2011 lopussa yhteensä 1 192 henkilöä, Raisioagrossa 181 ja palvelufunktioiden 59 henkilöä.

Raision palkat ja palkkiot jatkuvista toiminnoista vuonna 2011 olivat yhteensä 62,0 miljoonaa euroa (48,9 milj. euroa vuonna 2010 ja 40,3 milj. euroa vuonna 2009) henkilösivukuluineen.

Muutokset konsernirakenteessa

Aamiaistuotteita, välipaloja ja makeisia valmistava ja markkinoiva Big Bear Group plc, nyttemmin Ltd, tytäryhtiöineen liitettiin yritysostolla osaksi Raisio-konsernia 4.2.2011.

Mallasliiketoiminnan myynnin yhteydessä Raisio Malt Oy lakkasi olemasta osa Raisio-konsernia 1.7.2011 lukien.

Ravintoraisio Oy:n viljakauppayksikkö ja sen liiketoiminta siirrettiin osaksi Rehuraisio Oy:tä 1.11.2011 lukien. Rehuraisio Oy:n toiminimi 1.1.2012 alkaen on Raisioagro Oy.

Yritysvastuu

Raision visio on olla ekologisten ja terveellisten välipalojen edelläkävijä johtavilla brändeillä sekä kestävä ruokaketjun aktiivinen kehittäjä. Väestönkasvun ja ilmastonmuutoksen arvioidaan vaikuttavan tulevaisuudessa voimakkaasti ruokaketjuun. Merkittävänä kasvipohjaisten raaka-aineiden käyttäjänä ja ruoan tuottajana Raisiolla on halu ja mahdollisuus olla rakentamassa ruokaketjusta entistäkin kestävämpi. Raision kestävä ruokaketju rakentuu hyvästä ravitsemuksesta, turvallisista tuotteista, työhyvinvoinnista, eläinten hyvinvoinnista, paikallisuudesta sekä oman toiminnan ympäristö- ja taloudellisen vastuun hyvästä hoitamisesta.

Raision tavassa toimia korostuvat kestävä kehityksen huomioiminen kaikissa toiminnoissa sekä jatkuva parantaminen. Oman tuotantoketjumme parantamisen lisäksi tarjoamme asiakkaillemme työkaluja heidän toimintansa kehittämiseen erityisesti ympäristönäkökohdat huomioiden. Closed Circuit Cultivation CCC® eli viljelyn suljettu kierto -konseptin avulla Raision sopimusviljelijät voivat jo nyt mitata kuinka hyvin sadossa on saatu talteen kaikki viljelyyn käytetty energia, kuten ravinteet. Esimerkiksi HiiliPlus-työkalulla viljelijät voivat selvittää viljelynsä hiilijalanjäljen ja siten suunnitella viljelytoimiaan mitattavan tiedon perusteella.

Raision ja WWF Suomen kesällä 2011 toteuttaman Sinä ja ruoka -kyselyn mukaan yli puolet suomalaisista haluaisi hiilijalanjälkimerkinnän elintarvikkeisiin. Raisio on maailmanlaajuisesti hiili- ja vesijalanjälkimerkintöjen edelläkävijä, ja jo yli 30 tuotteessamme on hiilijalanjälkimerkintä. Tuloksia saadaan aikaan, sillä mitattavan faktatiedon pohjalta kehitystoimenpiteet on mahdollista kohdistaa oikein.

Raisio kehittää kuluttajien ja asiakkaiden tarpeisiin ekologisia, terveellisiä ja luonnonvaroja säästämällä valmistettuja tuotteita sekä ratkaisuja. Yhtiön tiedossa ei ole merkittäviä taloudellisia ympäristöriskejä.

Segmentti-informaatio

Brändit-yksikkö

Brändit-yksikön liikevaihto kasvoi 33 % vertailuvuodesta ja oli 314,6 miljoonaa euroa (236,4 milj. euroa). Paikallisten brändien liikevaihto oli 269,2 miljoonaa euroa (188,7 milj. euroa) ja kansainvälisten brändien eli Benecolin 45,7 miljoonaa euroa (47,8 miljoonaa euroa). Ison-Britannian osuus Brändit-yksikön liikevaihdosta nousi katsauskaudella lähes 45 %:iin Suomen osuuden ollessa noin kolmannes. Brändit-yksikön osuus koko konsernin liikevaihdosta oli noin 56 %.

Brändit-yksikön liiketulos parani yli 50 % vertailuvuodesta ja oli 31,2 miljoonaa euroa ja kertaerien kanssa 30,1 miljoonaa euroa (20,0 milj. euroa), mikä on 9,9 % ja kertaerien kanssa 9,6 % (8,5 %) liikevaihdosta. Ison-Britannian yhtiöiden toiminnan konsolidoinnin ja uudelleenjärjestelyjen kulut olivat 1,0 miljoonaa euroa.

Benecolin kannattavuus oli maailmantalouden epävakaudesta huolimatta liiketoiminnalle tyypillisellä, hyvällä tasolla. Vuosi 2011 oli Suomessa tiukka, mikä näkyi myös kannattavuudessa. Katsauskauden lopussa Ison-Britannian toimintojen kannattavuus oli parempi kuin ostettaessa, vaikka liiketulos sisälsi em. toiminnan järjestelyjen kuluja. Raisio on osoittanut kykynsä tehdä onnistuneita yritysostoja.

Big Bear Group liitettiin osaksi Brändit-yksikön Länsi-Euroopan liiketoimintoja yritysoston myötä 4.2.2011 alkaen. Vuonna 2010 hankitun Glistenin luvut sisältyvät vertailukauden lukuihin vuoden 2010 toisesta neljänneksestä alkaen.

Paikalliset brändit

Länsi-Eurooppa

Länsi-Euroopan elintarvikemarkkinoilla Raision tärkeimmät brändit ovat Honey Monster, Harvest Chewee, Fox's, Dormens sekä Nimbuksen tuotteet business-to-business -markkinoilla.

Tuotevalikoiman laajuus antaa mahdollisuuden laajentua edelleen moniin uusiin myyntikanaviin sekä varmistaa kasvun Ison-Britannian haastavassa markkinatilanteessa. Raision tuotevalikoimaan kuuluvat mm. viljapatukat, painonhallintaan tarkoitettut sekä vähärasvaiset välipalat, terveysvaikutteiset välipalapatukat, luonnonmukaiset makeiset, makeissekoitukset teollisuudelle, suolaiset annosvälipalat, luksuspätkinät ja aamiaismurot.

Vuonna 2011 markkinatilanne Isossa-Britanniassa oli edelleen haastava. Kuluttajien käytettävissä olevat varat laskevat. Keskimäärin perheillä on yli 15 euroa vähemmän rahaa käytettävissä viikossa kuin vuosi sitten. Tämän seurauksena kulutus kohdistui lähinnä välttämättömyshyödykkeisiin ja alennusmyynti-tuotteisiin. Vähittäiskaupassa promootiomyyntin taso jopa nousi vuoteen 2010 verrattuna. Myös Raisio lisäsi panostustaan promootiomyyntiin. Promootiomyyntin kautta saatiin vähittäiskaupassa tukea ja näkyvyyttä pääbrändeille. Vähittäiskaupan osuus on noin 60 % Raision myynnistä Isossa-Britanniassa.

Vuonna 2011 premium-, luksus- ja terveysvaikutteisten tuotteiden myynti kasvoi. Toisaalta myös edullisten elintarvikkeiden myynti kasvoi. Kaupan kilpailutilanteessa tapahtui vastaava muutos, jossa toisaalta halpaketjut voittivat markkinaosuutta ja samalla luksusketjut kasvattivat myyntiään. Raisio on osoittanut kykynsä tarjota asiakkailleen tuoteratkaisuja, jotka vastaavat vaihtuviin kuluttajatarpeisiin haastavassakin markkinatilanteessa.

Vuonna 2011 Raisio uudisti organisaatorakenteensa Isossa-Britanniassa keskittämällä toiminnat aamiais- ja välipalaysikkoon sekä makeisyksikköön. Tämän lisäksi tuotanto-toimintoja keskitettiin.

Keväällä 2011 Raisiolle myönnettiin Own Label Confectionery Supplier of the Year –palkinto tuotteiden laadusta ja palvelusta. Tämän arvostetun palkinnon myöntävät Ison-Britannian suurimmat vähittäiskaupat.

Pohjois-Eurooppa

Pohjois-Euroopan elintarvikemarkkinoilla Raision tärkeimmät brändit ovat Elovena, Benecol, Sunnuntai, Carlshamn ja Provena. Honey Monsterin lanseeraus alkoi syksyllä 2011.

Vuonna 2011 terveellisten ja ekologisten välipalojen myynti kasvoi. Kaikilta osin vuosi ei kuitenkaan täyttänyt odotuksia. Suomessa tähän vaikuttaneet tekijät olivat voimakas viljan markkinahintojen volatiliiteetti ja sen vaikutus kuluttajakäytännön sekä vuoden aikana voimistunut karppaustrendi. Markkinoiden epävarmuus näkyi private label -tuotteiden myynnin kasvuna Suomessa.

Elovena-välipalakekseillä Raisio pärjasi selvästi markkinaa paremmin terveellisten välipalakeksien segmentissä. Uudet menestysmaut ovat Elovena Tumma suklaa ja Uuniomenatoffee. Ensimmäisten suomalaisten elintarvikeyhtiöiden joukossa Raisio avasi verkkokaupan. Elovena-verkkokaupasta on ostettavissa yhä laajeneva valikoima sellaisia tuotteita, joita muuten ei ole ollut tarjolla.

Syksyllä aloitettiin kansainvälisen aamiaismurobrändin, Honey Monsterin, lanseeraus Suomeen. Honey Monster on erittäin tunnettu Isossa-Britanniassa, Ruotsissa ja Tanskassa. Lanseerauksen pääpaino on vuodessa 2012. Lisäksi Raisio siirsi Ruotsissa Honey Monster -tuotteiden jälleenmyynnin omalle organisaatiolleen.

Gluteenittomuus on tunnistettu kasvavaksi kansainväliseksi trendiksi. Uudistetun Provena-brändin puhdas kaura-tuotteet tarjoavat kuluttajille herkullista makua ja terveellisyyttä. Provena-tuotteet ovat myynnissä Suomen ja Ruotsin lisäksi Tanskassa, Baltian maissa ja Puolassa.

Luumutuotteiden kysyntä kasvoi. Raisio toi markkinoille päätuotteidensa luomuversiot. Esimerkiksi Elovena-kaurahiutale ja Sunnuntai-erikoisvehnäjauho saivat rinnalleen luomuversiot sisartuotteiksi.

Leipomoteollisuuden tuotteissa Suomessa markkinoiden kokonaisvolyymi laski, mikä puolestaan vaikutti selvästi teollisuusjauhojen kysyntään. HoReCa-tuotteiden (Hotels, Restaurants, Catering) markkinat olivat vakaat, vaikka valmiiden tuotteiden hinnat nousivatkin voimakkaasti raaka-ainehintojen heilahtelujen myötä.

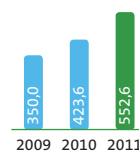
Ruotsissa Carlshamn-brändillä myytävien non-dairy -tuotteiden myynti kasvoi lähes 38 %. Samalla Raision markkinaosuus non-dairy -tuotteissa nousi yli 10 %:n. Maidottomissa jorgurteissa markkinaosuutemme oli lähes 35 %.

Itä-Eurooppa

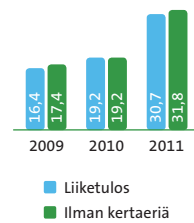
Itä-Euroopan markkinoilla Raisio ylsi positiiviseen liike tulokseen. Myynti kasvoi Venäjällä, Ukrainassa ja Puolassa.

Puolan markkinoilla Raision brändit ovat Benecol, Elovena ja Provena. Benecol-juomien myynti kasvoi hyvin. Myös Elovena-keksien ja -puurojen myynti kasvoi, ja vuonna 2012 tuotevalikoiman laajentuessa myynnin kasvun odotetaan jatkuvan hyvänä. Provena-tuotteet lanseerattiin ja tuotevalikoimaa tullaan laajentamaan.

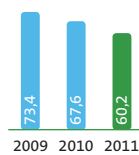
Liikevaihto (milj. €)



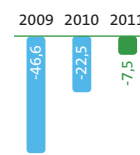
Liiketulos (milj. €)



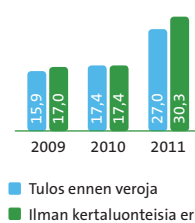
Omavaraisuusaste (%)



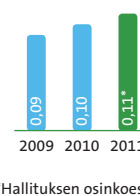
Nettovelkaantumisaste (%)



Tulos ennen veroja (milj. €)

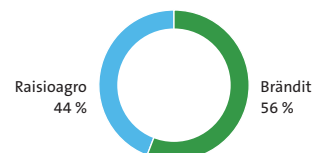


Osinko/osake (€)

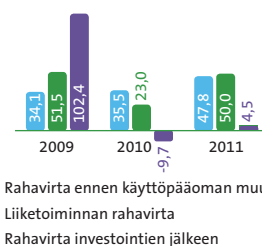


*Hallituksen osinkoesitys

Liikevaihto yksiköittäin (%)



Rahavirta (milj. €)



Venäjällä ja Ukrainassa Raision pääbrändi on Nordic. Uuden jakelijan valinta vauhditti myyntiä. Kovan kilpailun markkinoilla Nordic-tuotteiden myynti kasvoi hyvin ja liiketoiminnan kannattavuus oli hyvällä tasolla. Vuonna 2011 tuotevalikoima laajeni pastoilla ja välipalakekseillä.

Kansainväliset brändit - Benecol ja Simpli

Simpli

Yksi viime vuoden merkittävimmistä saavutuksista oli Kaliforniaan keväällä 2011 lanseeratun Simpli OatShake -välipalajuoman palkitseminen vuoden parhaana smoothie-juomana Yhdysvalloissa. BevNET jakaa kokeneen ja arvostetun kilpailutuomaristonsa toimesta alkoholittomien juomien "Oscar-palkinnoksi" kutsutut BevNET's Best of -palkinnot vuosittain Santa Monicassa, Kaliforniassa. Aikaisemmin vain yksi eurooppalainen juoma, Red Bull, on yltänyt voittoon. Simplin saama palkinto on herättänyt suurta huomiota ammattipiireissä, mikä nopeuttaa peiton rakentamista USA:n markkinoilla ja vastaavasti saattaa myös edellyttää lisäpanostuksia.

Simpli OatShake on Raision kehittämä innovaatio. Raision valmistama tuote on kaurapohjainen ja maidoton. Yhdysvalloissa välipalajuomia myydään ja markkinoidaan Oat Solutions LLC -yrityksen toimesta.

Benecol

Vuoden 2011 aikana kolesterolia alentavien terveysvaikutteisten Benecol®-tuotteiden markkinat kasvoivat Isossa-Britanniassa sekä Irlannissa ja pysyivät melko vakaana muilla markkina-alueilla. Benecol-tuotteiden suurin kasvupotentiaali on Aasiassa ja Etelä-Amerikassa.

Vuonna 2011 Benecol-tuotteiden myynnin kehitys oli vakaata ja markkina-asema pysyi lähes muuttumattomana päämarkkina-alueilla. Maantieteellisten alueiden välillä oli kuitenkin suuriakin eroja. Edelleen jatkuva vaikea taloudellinen tilanne näkyi monilla markkinoilla. Siitä huolimatta usealla näistä markkinoista Benecol-tuotteiden myynti kasvoi, esimerkiksi mainittakoon Iso-Britannia, Irlanti ja Kreikka. Benecol-tuotteiden suurimmalla markkinalla Isossa-Britanniassa myynnin kasvuun vaikutti onnistunut brändin uudelleenlanseeraus. Kreikassa fetajuuston lanseeraus tuki myynnin kasvua. Suurin osa Benecol-tuotteiden myynnistä tulee edelleen Euroopasta.

Monissa maissa, esimerkiksi Espanjassa, Portugalissa ja Puolassa Benecol-tuotteiden markkinatilanne oli haastava. Maissa, joissa Benecol-brändi on vasta äskettäin lanseerattu, kuten Indonesiassa, Kolumbiassa ja Chilessä, myynti kasvoi selkeästi.

Alkuvuonna 2011 julkaistu meta-analyysi Benecol-tuotteiden sisältämästä kasvistanoliesteristä todisti, että nyky-suosituksia suuremmilla päiväannoksilla kasvistanoliesterillä saadaan aikaan entistä tehokkaampi kolesterolin aleneminen. Tämä on ominaisuus, joka vahvistaa mielikuvaa Benecol-brändistä tehokkaana kolesterolia alentavana elintarvikkeena.

Tavoitteet

Raision tavoitteena on kasvaa onnistuneilla yritysostoilla.

Kansainväliset brändit – Benecol

Väestön vanheneminen maailmanlaajuisesti ja kasvava kolesteroliongelma erityisesti Aasiassa ja Etelä-Amerikassa yhdistettynä voimakkaaseen kuluttajien terveystrendiin ovat tekijöitä, joiden arvioidaan kasvattavan kolesterolia alentavien elintarvikkeiden kysyntää.

Benecolin tavoitteena on myynnin kasvu nykyisillä markkinoilla ja laajeneminen uusille markkina-alueille. Raisio näkee Aasian ja Etelä-Amerikan sekä yksittäisistä maista erityisesti Brasilian, Venäjän, Intian ja Kiinan kiinnostavina markkinoina kasvustrategiansa toteutuksessa. Kasvun ja uusille markkina-alueille laajenemisen lisäksi tavoitteena on uusien tutkimustulosten hyödyntäminen liiketoiminnassa.

Paikalliset brändit

Raision tavoitteena on kasvaa Pohjois- ja Länsi-Euroopan johtavaksi välipalayhtiöksi. Kasvujakson toteuttaminen jatkuu ja yritys on edelleen aktiivinen yrityskaupparintamalla.

Konsernin visio antaa selkeät suuntaviivat bränditoiminnoille. Tavoitteena on välipalamyynnin kasvattaminen nykyisestä kasvipohjaisilla, innovatiivisilla ja ekologisilla tuotteilla.

Länsi-Euroopan toimintojen painopiste on aamiais- ja välipalatuotteiden myynnin kasvattamisessa, kohdentamalla tuotteita selkeästi eri kuluttajaryhmille sekä panostamalla vahvasti tuotekehitykseen. Isossa-Britanniassa aamiais- ja välipalatuotteiden markkinat kasvavat myös taloudellisesti vaikeina aikoina. Tavoitteena on myös jatkaa toiminnan tehostamista.

Pohjois-Euroopan toiminnoissa tavoitteena on kasvun varmistamiseksi laajentua uusille markkina-alueille, vahvistaa uusia kansainvälisiä brändikonsepteja sekä olemassa olevia paikallisia brändejä. Vahvojen paikallisten brändien kasvun tukemisen lisäksi Raisio jatkaa laajentumista uusiin tuotekategorioihin.

Itä-Euroopan elintarvikemarkkinoilla Venäjällä, Ukrainassa ja Puolassa tavoitteena on kasvu. Puolassa kasvua haetaan tuotevalikoiman laajentamisella ja yritysostoin.

Brändit-yksikön keskeiset tunnusluvut

	10-12/2011	7-9/2011	4-6/2011	1-3/2011	2011	2010
Liikevaihto, milj. euroa	79,1	81,5	81,1	72,9	314,6	236,4
Kansainväliset brändit, milj. euroa	10,5	11,4	12,7	11,2	45,7	47,8
Paikalliset brändit, milj. euroa	68,7	70,2	68,5	61,8	269,2	188,7
Liiketulos, milj. euroa	6,6	10,4	8,4	4,7	30,1	20,0
Kertaerät, milj. euroa	0,0	0,0	0,1	-1,2	-1,1	0,0
Liiketulos ilman kertaeriä, milj. euroa	6,6	10,4	8,4	5,8	31,2	20,0
Liiketulos, %	8,4	12,8	10,4	8,0	9,9	8,5
Investoinnit, milj. euroa	1,5	1,2	0,3	64,9	67,8*	43,4*
Nettovarallisuus, milj. euroa	245,8	245,8	237,3	245,4	245,8	143,6

* Sisältää yritysostot

Raisioagro-yksikkö

Raisioagro-yksikön liikevaihto kasvoi 28 % vertailuvuodesta ja oli 241,1 miljoonaa euroa (188,8 milj. euroa). Liikevaihtoa kasvatti pääasiassa vertailukautta korkeampien raaka-ainehintojen vaikutus myyntihintoihin, mutta myös tuotevalikoiman laajentaminen tuotantopanoksiin ja -tarvikkeisiin. Rehuliiketoiminnan osuus koko yksikön liikevaihdosta oli noin 70 %. Raisioagro-yksikön osuus konsernin liikevaihdosta oli noin 44 %.

Yksikön kannattavuus oli vertailuvuotta parempi, liikeluokituksen ollessa 2,9 miljoonaa euroa (1,9 milj. euroa), mikä on 1,2 % (1,0 %) liikevaihdosta. Tuotevalikoiman laajentamisen, uuden rakenteen ja toimintamallin sekä verkkokaupan ansiosta tavoitteena olevan 10 miljoonan euron kannattavuustason arvioidaan toteutuvan lähivuosina. Rehuliiketoiminnan kannattavuus oli lähes vertailuvuoden tasolla, mitä voidaan pitää hyvänä suorituksena Suomen kilpailutilanteeseen suhteutettuna.

Rehuvalkuusiiketoiminnan koko vuoden liiketulos jäi tappiolliseksi. Uuden satovuoden myötä Raisio joutui tuomaan lähes 80 % rehuvalkuustuotannossa raaka-aineena käytetystä rypsin siemenestä, sillä kotimaan sato oli selvästi alijäämäinen suomalaisen teollisuuden tarpeisiin. Siemenen tuonti lisäsi rehuvalkuustuotannon kustannuksia ja heikensi kannattavuutta huolimatta rypsiöljyn kotimaisesta bioenergiakäytöstä. Viitehintana käytetyn Matfin päälle tulevat rahti- ym. preemiot olivat merkittävät. Toiminnan sopeuttamiseksi markkinatilanteeseen Raisio on käynnistänyt katsauskauden jälkeen tammikuussa 2012 yt-neuvottelut henkilöstön lomauttamiseksi enintään 90 päiväksi.

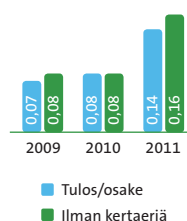
Raisioagro Oy

Raisio käynnisti syksyllä 2011 toiminnallisten ja juridisten rakenteiden uudistamisen vastatakseen paremmin muuttuneeseen markkinatilanteeseen, mahdollistaakseen kasvun ja varmistaakseen kilpailukykyä tulevaisuudessa. Raisioagro Oy:hyn (ent. Rehuraisio Oy) keskittiin rehut, rehuosakomponentit, viljakauppa, tuotantopanokset ja -tarvikkeet sekä bioenergia. Uusi rakenne on Raisiolle kilpailuetu, joka näkyy asiakkaille kustannustehokkaana ja kokonaisvaltaisena palveluna. Rehupuolella toiminnan ydintä ovat ruokintaosaaminen ja ruokintakonseptit. Raisio on laajentanut perinteisen rehu- ja viljakaupan tuotevalikoimaa tuotantopanoksiin ja -tarvikkeisiin, joissa pystytään tuottamaan asiakkaille lisäarvoa ilman raskaita logistiikka- ja kulurakenteita. Virallisesti Raisioagro Oy aloitti toimintansa 1.1.2012, vaikka muutosta toteutettiin jo syksyllä 2011. Asiakkaille lisäarvoa tuottava palvelukonsepti otetaan täysimittaisesti käyttöön vuoden 2012 aikana.

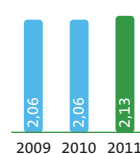
Raisioagro on luotettava kotimainen kumppani ja edelläkävijä. Kätevä ja vaivaton verkkokauppa avattiin helmikuussa 2012. Verkkokauppa täydentää Raisioagron palveluita ja tuotevalikoima laajenee kattamaan yhä paremmin asiakkaiden tarpeet eri tuoteryhmissä.

Osana rehutuotannon tehostamisohjelmaa päätettiin eriyttää tuotanto siten, että Raision yksikössä valmistetaan sian-, siipikarjan- ja kalanrehuja Ylivieskan ja Kouvolan tuotantolaitosten keskittyessä pelkästään naudanrehujen valmistukseen. Eriyttämispäätöksen tavoitteena on tuotantotehokkuuden parantaminen.

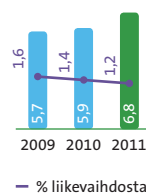
Tulos/osake, EPS (€)



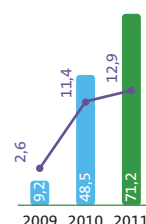
Oma pääoma/osake (€)



Tutkimus- ja kehityskulut (milj. €)

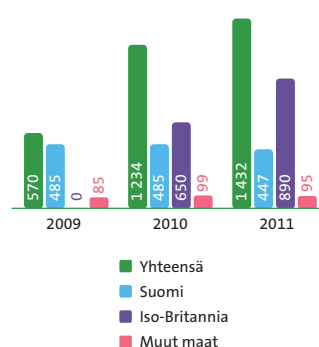


Investoinnit (milj. €)

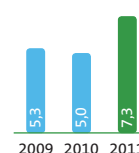


— % liikevaihdosta
Vuoden 2011 suurin investointi oli Big Bear Groupin osto.

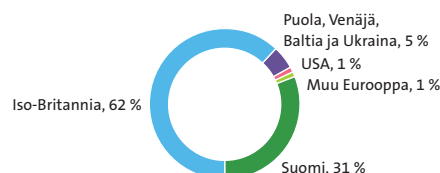
Henkilöstö 31.12. (henkilöä)



Sijoitetun pääoman tuotto (%)



Henkilöstö maantieteellisten alueiden mukaan



Toimintaympäristö

Kesällä 2011 Raisio myi mallasliiketoimintansa Viking Maltille, mutta jatkaa mallasohran sopimusviljelyttämistä. Raisio ja Viking Malt solmivat pitkäaikaisen yhteistyösopimuksen mallasohran hankinnasta. Sopimuksen mukaan Raisio toimittaa suomalaista mallasohraa kaikkiin Viking Maltin tuotantolaitoksiin Itämeren alueella. Raisio jatkaa mallasohran sopimusviljelyttämistä vähintään entisessä laajuudessa osana Viking Maltin kanssa tehtyä yhteistyösopimusta.

Raisio menetti hieman markkinaosuutta joissakin tuoteryhmissä kireässä kilpailutilanteessa, mutta säilytti silti vahvan asemansa Suomen rehumarkkinoilla. Rehuseosten suoralaskutus ja yhteistyö strategisten kumppanien kanssa kehittyi tavoitteiden mukaisesti. Raision tuotantopanos- ja tarvikekaupan laajentaminen sekä tanskalaisen DLA:n etabloituminen suomalaiseen maatalouskauppaan muokkasivat kilpailukenttää kuluneen vuoden aikana.

Kotieläintuotanto Suomessa säilyi lähes edellisvuoden tasolla, vaikka kotieläintilojen väheneminen jatkui edelleen voimakkaana. Maitotuotteiden kysyntä kasvoi ja kohonneet tuotantokustannukset kompensoituivat maidon tuottajahinnan korotusten myötä. Raision rehujen volyymista yli puolet myydään nautatiloille. Erityisesti sianlihantuottajat kärsivät siitä, että kohonneita tuotantokustannuksia ei onnistuttu siirtämään ketjussa eteenpäin kaupalle. Sikatilojen heikentynyt kannattavuus näkyi myös tilojen maksuvalmiudessa ja tarpeena maksuaikojen pidentämiseen. Raision noudattama tiukka luottopolitiikka johti vuoden aikana joihinkin asiakasmenetyksiin.

Kalanrehuissa Raisio on edelleen markkinajohtaja kotimaassa ja myynti kasvoi. Myös kalanrehujen vienti oli hyvällä tasolla kalantuotannon kannalta hankalasta hellejaksosta huolimatta. Viennin päämarkkina-alue on Luoteis-Venäjä, jossa Raisio on myös markkinajohtaja. Rehuliiketoiminnan liikevaihdesta reilu 10 % tulee viennistä.

Tavoitteet

Raisioagron tärkein tavoite on kannattavuuden parantaminen tuottamalla lisäarvoa asiakkaille. Raisioagro on uuden ajan maatalouskauppa, joka haastaa perinteiset toimijat kevyen kustannusrakenteensa ja kilpailukykyensä myötä.

Raisioagron ensimmäisen toimintavuoden tavoitteena on nykyisten asiakassuhteiden vahvistaminen ja laajentami-

nen kattamaan uusia tuoteryhmiä. Tavoittelemme vahvaa kasvua kotimaan maatalouskaupassa. Noin puolet Suomen kotieläintiloista on jo nyt asiakassuhteessa Raisioagroon. Tuotantopanoskaupan laajentuminen sopii erinomaisesti toimintaan, jossa yhteydenpito asiakkaisiin on säännöllistä ja neuvonta on merkittävä osa asiakkuussuhteen hoitoa.

Rehuliiketoiminnan kannattavuuden parantamista toteutetaan tuotteiden ja ruokintakonseptien jalostusarvon nostolla ja luopumalla kannattamattomista segmenteistä. Hyvien tuotantotulosten ohella tuotannon ympäristövaikutukset ovat tärkeä kriteeri uusien ruokintakonseptien kehittäessä.

Sopimusviljelyttämisen ensisijainen tavoite on oman teollisuuden tarpeiden kattaminen korkealaatuisella raaka-aineella. Tämän lisäksi Raisioagro on aktiivinen viljakauppias niin kotimaassa kuin kansainvälisestikin.

Viljamarkkinat

Viime vuosina viljamarkkinoiden dynamiikka Suomessa on muuttunut eikä perinteistä sadonkorjuuajan tarjontapiikkiä ole ollut. Viljelijät ovat rakentaneet runsaasti uutta siilotilaa, jolloin lähes koko sato saadaan sijoitettua omaan varastoon.

Suomessa tarvitaan enemmän kotimaista rypsiä, sillä nykyisellään kotimainen rypsisato ei läheskään kata teollisuuden tarvetta. Tästä syystä myös Suomen omavaraisuus rehuvalkuaisessa on vain noin 15 %. Tilanteeseen haetaan ratkaisuja ja viljelijöitä kannustetaan rypsin viljelyalan lisäämiseen. Rypsi on myös erinomainen vuoroviljelykasvi.

Raisio on suomalaisen viljaketjun aktiivinen kehittäjä. Vuonna 2011 Raisio jatkoi aktiivisesti alkutuotannon ympäristövaikutusten tunnistamiseen ja pienentämiseen tähtäävää kehitystyötä. Mitattavaan faktatietoon perustuva Closed Circuit Cultivation CCC® eli viljelyn suljettu kierto -konsepti on Raision sopimusviljelijöiden käytettävissä vuoden 2011 satotiedoilla.

Raisio tekee laajasti kehitystyötä ympäristön parhaaksi. Raisio ja Yara Suomi aloittivat syksyllä 2011 projektin viljelyn hiilijalanjäljen pienentämiseksi, ravinnehuuhtoutumien vähentämiseksi sekä kasvivalkuaisomavaraisuuden parantamiseksi. Yhteistyössä Raisio ja Yara kehittävät käytännöllä-heisiä välineitä viljelijöille testaten samalla uusinta täsmälannoituksen teknologiaa.

Raisioagro-yksikön keskeiset tunnusluvut

	10-12/2011	7-9/2011	4-6/2011	1-3/2011	2011	2010
Liikevaihto, milj. euroa	60,1	60,5	71,0	49,5	241,1	188,8
Liiketulos, milj. euroa	-0,5	0,4	2,3	0,7	2,9	1,9
Kertaerät, milj. euroa	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Liiketulos ilman kertaeriä, milj. euroa	-0,5	0,4	2,3	0,7	2,9	1,9
Liiketulos, %	-0,9	0,7	3,2	1,5	1,2	1,0
Investoinnit, milj. euroa	0,7	0,5	0,8	0,5	2,5	3,8
Nettovarallisuus, milj. euroa	63,1	78,1	95,4	92,2	63,1	71,0

Tilikauden jälkeiset tapahtumat Uudelle rehulle haetaan patenttia

Raisioagro haki tammikuun 2012 lopussa patenttia rehukeksinnölle, jolla maidon rasvapitoisuutta ja maito-tuotosta kytetään lisäämään. Maituri 12000 E -täysrehu nosti koetilojen maidon rasvapitoisuutta lähes 10 %, ja samalla maitotuotos kasvoi. Keksinnön arvo on merkittävä Suomen maitoketjulle. Voiksi ja juustoksi muutettuna ja kansainvälisten vientihintojen mukaan laskettuna syntyvä lisäarvo on noin 145 miljoonaa euroa.

Raisioagron keksinnössä yhdistetään maidon normaalisti sisältämiä rasvahappoja Raision valmistusmenetelmällä suojaamaan rehun komponentteja; esimerkiksi aminohappoja, tärkkelystä ja rasvahappoja. Tämä tehostaa ravinteiden hyväksikäyttöä. Koerehua syöneiden lehmien maidon rasvapitoisuus nousi yli 0,4 %-yksikköä ja samanaikaisesti maitotuotos nousi. Lisäksi valkuaispitoisuus kasvoi keskimäärin 0,1 %-yksikköä.

Raision ja Neste Oilin yhteistyö syvenee

Neste Oil ja Raisio ovat jo useita vuosia tehneet yhteistyötä hyödyntääkseen suomalaisen kasvinviljelyn ja sen nojaan rakentuvan elintarviketeollisuuden piileviä potentiaaleja myös biopolttoaineteollisuuden hyväksi. Raision ja Neste Oilin yhteistyön laajeneminen ja uudet hankkeet ovat täysin Raision vision mukaisia, sillä niissä kehitetään kestävää ruokaketjua ja tuetaan kestävää kehitystä kokonaisuudessaan.

Yhtiöt näkevät mahdollisuuksia myös peltobiomassan, lähinnä oljen nykyistä tehokkaammassa hyödyntämisessä. Rypsieltojen öljysadon kasvattaminen sekä pelloilta syntyvän biomassan aiempaa tehokkaampi hyödyntäminen tukevat sekä elintarvike- ja rehutuanttoa että biopolttoainetuanttoa. Vaikka oljen hyödyntäminen on Suomessa vielä vähäistä, sen tarjoama potentiaali kiinnostaa Raisiota ja Neste Oilia.

Olki voitaisiin korjata Suomen pelloilta vähintään joka kolmas vuosi vaarantamatta peltojen sadontuottokykyä. Näin ollen yli miljoona tonnia olkea olisi vuosittain hyödynnettävissä raaka-aineena erilaisissa biologisissa prosesseissa. Olkea syntyy Suomessa vuosittain määrä, joka vastaa noin 10 terawattituntia energiaa. Energiämäärän voi suhteuttaa Suomen sähkönkulutukseen, joka oli 87 terawattituntia vuonna 2010. Syntyvästä oljesta varovaisella arviolla ainakin kolmannes on käytettävissä energiatuotantoon ilman haittaa peltojen maan rakenteelle tai vesitaloudelle.

Lähiajan riskit ja epävarmuustekijät

Kansainvälinen ja eurooppalainen talouskehitys jatkuu epävarmoissa tunnelmissa. Talouskasvu Euroopassa ja kotimarkkinoilla vaikuttaa hidastuvalta ainakin ensimmäisen vuosipuoliskon ajan ja kestävien ratkaisujen etsiminen valtioiden velkaongelmiin tulee jatkumaan hitaana ja epävarmuutta ylläpitävänä. Epävarmasta yleisestä tilanteesta huolimatta uskomme päivittäistavaramarkkinoiden pysyvän suhteellisen vakaina verrattuna moniin muihin toimialoihin.

Epävarmuus on jatkunut myös eurooppalaisilla yritysrahoitusmarkkinoilla, vaikka Euroopan keskuspankin viimeaikaiset toimet ovatkin pahimpia paineita helpottaneet. Yritysrahoitusmarkkinoiden epävarmuuden jatkuminen saattaa avata uusia mahdollisuuksia kasvustrategiamme toteuttamiselle.

Raaka-ainehintojen volatiliiteetin arvioidaan pysyvän totutun korkealla tasolla myös kuluva vuoden aikana. Hidastuva talouskasvu ja mahdollisesti hyvin onnistuvat sadot saattavat rauhoittaa hintakehitystä, mutta toisaalta ilmaston lämpenemisen aiheuttamat ääri-ilmiöt aiheuttanevat nopeita muutoksia eri maataloushyödykkeiden sato-odotuksissa ja hintatasossa. Riskienhallinnan merkitys sekä arvon että volyymin osalta tulee säilymään kannattavuuden näkökulmasta olennaisena jatkossakin.

Raisioagro-yksikön rehuliiketoiminnan erityispiirteenä on Suomen kansallisen rehulain ankara tuotevastuu eläintautitapauksissa. Korkeista laatu- ja tuotantostandardeista sekä korkeasta omavalvonnan tasosta huolimatta mahdollisesti eläintauteja aiheuttavan materiaalin pääsyä tiloille asti ei koskaan saada täysin suljettua pois.

Näkymät 2012

Raisio jatkaa kasvustrategiansa toteuttamista sekä orgaanisen kasvun että yritysostojen kautta. Ennakoimme liiketuloksen edelleen paranevan vuositasolla.

Hallituksen voitonjakoehdotus

Emoyhtiön jakokelpoinen oma pääoma 31.12.2011 oli 189 640 006,90 euroa. Hallitus esittää 29.3.2012 kokoontuvalle yhtiökokoukselle 0,11 euron osingon maksamista osakkeelta, ei kuitenkaan yhtiön hallussa oleville osakkeille.

Osingonmaksun täsmäytyspäivä on 3.4.2012 ja osingon maksupäivä 12.4.2012.

Raisiossa 14. helmikuuta 2012

Raisio Oyj

Hallitus

Osakeyhtiölaissa ja valtiovarainministeriön asetuksessa arvopaperin liikkeenlaskijan säännöllisestä tiedonantovelvollisuudesta edellytetyt tiedot, kuten osakelajeja, osakkeenomistajia ja osakekaupankäyntiä, lähipiiriä sekä yhtiön hallussa olevia omia osakkeita ja niiden hankintaa ja luovutuksia sisältäviä tietoja, on esitetty tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Konsernin tuloslaskelma

(Milj. euroa)	Liitetieto	1.1.-31.12.2011	1.1.-31.12.2010
JATKUVAT TOIMINNOT:			
LIIKEVAIHTO	1	552,6	423,6
Myytyjä suoritteita vastaavat kulut		-461,6	-351,2
Bruttokate		91,0	72,4
Myyntin ja markkinoinnin kulut		-34,4	-30,2
Hallinnon kulut		-19,9	-17,6
Tutkimus- ja kehityskulut		-6,8	-5,9
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	4	0,8	0,4
LIIKETULOS	5, 6, 20	30,7	19,2
Rahoitustuotot	7	3,0	1,0
Rahoituskulut	7	-6,7	-2,9
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta		0,0	0,0
TULOS ENNEN VEROJA		27,0	17,4
Tuloverot	8	-5,7	-5,1
TILIKAUDEN TULOS JATKUVISTA TOIMINNOISTA		21,3	12,3
LOPETETUT TOIMINNOT:	3		
Tilikauden tulos lopetetuista toiminnoista		4,2	-0,1
TILIKAUDEN TULOS		25,5	12,2
TILIKAUDEN TULOKSEN JAKAUTUMINEN:			
Emoyrityksen omistajille		25,8	12,3
Määräysvallattomille omistajille		-0,3	-0,1
		25,5	12,2
EMOYRITYKSEN OSAKKEENOMISTAJILLE KUULUVASTA TULOKSESTA LASKETTU OSAKEKOHTAINEN TULOS	9		
Osakekohtainen tulos jatkuvista toiminnoista (euroa)			
Laimentamaton osakekohtainen tulos		0,14	0,08
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos		0,14	0,08
Osakekohtainen tulos lopetetuista toiminnoista (euroa)			
Laimentamaton osakekohtainen tulos		0,03	0,00
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos		0,03	0,00

Konsernin laaja tuloslaskelma

(Milj. euroa)	Liitetieto	1.1.-31.12.2011	1.1.-31.12.2010
TILIKAUDEN TULOS		25,5	12,2
MUUT LAAJAN TULOKSEN ERÄT			
Nettosijoituksen suojaus		-0,3	-0,2
Myytavissä olevat rahoitusvarat		-0,1	1,4
Rahavirran suojaus		-1,1	0,0
Tuloslaskelmaan siirretyt muuntoerot ulkomaisista yrityksistä luovuttaessa		0,0	0,0
Ulkomaisten yritysten muuntamisesta syntyneet muuntoerot		2,0	1,6
TILIKAUDEN LAAJA TULOS		25,9	14,9
LAAJAN TULOKSEN JAKAUTUMINEN:			
Emoyrityksen omistajille		26,2	15,1
Määräysvallattomille omistajille		-0,3	-0,1
		25,9	14,9

Yllä olevan laskelman luvut on esitetty verovaikutus huomioiden.
Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät tuloverot on esitetty liitetiedossa 8.

Konsernin tase

(Milj. euroa)	Liitetieto	31.12.2011	31.12.2010
VARAT			
PITKÄAIKAISET VARAT			
Aineettomat hyödykkeet	10	38,4	10,7
Liikearvo	10, 11	103,3	51,9
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	10	117,1	106,4
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	12	0,8	0,8
Myytäviksi olevat rahoitusvarat	13	2,4	2,5
Pitkäaikaiset saamiset	14	3,0	1,7
Laskennalliset verosaamiset	21	4,0	5,3
		268,9	179,3
LYHYTAIKAISET VARAT			
Vaihto-omaisuus	15	80,2	88,2
Myyntisaamiset ja muut saamiset	16	71,7	69,0
Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavat rahoitusvarat	17	121,6	131,8
Rahavarat	18	19,4	18,9
		292,9	307,9
VARAT YHTEENSÄ		561,8	487,2
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
OMA PÄÄOMA			
Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma	19, 20		
Osakepääoma		27,8	27,8
Ylikurssirahasto		2,9	2,9
Vararahasto		88,6	88,6
Omat osakkeet		-19,5	-17,8
Muuntoerot		-0,7	-2,4
Muut rahastot		0,2	1,4
Kertyneet voittovarot		232,5	222,5
		331,7	323,0
Määräysvallattomien omistajien osuus		1,1	1,0
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ		332,9	324,0
VELAT			
Pitkäaikaiset velat			
Laskennalliset verovelat	21	16,4	7,6
Eläkevelvoitteet	22	0,2	0,2
Varaukset	23	0,5	1,1
Pitkäaikaiset rahoitusvelat	24	76,3	53,1
Johdannaissopimukset	25	1,8	0,0
Muut pitkäaikaiset velat		0,1	0,1
		95,2	62,1
Lyhytaikaiset velat			
Ostovelat ja muut velat	26	89,5	85,1
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat		1,2	0,0
Varaukset	23	0,9	1,7
Johdannaissopimukset	25	2,7	0,1
Lyhytaikaiset rahoitusvelat	24	39,5	14,1
		133,8	101,1
VELAT YHTEENSÄ		228,9	163,2
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ		561,8	487,2

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan konsernitilinpäätöstä.

Oman pääoman muutokset 31.12.2011 päättyneellä tilikaudella

(Milj. euroa)	Osake- pääoma	Yli- kurssi- rahasto	Vara- rahasto	Omat osakkeet	Muun- toerot	Muut rahastot	Kertyneet voitto- varat	Emo- yhtyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä	Määräys- vallat- tomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
OMA PÄÄOMA 31.12.2009	27,8	2,9	88,6	-18,5	-3,7	0,0	225,0	322,0	0,0	322,0
Tilikauden laaja tulos										
Tilikauden tulos							12,3	12,3	-0,1	12,2
Muut laajan tuloksen erät										
Nettosijoituksen suojaus					-0,2			-0,2		-0,2
Myytävissä olevat rahoitusvarat						1,4		1,4		1,4
Muuntoerot ulkomaista yrityksestä luovuttaessa					0,0			0,0		0,0
Ulkomaisten yritysten muuntamisesta syntyneet muuntoerot					1,6			1,6		1,6
Tilikauden laaja tulos yhteensä	0,0	0,0	0,0	0,0	1,4	1,4	12,3	15,1	-0,1	14,9
Liiketoimet omistajien kanssa										
Osingot							-14,1	-14,1		-14,1
Nostamattomat osingot							0,2	0,2		0,2
Johdon omistusyhtiö				-1,0				-1,0	1,2	0,2
Osakeperusteiset maksut				1,7			-1,0	0,7		0,7
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	0,0	0,0	0,0	0,7	0,0	0,0	-14,8	-14,1	1,2	-12,9
OMA PÄÄOMA 31.12.2010	27,8	2,9	88,6	-17,8	-2,4	1,4	222,5	323,0	1,0	324,0
Tilikauden laaja tulos										
Tilikauden tulos							25,8	25,8	-0,3	25,5
Muut laajan tuloksen erät (verovaikutuksella oikaistuna)										
Nettosijoituksen suojaus					-0,3			-0,3		-0,3
Myytävissä olevat rahoitusvarat						-0,1		-0,1		-0,1
Rahavirran suojaus						-1,1		-1,1		-1,1
Ulkomaisten yritysten muuntamisesta syntyneet muuntoerot					2,0			2,0		2,0
Tilikauden laaja tulos yhteensä	0,0	0,0	0,0	0,0	1,6	-1,2	25,8	26,3	-0,3	25,9
Liiketoimet omistajien kanssa										
Osingot							-16,1	-16,1	0,4	-15,7
Nostamattomat osingot							0,0	0,0		0,0
Omien osakkeiden hankinta				-1,7				-1,7		-1,7
Osakeperusteiset maksut				0,0			0,2	0,3		0,3
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	0,0	0,0	0,0	-1,7	0,0	0,0	-15,8	-17,5	0,4	-17,1
OMA PÄÄOMA 31.12.2011	27,8	2,9	88,6	-19,5	-0,7	0,2	232,5	331,7	1,1	332,9

Konsernin rahavirtalaskelma

(Milj. euroa)	2011	2010
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		
Tulos ennen veroja, jatkuvat toiminnot	27,0	17,6
Tulos ennen veroja, lopetetut toiminnot	4,2	-0,4
Oikaisut:		
Poistot ja arvonalennukset	17,4	15,9
Rahoitustuotot ja -kulut	3,7	1,9
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	0,0	0,0
Muut tuotot ja kulut, joihin ei sisälly maksua	0,1	0,9
Muut oikaisut ¹⁾	-4,6	-0,3
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	47,8	35,5
Myyntisaamisten ja muiden saamisten muutos	1,4	-3,9
Vaihto-omaisuuden muutos	8,3	-24,5
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutos	-5,0	22,6
Varausten muutos	-1,5	-1,3
Käyttöpääoman muutos	3,1	-7,1
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	50,9	28,4
Maksetut korot	-3,3	-2,8
Saadut osingot	0,2	0,2
Saadut korot	2,3	2,8
Muut rahoituserät, netto	2,2	-1,3
Maksetut välittömät verot	-2,3	-4,2
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA	50,0	23,0
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Tytäryritysten hankinta vähennettynä hankintahetken rahavaroilla	-63,1	-22,2
Sijoitukset arvopapereihin	0,0	-25,1
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankinta	-8,3	-11,0
Tytäryritysten myynti vähennettynä myyntihetken rahavaroilla	11,1	3,5
Myyntitulot arvopapereista	10,1	22,4
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myyntitulot	2,5	0,1
Myönnettyt lainat	-1,1	-0,7
Lainasaamisten takaisinmaksut	3,3	0,3
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-45,5	-32,8
Rahavirta investointien jälkeen	4,5	-9,7
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Pitkäaikaisten lainojen nostot	87,7	0,0
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-75,2	-42,6
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,3	-6,9
Lähipiirin sijoitus		1,2
Maksetut osingot	-15,6	-14,0
Omien osakkeiden hankinta	-1,7	-1,0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-4,5	-63,3
Rahavarojen muutos	0,0	-73,1
Rahavarat tilikauden alussa	140,1	213,0
Valuuttakurssien muutosten vaikutus	0,2	-0,3
Rahavarojen käyvän arvon muutoksen vaikutus	0,3	0,5
Rahavarat tilikauden lopussa	140,5	140,1

¹⁾Käyttöomaisuuden myynnistä johtuvat oikaisut

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Perustiedot

Konserni on kansainvälinen kasvispohjaisen ravinnon erityisosaaja. Se kehittää, valmistaa ja markkinoi elintarvikkeita, niiden terveysvaikutteisia ainesosia sekä rehuja. Konsernilla on toimintaa 10 maassa. Raison konsernin rakenteen muodostavat kaksi tulosityksikköä, Brändit ja Raisioagro, sekä muut toiminnot, jotka ovat liiketoiminta-alueita tukevat palvelufunktiot.

Konsernin emoyritys on Raisio Oyj. Emoyrityksen kotipaikka on Raisio ja sen rekisteröity osoite on Raisionkaari 55, 21200 Raisio.

Yhtiön osakkeet noteerataan NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä.

Jäljennös tilinpäätöksestä on saatavissa internetosoitteesta www.raisio.com tai emoyhtiön pääkonttorista Raisiosta.

Raisio Oyj:n hallitus on kokouksessaan 14.2.2012 hyväksynyt tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksella on myös mahdollisuus tehdä päätös tilinpäätöksen muuttamisesta.

Laatimisperusta

Raison konsernitilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti, ja sitä laadittaessa on noudatettu 31.12.2011 voimassa olevia IAS ja IFRS –standardeja sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpito-laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n asetuksessa (EY) N:o 1606/2002 säädetyn menettelyn mukaisesti EU:ssa sovellettavaksi hyväksyttyjä standardeja ja niistä annettuja tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisen, IFRS-säännöksiä täydentävien kirjanpito- ja yhteisölaainsäädännön vaatimusten mukaiset. Tilinpäätöksen valuutta on euro, ja tilinpäätös esitetään miljoonina euroina.

Konsernitilinpäätös on laadittu alkuperäisiin hankintamenoihin perustuen lukuun ottamatta myytävissä olevia rahoitusvaroja, käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia rahoitusvaroja ja –velkoja, johdannaissovimuksia sekä käteisvaroina suoritettavia osakeperusteisia liiketoimia, jotka on arvostettu käypään arvoon. Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät on arvostettu alempaan seuraavista: käypä arvo vähennettynä myynnistä johtuvilla menoilla tai kirjanpitoarvo.

Konserni on soveltanut 1.1.2011 alkaen seuraavia uudistettuja standardeja ja tulkintoja:

- Uudistettu IAS 24 *Lähipiiriä koskevat tiedot tilinpäätöksessä* (Voimassa 1.1.2011 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Uudistetussa standardissa on selkeytetty ja yksinkertaistettu lähipiiriin määritelmää. Julkiseen valtaan yhteydessä olevilta yhteisöiltä on poistettu vaatimus kaikkien julkisen vallan tai muiden julkiseen valtaan yhteydessä olevien yhteisöjen kanssa toteutuneiden liiketoimien yksityiskoh- tien esittämisestä. Uudistetulla standardilla ei ole ollut vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

- Muutos IAS 32:een *Rahoitusinstrumentit: esittämistapa – Liikkeeseen laskettujen oikeuksien luokittelu* (voimassa 1.2.2010 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutos koskee kirjanpitokäsittelyä sellaisten liikkeeseen laskettujen oikeuksien osalta, jotka ovat muun kuin liikkeeseenlaskijan toimintavaluutan määrisiä. Tiettyjen ehtojen täytyessä tällaiset oikeudet luokitellaan nyt omaksi pääomaksi riippumatta siitä, missä valuutassa toteutushinta on määritetty. Aiemmin tällaiset oikeudet käsiteltiin johdannaisvelkoina. Muutoksella ei ole ollut vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.
- IFRIC 19 *Rahoitusvelkojen kuolettaminen oman pääoman ehtoisilla instrumenteilla* (voimassa 1.7.2010 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Tulkinta selvittää kirjanpitokäsittelyä tilanteessa, jossa rahoitusvelan ehdot neuvotellaan uudelleen ja sen tuloksena yritys laskee liikkeeseen oman pääoman ehtoisia instrumentteja velkojalleen kuolettaakseen rahoitusvelan osaksi tai kokonaan. Tulkinnan mukaan voitto tai tappio, joka määritetään rahoitusvelan kirjanpitoarvon ja liikkeeseen laskettujen oman pääoman ehtois- ten instrumenttien käyvän arvon erotuksena, on kirjattava tulosvaikutteisesti. Tulkinnalla ei ole ollut vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.
- Muutettu IFRIC 14 *Etukäteen suoritettut vähimmäisrahas- tointivaatimukseen perustuvat maksut* (voimassa 1.1.2011 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutoksella korjattiin ei-toivottu seuraus tulkinnasta IFRIC 14 'IAS 19 – Etu- us- pohjaisesta järjestelystä johtuvan omaisuuserän yläraja, vähimmäisrahastointivaatimukset ja näiden välinen yhteys'. Muutosten jälkeen yritykset saavat merkitä varoiksi taseeseen joitakin vapaaehtoisesti etukäteen suorittami- aan vähimmäisrahastointivaatimuksiin perustuvia mak- suja. Muutoksella ei ole ollut vaikutusta konsernin tilinpä- ätökseen.
- IFRS-standardeihin tehty parannukset (*Improvements to IFRSs* -muutokset, toukokuu 2010) (voimassa pääsääntöi- sesti 1.7.2010 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Annual Improvements –menettelyn kautta pienet ja vähemmän kiireelliset muutokset kerätään yhdeksi kokonaisuudeksi ja toteutetaan kerran vuodessa. Hankkeeseen kuuluvat muu- tokset koskevat yhteensä seitsemää standardia. Muutos- ten vaikutukset vaihtelevat standardeittain, mutta niillä ei ole ollut merkittävää vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.
- Muutos IFRS 1:een – *Ensimmäinen IFRS-standardien käyttöönotto – Rajoitettu helpotus ensilaatijoille IFRS 7:n mukaisten vertailutietojen esittämisestä* (voimassa 1.7.2010 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutoksella ei ole ollut vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS-standardien mukaisesti edellyttää konsernin johdolta tiettyjen arvioiden tekemistä ja harkintaa laatimisperiaatteiden soveltamisessa. Tietoa harkinnasta, jota johto on käyttänyt konsernin noudatta- mia tilinpäätösperiaatteita soveltaessaan ja jolla on eniten vaikutusta tilinpäätöksessä esitettäviin lukuihin, on esitetty laatimisperiaatteiden kohdassa 'Johdon harkintaa edellyttä- vät laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävar- muustekijät'.

Konsernitilinpäätöksen laajuus ja laatimisperiaatteet

Tytäryritykset

Raision konsernitilinpäätökseen on sisällytetty konsernin emoyritys Raisio Oyj ja sen suoraan tai välillisesti omistamat tytäryritykset, joissa konsernilla on määräysvalta. Määräysvalta syntyy, kun konserni omistaa yli puolet äänivallasta tai sillä on oikeus muutoin määrätä yrityksen talouden ja liiketoiminnan periaatteista hyödyn saamiseksi sen toiminnasta.

Konsernitilinpäätöksessä keskinäinen osakkeenomistus eliminoidaan hankintamenetelmällä. Luovutettu vastike ja hankitun yrityksen yksilöitävissä olevat varat ja vastattavaksi otetut velat on arvostettu käypään arvoon hankintahetkellä. Hankintaan liittyvät menot on kirjattu kuluksi. Kauppahintavelka on arvostettu käypään arvoon hankintahetkellä ja se on luokiteltu velaksi. Velka arvostetaan käypään arvoon kunkin raportointikauden päättymispäivänä ja arvostamisesta syntyvä voitto tai tappio kirjataan tulosvaikutteisesti.

Tilikauden aikana hankitut tytäryritykset sisältyvät konsernitilinpäätökseen siitä hetkestä lähtien, kun konserni on saanut määräysvallan ja luovutetut tytäryritykset siihen asti, jolloin määräysvalta lakkaa.

Konserniyritysten väliset liiketapahtumat, sisäiset saamiset ja velat sekä sisäinen voitonjako ja konsernin sisäisten toimitusten realisoitumattomat voitot eliminoidaan konsernitilinpäätöstä laadittaessa. Realisoitumattomia tappioita ei eliminoida siinä tapauksessa, että tappio johtuu arvonalentumisesta.

Tilikauden tuloksen jakautuminen emoyrityksen omistajille ja määräysvallattomille omistajille esitetään erillisessä tuloslaskelmassa. Laajan tuloksen jakautuminen emoyrityksen omistajille ja määräysvallattomille omistajille esitetään laajan tuloslaskelman yhteydessä. Määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteesta arvostetaan joko käypään arvoon tai määrään, mikä vastaa määräysvallattomien omistajien osuuden suhteellista osuutta hankinnan kohteen yksilöitävissä olevasta nettovarallisuudesta. Arvostamisperiaate määritetään erikseen kullekin hankinnalle. Tilikauden laaja tulos kohdistetaan emoyrityksen omistajille ja määräysvallattomille omistajille siitäkin huolimatta, että määräysvallattomien omistajien osuus jäisi negatiiviseksi. Määräysvallattomien omistajien osuus omasta pääomasta esitetään omana eränään taseen omassa pääomassa. Emoyrityksellä tytäryrityksessä olevan omistuosuuden muutokset, jotka eivät johda määräysvallan menettämiseen, käsitellään omaa pääomaa koskevinä liiketoimina.

Vaiheittain toteutuvan hankinnan yhteydessä aiempi omistuosuus arvostetaan käypään arvoon ja tästä syntyvä voitto tai tappio kirjataan tulosvaikutteisesti. Kun konserni menettää määräysvallan tytäryhtiössä, arvostetaan mahdollisesti jäljelle jäävä sijoitus määräysvallan menettämispäivän käypään arvoon ja tästä syntyvä erotus kirjataan tulosvaikutteisesti.

Ennen 1.1.2010 tapahtuneet hankinnat on käsitelty silloin voimassa olleiden säännösten mukaisesti.

Erityistä tarkoitusta varten perustettu yhtiö

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty tytäryhtiön tavoin johdon omistusyhtiö Reso Management Oy, jonka koko osakekannan konsernin johto omistaa. Yhtiön kautta on toteutettu konsernin johtoryhmän kannustinjärjestelmä, jonka tarkoituksena on sitouttaa ryhmän jäsenet yhtiöön kannustamalla heitä hankkimaan ja omistamaan yhtiön osakkeita ja tätä kautta kasvattamaan yhtiön omistaja-arvoa pitkällä tähtäyksellä sekä tukemaan yhtiön strategisten tavoitteiden saavuttamista. Yhtiö yhdistellään Raision konsernitilinpäätökseen, koska Raisiolla on määräysvalta yhtiöön osakas- ja lainasopimusten perusteella. Määräysvalta on seurausta sopimuksissa olevista ehdoista, kuten Reso Management Oy:n omistamien Raisio Oyj:n osakkeiden luovutus- ja pantauskielto. Lisäksi moniin Reso Management Oy:ssä tehtäviin toimiin tarvitaan Raisio Oyj:n hallituksen suostumus. Raisio Oyj:llä tai sen määräysvalta-yhtiöillä ei ole omistusta kyseisessä yhtiössä.

Reso Management Oy:n tuloslaskelma ja tase on yhdistelty konsernitilinpäätökseen järjestelyn alusta lähtien. Yhtiön hallussa olevat Raisio Oyj:n osakkeet on konsernitilinpäätöksessä vähennetty omasta pääomasta ja esitetään erillisessä omien osakkeiden rahastossa.

Reso Management Oy puretaan osakassopimuksen mukaan vuodenvaihteessa 2013-2014 tai purkamista lykkävien ehtojen toteutuessa viimeistään keväällä 2018. Koska Raisio Oyj luovuttaa järjestelyn purkuhetkellä Reso Management Oy:n omistajille muuttuvan määrän osakkeita, niin johdon tekemää sijoitusta Reso Management Oy:öön käsitellään konsernitilinpäätöksessä määräysvallattomien omistajien osuutena.

Järjestelyn kirjanpitokäsittelystä kerrotaan tarkemmin kohdassa osakeperusteiset maksut.

Osakkuusyritykset ja yhteisyritykset

Osakkuusyritykset ovat yrityksiä, joissa konsernin osuus äänimäärästä on 20-50 % tai joissa konsernilla muutoin on huomattava vaikutusvalta mutta ei määräysvaltaa. Yhteisyritykset ovat yrityksiä, joissa konserni sopimukseen perustuvalla järjestelyllä on sitoutunut jakamaan määräysvallan taloudellisista ja liiketoiminnallisista periaatteista toisen tai toisten osapuolien kanssa. Osakkuusyritykset ja yhteisyritykset yhdistellään konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä. Realisoitumattomista voitoista konsernin ja sen osakkuus- tai yhteisyritysten välillä eliminoidaan konsernin omistuosuutta vastaava osuus. Konsernin sijoitus osakkuus- ja yhteisyrityksiin sisältää hankinnasta syntyneen liikearvon. Pääomaosuusmenetelmän soveltaminen lopetetaan, kun sijoituksen kirjanpitoarvo on laskenut nolleen, ellei konsernille ole syntynyt osakkuus- tai yhteisyrityksiä koskevia velvoitteita tai ellei se ole taannut niiden velvoitteita. Konsernin omistuosuuden mukainen osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tilikauden tuloksista on esitetty omana eränään liiketuloksen jälkeen. Vastaavasti konsernin osuus osakkuus- tai yhteisyritysten muihin laajan tuloksen eriin kirjatusta muutoksista on kirjattu konsernin muihin laajan tuloksen eriin. Konsernin osakkuus- ja yhteisyrityksillä ei ollut tällaisia eriiä kuluneella tai sitä edeltävällä tilikaudella.

Segmenttiraportointi

Segmentti-informaatio esitetään tavalla, mikä vastaa ylimmälle operatiiviselle päätöksentekijälle toimitettavaa sisäistä raportointia. Ylimmäksi operatiiviseksi päätöksentekijäksi on nimetty strategiaa päätöksiä tekevä konsernin johtoryhmä. Johtoryhmä vastaa resurssien kohdistamisesta toimintasegmenteille ja niiden tulosten arvioinnista.

Ulkomaan rahan määräisten erien muuttaminen

Konsernin yksiköiden tulosta ja taloudellista asemaa koskevat luvut mitataan siinä valuutassa, mikä on kunkin yksikön pääasiallisen toimintaympäristön valuutta ('toimintavaluutta'). Konsernin emoyhtiön toiminta- ja esittämismuutoksia on euro.

Ulkomaan rahan määräiset liiketapahtumat

Ulkomaan rahan määräiset liiketapahtumat kirjataan toimintavaluutan määräisinä käyttäen tapahtumapäivän valuuttakurssia. Käytännössä käytetään usein kurssia, joka likimain vastaa tapahtumapäivän kurssia. Ulkomaan rahan määräiset monetaariset erät muunnetaan toimintavaluutan määräisiksi tilinpäätöspäivän kurssia käyttäen. Ei-monetaariset erät arvostetaan tapahtumapäivän kurssiin. Ulkomaan rahan määräisistä liiketapahtumista ja monetaaristen erien muuttamisesta syntyneet voitot ja tappiot on käsitelty tulosvaikutteisesti. Varsinaiseen liiketoimintaan liittyvät kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät vastaaviin eriin liiketuloksen yläpuolelle. Rahoituksen kurssierot kirjataan rahoituksen tuottoihin ja kuluihin lukuun ottamatta kurssieroja niistä veloista, jotka on määritetty suojaamaan ulkomaisiin yksiköihin tehtyjä nettosijoituksia ja jotka ovat siinä tehokkaita. Nämä kurssierot kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja kertyneet kurssierot esitetään omana eränä omassa pääomassa, kunnes ulkomaisesta yksiköstä luovutaan kokonaan tai osittain.

Ulkomaisten yksiköiden tilinpäätösten muuttaminen

Ulkomaisten yksiköiden, joiden arvostus- tai tilinpäätösvaluutta ei ole euro, erilliset tuloslaskelmat muunnetaan euromääräisiksi käyttäen tilikauden keskikurssia ja taseet käyttäen tilinpäätöspäivän kurssia. Tilikauden tuloksen ja laajan tuloksen muuttaminen eri kursseilla tuloslaskelmassa ja laajassa tuloslaskelmassa sekä taseessa aiheuttaa taseen omaan pääomaan kirjattavan muuntoeron, jonka muutos kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Muuntoerot, jotka syntyvät ulkomaisten yksiköiden hankintamenon eliminoinnista ja hankinnan jälkeen kertyneiden oman pääoman erien muuttamisesta, kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Jos raportointikauden aikana luovutaan ulkomaisesta yksiköstä, kertyneet muuntoerot kirjataan tulosvaikutteisesti osana myyntivoittoa tai -tappiota samalla hetkellä, kun vastaava luovutustulos kirjataan.

IFRS1 –standardin salliman helpotuksen mukaisesti ennen IFRS1-siirtymäpäivää 1.1.2004 kertyneet kumulatiiviset muuntoerot on kirjattu kertyneisiin voittovaroihin, eikä niitä myöhemmin ulkomaisen yksikön myynnin yhteydessä kirjata

tulosvaikutteisesti. Siirtymäpäivästä lähtien kurssimuutoksista johtuva muuntoero ulkomaisten yksiköiden oman pääoman osalta kirjataan omana eränä konsernin oman pääoman muuntoeroihin. Samalla tavalla käsitellään konsernin sisäisiä pitkäaikaisia lainoja, jotka tosiasialliselta sisällöltään ovat rinnastettavissa omaan pääomaan.

Ulkomaisten yksiköiden hankinnan yhteydessä syntynyt liikearvo ja käypiä arvoja koskevat oikaisut käsitellään kyseisen yksikön paikallisen valuutan määräisinä varoina ja velkoina ja muunnetaan tilinpäätöspäivän kurssiin.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet arvostetaan kertyneillä poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn alkuperäiseen hankintamenuun.

Hankintamenuun sisällytetään menot, jotka aiheutuvat välittömästi aineellisen käyttöomaisuuserän hankinnasta. Ehdot täyttävän hyödykkeen, kuten tuotantolaitoksen, hankintamenuun sisällytetään välittömästi kyseisen hyödykkeen hankkimisesta, rakentamisesta tai valmistamisesta aiheutuneet vieraan pääoman menot silloin, kun on todennäköistä, että ne kerryttävät vastaista taloudellista hyötyä, ja kun menot on luotettavasti määritettävissä. Muut vieraan pääoman menot kirjataan kuluksi sillä tilikaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet. Konsernilla ei ole ollut ehdot täyttävien omaisuuserien hankintoja, minkä vuoksi vieraan pääoman menoja ei ole aktivoituna.

Kun käyttöomaisuushyödykkeen osaa käsitellään erillisenä hyödykkeenä, osan uusimiseen liittyvät menot aktivoitetaan. Muussa tapauksessa myöhemmin syntyvät menot sisällytetään aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen kirjanpitoarvoon vain, mikäli on todennäköistä, että hyödykkeeseen liittyvä vastainen taloudellinen hyöty koituu konsernin hyväksi ja hyödykkeen hankintamenu on luotettavasti määritettävissä. Muut korjaus- ja ylläpitomenot kirjataan tulosvaikutteisesti, kun ne ovat toteutuneet.

Aineellisista hyödykkeistä tehdään tasapoistot arvioitun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Maa-alueista ei tehdä poistoja. Arvioitun taloudellisen vaikutusajan ovat:

- rakennukset ja rakennelmat 10–25 vuotta
- koneet ja laitteet 4–15 vuotta

Arvioitun taloudellisen vaikutusajan tarkistetaan jokaisena tilinpäätöspäivänä, ja jos ne eroavat merkittävästi aikaisemmista arvioista, poistoaikojen muutetaan vastaavasti. Jos hyödykkeen kirjanpitoarvo on suurempi kuin rahamäärä, joka siitä arvioidaan olevan kerrytettävissä, kirjanpitoarvo alennetaan välittömästi kerrytettävissä olevaa rahamäärää vastaavaksi. Arvonalentumisista kerrotaan tarkemmin kohdassa 'Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentumiset'.

Myyntivoitot ja -tappiot määritetään myyntihinnan ja kirjanpitoarvon erotuksena, ja myyntivoitot ja -tappiot sisällytetään tuloslaskelman liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin.

Aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen poistot lopetetaan silloin, kun aineellinen käyttöomaisuushyödyke luokitellaan myytävänä olevaksi IFRS 5 Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot –standardin

mukaisesti. Myytävänä olevat käyttöomaisuushyödykkeet arvostetaan niiden kirjanpitoarvoon tai sitä alempaan myyntikustannuksilla vähennettyyn käypään arvoon.

Julkiset avustukset

Aineellisen käyttöomaisuuden hankintaan liittyvät julkiset avustukset kirjataan aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden kirjanpitoarvojen vähennykseksi silloin, kun on kohtuullisen varmaa, että konserni tulee ne saamaan. Avustukset tuloutuvat pienempien poistojen muodossa hyödykkeen taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Muut julkiset avustukset kirjataan tulosvaikutteisesti tuottoina niille tilikausille, joilla avustuksia vastaavat kulut syntyvät.

Aineettomat hyödykkeet

Liikearvo

Niistä liiketoimintojen yhdistämisistä, jotka ovat tapahtuneet 1.1.2010 jälkeen, liikearvo vastaa sitä määrää, millä luovutettu vastike, määräysvallattomien omistajien osuus ja aiemmin omistettu osuus ylittävät hankitun nettovarallisuuden käyvän arvon hankinta-ajankohtana.

Ne yrityshankinnat, jotka ovat tapahtuneet 1.1.2004–31.12.2009, on kirjattu aiemman IFRS-normiston mukaisesti. Tätä aiemmista yrityshankinnoista syntynyt liikearvo vastaa silloisen tilinpäätösnormiston mukaista kirjanpitoarvoa, jota käytettiin IFRS-standardien mukaisena oletushankintamenona.

Liikearvoista ei kirjata poistoja. Ne testataan vuosittain arvonalentumisen varalta, mitä varten liikearvo on kohdistettu rahavirtaa tuottaville yksiköille. Kun kyseessä on osakkuus- tai yhteisyritys, liikearvo sisältyy kyseisen osakkuus- tai yhteisyrityksen kirjanpitoarvoon. Liikearvot arvostetaan alkuperäiseen hankintamenoa vähennettynä arvonalentumilla.

Tutkimus- ja kehittämismenot

Tutkimusmenot kirjataan tulosvaikutteisesti kuluksi sinä vuonna, jonka aikana ne ovat syntyneet. Kehittämismenot aktivoidaan taseeseen aineettomiksi hyödykkeiksi siitä lähtien, kun tuote on teknisesti toteutettavissa, se voidaan hyödyntää kaupallisesti ja tuotteesta odotetaan saatavan vastaista taloudellista hyötyä. Aiemmin kuluksi kirjattuja kehittämismenoja ei aktivoida myöhemminä tilikausina.

Konsernin uusien tuotteiden ja prosessien kehitystoimintaan liittyviä kuluja ei ole aktivoitu, koska niistä saatavat tulevaisuuden tuotot varmistuvat vasta sitten, kun tuotteet tulevat markkinoille. Näin ollen konsernilla ei tilinpäätöshetkellä ole kehittämismenoja aktivoituna taseessa.

Muut aineettomat hyödykkeet

Aineeton hyödyke merkitään taseeseen alkuperäiseen hankintamenoa siinä tapauksessa, että hankintameno on luotettavasti määriteltävissä ja on todennäköistä, että hyödykkeestä johtuva odotettavissa oleva taloudellinen hyöty koituu konsernin hyväksi.

Ne aineettomat hyödykkeet, joilla on rajallinen taloudellinen vaikutusaika, kirjataan tasapoistona kuluksi tuloslaskelmaan niiden tunnetun tai arvioidun taloudellisen vaikutusajansa kuluessa. Niistä aineettomista hyödykkeistä, jotka ovat taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomia, ei kirjata poistoja, vaan ne testataan vuosittain arvonalentumisen varalta.

Muiden aineettomien hyödykkeiden poistot perustuvat seuraaviin odotettuihin taloudellisiin vaikutusaikoihin:

- Aineettomat oikeudet 5–10 vuotta
- Muut aineettomat hyödykkeet 5–20 vuotta

Brändit-segmenttiin kuuluvien Glisten- ja Big Bear -hankintojen liiketoimien yhdistelemisten yhteydessä kirjatut tavaramerkit on arvioitu taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomiksi. Tavaramerkkien tunnettuus ja vuosikymmeniä pitkä historia Isossa-Britanniassa tukee johdon käsitystä siitä, että tavaramerkit kerryttävät rahavirtoja määrittelemättömän ajan.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoa tai sitä alhaisempaan nettorealisointiarvoon. Hankintameno määritetään FIFO-menetelmää käyttäen tai vaihtoehtoisesti vastaavalla painotetulla keskimääräisellä kustannuksella. Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden hankintameno muodostuu raaka-aineista, välittömistä työsuorituksista johtuvista menoista, muista välittömistä menoista sekä asianmukaisesta osuudesta valmistuksen muuttuvista ja kiinteistä yleismenoista normaaliin toiminta-asteeseen perustuen. Hankintameno ei sisällä vieraan pääoman menoja. Nettorealisointiarvo on tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava arvioitu myyntihinta, josta on vähennetty arvioidut tuotteen valmiiksi saatamiseen tarvittavat menot ja myynnistä johtuvat menot.

Myytävänä olevat omaisuuserät ja lopetetut toiminnot

Pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetettuihin toimintoihin liittyvät omaisuuserät ja velat luokitellaan myytävänä olevaksi, mikäli niiden kirjanpitoarvoa vastaava määrä tulee kertymään pääasiassa omaisuuden myynnistä jatkuvan käytön sijaan. Tällöin myynnin katsotaan olevan erittäin todennäköinen, omaisuuserä on välittömästi myytävissä nykyisessä kunnossaan, johto on sitoutunut myyntiin ja myynnin odotetaan tapahtuvan vuoden kuluessa luokittelusta. Myytävänä olevat omaisuuserät ja lopetettuihin toimintoihin liittyvät omaisuuserät, jotka on luokiteltu myytävänä oleviksi, arvostetaan alempaan seuraavista: kirjanpitoarvo tai käypä arvo vähennettynä myynnistä johtuneilla menoilla. Poistot näistä omaisuuseristä lopetetaan luokitteluhetkellä.

Lopetettu toiminto on konsernin osa, josta on luovuttu tai joka on luokiteltu myytävänä olevaksi ja joka täyttää jonkin seuraavista edellytyksistä:

- Se on merkittävä erillinen liiketoimintayksikkö tai maantieteellistä aluetta edustava yksikkö
- Se on osa yhtä koordinoitua suunnitelmaa, joka koskee luopumista erillisestä keskeisestä liiketoiminta-alueesta tai maantieteellisestä toiminta-alueesta

- Se on tytäryritys, joka on hankittu yksinomaan tarkoituksena myydä se edelleen.

Lopetettujen toimintojen tulos esitetään omana eränä laajassa tuloslaskelmassa. Myytävänä olevat omaisuuserät ja niihin liittyvät velat esitetään taseessa erillään muista eristä.

Vuokrasopimukset

Konserni vuokralle ottajana

Aineellisia ja aineettomia hyödykkeitä koskevat vuokrasopimukset, joissa konsernilla on olennainen osa omistamiselle ominaisista riskeistä ja eduista, luokitellaan rahoitusleasing-sopimuksiksi. Rahoitusleasingsopimuksella hankittu omaisuus merkitään taseeseen vuokra-ajan alkamisajankohtana vuokratun hyödykkeen käypään arvoon tai sitä alempaan vähimmäisvuokrien nykyarvoon. Maksettavat leasingvuokrat jaetaan rahoitusmenoon ja velan vähennykseen. Rahoituksen korko kirjataan tuloslaskelmaan leasingsopimuksen aikana siten, että jäljellä olevalle velalle tulee kullakin tilikaudella samansuuruinen korkoprosentti. Rahoitusleasingsopimuksella hankitusta hyödykkeestä tehdään poistot hyödykkeen taloudellisen vaikutusajan tai sitä lyhyemmän vuokra-ajan kuluessa. Vuokraveloitteet sisältyvät rahoitusvelkoihin.

Vuokrasopimukset, joissa omistamiselle ominaiset riskit ja edut jäävät vuokralle antajalle, käsitellään muina vuokrasopimuksina. Muun vuokrasopimuksen mukaan määräytyvät vuokrat kirjataan tulosvaikutteisesti kuluksi tasasuuruksina erinä vuokra-ajan kuluessa.

Konserni vuokralle antajana

Vuokrasopimukset, joissa konserni on vuokranantajana, ovat kaikki muita vuokrasopimuksia ja hyödykkeet sisältyvät konsernin aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin.

Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentumiset

Konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä, onko viitteitä siitä, että jonkin omaisuuserän arvo on alentunut. Jos viitteitä ilmenee, arvioidaan omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Arvonalentumisen arviointia varten omaisuus jaetaan yksiköihin, eli sille alimmalle tasolle, joka on muista yksiköistä pääosin riippumaton ja jonka rahavirrat ovat erotettavissa. Riippumatta siitä, onko arvonalentumisesta viitteitä, arvonalennustestit tehdään aina vuosittain liikearvoille, taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomille aineettomille hyödykkeille ja keskeneräisille aineettomille hyödykkeille.

Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä luovutuksesta aiheutuvilla menoilla tai sitä korkeampi käyttöarvo. Käyttöarvoa määritettäessä johdon hyväksymät arvioidut vastaiset rahavirrat diskontataan nykyarvoonsa pääoman keskikustannuksella, joka kuvastaa rahan aika-arvoa sekä kyseisen yksikön riskiä.

Arvonalentumistappio kirjataan, kun omaisuuserien kirjanpitoarvo on suurempi, kuin siitä kerrytettävissä oleva raha-

määrä. Arvonalentumistappio kirjataan tulosvaikutteisesti. Rahavirtaa tuottavan yksikön arvonalentumistappio kohdistetaan ensin vähentämään rahavirtaa tuottavalle yksikölle kohdistettua liikearvoa ja sen jälkeen vähentämään tasaus- teisesti muita yksikön omaisuuseriä. Arvonalentumistappion kirjaamisen yhteydessä poistojen kohteena olevan omaisuuserän taloudellinen vaikutusaika arvioidaan uudelleen. Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden ja aineettomien hyödykkeiden paitsi liikearvojen arvonalentumistappio perutaan, jos olosuhteissa on tapahtunut muutos ja hyödykkeen kerrytettävissä oleva rahamäärä on muuttunut arvonalentumistappion kirjaamisajankohdasta. Arvonalentumistappiota ei kuitenkaan peruta enempää, kuin mikä hyödykkeen kirjanpitoarvo olisi ilman arvonalentumistappion kirjaamista. Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei peruta missään tilanteessa.

Työsuhde-etuudet

Eläkevelvoitteet

Eläkejärjestelyt luokitellaan maksupohjaisiksi ja etuus- pohjaisiksi. Maksupohjaisissa järjestelyissä konserni suorittaa maksuja erillisille yksiköille. Konsernilla ei ole oikeudellista eikä tosiasiallista velvoitetta maksaa lisämaksuja, mikäli maksujen saajataho ei pysty suoriutumaan kyseisten eläke- etuuksien maksamisesta. Kaikki sellaiset järjestelyt, jotka eivät täytä näitä ehtoja, ovat etuus- pohjaisia järjestelyjä.

Konsernin eläkejärjestelyt noudattavat eri maiden paikallisia säännöstöjä. Eläkejärjestelyt on yleensä hoidettu erillisissä eläkevakuutusyhtiöissä. Suurin osa ulkomaisista järjestelyistä samoin kuin Suomen TyEL-järjestelmä ovat maksupohjaisia. Maksupohjaisiin eläkejärjestelyihin tehdyt suoritukset kirjataan tulosvaikutteisesti sillä tilikaudella, jota veloitus koskee. Oleellisia etuus- pohjaisia järjestelmiä konsernilla ei ole.

Osakeperusteiset maksut

Kannustinjärjestelmissä, joiden perusteella tapahtuvat maksut suoritetaan aiemmin emoyhtiölle hankittuina omina osakkeina, käteisvaroina tai niiden yhdistelmänä, myönnettävät osakkeet arvostetaan käypään arvoon niiden myöntämishetkellä ja kirjataan työsuhde-etuuksista aiheutuviksi kuluiksi tasaisesti oikeuden ansainta- ja sitouttamisjakson aikana. Järjestelmissä suoritettavan rahan määrä arvioidaan kunkin tilinpäätöshetken osakekurssin mukaan ja jaksotetaan tulosvaikutteisesti työsuhde-etuuksista aiheutuviksi kuluiksi myöntämispäivästä siihen asti, kun rahasuoritus saajalle tapahtuu. Osakkeina suoritettava osuus kirjataan omaan pääomaan ja rahana suoritettava osuus vieraaseen pääomaan.

Vuonna 2010 on osalle johtoryhmän jäsenistä myönnetty osakeperusteinen kannustin- ja sitouttamisjärjestelmä, joka on toteutettu Reso Management Oy:n kautta. Järjestelyn myöntämispäivä oli 23.6.2010 ja järjestelyssä on myönnetty johdolle 4 482 740 vaihto-osaketta. Järjestelyn käypä arvo on järjestelyn alussa arvioitu Black & Scholes –optiohinnoittelumallin perusteella ja se kirjataan järjestelmän voimassaolo- aikana kuluksi.

Varaukset

Varaukset kirjataan, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite, maksuvelvoitteen toteutuminen on todennäköistä ja veloitteen suuruus on arvioitavissa luotettavasti. Jos osasta veloitetta on mahdollista saada korvaus joltakin kolmannelta osapuolelta, korvaus kirjataan erilliseksi omaisuuseräksi, mutta vasta siinä vaiheessa, kun korvauksen saaminen on käytännössä varmaa. Varaukset arvostetaan veloitteen kattamiseksi vaadittavien menojen nykyarvoon. Nykyarvon laskennassa käytetty diskonttaustekijä valitaan siten, että se kuvastaa markkinoiden näkemystä tarkasteluhetken rahan aika-arvosta ja veloitteeseen liittyvästä riskistä.

Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan, kun konserni on laatinut yksityiskohtaisen uudelleenjärjestelysuunnitelman ja aloittanut suunnitelman toimeenpanon tai tiedottanut asiasta. Uudelleenjärjestelyä koskevan suunnitelman tulee sisältää vähintään seuraavat tiedot: järjestelyä koskeva liiketoiminta, pääasialliset toimipaikat, joihin järjestely vaikuttaa, niiden henkilöiden toimipaikkojen sijainti, työtehtävät ja arvioitu lukumäärä, jolle tullaan suorittamaan korvauksia työsuhteen päättymisestä, toteutuvat menot ja suunnitelman toimeenpanoaika.

Tappiollisista sopimuksista kirjataan varaus, kun veloitteiden täyttämiseksi vaadittavat välttämättömät menot ylittävät sopimuksesta saatavat hyödyt.

Käytöstä poistamista ja alkuperäiseen tilaan palauttamista koskevista veloitteista kirjataan varaus silloin, kun konsernilla on ympäristölainsäädännön ja konsernin ympäristövastuuperiaatteiden perusteella velvoite, joka liittyy tuotantolaitoksen käytöstä poistamiseen, ympäristövahingon korjaamiseen tai laitteiston paikasta toiseen siirtämiseen.

Maksettavat osingot

Konsernin maksamat osingot kirjataan sille tilikaudelle, jonka aikana osakkeenomistajat ovat hyväksyneet osingon maksettavaksi.

Tuloverot

Verokulu muodostuu tilikauden verotettavaan tuloon perustuvasta verosta ja laskennallisen veron muutoksesta. Verot kirjataan tulosvaikutteisesti, paitsi milloin ne liittyvät laajaan tuloslaskelmaan tai suoraan omaan pääomaan kirjattuihin eriin. Tällöin myös verovaikutus kirjataan vastaaviin eriin. Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero lasketaan verotettavasta tulosta kunkin maan voimassaolevan verokannan perusteella. Veroa oikaistaan mahdollisilla edellisiin tilikausiin liittyvillä veroilla.

Laskennalliset verot lasketaan väliaikaisista eroista kirjanpitoarvon ja verotuksellisen arvon välillä. Merkittävimmät väliaikaiset erot syntyvät aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden poistoista, johdannaisopimusten arvostamisista käypään arvoon ja käyttämättömistä verotuksellisista tappioista sekä liiketoimintojen yhdistämisen yhteydessä tehdyistä käypiin arvoihin perustuvista oikaisuksista. Verotuksessa vähennyskeltovottomasta liikearvosta ei kirjata laskennallista veroa.

Tytär-, osakkuus- ja yhteisyrityksiin tehdyistä sijoituksista ei kirjata laskennallista veroa siltä osin, kun konserni pystyy määrittämään väliaikaisen eron purkautumisajankohdan ja ero ei todennäköisesti purkaudu ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa.

Laskennalliset verot on laskettu käyttämällä tilinpäätöspäivään mennessä säädettyjä verokantoja tai verokantoja, joiden hyväksytystä sisällöstä on ilmoitettu tilinpäätöspäivään mennessä.

Laskennallinen verosaaminen on kirjattu siihen määrään asti, kuin on todennäköistä, että tulevaisuudessa syntyy verotettavaa tuloa, jota vastaan väliaikainen ero voidaan hyödyntää.

Tuloutusperiaatteet

Tuotot tavaroiden myynnistä kirjataan, kun tavaroiden omistamiseen liittyvät merkittävät riskit, edut ja määräysvalta ovat siirtyneet ostajalle. Tuotot palveluista kirjataan silloin, kun palvelu on suoritettu. Lisenssi- ja rojaltituottojen tuloutus tapahtuu sopimuksen tosiasiallisen sisällön mukaan. Korotuotot on kirjattu efektiivisen koron menetelmällä ja osinkotuotot silloin, kun oikeus osinkoon on syntynyt.

Toimintokohtainen tuloslaskelma

Konsernin tuloslaskelma esitetään toimintokohtaista jaoteltua käyttäen. Toimintoina esitetään erikseen myynnin ja markkinoinnin kulut, hallinnon kulut sekä tutkimus- ja kehityskulut. Myyjä suoritteita vastaaviin kuluihin sisältyvät tuotteiden valmistukseen ja hankintaan liittyvät palkka-, materiaali-, hankinta- ja muut kulut. Hallinnon kuluihin sisältyvät yleishallinnolliset kulut sekä konsernin johdon kulut. Toiminnoille on kohdistettu aiheuttamisperiaatteen mukaisesti osuus hallinnon kuluista.

Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

Liiketoiminnan muina tuottoina ja kuluina esitetään jatkuviin toimintoihin liittyvät omaisuuden myyntivoitot ja -tappiot, muut kuin varsinaiseen suoritemyyntiin liittyvät tuotot, kuten vuokratuotot, sekä liikearvojen ja joidenkin muiden omaisuuserien arvonalentumiset.

Liiketulos

IAS 1 Tilinpäätöksen esittäminen –standardi ei määrittele liiketuloksen käsitettä. Konserni on määritellyt sen seuraavasti: liiketulos on nettosumma, joka muodostuu, kun liikevaihdosta vähennetään myyjä suoritteita vastaavat kulut ja toimintojen kulut sekä lisätään/vähennetään liiketoiminnan muut tuotot ja kulut. Kaikki muut kuin edellä mainitut tuloslaskelmaerät esitetään liiketuloksen alapuolella. Kursierot, johdannaisista johtuvat tulokset ja niiden käypien arvojen muutokset sisältyvät liiketulokseen, mikäli ne ovat syntyneet liiketoimintaan liittyvistä eristä. Muutoin ne esitetään rahoituserissä.

Rahoitusvarat ja rahoitusvelat

Rahoitusvarat

Konsernin rahoitusvarat luokitellaan seuraaviin ryhmiin: käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat, lainat ja muut saamiset sekä myytävissä olevat rahoitusvarat. Luokittelu tapahtuu rahoitusvarojen hankinnan tarkoituksen perusteella, ja ne luokitellaan alkuperäisen hankinnan yhteydessä. Transaktiomenot sisällytetään rahoitusvarojen alkuperäiseen kirjanpitoarvoon, kun kyseessä on erä, jota ei arvosteta käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Rahoitusvarat ja -velat kirjataan selvityspäivänä paitsi johdannaiset, jotka kirjataan kaupankäyntipäivänä.

Rahoitusvarojen taseesta pois kirjaaminen tapahtuu silloin, kun konserni on menettänyt sopimusperusteisen oikeuden rahavirtoihin tai kun se on siirtänyt merkittävältä osin riskit ja tuotot konsernin ulkopuolelle.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat -ryhmään luokitellaan sellaiset rahoitusvaroihin kuuluvat erät, jotka on hankittu kaupankäyntitarkoituksessa pidettäväksi. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat on hankittu pääasiassa lyhyen aikavälin tuoton saamiseksi markkinahintojen muutoksesta. Tähän ryhmään kuuluvat joukkovelkakirjalainat, sijoitus- ja yritystodistukset sekä rahasto-osuudet. Johdannaiset, jotka eivät täytä suojauslaskennan ehtoja, on luokiteltu kaupankäyntitarkoituksessa pidettäväksi. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät varat ovat kaikki lyhytaikaisia varoja. Ryhmän erät arvostetaan käypään arvoon, joka perustuu raportointikauden päättymispäivänä noteerattuun markkinahintaan. Koronvaihtosopimusten käyvät arvot määritetään vastaisten rahavirtojen nykyarvona, kun taas valuuttatermiinisopimukset arvostetaan tilinpäätöspäivän valuuttatermiinikursseihin.

Lainat ja muut saamiset ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia varoja, joihin liittyvät maksut ovat kiinteät tai määritettävissä ja joita ei noteerata toimivilla markkinoilla eikä konserni pidä niitä kaupankäyntitarkoituksessa. Tähän ryhmään sisältyvät konsernin rahoitusvarat, myynti- ja lainasaamisia sekä siirtosaamisiin sisältyviä rahoitusinstrumentteja. Ne arvostetaan jaksoitettuun hankintamenuon, ja ne sisältyvät lyhyt- ja pitkäaikaisiin rahoitusvaroihin; viimeksi mainittuihin, mikäli erääntyvät yli 12 kuukauden kuluttua.

Myytävissä olevat rahoitusvarat ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia varoja, jotka on nimenomaisesti määrätty tähän ryhmään. Ryhmä sisältää yritysten osakkeita ja osuuksia. Ne arvostetaan käypään arvoon tai mikäli käypiä arvoja ei ole luotettavasti saatavilla, hankintamenuon. Mikäli myytävissä oleville rahoitusvaroilta ei ole noteerattuja kursseja, konserni soveltaa niiden arvostukseen esimerkiksi viimeaikaisia riippumattomien tahojen välisiä kauppvoja.

Myytävissä olevien rahoitusvarojen käyvän arvon muutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään käyvän arvon rahastossa verovaikutus huomioon ottaen. Käyvän arvon muutokset siirretään omasta pääomasta tulosvaikutteisiksi luokittelun oikaisuna silloin, kun sijoitus myydään tai kun sen arvo on alentunut siten, että sijoituksesta tulee kirjata arvonalentumistappio.

Rahavarat

Rahavarat koostuvat käteisestä rahasta, vaadittaessa nostettavissa olevista pankkitalletuksista ja muista lyhytaikaisista, likvideistä sijoituksista. Rahavaroihin luokitelluilla erillä on enintään kolmen kuukauden maturiteetti hankinta-ajankohdasta lähtien.

Rahoitusvelat

Rahoitusvelat luokitellaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvelkoihin ja muihin rahoitusvelkoihin. Rahoitusvelat merkitään alun perin kirjanpitoon saadun vastikkeen perusteella käypään arvoon. Transaktiomenot on sisällytetty rahoitusvelkojen alkuperäiseen kirjanpitoarvoon. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat ovat velkoja johdannaissopimuksista, jotka eivät täytä suojauslaskennan ehtoja ja Glistenin johdolle maksettavasta kauppahinnasta syntyneitä velkoja. Muut rahoitusvelat arvostetaan efektiivisen koron menetelmällä jaksotettuun hankintamenuon. Rahoitusvelkoja sisältyy pitkä- ja lyhytaikaisiin velkoihin, ja ne voivat olla korollisia tai korottomia.

Rahoitusvarojen arvonalentuminen

Konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä onko olemassa objektiivista näyttöä yksittäisen rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvarojen ryhmän arvon alentumisesta. Jaksoitettuun hankintamenuon taseeseen merkittävistä lainoista ja muista saamisista kirjataan arvonalennustappio, jonka suuruus määritellään omaisuuserän kirjanpitoarvon ja kyseisen rahoitusvaroihin kuuluvan erän alkuperäisellä efektiivisellä korolla diskontattujen arvioitujen vastaisten rahavirtojen nykyarvon erotuksena. Myytävissä oleviin rahoitusvaroihin luokiteltujen oman pääoman -ehtoisten sijoitusten arvonalentuminen kirjataan tulosvaikutteisesti, kun omaisuuserän arvon alentumisesta on objektiivista näyttöä. Nämä arvonalentumistappiota ei peruuteta tulosvaikutteisesti.

Konserni kirjaa myyntisaamisista arvonalentumistappion, kun on olemassa objektiivista näyttöä siitä, että saamista ei saada perityksi täysimääräisesti. Velallisen merkittävät taloudelliset vaikeudet, konkurssin todennäköisyys tai maksujen laiminlyönti ovat näyttöä myyntisaamisen arvonalentumisesta. Luottotappiot kirjataan tulosvaikutteisesti. Mikäli arvonalentumistappion määrä pienenee jollakin kirjaamisen jälkeisellä tilikaudella, kirjattu tappio perutaan tulosvaikutteisesti.

Johdannaissopimukset ja suojauslaskenta

Johdannaissopimukset merkitään kirjanpitoon alun perin hankintamenuon, joka vastaa niiden käypää arvoa. Hankinnan jälkeen johdannaissopimukset arvostetaan käypään arvoon. Voitot ja tappiot, jotka syntyvät käypään arvoon arvostamisesta, käsitellään kirjanpidossa johdannaissopimuksen käyttötarkoituksen määrittämällä tavalla.

Rahoitusriskien hallintapolitiikkansa mukaisesti konserni voi käyttää erilaisia johdannaisia korko-, valuutta- ja hyödykehintariskeiltä suojautumiseen. Koronvaihtosopimuksia käytetään suojaamaan konsernia markkinakorkojen muu-

toksilta. Valuuttatermiineitä käytetään sekä suojaamaan valuuttamääräisiä saamia ja velkoja, että tulevia kaupallisia rahavirtoja. Pörssinoteerattuja hyödykefutuureja voidaan käyttää liiketoiminnan kiinteähintaisten raaka-aineostojen ja tuotemyyntien eriaikaisuudesta johtuvaa hintariskiä vastaan.

Niiden johdannaissovimusten, joihin sovelletaan suojauslaskentaa ja jotka ovat tehokkaita suojausinstrumentteja, arvonmuutosten tulosvaikutukset esitetään yhteneväisesti suojatun erän kanssa. Kun johdannaissoimus solmitaan, konserni käsittelee sen joko erittäin todennäköisen ennakoitun liiketoimen suojauksena (rahavirran suojaus), saamisten tai velkojen käypien arvon suojauksena (käyvän arvon suojaus) tai ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosisjoituksen suojauksena.

Konserni dokumentoi suojauslaskentaa aloittaessaan suojattavan kohteen ja suojausinstrumentin välisen suhteen sekä konsernin riskienhallinnan tavoitteet ja suojaukseen ryhtymisen strategian. Konserni dokumentoi ja arvioi suojausta aloitettaessa ja vähintään jokaisen tilinpäätöksen yhteydessä suojaussuhteiden tehokkuuden tarkastelemalla suojaavan instrumentin kykyä kumota suojattavan erän käyvän arvon tai rahavirtojen muutokset.

Rahavirran suojaus

Rahavirran suojauksen ehdot täyttävien johdannaisinstrumenttien tehokkaan osuuden käyvän arvon muutos kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään oman pääoman suojasrahastossa. Suojausinstrumentista omaan pääomaan kertyneet voitot ja tappiot siirretään tulosvaikutteisiksi silloin, kun suojattu erä vaikuttaa voittoon tai tappioon. Suojausinstrumentin voiton tai tappion tehon osuus kirjataan tuloslaskelmaan.

Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosisjoituksen suojaus

Ulkomaiseen yksikköön tehtyä nettosisjoitusta suojataan Glis-tenin johdolle maksettavasta kauppahinnasta syntyneellä puntamääräisellä velalla. Suojaavan instrumentin arvonmuutoksen tehokas osuus kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Nettosisjoituksen suojauksesta oman pääoman muuntoeroihin kertyneet voitot ja tappiot siirretään tulosvaikutteisiksi silloin, kun nettosisjoituksesta luovutaan kokonaan tai osittain.

Muut suojausinstrumentit, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa

Siitä huolimatta, että erät suojaussuhteet täyttävät konsernin riskienhallinnan asettamat tehokkaan suojauksen vaatimukset, niihin ei sovelleta suojauslaskentaa. Tällaisia ovat muun muassa tietyt korkoriskiä ja valuuttariskiä suojaavat johdannaiset. Näistä koronvaihtosopimusten käypien arvojen muutokset kirjataan rahoitustuottoihin ja -kuluihin. Valuuttatermiinien käypien arvojen muutokset kirjataan liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin, kun niitä käytetään suojaamaan varsinaista liiketoimintaa ja rahoitustuottoihin ja -kuluihin, kun ne suojaavat rahoituseriä. Termiinien korkoelementin vaikutukset kirjataan rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Johdannaisten käyvät arvot on esitetty liitetiedossa 28.

Johdon harkintaa edellyttävät laatisperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät

Konsernitilinpäätöstä laadittaessa joudutaan käyttämään tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat taseen laadintahetken varojen ja velkojen määriin sekä tuottojen ja kulujen määriin raportointikaudella. Toteumat voivat poiketa tilinpäätöksessä käytetyistä arvioista. Arviot pohjautuvat johdon parhaaseen näkemykseen tilinpäätöshetkellä. Mahdolliset arvioiden muutokset merkitään kirjanpitoon sillä kaudella, jolla arviota korjataan. Lisäksi joudutaan käyttämään harkintaa tilinpäätöksen laatisperiaatteiden soveltamisessa.

Konsernin johto saattaa joutua tekemään harkintaan perustuvia ratkaisuja, jotka koskevat tilinpäätöksen laatisperiaatteiden valintaa ja niiden soveltamista. Tämä koskee erityisesti niitä tapauksia, joissa voimassa olevassa IFRS-normistossa on vaihtoehtoisia arvostamis-, kirjaamis- ja esittämistapoja. Merkittäviä harkintaan perustuvia ratkaisuja ei ole jouduttu tekemään.

Konsernissa johdon arviot liittyvät pääosin omaisuuden arvostukseen ja käytettyihin taloudellisiin pitoaikoihin, liiketoiminnan yhdistämisessä hankittujen hyödykkeiden ja kauppahintavelan käyvän arvon määrittäminen sekä laskennallisten verosaamisten hyödyntämiseen tulevaisuudessa syntyvää verotettavaa tuloa vastaan.

Tilinpäätökseen laadinnan yhteydessä tehdyt arviot pohjautuvat johdon parhaaseen näkemykseen tilinpäätöshetkellä. Arvioiden taustalla ovat aiemmat kokemukset sekä tilinpäätöshetkellä todennäköisimpinä pidetyt tulevaisuutta koskevat odotukset. Näitä ovat erityisesti konsernin taloudelliseen toimintaympäristöön liittyvät tekijät, jotka vaikuttavat myyntiin ja kustannustasoon. Konsernissa seurataan näiden arvioiden ja oletamusten toteutumista. Mahdolliset oletamusten ja arvioiden muutosten vaikutukset kirjataan sillä kaudella, jonka aikana muutokset on todettu.

Arvonalentumistestaukset

Konsernissa testataan säännönmukaisesti vuosittain liikearvot, taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomat aineettomat hyödykkeet ja keskeneräiset aineettomat hyödykkeet mahdollisen arvonalentumisen varalta. Yksilöitävissä olevien aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden ja liikearvon arvoa arvioidaan myös, mikäli jokin tapahtuma tai olosuhteiden muutokset viittaavat siihen, että kerrytettävissä oleva rahamäärä ei enää vastaa kirjanpitoarvoa. Rahavirtaa tuottavien yksiköiden kerrytettävissä olevat rahamäärät on arvioitu käyttöarvoon perustuvien laskelmien avulla. Näiden laskelmien laatiminen vaatii arvioiden käyttöä. Tärkeimmät muuttujat rahavirtoja määritettäessä ovat diskonttauskorko ja niiden vuosien lukumäärä, johon rahavirtaennusteet perustuvat sekä ne oletukset ja arviot, joita rahavirtoja määritettäessä käytetään. Arvioidut tuotot ja kulut voivat poiketa merkittävästi siitä, mitä tulevaisuudessa tosiasiaa tapahtuu.

Liiketoimintojen yhdistämisessä hankittujen hyödykkeiden ja kauppahintavelan käyvän arvon määrittäminen

Liiketoimintojen yhdistämisessä konserni on aineellisten hyödykkeiden käyvän arvon määrittelemiseksi tehnyt vertailuja vastaavien hyödykkeiden markkinahintoihin aiempien vastaavien kauppajen yhteydessä ja arvioinut hankittujen hyödykkeiden iästä, kulumisesta ja muista vastaavista tekijöistä aiheutuvaa arvon alentumista. Osassa hyödykkeiden arvostusta on tukeuduttu myös ulkopuolisten arvioitsijoiden näkemyksiin omaisuuden arvosta. Aineettomien hyödykkeiden käyvän arvon määrittäminen perustuu arvioihin hyödykkeisiin liittyvistä rahavirroista, sillä markkinoilta ei ole ollut saatavissa tietoa vastaavien hyödykkeiden kaupoista.

Kauppahintavelan käypä arvo hankintahetkellä on määritetty perustuen johdon senhetkiseen parhaaseen arvioon kohdeyhtiön tulevasta liiketuloksista ja nettovelan määrästä. Arviota tarkistetaan kunakin tilinpäätöshetkenä ja velan käyvän arvon muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti rahoituseriin lukuun ottamatta valuuttakurssimuutoksia siltä osin kuin velka on määritetty suojaamaan ulkomaiseen yksikköön tehtyä nettosijoitusta ja se on siinä tehokas, jolloin nämä kurssierot kirjataan muihin laajan tuloksen eriin.

Johto uskoo käytettyjen arvioiden ja oletusten olevan riittävän tarkkoja käyvän arvon määrittelyn pohjaksi.

Laskennallinen verosaaminen

Johdon arviointia edellytetään määrittäessä laskennallisen verosaamisen määrää ja sitä, missä määrin verosaamista voidaan kirjata taseeseen. Mikäli arviot poikkeavat toteutuneesta, kirjataan poikkeamat sen tilikauden tulokseen ja laskennallisiin verosaamisiin, jolloin poikkeama on määritelty.

Uuden ja uudistetun IFRS-normiston soveltaminen

IASB on julkistanut seuraavat uudet tai uudistetut standardit ja tulkinnot, jotka eivät vielä ole voimassa ja joita konserni ei vielä ole soveltanut. Konserni suunnittelee ottavansa ne käyttöön kunkin standardin ja tulkinnan sen voimaantulopäivästä lähtien, tai mikäli standardi tai tulkinta tulee voimaan kesken tilikauden, voimaantulopäivää seuraavan tilikauden alusta lähtien.

- Muutos IFRS 7:ään *Tilinpäätöksessä esitettävät tiedot: taseesta pois kirjaaminen* (voimassa 1.7.2011 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutos tuo lisää läpinäkyvyyttä rahoitusinstrumenttien luovutuksia koskevien liiketoimien esittämiseen ja parantaa käyttäjien saamaa kuvaa rahoitusinstrumenttien luovutuksiin liittyvistä riskeistä ja näiden riskien vaikutuksesta yhteisön taloudelliseen asemaan, erityisesti kun kyseessä on rahoitusvarojen arvopaperistaminen. Konserni arvioi, että muutoksella ei ole vaikutusta konsernin tuleviin tilinpäätöksiin.
- Muutos IAS 12:een *Tuloverot: laskennalliset verot* (voimassa 1.1.2012 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Standardi sisältää nykyisin vaatimuksen, että omaisuuserään liittyvä laskennallisen veron määrittäminen riippuu siitä, odotetaanko omaisuuserän kirjanpitoarvoa vastaava rahamäärä

kerrytettävän käyttämällä omaisuuserää vai myymällä se. Silloin kun sovelletaan IAS 40:n Sijoituskiinteistöt mukaista käyvän arvon mallia, voi olla vaikeaa ratkaista, perustuuko kirjanpitoarvoa vastaavan määrän kertyminen käyttöön vai myyntiin. Standardin muutos tuo poikkeuksen, jonka mukaan IAS 40 –standardin mukaisesti käypään arvoon arvostettavaan kiinteistöön liittyvä laskennallinen vero tulee lähtökohtaisesti määritellä kiinteistön myynnistä saatavan ennakoidun vastikkeen perusteella. Muutosta ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa. Konserni arvioi, että muutoksella ei ole vaikutusta konsernin tuleviin tilinpäätöksiin.

- IFRS 10 – *Konsernitilinpäätös* (voimassa 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Standardi sisältää konsernitilinpäätöksen laatimista ja esittämistä koskevat periaatteet, kun yhteisöllä on määräysvalta yhdessä tai useammassa muussa yhteisössä. Standardissa määritellään määräysvaltaan liittyvät periaatteet. Määräysvalta on konsernitilinpäätökseen yhdistelemisen peruste. Standardissa ohjeistetaan määräysvallan käsitteen soveltamista. Standardi myös sisältää konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat vaatimukset. Standardia ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa. Konsernin johto arvioi, että standardilla ei tule olemaan olennaista vaikutusta tuleviin konsernitilinpäätöksiin.
- IFRS 11 *Yhteisjärjestelyt* (voimassa 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Standardi sisältää ohjeistusta siitä, kuinka yhteisjärjestelyjä käsitellään. Käsittely pohjautuu järjestelystä johtuviin oikeuksiin ja velvoitteisiin eikä sen oikeudelliseen muotoon. Yhteisjärjestelyjä on kahdentyyppisiä yhteiset toiminnot ja yhteisyritykset. Yhteisen toiminnon osapuolilla on järjestelyn varoihin liittyviä oikeuksia ja järjestelyjä koskevia velvoitteita, ja siten se käsitellään osuutena varoista, veloista, tuotoista ja kuluista. Yhteisyrityksissä osapuolilla on oikeuksia järjestelyn nettovarallisuuteen, ja ne käsitellään pääomaosuusmenetelmällä. Yhteisyritysten suhteellinen yhdistely ei ole enää sallittua. Standardia ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa. Konsernin johto arvioi, että standardilla ei tule olemaan vaikutusta konsernitilinpäätökseen, koska yhteisyritys on jo nykyisellään yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä.
- IFRS 12 *Tilinpäätöksessä esitettävät tiedot osuuksista muissa yhteisöissä* (voimassa 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Standardi sisältää kaiken tyyppisiä osuuksia koskevat liitetietovaatimukset. Se koskee yhteisjärjestelyjä, osakkuusyrityksiä, erityistä tarkoitusta varten luotuja sijoitusvälineitä ja muita taseen ulkopuolisia välineitä. Standardia ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa. Konsernin johto arvioi, että standardilla ei tule olemaan merkittäviä vaikutuksia tuleviin konsernitilinpäätöksiin.
- Uudistettu IAS 27 *Erillistilinpäätös* (voimassa 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Uudistettu standardi siirtää erillistilinpäätöstä koskevat vaatimukset, jotka ovat jääneet jäljelle, kun määräysvaltaa koskevat kohdat on sisällytetty uuteen IFRS 10:een. Uudistettua standardia ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.
- Uudistettu IAS 28 *Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä* (voimassa 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Uudistettu standardi sisältää vaatimukset sekä osakkuus- että yhteisyritysten käsittelystä pääomaosuusmenetelmällä IFRS 11:n julkaisemisen seurauksena. Uudistettua

standardia ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa. Konsernin johto arvioi, että standardilla ei tule olemaan vaikutusta tuleviin konsernitilinpäätöksiin.

- Muutos IAS 1:een *Tilinpäätöksen esittäminen* (voimassa 1.7.2012 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Keskeisin muutos on vaatimus muiden laajan tuloksen erien ryhmittelemisestä sen mukaan, siirretäänkö ne mahdollisesti tulevaisuudessa tulosvaikutteiseksi tiettyjen ehtojen täytyessä. Muutos ei koske sitä, mitä eriä muissa laajan tuloksen erissä käsitellään. Muutosta ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa. Konserni arvioi, että muutoksella ei ole merkittävää vaikutusta konsernin tuleviin tilinpäätöksiin.
- Muutos IAS 32:een *Rahoitusinstrumentit: Rahoitusvaroihin kuluva erä ja rahoitusvelan vähentäminen toisistaan* (voimassa 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Standardimuutos koskee epäjohdonmukaisuutta nykykäytännössä sovellettaessa ohjeistusta siitä, milloin rahoitusvarat ja –velat voidaan esittää taseessa nettomääräisesti. Muutos antaa lisäohjeistusta siihen, että oikeus rahoitusvarojen ja –velkojen kuittaamiseen tulee olla mahdollista 'joka päivä', tarkoittaen että se ei voi olla riippuvainen jostain tulevasta tapahtumasta. Lisäksi molempien osapuolten tulee olla mahdollista toteuttaa erien netotus normaalissa liiketoiminnassa, maksujen laiminlyönnin tapahduttua sekä konkurssitilanteessa. Lisäksi muutoksella tarkennetaan ohjeistusta siitä, milloin tietyt bruttomääräisesti toteutettavat maksujärjestelyt vastaavat IAS 32:n mukaisia nettomääräisen toteutuksen ehtoja. Muutosta ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa. Konserni arvioi, että muutoksella ei ole merkittävää vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.
- Muutos IFRS 7:ään *Rahoitusinstrumentit: tilinpäätöksessä esitettävät tiedot – Rahoitusvaroihin kuuluvan erän ja rahoitusvelan vähentäminen toisistaan* (voimassa 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Standardimuutos laajentaa nykyisiä liiketietovaatimuksia niin, että yhteisöjen tulee antaa numeerista tietoa taseessa nettomääräisesti esitetyistä rahoitusinstrumenteista sekä niistä rahoitusinstrumenteista, jotka ovat 'master netting' tai vastaavanlaisen sopimusjärjestelyn alaisia huolimatta siitä vaikka ne on esitetty taseessa bruttomääräisinä. Muutosta ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa. Konsernin johto arvioi, että muutoksella ei ole merkittävää vaikutusta konsernin tuleviin tilinpäätöksiin.

- IFRS 9 *Rahoitusinstrumentit* (1.1.2015 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Kyseessä on ensimmäinen osa laajemmasta projektista, jonka tarkoituksena on korvata IAS 39 uudella standardilla. Eri arvostusperusteet on säilytetty, mutta niitä on yksinkertaistettu määrittämällä rahoitusvaroilte kaksi arvostusryhmää: jaksotettu hankintameno ja käypä arvo. Luokittelu riippuu yhteisön liiketoimintamallista ja rahoitusvaroihin kuuluvan erän rahavirtojen ominaispiirteistä. IAS 39:ään sisältyvä ohjeistus rahoitusvarojen arvon alentumisesta ja suojauslaskennasta jää edelleen voimaan. Standardia ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa. Konsernin johto arvioi, että standardilla tulee olemaan joitakin vaikutuksia konsernitilinpäätökseen.
- IFRS 13 *Käyvän arvon määrittäminen* (voimassa 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Standardin tarkoituksena on lisätä yhdenmukaisuutta ja vähentää monimutkaisuutta. Standardi sisältää täsmällisen käyvän arvon määritelmän sekä käyvän arvon määrittämistä ja liitetietoja koskevat vaatimukset, jotka koskevat kaikkia IFRS-standardreja. Käyvän arvon käyttöä ei laajenneta, vaan sen sijaan annetaan ohjeistusta sen määrittämisestä, kun sen käyttö sallitaan tai sitä vaaditaan muissa standardeissa. Standardia ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa. Konsernin johto on arvioimassa standardin vaikutusta konsernitilinpäätöksiin.
- Muutos IAS 19:een *Työsuhde-etuudet* (voimassa 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Standardimuutoksen pääasialliset vaikutukset ovat: ns. putkimenetelmän soveltamismahdollisuus poistuu, rahastoitujen etuus pohjaisten järjestelyjen varojen arvioidun tuoton määrittelyn muuttuminen ja rahoitusmenon määrittäminen veloitteen ja järjestelyyn kuuluvien varojen nettoerälle. Muutosta ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa. Standardimuutoksella ei arvioida olevan vaikutusta tuleviin konsernitilinpäätöksiin.
- IFRIC 20 *Pintamaan poistamisesta aiheutuvat menot avo-louhoksen tuotantovaiheessa* (voimassa 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Tulkinta ohjeistaa, kuinka kirjanpidossa käsitellään pintamaan poistamisesta aiheutuvia menoja, jotka syntyvät kaivoksen tuotantovaiheessa. Tulkintaa ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa. Tulkinnalla ei ole vaikutusta tuleviin konsernitilinpäätöksiin.

Konsernin liitetiedot

1. SEGMENTTI-INFORMAATIO

Konsernilla on kaksi raportoitavaa liiketoimintasegmenttiä, Brändit ja Raisioagro (entinen Business to Business), sekä muut toiminnot. Brändit ja Raisioagro -segmentit ovat konsernin strategisia liiketoimintayksiköitä, joita johdetaan erillisinä yksiköinä. Niiden tuotteet ovat erilaisia ja edellyttävät erilaisia jakelukanavia ja markkinointistrategioita. Brändit-segmentti muodostuu kansainvälisistä brändeistä – Benecol ja paikallisista brändeistä. Segmentin alla raportoidaan Benecol-yksikkö ja elintarvikeyksikön Pohjois- ja Itä-Euroopan toiminnot sekä 1.4.2010 alkaen Länsi-Euroopan toiminnot, joka käsittää keväällä 2010 hankittujen Glisten-yhtiöiden liiketoiminnot ja 4.2.2011 hankitun Big Bear Groupin liiketoiminnot. Raisioagro-segmenttiin kuuluvat rehut, viljakauppa, valkuaisrouheet ja kasviöljyt, tuotantopanakset sekä bioenergia. Kesäkuun 2011 lopussa myydyin mallasliiketoiminnan luvut raportoidaan lopetetuissa toiminnoissa. Tilinpäätöksessä esitetyt aikaisempien kausien luvut on muutettu vastaavasti.

Konsernin esittämä segmentti-informaatio perustuu IFRS-standardien mukaisesti laadittuun johdon sisäiseen raportointiin.

Konsernissa segmenttien tuloksellisuutta arvioidaan niiden liikeluokituksen perusteella, ja liikeluokituksen perustuvat myös päätökset resurssien allokoinnista segmenteille. Liikeluokituksen pidetään myös sopivana mittarina, kun segmenttien tuloksellisuutta verrataan vastaavien toimialojen muihin yrityksiin. Ylimpänä operatiivisena päätöksentekijänä konsernin johtoryhmä vastaa segmenttien tuloksen arvioinnista ja resurssien jakamisesta segmenteille.

Segmenttien varat ja velat ovat sellaisia eriä, joita segmentti käyttää liiketoiminnassaan tai jotka ovat järkevällä perusteella kohdistettavissa segmenteille. Kohdistamattomat erät sisältävät vero- ja rahoituseriä sekä koko konsernille yhteisiä eriä. Segmenttien välinen hinnoittelu tapahtuu käypään markkinahintaan. Investoinnit koostuvat aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden ja aineettomien hyödykkeiden lisäyksistä, joita käytetään useammalla kuin yhdellä tilikaudella.

(Milj. euroa)	Brändit		Raisioagro		Muut toiminnot		Eliminoinnit		Yhteensä	
	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010
Ulkoinen myynti										
Palvelut	0,1	0,1	0,1	0,0	1,3	0,8			1,5	0,9
Tavaroiden myynti	308,9	232,8	241,1	188,8	0,1	0,1			550,0	421,7
Rojaltituotot	1,0	1,0	0,0	0,0					1,0	1,0
Ulkoinen myynti yhteensä	310,0	233,9	241,1	188,8	1,4	0,9			552,6	423,6
Sisäinen myynti	4,6	2,5	0,0	0,0			-4,6	-2,5	0,0	0,0
Liikevaihto	314,6	236,4	241,1	188,8	1,4	0,9	-4,6	-2,5	552,6	423,6
Poistot	9,6	7,8	4,6	4,4	2,4	2,8			16,7	15,0
Arvon alentumiset	0,3	0,1				0,0			0,3	0,1
Segmentin liike-tulos	30,1	20,0	2,9	1,9	-2,4	-2,8	0,0	0,0	30,7	19,2
Osuudet osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	0,0	0,0	0,0	0,1					0,0	0,0
Segmentin varat	294,2	179,1	104,2	118,2	18,9	16,5	-3,5	-1,0	413,8	312,9
Sisältää:										
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	0,1	0,1	0,7	0,7					0,8	0,8
Pitkäaikaisten varojen lisäykset	67,8	43,4	2,5	3,8	0,8	1,3	0,0	0,0	71,2	48,5
Segmentin velat	48,4	35,5	41,1	47,2	4,6	5,0	-3,5	-1,0	90,6	86,6

(Milj. euroa)	2011	2010
TÄSMÄYTYSLASKELMAT		
Tuloksen täsmäytys		
Segmenttien liike-tulos	30,7	19,2
Segmenttien osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	0,0	0,0
Rahoitustuotot ja -kulut	-3,7	-1,9
Tulos ennen veroja ja lopetettuja toimintoja	27,0	17,4
Varojen täsmäytys konsernin varoihin		
Segmenttien varat	413,8	312,9
Lopetettujen toimintojen segmenttivarallisuus	0,0	14,0
Laskennalliset verosaamiset	4,0	5,3
Lainasaamiset	3,0	2,8
Verosaamiset	0,1	1,5
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	121,6	131,8
Rahavarat	19,4	18,9
Taseen mukaiset varat	561,8	487,2
Velkojen täsmäytys konsernin velkoihin		
Segmenttien velat	90,6	86,6
Lopetettujen toimintojen segmenttivelat	0,0	1,1
Laskennalliset verovelat	16,4	7,6
Rahoitusvelat	115,7	67,2
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat	4,5	0,1
Eläkevastuu	0,2	0,2
Verovelat	1,2	0,0
Osinkovelat	0,3	0,3
Rahoitukseen liittyvät velat	0,1	0,0
Taseen mukaiset velat	228,9	163,2
MAANTIETEELLISET TIEDOT		
Tuotot ulkopuolisilta asiakkailta		
Suomi	313,5	248,2
Iso-Britannia	135,0	68,4
Muu Eurooppa	95,5	99,0
Muu maailma	8,5	7,9
Yhteensä	552,6	423,6
Pitkäaikaiset varat, jotka eivät sisällä laskennallisia verosaamisia eivätkä rahoitusinstrumentteja		
Suomi	83,5	93,9
Iso-Britannia	171,1	70,4
Muu Eurooppa	0,6	0,7
Muu maailma	4,4	4,8
Yhteensä	259,6	169,7

Tiedot merkittävimmistä asiakkaista:

Konsernissa ei vuosina 2011 ja 2010 ollut IFRS 8:n mukaan määriteltyjä merkittäviä asiakkaita, joilta saadut tuotot olisivat ylittäneet 10 % konsernin liikevaihdesta.

2. HANKITUT LIIKETOIMINNOT

VUOSI 2011

Raisio Oyj ilmoitti 4.2.2011 ostaneensa brittiläisen Big Bear Group plc:n koko osakekannan. Yhtiöllä on kaksi tytäryhtiötä. Yhtiö on perustettu vuonna 2003 ja se on hankkinut omistukseensa perinteisiä Britanniassa hyvin tunnettuja brändejä. Yhtiön brändejä aamiaistuotteissa ovat Honey Monster, Honey Waffles ja Sugar Puffs, välipalapatukoissa Harvest Chewee sekä makeisissa Fox's. Tuotevalikoimaan kuuluu pääasiassa lapsille suunnattujen murojen lisäksi terveellisiä välipalapatukoita sekä ilman keinotekoisia maku- ja väriaineita valmistettuja muroja.

Big Bear Groupin tulos on raportoitu osana Raision Brändit-segmentin lukuja 4.2.2011 lähtien.

Yrityskauppa tukee Raision tavoitetta olla Euroopan johtava terveellisten välipalojen tarjoaja. Raisio saa vahvemman brändätyn jalansijan Ison-Britannian ja Länsi-Euroopan välipala- ja aamiaismarkkinasta sekä vahvistaa asemaansa makeismarkkinalla.

Maksettu kauppahinta oli 63,3 miljoonaa euroa (53,7 miljoonaa punttaa). Kauppaan liittyvien asianajajien, neuvonantajien ja ulkopuolisten arvonmäärittäjien palkkiot olivat yhteensä 1,7 miljoonaa euroa. Näistä on vuoden 2011 tuloslaskelmaan kirjattu 1,1 miljoonaa euroa hallinnon kuluksi Brändit-segmentille. Vuonna 2010 kuluksi kirjattiin 0,6 miljoonaa euroa.

Hankinnasta syntyi liikearvoa 49,0 miljoonaa euroa (41,6 miljoonaa punttaa). Liikearvo johtuu paikallisen liiketoiminnan tulonodotuksista, jotka perustuvat yrityskokonaisuuden historialliseen tuloksentekokykyyn ja näkemykseen tulostason ylläpitämisestä ja parantamisesta. Kirjattu liikearvo ei ole miltään osin vähennyskelpoinen verotuksessa.

Liiketoimintojen yhteydessä hankittuihin saamisiin ei sisälly perimiskelvottomia eriä.

Raisio-konsernin liikevaihto ajalla tammi-joulukuu 2011 olisi ollut 556,8 miljoonaa euroa ja jatkuvien toimintojen

tulos ennen veroja ja ilman kertaeriä 30,8 miljoonaa euroa, jos tilikauden aikana toteutunut liiketoimintojen hankinta olisi yhdistelty konsernitilinpäätökseen tilikauden 2011 alusta lähtien. Hankinta-ajankohdan jälkeinen Big Bear Group -alakonsernin liikevaihto oli 51,0 miljoonaa euroa ja tulos ennen veroja 5,8 miljoonaa euroa.

Hankittujen varojen ja vastattavaksi otettujen velkojen arvot hankintapäivänä olivat seuraavat:

Yhdistämisessä kirjatut käyvät arvot	
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	21,7
Tavaramerkit	28,3
Laskennalliset verosaamiset	0,1
Vaihto-omaisuus	6,5
Myyntisaamiset ja muut saamiset	9,3
Rahavarat	0,2
Varat yhteensä	66,1
Laskennalliset verovelat	9,5
Pitkäaikaiset rahoitusvelat	30,1
Muut pitkäaikaiset velat	0,4
Lyhytaikaiset korolliset velat	2,0
Muut velat	9,9
Velat yhteensä	51,9
Nettovarallisuus	14,3
Maksetut käteisvarat	63,3
Liikearvo	49,0
Rahana maksettu kauppahinta	63,3
Hankitun tytäryrityksen rahavarat	0,2
Rahavirtavaikutus	63,1

VUOSI 2010

Raisio Oyj teki 10.2.2010 julkisen ostotarjouksen englantilaisen Glisten plc:n koko osakekannasta. Glisten plc:n osakkeenomistajat hyväksyivät Raision ostotarjouksen 12.3.2010 ja kauppa sai lainvoiman 8.4.2010. Glisten valmistaa terveellisiä, ravitsevia ja korkealaatuisia välipaloja. Fruitus, Victoria ja The Dormen ovat omissa tuotekategorioissaan yhtiön tunnettuja brändejä.

Glistenin tulos on raportoitu osana Raision Brändit-segmentin lukuja vuoden 2010 toisen neljänneksen alusta lähtien.

Yrityshankintaa varten perustettu Raisio UK Ltd hankki Glisten plc:n osakekannan. Kaupan toteuduttua Raisio Oyj omisti 85 % Raisio UK Ltd:n osakekannasta ja Glisten plc:n ylin johto 15 %. Koska Raisiolla on velvollisuus lunastaa johdon osuus osakeista, yhtiö on konsolidoitu konserniin 100 %:n omistussuuden mukaisena ja lunastushintaa on käsitelty velkana.

Hankintahinta muodostui sekä käteisellä maksettavasta osuudesta että Glistenin johdolle Raisio UK Ltd:n omistuksesta myöhemmin maksettavasta kauppahinnasta. Käteisellä maksettu kauppahinnan osa oli 22,2 miljoonaa

euroa (19,5 miljoonaa punttaa). Kauppahintavelan määräksi hankintahetkellä arvioitiin 16,0 miljoonaa euroa (14,0 miljoonaa punttaa) ja se on kirjattu taseeseen velaksi. Kauppahintavelan maksuajankohdan arvioidaan olevan vuoden 2012 kolmannen kvartaalin aikana. Diskonttaamattomaksi kauppahintavelan määräksi hankintahetkellä arvioitiin 16,5 miljoonaa euroa.

Myöhemmin vuonna 2010 osakassopimusta muutettiin siten, että Glistenin ylimmän johdon omistusta Raisio UK Ltd:ssä lisättiin 21,27 prosenttiin. Osakassopimuksen perusteella tämä sijoitettu määrä korkoineen maksetaan kauppahintavelan maksun yhteydessä Glistenin ylimmälle johdolle. Tämä nosti velan määrää 1,0 miljoonalla eurolla (0,9 miljoonaa punttaa).

Kauppaan liittyvien asianajajien, neuvonantajien ja ulkopuolisten arvonmäärittäjien palkkiot olivat yhteensä 1,1 miljoonaa euroa, mikä on kirjattu konsernituloslaskelmaan hallinnon kuluihin.

Hankinnasta syntyi liikearvoa 50,9 miljoonaa euroa (44,6 miljoonaa punttaa). Liikearvo johtuu paikallisen liiketoiminnan tulonodotuksista, jotka perustuvat yrityskokonaisuuden

historialliseen tuloksentekokykyyn ja näkemykseen tulostason ylläpitämisestä ja parantamisesta. Kirjattu liikearvo ei ole millään osin vähennyskelpoinen verotuksessa.

Liiketoimintojen yhteydessä hankittuihin saamisiin ei sisälly perimiskelvottomia eriä.

Raisio-konsernin liikevaihto ajalla tammi-joulukuu 2010 olisi ollut 462,8 miljoonaa euroa ja tulos ennen veroja ja ilman kertaeriä 17,7 miljoonaa euroa, jos tilikauden aikana toteutunut liiketoimintojen hankinta olisi yhdistelty konsernitilinpäätökseen tilikauden 2010 alusta lähtien. Hankinta-ajankohdan jälkeinen Glisten-alakonsernin liikevaihto oli 65,5 miljoonaa euroa ja tulos ennen veroja 4,3 miljoonaa euroa.

Hankittujen varojen ja vastattavaksi otettujen velkojen arvot hankintapäivänä olivat seuraavat:

Yhdistämisessä kirjatut käyvät arvot	
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	14,0
Tavaramerkit	4,6
Laskennalliset verosaamiset	0,2
Vaihto-omaisuus	8,4
Myyntisaamiset ja muut saamiset	14,7
Rahavarat	0,0
Varat yhteensä	42,0
Laskennalliset verovelat	2,1
Varaukset	0,9
Rahoitusvelat	32,3
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat	5,1
Muut velat	14,3
Velat yhteensä	54,7
Nettovarallisuus	-12,7
Maksetut käteisvarat	22,2
Ehdollinen kauppahintavelka	16,0
Hankintahinta	38,2
Liikearvo	50,9
Rahana maksettu kauppahinta	22,2
Hankitun tytäryrityksen rahavarat	0,0
Rahavirtavaikutus	22,2

3. MYYTÄVÄNÄ OLEVAT PITKÄAIKAISET OMAISUUSERÄT JA LOPETETUT TOIMINNOT

Raisio myi kesäkuun 2011 lopussa Raisioagro-segmenttiin (entinen Business to Business -segmentti) kuuluneen mallasliiketoimintansa Viking Malt Oy:lle. Mallasliiketoiminnan tulos samoin kuin siitä luopumisesta johtuva tulos esitetään konsernin lopetetuissa toiminnoissa.

Raisio myi vuonna 2009 margariiniliiketoimintansa Bungelle. Kauppahintaan myöhemmin tulleet oikaisuerät samoin kuin muita myytyyn liiketoimintaan liittyviä eriä on kaupan jälkeen vielä kirjattu tuloslaskelman lopetettuihin toimintoihin. Raisio jatkaa edelleen margariinimyyntiä Bungen jakelijana sekä Suomessa että Ruotsissa. Tämä esitetään tuloslaskelman jatkuvissa toiminnoissa Brändit segmentissä.

(Milj. euroa)	2011	2010
Lopetettujen toimintojen tulos:		
Tuotot tavanomaisesta toiminnasta	11,8	19,6
Kulut	-12,1	-19,4
Tulos ennen veroja	-0,3	0,2
Verot	0,0	-0,1
Tulos verojen jälkeen	-0,3	0,1
Lopettamisesta johtuva tulos	4,5	-0,4
Verot	0,0	0,2
Tulos verojen jälkeen	4,5	-0,2
Tilikauden tulos lopetetuista toiminnoista	4,2	-0,1
Lopetettujen toimintojen rahavirrat:		
Liiketoiminnan rahavirrat	-2,2	-2,5
Investointien rahavirrat	16,0	2,8
Rahoituksen rahavirrat	3,0	0,0
Rahavirrat yhteensä	16,8	0,4
Myytujen toimintojen vaikutus konsernin taloudelliseen asemaan:		
Pitkäaikaiset varat	2,3	
Vaihto-omaisuus	7,5	
Lyhytaikaiset saamiset	4,5	
Rahavarat	3,6	
	17,9	
Pitkäaikainen vieras pääoma	0,0	
Lyhytaikainen vieras pääoma	5,6	
	5,6	
Myyty nettovarallisuus	12,3	
Liiketoimintojen myyntivoitto	4,7	
Myyntille kohdistetut kulut	-0,2	
Myyntin tulos	4,5	
Myyntihinta	17,0	
Myyntin rahavirta kuluineen	13,2	
Rahoituslaskelmassa:		
Liiketoiminnan rahavirta	-0,2	
Tytäryritysten myynti vähennettynä myyntihetken rahavaroilla	11,1	
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	2,3	
	13,2	

4. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT JA KULUT

(Milj. euroa)	2011	2010
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	0,8	0,4
Yhteensä	0,8	0,4
Tilintarkastajien palkkiot:		
PwC		
Tilintarkastus	0,2	0,1
Todistukset ja lausunnot	0,0	0,0
Veroneuvonta	0,0	0,0
Muut palvelut	0,1	0,8
Yhteensä	0,3	1,0
PKF (UK) LL		
Tilintarkastus	0,1	0,0
Veroneuvonta	0,0	0,0
Muut palvelut	0,0	0,1
Yhteensä	0,2	0,2

5. POISTOT JA ARVONALENTUMISET

(Milj. euroa)	2011	2010
Poistot hyödykeryhmittäin		
Poistot aineettomista hyödykkeistä		
Aineettomat oikeudet	0,7	0,9
Muut aineettomat hyödykkeet	1,4	1,9
Yhteensä	2,1	2,8
Poistot aineellisesta käyttö-omaisuudesta		
Rakennukset	4,0	3,7
Koneet ja kalusto	10,4	8,4
Muu aineellinen käyttöomaisuus	0,1	0,1
Yhteensä	14,6	12,2
Arvonalentumiset hyödykeryhmittäin		
Aineettomat oikeudet	0,0	0,1
Muut aineettomat hyödykkeet	0,0	0,0
Koneet ja kalusto	0,3	0,0
Yhteensä	0,3	0,1
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	17,0	15,1
Toimintokohtaiset poistot		
Myytyjä suoritteita vastaavat kulut	13,4	11,4
Myynti ja markkinointi	0,2	0,2
Hallinto	2,7	3,1
Tutkimus ja tuotekehitys	0,3	0,3
Yhteensä	16,7	15,0
Arvonalentumiset ja niiden palautukset		
Myytyjä suoritteita vastaavat kulut	0,3	0,0
Hallinto	0,0	0,1
Yhteensä	0,3	0,1

6. TYÖSUHDE-ETUUKSISTA AIHEUTUVAT KULUT

(Milj. euroa)	2011	2010
Palkat	50,9	39,5
Eläkekulut – maksupohjaiset järjestelyt	5,4	4,6
Osakeperusteiset palkkiot	1,5	1,6
Muut henkilösivukulut	4,1	3,2
Yhteensä	62,0	48,9
Tiedot johdon työsuhde-etuuksista esitetään liitetiedossa 31 Lähipiiritapahtumat		
Tiedot luovutetuista omista osakkeista esitetään liitetiedossa 20 Osakeperusteiset maksut		
KONSERNIN JATKUVIEN TOIMINTO-JEN PALVELUKSESSA OLI TILIKAUDEN AIKANA KESKIMÄÄRIN (HENKILÖÄ)		
Brändit	1 179	797
Raisioagro	216	229
Yhteiset toiminnot	59	60
Yhteensä	1 454	1 086

7. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

(Milj. euroa)	2011	2010
Osinkotuotot myytävissä olevista rahoitusvaroista	0,2	0,2
Myyntivoitot/-tappiot käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusvaroista	0,3	-2,4
Käyvän arvon muutos käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusvaroista	-0,4	0,1
Ulkomaisiin yksikköihin tehtyjen nettosisojitusten suojausten tehoton osuus	0,0	0,0
Korkotuotot käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusvaroista	1,5	1,3
Korkotuotot lainasaamisista	0,1	0,0
Muut korkotuotot	0,8	1,7
Valuuttakurssierot, netto	0,6	0,1
Muut rahoitustuotot	0,0	0,0
Rahoitustuotot yhteensä	3,0	1,0
Korkokulut lainoista	-3,0	-1,1
Muut korkokulut	-1,3	-1,1
Käyvän arvon muutos käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusveloista	-2,2	0,0
Muut rahoituskulut	-0,2	-0,7
Rahoituskulut yhteensä	-6,7	-2,9

Liiketuloksen muodostaviin eriin sisältyy valuuttakurssivoittoja ja -tappioita -0,1 milj. euroa vuonna 2011 (0,2 milj. euroa vuonna 2010)

8. TULOVEROT

(Milj. euroa)	2011	2010
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero	-4,8	-3,0
Edellisten tilikausien verot	0,0	-2,6
Laskennalliset verot	-0,9	0,5
Yhteensä	-5,7	-5,1
Tuloslaskelman verokulun ja konsernin kotimaan verokannalla (26 %) laskettujen verojen välinen täsmäytyslaskelma		
Verot laskettuna kotimaan verokannalla	-7,0	-4,5
Ulkomaisten tytäryritysten poikkeavan verokannan vaikutus	-0,7	-0,3
Verokannan muutos	0,4	0,1
Verovapaat tuotot	1,6	0,4
Vähennyskeltottomat kulut	-1,2	-0,9
Tilikauden tappiot, joista ei ole kirjattu verosaamista	-0,3	-0,4
Aiemmin kirjaamattomien verotuksellisten tappioiden käyttö	0,6	0,8
Aiemmin kirjaamattomia verosaamisia	0,7	0,0
Verot aikaisemmilta vuosilta	0,0	-2,6
Verovelan purku edelliseen liittyen		2,7
Muut erät	0,2	-0,4
Yhteensä	-5,7	-5,1

(Milj. euroa)	Ennen veroja	Vero-vaikutus	Verojen jälkeen
Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot:			
Vuosi 2011			
Myytavissä olevat rahoitusvarat	-0,2	0,1	-0,1
Rahavirran suojaus	-1,5	0,4	-1,1
Nettosijoituksen suojaus	-0,3	0,0	-0,3
Muuntoerot	2,0	0,0	2,0
	0,0	0,4	0,4
Vuosi 2010			
Myytavissä olevat rahoitusvarat	1,9	-0,5	1,4
Nettosijoituksen suojaus	-0,2	0,0	-0,2
Muuntoerot	1,6	0,0	1,6
	3,3	-0,5	2,8

9. OSAKEKOHTAINEN TULOS

(Milj. euroa)	2011	2010
Laimentamaton osakekohtainen tulos on laskettu jakamalla emoyrityksen osakkeenomistajille kuuluva tilikauden voitto ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotetulla keskiarvolla tilikauden aikana.		
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto, jatkuvat toiminnot (milj. euroa)	21,6	12,4
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto, lopetetut toiminnot (milj. euroa)	4,2	-0,1
Laimentamaton osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo tilikauden aikana	156 009 767	156 023 198
Osakepalkkioista johtuva laimennus	324 475	549 219
Laimennettu osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo tilikauden aikana	156 334 242	156 572 417
Laimentamaton osakekohtainen tulos, jatkuvat toiminnot (euroa/osake)	0,14	0,08
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, jatkuvat toiminnot (euroa/osake)	0,14	0,08
Laimentamaton osakekohtainen tulos, lopetetut toiminnot (euroa/osake)	0,03	0,00
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, lopetetut toiminnot (euroa/osake)	0,03	0,00

Laimennusvaikutuksella oikaistua osakekohtaista tulosta laskettaessa osakkeiden lukumäärän painotetussa keskiarvossa otetaan huomioon kaikkien laimentavien potentiaalisten osakkeiden osakkeiksi muuttamisesta johtuva laimentava vaikutus. Konsernilla on osakepohjaisten kannustinjärjestelmien osakepalkkioihin liittyviä laimentavia osakkeita.

10. AINEETTOMAT HYÖDYKKEET 2011

(Milj. euroa)	Aineettomat oikeudet	Liikearvo	Muut aineettomat hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	Aineettomat hyödykkeet yhteensä
Hankintameno 1.1.	24,8	55,1	16,5	0,4	96,8
Kurssierot	0,6	2,4	0,0	0,0	3,0
Lisäykset	0,6		0,1	0,4	1,1
Liiketoimintojen yhdistäminen	28,3	49,0		0,0	77,3
Yritysmyynnit ja muut vähennykset	2,1				2,1
Siirrot erien välillä	0,0	0,0	0,6	-0,6	0,0
Hankintameno 31.12.	52,2	106,5	17,2	0,2	176,1
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	17,4	3,2	13,6	0,0	34,2
Kurssierot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	2,1	0,0	-0,1	0,0	1,9
Tilikauden poisto	0,7	0,0	1,4	0,0	2,1
Arvonalentumiset ja niiden palautukset	0,0	0,0		0,0	0,0
Kertyneet poistot 31.12.	16,1	3,2	15,1	0,0	34,5
Kirjanpitoarvo 31.12.2011	36,1	103,3	2,1	0,2	141,7

10. AINEELLISET HYÖDYKKEET 2011

(Milj. euroa)	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	Aineelliset hyödykkeet yhteensä
Hankintameno 1.1.	5,2	120,7	242,7	1,0	4,2	373,9
Kurssierot	0,0	0,2	1,3	0,0	0,0	1,5
Lisäykset		0,0	2,1	0,0	4,9	7,0
Liiketoimintojen yhdistäminen	7,9	4,9	17,6	0,1		30,4
Yritysmyynnit ja muut vähennykset	0,0	0,0	23,6	0,2	2,1	26,0
Siirrot erien välillä	0,0	1,5	3,9	0,0	-5,4	0,0
Hankintameno 31.12.	13,1	127,3	244,0	0,9	1,6	386,9
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	0,0	77,2	188,1	0,4	1,7	267,5
Kurssierot	0,0	0,1	1,0	0,0	0,0	1,2
Liiketoimintojen yhdistäminen		0,4	7,9	0,0	0,0	8,4
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,0	0,0	20,8	0,2	1,2	22,3
Tilikauden poisto	0,0	4,2	10,4	0,1	0,0	14,7
Arvonalentumiset ja niiden palautukset	0,0		0,3	0,0	0,0	0,3
Kertyneet poistot 31.12.	0,0	81,9	187,0	0,4	0,5	269,8
Kirjanpitoarvo 31.12.2011	13,1	45,4	57,0	0,5	1,1	117,1
Tuotannon koneiden ja laitteiden kirjanpitoarvo 31.12.			56,1			

Aineellisten hyödykkeiden kirjanpitoarvoon sisältyy rahoitusleasingillä hankittua omaisuutta 0,1 miljoonaa euroa.

Aineettomat oikeudet sisältävät tavaramerkkejä, joiden taloudellisen vaikutusajan katsotaan olevan rajoittamaton. Näiden kirjanpitoarvo oli 33,5 miljoonaa euroa.

10. AINEETTOMAT HYÖDYKKEET 2010

(Milj. euroa)	Aineettomat oikeudet	Liikearvo	Muut aineettomat hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	Aineettomat hyödykkeet yhteensä
Hankintameno 1.1.	18,5	3,2	16,0	0,1	37,8
Kurssierot	1,0	0,9	0,0	0,0	1,9
Lisäykset	0,7		0,0	0,8	1,5
Liiketoimintojen yhdistäminen	4,6	50,9		0,0	55,6
Yritysmyynnit ja muut vähennykset	0,0				0,0
Siirrot erien välillä	0,0	0,0	0,5	-0,5	0,0
Hankintameno 31.12.	24,8	55,1	16,5	0,4	96,8
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	15,5	3,2	11,6	0,0	30,4
Kurssierot	1,0	0,0	0,0	0,0	1,0
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,0	0,0		0,0	0,0
Tilikauden poisto	0,9	0,0	1,9	0,0	2,8
Arvonalentumiset ja niiden palautukset	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1
Kertyneet poistot 31.12.	17,4	3,2	13,6	0,0	34,2
Kirjanpitoarvo 31.12.2010	7,4	51,9	2,9	0,4	62,6

10. AINEELLISET HYÖDYKKEET 2010

(Milj. euroa)	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	Aineelliset hyödykkeet yhteensä
Hankintameno 1.1.	4,8	114,6	207,9	0,3	5,0	332,7
Kurssierot	0,1	0,4	1,3	0,0	0,0	1,9
Lisäykset		0,0	1,2	0,2	7,9	9,3
Liiketoimintojen yhdistäminen	0,4	3,8	25,7	0,6		30,5
Yritysmyynnit ja muut vähennykset	0,0		0,4	0,1		0,5
Siirrot erien välillä	0,0	1,9	6,9	0,0	-8,8	0,0
Hankintameno 31.12.	5,2	120,7	242,7	1,0	4,2	373,9
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	0,0	71,6	164,1	0,0	1,7	237,4
Kurssierot	0,0	0,3	1,1	0,0	0,0	1,4
Liiketoimintojen yhdistäminen		1,4	14,1	0,3		15,8
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,0				0,0	0,0
Tilikauden poisto	0,0	4,0	8,9	0,1	0,0	13,0
Arvonalentumiset ja niiden palautukset	0,0			0,0	0,0	0,0
Kertyneet poistot 31.12.	0,0	77,2	188,1	0,4	1,7	267,5
Kirjanpitoarvo 31.12.2010	5,2	43,5	54,6	0,6	2,5	106,4
Tuotannon koneiden ja laitteiden kirjanpitoarvo 31.12.			40,6			

Aineellisten hyödykkeiden kirjanpitoarvoon sisältyy rahoitusleasingillä hankittua omaisuutta 0,3 miljoonaa euroa.

Aineettomat oikeudet sisältävät tavaramerkkejä, joiden taloudellisen vaikutusajan katsotaan olevan rajoittamaton. Näiden kirjanpitoarvo oli 4,6 miljoonaa euroa.

11. LIIKEARVON JA TALOUDELLISELTA VAIKUTUS-AJALTAAN RAJOITTAMATTOMIEN AINEETTOMIEN HYÖDYKKEIDEN ARVONALENTUMISTESTAUS

Konsernissa liikearvoa kohdistetaan liiketoimintasegmenttien mukaisesti määritellyille rahavirtaa tuottaville yksiköille. Tilikauden 2011 aikana toteutetussa Big Bear Groupin yrityshankinnassa liikearvoa syntyi 49,0 miljoonaa euroa. Tilikauden 2010 aikana toteutetussa Glisten-yrityshankinnassa liikearvoa syntyi 50,9 miljoonaa euroa. Nämä liikearvot on kohdistettu kokonaisuudessaan Brändit-segmentin Länsi-Euroopan toimintoihin. Tilinpäätöshetkellä liikearvojen yhteismäärä oli 103,3 miljoonaa euroa.

Big Bear Groupin yhdistämisessä tilikaudella 2011 hankittujen kuuden tavaramerkin kirjanpitoarvo tilinpäätöshetkellä oli 28,7 miljoonaa euroa ja tilikaudella 2010 Glisten-liiketoimintojen yhdistämisessä hankittujen kolmen tavaramerkin kirjanpitoarvo tilinpäätöshetkellä oli 4,8 miljoonaa euroa, yhteensä 33,5 miljoonaa euroa. Näiden tavaramerkkien taloudelliset vaikutusajat johto on arvioinut rajoittamattomiksi. Tavaramerkit on kohdistettu kokonaisuudessaan myös Brändit-segmentin Länsi-Euroopan toimintoihin.

Arvonalentumistestauksissa kerrytettävissä olevat rahamäärät määritellään käyttöarvoon perustuen. Rahavirtaennusteet perustuvat johdon hyväksymiin ennusteisiin, jotka kattavat neljä seuraavaa vuotta. Johdon hyväksymän ennustejakson jälkeiset rahavirrat ekstrapoloidaan käyttämällä alla esitettyjä arvioituja kasvutekijöitä, jotka eivät ylitä yksikön toimialan keskimääräisiä pitkän aikavälin kasvuvauhteja.

Liikearvojen käyttöarvon määrittämisessä käytetyt perusolettamukset ovat:

Glisten-hankinnan liikearvo

- Budjetoitu liiketulosprosentti *) 9,0 % (8,0 % vuonna 2010)
- Kasvuprosentti **) 2,0 % (2,0 % vuonna 2010)
- Diskonttauskorko 8,1 % (8,3 % vuonna 2010)

Big Bear -hankinnan liikearvo

- Budjetoitu liiketulosprosentti *) 19,0 %
- Kasvuprosentti **) 2,0 %
- Diskonttauskorko 8,1 %

*) Budjetoitu keskimääräinen laskelmissa käytetty liiketulosprosentti

**) Ennustejakson jälkeisissä rahavirroissa

Johto on määrittänyt ennusteiden liiketuloksen perustuen aiempiin toteutuneisiin tuloksiin ja niihin odotuksiin, jotka sillä on markkinoiden kehittymisestä. Diskonttauskorko on määritetty ennen veroja ja se kuvastaa kyseiseen liiketoimintasegmenttiin liittyviä riskejä.

Arvonalentumistestauksen herkkyyssanalyysi:

Glisten-hankinnan liikearvo

Yksikön kerrytettävissä oleva rahamäärä ylittää selvästi varojen kirjanpitoarvon. Kerrytettävissä oleva rahamäärä alittaa varojen kirjanpitoarvon diskonttauskoron noustessa yli 12,0 prosentin tai liiketoiminnan liikevoittotason pudotessa pysyvästi yli 45 prosenttia johdon arvioista.

Big Bear -hankinnan liikearvo

Yksikön kerrytettävissä oleva rahamäärä ylittää selvästi varojen kirjanpitoarvon. Kerrytettävissä oleva rahamäärä alittaa

varojen kirjanpitoarvon diskonttauskoron noustessa yli 10,9 prosentin tai liiketoiminnan liikevoittotason pudotessa pysyvästi yli 37 prosenttia johdon arvioista.

12. OSUUDET OSAKKUUS- JA YHTEISYRITYKSISSÄ

(Milj. euroa)	2011	2010
YHTEISYRITYKSET		
Kirjanpitoarvo 1.1.	0,1	0,1
Osuus tilikauden tuloksesta	0,0	0,0
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,1	0,1
Yhteisyritysten kirjanpitoarvoon ei sisälly liikearvoa.		
OSAKKUUSYRITYKSET		
Kirjanpitoarvo 1.1.	0,7	0,7
Osuus tilikauden tuloksesta	0,0	0,0
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,7	0,7
Osakkuusyritysten kirjanpitoarvoon ei sisälly liikearvoa.		
Konsernin omistussuutta vastaavat määrät yhteisyritysten varoista ja veloista sekä liikevaihdoista ja tuloksesta:		
Yhteisyrityksiin tehtyihin sijoituksiin liittyvät varat ja velat:		
Pitkäaikaiset varat	0,1	0,2
Lyhytaikaiset varat	1,0	1,0
Pitkäaikaiset velat	0,0	0,1
Lyhytaikaiset velat	1,0	1,1
Varat netto	0,1	0,1
Yhteisyrityksiin tehtyihin sijoituksiin liittyvät tuotot ja kulut:		
Liikevaihto	10,6	10,3
Kulut	10,6	10,3
Voitto/tappio	0,0	0,0
Osakkuusyritysten yhteenlasketut varat, velat, liikevaihto ja voitto/tappio:		
Varat	2,2	2,2
Velat	0,3	0,3
Liikevaihto	1,1	1,1
Voitto/tappio	0,1	0,1

13. MYYTÄVISSÄ OLEVAT RAHOITUSVARAT

(Milj. euroa)	2011	2010
Noteeraamattomat osakesijoitukset ja osuudet	2,4	2,5
Yhteensä	2,4	2,5
Tilikauden alussa	2,5	0,6
Lisäykset	0,0	2,0
Vähennykset	-0,2	0,0
Tilikauden lopussa	2,4	2,5

Noteeraamattomien osakesijoitusten ja osuuksien käypään arvoon arvostamisessa on sovellettu esimerkiksi viimeaikaisia riippumattomien tahojen välisiä kauppvoja. Mikäli käypiä arvoja ei ole luotettavasti saatavilla, myytävissä olevat rahoitusvarat on arvostettu hankintameno. Käyvän arvon rahaston muutokset on esitetty liitetiedossa 19 Oma pääoma.

14. PITKÄAIKAISET SAAMISET

(Milj. euroa)	2011	2010
Lainasaamiset ulkopuolisilta	2,0	0,8
Lainasaamiset lähipiiriltä	0,9	0,9
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	3,0	1,7

Edellä esitetty pitkäaikainen lainasaaminen ulkopuolisilta koostuu pääosin USD-määräisestä, vaihtuvakorkoisesta saamisesta ja EUR-määräisestä pääomalainasaamisesta. Lainasaamiset lähipiiriltä koostuu Glistenin johtoon kuululle annetusta GBP-määräisestä lainasta ja yhteisyritykselle annetusta EUR-määräisestä lainasta. Pitkäaikaisten saamisten käyvät arvot esitetään liitteessä 28.

Tasearvot vastaavat parhaiten sitä rahamäärää, joka on luottoriskin enimmäismäärä vakuuksien käypää arvoa huomioon ottamatta, siinä tapauksessa, että toiset sopimusosapuolet eivät pysty täyttämään rahoitusinstrumentteihin liittyviä velvoitteitaan. Lainasaamiset ulkopuolisilta muodostavat luottoriskikeskittymän, koska velallisten kannalta sitoumusten määrä on merkittävä ja osa saamisista on oman pääoman ehtoista.

15. VAIHTO-OMAISUUS

(Milj. euroa)	2011	2010
Aineet ja tarvikkeet	46,5	63,0
Keskeneräiset tuotteet	5,3	7,7
Valmiit tuotteet/tavarat	28,4	17,3
Ennakkomaksut	0,1	0,2
Vaihto-omaisuus yhteensä	80,2	88,2

Vaihto-omaisuuden kirja-arvoon ei sisälly olennaisia kirjauksia, joilla vaihto-omaisuuden arvoa olisi alennettu vastaamaan sen nettorealisoituarvoa.

16. MYyntISAAMISET JA MUUT SAAMISET

(Milj. euroa)	2011	2010
Myyntisaamiset	60,2	53,1
Saamiset osakkuusyrityksiltä	1,0	1,2
Siirtosaamiset	7,8	6,9
Pitkäaikaisten lainasaamisten lyhennyserä	0,0	0,3
Lyhytaikaiset lainasaamiset	0,0	0,7
Yhtiöveron hyvityssaamiset	0,0	1,2
Muut saamiset	2,7	5,5
Myyntisaamiset ja muut saamiset yhteensä	71,7	69,0

Tilinpäätöshetkellä konsernin myyntisaamisista noin 60 prosenttia oli euromääräisiä, noin 30 prosenttia puntamääräisiä ja loput muita valuuttoja.

Tilinpäätöshetkellä konsernilla oli yli 60 päivää sitten erääntyneitä myyntisaamisista, joiden arvo ei ole alentunut, 0,2 milj. euroa (0,1 milj. euroa vuonna 2010). Erääntyneiden saamisten ikäjakama on seuraava:

Erääntyneet 61-180 päivää	0,2	0,1
Erääntyneet yli 180 päivää	0,0	0,0
	0,2	0,1
Myyntisaamisista on vähennetty seuraavat erät :		
Arvo 1.1.	0,9	0,9
Hankitut yhtiöt	0,1	0,2
Muut lisäykset	0,7	0,2
Vähennykset	-0,8	-0,4
Arvo 31.12.	0,9	0,9

Konserni on kirjannut tilikauden aikana luottotappioita myyntisaamisista 0,3 milj. euroa (0,1 milj. euroa tilikaudella 2010).

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät ovat liiketoimintaan kuuluvien tuottojen ja kulujen sekä rahoituserien ja verojen jaksotuksia. IAS 39 mukaan rahoitusvaroihin luetta- viden saamisten käyvät arvot on esitetty liitetiedossa 28.

Tasearvot vastaavat parhaiten sitä rahamäärää, joka on luottoriskin enimmäismäärä vakuuksien käypää arvoa huomioon ottamatta siinä tapauksessa, että toiset sopimusosapuolet eivät pysty täyttämään rahoitusinstrumentteihin liittyviä velvoitteitaan. Saamisiin ei liity merkittäviä luottoriskikeskittymiä.

17. KÄYPÄÄN ARVOON TULOSVAIKUTTEISESTI KIRJATTAVAT RAHOITUSVARAT

(Milj. euroa)	2011	2010
Rahoitusarvopaperit	121,1	131,4
Johdannaissoimukset	0,4	0,5
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat yhteensä	121,6	131,8

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin luetaan kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät joukko- velkakirjalainat, rahasto-osuudet ja 12 kuukauden sisällä erääntyvät pankkien ja yritysten liikkeeseen laskemat sijoitus- ja yritystodistukset sekä kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaiset. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ovat euromääräisiä.

Tasearvot vastaavat parhaiten sitä rahamäärää, joka on luottoriskin enimmäismäärä siinä tapauksessa, että toiset osapuolet eivät pysty täyttämään rahoitusinstrumentteihin liittyviä velvoitteitaan. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin kuuluvien eriin tehdyt sijoitukset on hajautettu huolellisesti, eikä niihin liity merkittäviä luottoriskikeskittymiä. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien rahoitusvarojen käyvän arvon muutokset esitetään tuloslaskelmassa rahoitustuotoissa ja -kuluissa.

Käyvän arvon määrittämisperiaatteet on esitetty liitetiedossa 28. Liitetietojen kohdassa 7 on esitetty näistä eristä kirjatut voitot ja tappiot.

18. RAHAVARAT

(Milj. euroa)	2011	2010
Käteinen raha ja pankkitilit	19,4	18,9

Lyhytaikaiset pankkitalletukset ovat pääosin euromääräisiä ja vaadittaessa nostettavissa.

19. OMA PÄÄOMA

(Milj. euroa)	1000 kpl	Osake- pääoma	Omat osakkeet
---------------	----------	------------------	------------------

Emoyrityksen osakepääoma jakautuu osakelajeittain seuraavasti:

31.12.2009

Kantaosakkeet (20 ääntä/osake)	34 452	5,8	
Kantaosakkeet, omia osakkeita	-201		-0,4
Vaihto-osakkeet (1 ääni/osake)	130 697	22,0	
Vaihto-osakkeet, omia osakkeita	-8 803		-18,1
Yhteensä	156 145	27,8	-18,5

Kantaosakkeita vaihdettu

vaihto-osakkeiksi	197		
Omien osakkeiden luovutus, vaihto-osakkeet	4 853		10,9
Reso Management Oy:n ostamat Raisio Oyj:n vaihto-osakkeet	-4 483		-10,1

31.12.2010

Kantaosakkeet (20 ääntä/osake)	34 255	5,8	
Kantaosakkeet, omia osakkeita	-201		-0,4
Vaihto-osakkeet (1 ääni/osake)	130 894	22,0	
Vaihto-osakkeet, omia osakkeita	-8 433		-17,4
Yhteensä	156 515	27,8	-17,8

Omien osakkeiden luovutus,

vaihto-osakkeet	-10		0,0
Omien osakkeiden hankinta, vaihto-osakkeet	725		-1,7
Omien osakkeiden hankinta, kantaosakkeet	7		0,0

31.12.2011

Kantaosakkeet (20 ääntä/osake)	34 255	5,8	
Kantaosakkeet, omia osakkeita	-209		-0,4
Vaihto-osakkeet (1 ääni/osake)	130 894	22,0	
Vaihto-osakkeet, omia osakkeita	-9 148		-19,1
Yhteensä	155 793	27,8	-19,5

Muuntoerot:

Muuntoerot-rahasto sisältää itsenäisten ulkomaisten yksiköiden tilinpäätösten muuntamisesta syntyneet muuntoerot. Myös itsenäisiin ulkomaisiin yksikköihin tehtyjen netto-sijoitusten suojauksista syntyvät voitot ja tappiot sisältyvät muuntoeroihin silloin, kun suojauslaskennan edellytykset ovat täyttyneet.

Muut rahastot:

Muut rahastot sisältää käyvän arvon rahaston myytävissä oleville rahoitusvaroille ja suojausrahaston, mikä sisältää rahavirran suojauksena käytettävien johdannaisinstrumenttien kertyneet käypien arvojen muutosten tehokkaat osuudet.

Omat osakkeet:

Omiin osakkeisiin sisältyy konsernin hallussa olevien omien osakkeiden hankintameno. Omia osakkeita on hankittu pörssistä vuosina 2005-2009 yhteensä 9 431 795 kappaletta, 9 230 500 vaihto-osaketta ja 201 295 kantaosaketta.

Vuonna 2011 on hankittu pörssistä yhteensä 732 417 kappaletta, 725 201 vaihto-osaketta ja 7 216 kantaosaketta.

Tilikausien 2008 - 2009 aikana vaihto-osakkeita luovutettiin johdolle ja avainhenkilöille palkkiona sekä osakekannustinjärjestelmään 2008 liittyen yhteensä 406 500 kappaletta ja hallituksen jäsenille osana heidän palkkiotaan yhteensä 20 891 kappaletta.

Tilikauden 2010 aikana vaihto-osakkeita luovutettiin johdolle ja avainhenkilöille sekä osakekannustinjärjestelmään 2009 liittyen 553 056 kappaletta että erillisenä osakepalkkiona 168 000 kappaletta, yhteensä 721 056 kappaletta, joista myöhemmin palautui 10 000 kappaletta henkilön työsuhteen päätyttyä. Hallituksen jäsenille luovutettiin osana heidän palkkiotaan yhteensä 17 165 kappaletta. Lisäksi suunnatulla maksullisella osakeannilla luovutettiin 4 120 000 yhtiön hallussa ollutta vaihto-osaketta Reso Management Oy:lle.

Vuonna 2011 hallituksen jäsenille luovutettiin osana heidän palkkiotaan yhteensä 15 060 kappaletta vaihto-osakkeita.

Reso Management Oy:lle luovutetut sekä muut Reso Management Oy:n ostamat Raisio Oyj:n osakkeet, yhteensä 4 482 740 kappaletta, käsitellään kaikki konsernitilinpäätöksessä omina osakkeina.

Tilikauden 2011 lopussa konsernitilinpäätöksessä oli omia osakkeita yhteensä 9 356 280 kappaletta, joista 9 147 769 kappaletta vaihto-osakkeita ja 208 511 kappaletta kantaosakkeita. Omien osakkeiden jäljellä oleva hankintameno on yhteensä 19,5 milj. euroa ja se esitetään oman pääoman vähennyksenä.

Osingot:

Vuonna 2011 osinkoa jaettiin 0,10 euroa osakkeelta eli yhteensä 16,1 miljoonaa euroa (vuonna 2010 0,09 euroa osakkeelta eli yhteensä 14,1 miljoonaa euroa). Tilinpäätöspäivän jälkeen emoyrityksen hallitus on ehdottanut jaettava osinkoa 0,11 euroa osakkeelta eli yhteensä 18,2 miljoonaa euroa.

(Milj. euroa)	2011	2010
Kumulatiiviset muuntoerot:		
Muuntoerot 1.1.		
konserniyritykset	-2,4	-3,7
osakkuusyritykset	0,0	0,0
	-2,4	-3,7
Muuntoeron muutos		
konserniyritykset	1,6	1,3
osakkuusyritykset	0,0	0,0
	1,6	1,3
Muuntoerot 31.12.		
konserniyritykset	-0,7	-2,4
osakkuusyritykset	0,0	0,0
	-0,7	-2,4
Muut rahastot:		
Käyvän arvon rahasto	1,3	1,4
Suojausrahasto	-1,1	0,0
Muut rahastot yhteensä	0,2	1,4

20. OSAKEPERUSTEISET MAKSUT

Raisio Oyj:n hallitus päätti 28.5.2008 kolmevuotisesta osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä osaksi Raisio konsernin avainhenkilöiden kannustin- ja sitouttamisjärjestelmää. Järjestelmässä voitiin kolmen vuoden aikana luovuttaa yhteensä enintään 1 600 000 vaihto-osaketta, jotka jo olivat yhtiön omistuksessa. Palkkio suoritettiin osakkeiden ja rahan yhdistelmänä. Rahaosuus oli tarkoitettu kattamaan osakkeina suoritettavasta palkkiosta aiheutuvat verot ja veroluontoiset maksut.

Kannustinjärjestelmän ensimmäinen ansaintajakso oli tilikausi 2008. Sovellettavat ansaintakriteerit olivat liikevaihdon kasvu ja tulos ennen veroja ilman kertaluontoisia eriä. Luovutettavien osakkeiden määrä oli enintään 400 000 osaketta. Palkkiona järjestelmän ensimmäiseltä ansaintajaksolta luovutettiin elokuussa 2009 yhteensä 334 500 osaketta järjestelmän piirissä oleville 13 henkilölle. Osakkeita koski 1.9.2011 asti ulottuvat luovutusrajoitus ja palautusvelvollisuus, mikäli henkilön työ- tai tehtäväsopimus päättyi ennen luovutusrajoituksen lakkaamista.

Joulukuussa 2008 hallitus päätti järjestelmän toisesta ansaintajaksosta, joka oli tilikausi 2009. Sovellettavat ansaintakriteerit olivat sidotun pääoman tuotto, tulos ennen kertaluontoisia eriä ja veroja sekä margariiniliiketoiminnan myyntiprosessi. Luovutettavien osakkeiden määrä oli enintään 600 000 vaihto-osaketta. Palkkiona järjestelmän toiselta ansaintajaksolta luovutettiin toukokuussa 2010 yhteensä 553 056 osaketta järjestelmän piirissä oleville 51 henkilölle. Luovutettuja osakkeita koski 31.12.2011 asti ulottuvat luovutusrajoitus ja palautusvelvollisuus, mikäli henkilön työ- tai tehtäväsopimus päättyi ennen luovutusrajoituksen lakkaamista.

Hallitus päätti joulukuussa 2009 osakepalkkiosta, jonka perusteella toukokuussa 2010 luovutettiin 168 000 vaihto-osaketta palkkiona margariiniliiketoiminnan onnistuneesta myynnistä. Osakkeita koskee maaliskuulle 2013 ulottuva luovutusrajoitus.

Maaliskuussa 2010 hallitus päätti osakepalkkiojärjestelmän kolmannesta ansaintajaksosta, joka oli tilikausi 2010. Sovellettava ansaintakriteeri oli liike-tulos suhteessa liikevaihtoon, minkä lisäksi palkkion suorittamisen edellytyksenä on tietyn liikevaihdon määrän saavuttaminen tilikaudella. Luovutettavien osakkeiden määrä oli enintään 600 000 vaihto-osaketta. Keväällä 2011 todettiin, että järjestelmän perusteella ei tulla luovuttamaan osakkeita palkkiona.

Kesäkuussa 2010 hallitus peruutti konsernin johtoryhmän omistamien tiettyjen osakkeiden osalta luovutus- ja palautusvelvollisuuden. Peruutus koski sekä kannustinjärjestelmän 2008 että 2009 perusteella kahdeksalle henkilölle luovutettuja osakkeita, yhteensä 526 999 osaketta. Peruutus liittyi hallituksen päätökseen konsernin johtoryhmän jäsenen uudesta kannustinjärjestelmästä. Järjestelmän kautta johto sijoitti varojaan Raision vaihto-osakkeisiin. Tarkoitusta

varten johto hankki Reso Management Oy -nimisen yhtiön, jonka osakekannan he kokonaan omistavat. He rahoittivat sijoituksensa osittain itse ja osittain Raision lainoitusten avulla. Reso Management Oy:n hallussa on yhteensä 4 482 740 Raision vaihto-osaketta. Osakkeen käypä arvo on määritetty suunnatun maksullisen osakeannin ja arvostuspäivän markkinahintojen perusteella ja on ollut 2,59 euroa osakkeelta. Odotettavissa olevia osinkoja tai muita oman pääoman ehtoisten instrumenttien myöntämiseen liittyviä piirteitä ei ole huomioitu käyvän arvon määrittelemisessä. Osakepalkkiojärjestelyyn liittyy työntekovelvoite Raisio Oyj:ssä tai sen tytäryrityksissä ainakin 31.3.2014 saakka, ja tämä velvoite jatkuu enimmillään maaliskuuhun 2018, mikäli purkamista lykkäävät ehdot toteutuvat. Reso Management Oy puretaan viimeistään maaliskuussa 2019, jolloin yhtiön osakkaat saavat purku- tai sulautumisvastikkeena Raisio Oyj:n osakkeita. Kannustimet menetetään henkilön lähtiessä konsernista ennen oikeuden lopullista syntymistä.

Kesäkuussa 2010 hallitus päätti kahdesta synteettisestä osakepohjaisesta sitouttamis- ja kannustinjärjestelmästä hankitun Glisten-alakonsernin johdolle ja keskeisille avainhenkilöille. Ensimmäisen järjestelmän perusteella maksetaan toukokuun 2012 loppuun mennessä rahapalkkio, jonka kokonaismäärä vastaa 966 117 Raision vaihto-osakkeen arvoa. Palkkion maksamisen edellytyksenä on kunkin järjestelmään nyt nimetyn 36 henkilön osalta se, että hän on konsernin palveluksessa 8.4.2012. Toisen järjestelmän perusteella maksetaan kahdessa erässä Glisten-alakonsernin kahdelle johtohenkilölle rahapalkkio, jonka kokonaismäärä vastaa 420 000 vaihto-osakkeen arvoa. Sovellettavana ansaintakriteerinä on tietty Glisten-alakonsernin liike-tuloksen taso. Ensimmäisen erän osalta edellytykset palkkion maksamiselle eivät täyttyneet. Mahdollinen palkkio toisesta osasta suoritetaan syyskuun 2012 loppuun mennessä.

Joulukuussa 2011 hallitus päätti uudesta synteettisestä osakepohjaisesta kannustin- ja sitouttamisjärjestelmästä englantilaisen Raisio UK -alakonsernin johdolle ja keskeisille avainhenkilöille. Järjestelmän ansaintajakso on 1.1.2012 - 31.12.2014 ja sen perusteella maksetaan huhtikuun 2015 loppuun mennessä rahapalkkio, jonka määrä maksimissaan vastaa 400 000 Raisio Oyj:n vaihto-osakkeen arvoa. Palkkion määrä on sidottu Raision Brändit-segmentin liike-tulokseen ja sen suorittamisen edellytyksenä on kunkin siihen nimetyn henkilön osalta se, että hän on Raisio-konsernin palveluksessa edelleen 28.2.2015.

Vuosien 2009-2011 yhtiökokousten päätöksen perusteella hallituksen jäsenille on maksettu heidän palkkiostaan noin 20 % luovuttamalla heille yhtiön hallussa olevia omia osakkeita. Vuoden 2009 aikana osakkeita on luovutettu yhteensä 20 891 kappaletta, vuonna 2010 yhteensä 17 165 kappaletta ja vuonna 2011 yhteensä 15 060 kappaletta.

(Milj. euroa)	Kannustinjärjestelmä 2010	Kannustinjärjestelmä 2009	Kannustinjärjestelmä 2008
Osakepohjaiset kannustinjärjestelmät:			
Myöntämispäivä	18.3.2010	7.1.2009	13.6.2008
Järjestelyn luonne	osakkeita ja rahaa	osakkeita ja rahaa	osakkeita ja rahaa
Osakepalkkioita enintään, kpl	430 334	600 000	400 000
Henkilömäärä	61	55	15
Osakkeen kurssi myöntämishetkellä	2,74	1,52	1,71
Ansaintajakso päättyy	31.12.2010	31.12.2009	31.12.2008
Osakkeiden luovutus	Joulukuu 2012	Elokuu 2010	Elokuu 2009
Osakkeiden vapautuminen	1.1.2014	31.12.2011	1.9.2011
Oikeuden syntymisehdot	Liiketalous-%, työssäoloehto	Roce, EBT ja margariini- teollisuuden kauppa, työssäoloehto	Liikevaihto ja EBT, työssäoloehto
Osakkeita luovutettu:			
Ajankohta		Toukokuu 2010	Elokuu 2009
Kappalemäärä		553 056	334 500
Henkilömäärä		51	13
Luovutus- ja palautusvelvollisuudesta vapautettu:			
Ajankohta		Kesäkuu 2010	Kesäkuu 2010
Kappalemäärä		274 999	252 000
Henkilömäärä		8	8
Peruuntuneet :			
Ajankohta	Vuosi 2010	Vuosi 2010	
Kappalemäärä	8 500	5 000	
Henkilömäärä	2	1	
Järjestelmän piirissä 31.12.2010			
Kappalemäärä	421 834	273 057	82 500
Henkilömäärä	59	42	5
Rauenneet:			
Ajankohta	Vuosi 2011		
Kappalemäärä	421 834		
Henkilömäärä	59		
Peruuntuneet :			
Ajankohta		Vuosi 2011	
Kappalemäärä		5 000	
Henkilömäärä		1	
Luovutus- ja palautusvelvollisuudesta vapautuneet:			
Ajankohta		Joulukuu 2011	Syyskuu 2011
Kappalemäärä		268 057	82 500
Henkilömäärä		41	5
Järjestelmän piirissä 31.12.2011			
Kappalemäärä	0	0	0
Henkilömäärä	0	0	0

(Milj. euroa)	2011	2010
Osakkeina ja käteisvaroina suoritettavia osakeperusteisia maksuja sisältyy työsuhte-etuuksista johtuviin kustannuksiin:		
Osakkeina suoritettut/suoritettavat	0,3	0,7
Rahana suoritettut/suoritettavat	1,3	1,4
	1,6	2,1
joista kirjattu jatkuvien toimintojen tulokseen	1,5	1,6
Rahana suoritettavien osakeperusteisten järjestelyjen velat	2,2	0,9

21. LASKENNALLISET VEROT

Laskennallisten verojen muutokset vuoden 2011 aikana:

(Milj. euroa)	1.1.2011	Kirjattu tulos- laskelmaan	Kirjattu muihin laajan tuloksen eriin	Kurssierot	Ostetut/ myydyt tytäryhtiöt	31.12.2011
Laskennalliset verosaamiset:						
Vaihto-omaisuuden sisäinen kate	0,0	0,0				0,0
Käyttöomaisuuden sisäinen kate	0,0	0,0				0,0
Varaukset	1,0	-0,1		0,0		0,9
Leasing-omaisuus	0,0	0,0				0,0
Vahvistetut verotukselliset tappiot	0,2	1,3		0,0		1,5
Johdannaissopimukset	0,0		0,4			0,4
Verotuksessa vähentämättä jätetyt poistot	3,5	-2,7		0,0		0,9
Muut erät	0,4	-0,3		0,0	0,1	0,2
Yhteensä	5,3	-1,8	0,4	0,0	0,1	4,0
Laskennalliset verovelat:						
Kertyneet poistoerot	0,8	-0,2		0,0	0,7	1,3
Myytavissä olevat sijoitukset	0,5		-0,1			0,4
Käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat	0,1	-0,1				0,0
Arvonlennukset konserniosakkeiden hankintamenoista	3,0	-0,2				2,8
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden arvostaminen käypään arvoon liiketoimintojen yhdistämisessä	1,3	-0,4		0,0	7,8	8,7
Muut erät	1,9	-0,1		0,0	1,2	3,1
Yhteensä	7,6	-0,9	-0,1	0,0	9,6	16,4

Laskennallisten verojen muutokset vuoden 2010 aikana:

(Milj. euroa)	1.1.2010	Kirjattu tulos- laskelmaan	Kirjattu muihin laajan tuloksen eriin	Kurssierot	Ostetut/ myydyt tytäryhtiöt	31.12.2010
Laskennalliset verosaamiset:						
Vaihto-omaisuuden sisäinen kate	0,0	0,0				0,0
Käyttöomaisuuden sisäinen kate	0,0	0,0				0,0
Varaukset	1,2	-0,2				1,0
Leasing-omaisuus	0,0	0,0				0,0
Vahvistetut verotukselliset tappiot	0,0	0,2				0,2
Eläkevelvoitteet	0,0	0,0				0,0
Verotuksessa vähentämättä jätetyt poistot	4,8	-1,2				3,5
Muut erät	0,4	-0,2		0,0	0,2	0,4
Yhteensä	6,5	-1,4	0,0	0,0	0,2	5,3
Laskennalliset verovelat:						
Kertyneet poistoerot	0,1	0,0		0,0	0,7	0,8
Myytavissä olevat sijoitukset	0,0		0,5			0,5
Käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat	0,1	0,0				0,1
Arvonlennukset konserniosakkeiden hankintamenoista	5,7	-2,7				3,0
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden arvostaminen käypään arvoon liiketoimintojen yhdistämisessä		-0,1		0,0	1,4	1,3
Muut erät	1,8	0,2		0,0		1,9
Yhteensä	7,6	-2,5	0,5	0,0	2,1	7,6

Myöhemmin käytettäviä verotuksellisia tappioita vastaavaa laskennallista verosaamista on kirjattu sen verran kuin sitä todennäköisesti pystytään hyödyntämään tulevaisuudessa kertyvien voittojen perusteella. Konsernilla oli kertyneitä tappioita yhteensä 51,8 milj. euroa (31.12.2010 48,7 milj. euroa). Suurin osa tappioista vanhenee viittä vuotta pidemmän ajan kuluttua.

Laskennalliset verosaamiset ja -velat vähennetään toisistaan, kun on olemassa laillisesti toimeenpantava oikeus kuitata ja milloin laskennalliset verot liittyvät samaan veronsaajaan. Konsernitaseessa netottamalla määritellyt summat:

(Milj. euroa)	2011	2010
Laskennalliset verosaamiset	4,0	5,3
Laskennalliset verovelat	16,4	7,6
Laskennallinen nettoverovelka	-12,4	-2,4

Ulkomaisten tytäryritysten jakamattomista voittovaroista ei ole kirjattu laskennallista verovelkaa, sillä varat on sijoitettu kyseisiin maihin pysyvästi.

22. ELÄKEVELVOITTEET

Taseessa esitetyt velan muutokset:

(Milj. euroa)	2011	2010
Tilikauden alussa	0,2	0,2
Tilikauden lopussa	0,2	0,2

23. VARAUKSET

(Milj. euroa)	2011	2010
Varaukset 1.1.	2,8	3,1
Kurssierot	0,0	0,0
Hankitut yhtiöt	0,0	0,9
Varausten lisäykset	0,0	0,2
Käytetyt varaukset	-1,5	-1,3
Varaukset 31.12.	1,4	2,8
Pitkäaikaiset varaukset	0,5	1,1
Lyhytaikaiset varaukset	0,9	1,7
Yhteensä	1,4	2,8

Merkittävin varaus liittyy margariiniliiketoiminnan myynnin yhteydessä tehtyyn varaukseen tappiollisesta jakelusopimuksesta. Varausta on jäljellä 0,6 miljoonaa euroa.

24. RAHOITUSVELAT

(Milj. euroa)	2011	2010
Pitkäaikaiset käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat rahoitusvelat:		
Liiketoimintojen yhdistämisen yhteydessä kirjattu kauppahintavelka	0,0	17,5
Pitkäaikaiset jaksotettuun hankintamenoarvostetut rahoitusvelat:		
Pankkilainat	76,3	3,3
Eläkelainat	0,0	32,1
Rahoitusleasingvelat	0,0	0,2
Yhteensä	76,3	35,6
Pitkäaikaiset rahoitusvelat yhteensä	76,3	53,1
Lyhytaikaiset käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat rahoitusvelat:		
Liiketoimintojen yhdistämisen yhteydessä kirjattu kauppahintavelka	20,5	0,0
Lyhytaikaiset jaksotettuun hankintamenoarvostetut rahoitusvelat:		
Pitkäaikaisten lainojen lyhennykset	16,5	13,1
Rahoitusleasingvelat	0,2	0,0
Muut korolliset velat	2,3	1,0
Yhteensä	19,0	14,1
Lyhytaikaiset rahoitusvelat yhteensä	39,5	14,1
Pitkäaikaiset rahoitusvelat (ml. kauppahinta- ja rahoitusleasingvelat) erääntyvät seuraavasti:		
Vuonna 2012	36,6	13,2
Vuonna 2013	21,6	11,8
Vuonna 2014	20,5	8,3
Vuonna 2015	20,5	2,3
Vuonna 2016	13,7	

Pankkilainoista noin puolet on euromääräistä ja toinen puoli puntamääräistä velkaa. Muut rahoitusvelat ovat pääosin puntamääräisiä. Pankkilainat ovat vaihtuvakorkoisia. Ne on sidottu 3-6 kuukauden euribor tai libor -viite korkoihin.

Korollisten velkojen käyvät arvot esitetään liitetiedossa 28.

(Milj. euroa)	2011	2010
Rahoitusleasingvelkojen erääntymisaikat:		
Rahoitusleasingvelat - vähimmäisvuokrien kokonaismäärä		
Yhden vuoden kuluessa	0,2	0,1
Yhtä vuotta pidemmän ja enintään viiden vuoden kuluttua	0,0	0,2
Bruttomääräinen kokonaissijoitus	0,2	0,3
Rahoitusleasingvelat - vähimmäisvuokrien nykyarvo		
Yhden vuoden kuluessa	0,2	0,1
Yhtä vuotta pidemmän ja enintään viiden vuoden kuluttua	0,0	0,2
Bruttomääräinen kokonaissijoitus	0,2	0,3
Tulevaisuudessa kertyvät rahoituskulut	0,0	0,0
Rahoitusleasingvelkojen kokonaismäärä	0,2	0,3

25. JOHDANNAISSOPIMUKSET

Johdannaisopimukset ovat suojaus- ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviä korko- ja valuuttajohdannaisia.

26. OSTOVELAT JA MUUT VELAT

(Milj. euroa)	2011	2010
Pitkäaikaiset		
Muut velat	0,1	0,1
Lyhytaikaiset		
Ostovelat	52,4	55,4
Velat osakkuusyrityksille	0,1	0,1
Siirtovelat	19,9	14,1
Ennakkomaksut	8,5	7,6
Muut velat	8,6	7,9
Yhteensä	89,5	85,1

Siirtovelkoihin sisältyy liiketoiminnan kulujen ja rahoituserien sekä verojen jaksotuksia. Näistä merkittävimmät ovat palkkojen, palkkioiden ja henkilösivukulujen jaksotukset, joita vuonna 2011 oli 8,4 milj. euroa (vuonna 2010 6,3 milj. euroa).

27. RAHOITUSRISKIENHALLINTA

JOHDANTO

Rahoitusriskienhallinnan tavoitteena on suojata konsernia rahoitusmarkkinoilla tapahtuvilta epäsuotuisilta muutoksilta ja siten osaltaan turvata ja varmistaa konsernin tuloksen kertyminen. Rahoituksen hoito ja rahoitusriskienhallinta on keskitetty talousjohtajan alaisuudessa toimivalle rahoitusosastolle riittävän asiantuntemuksen sekä kattavan ja kustannustehokkaan toiminnan varmistamiseksi. Tulosityksiköt informoivat keskeisistä riskeistään rahoitusosastoa, joka kokoaa yhteen koko konsernin riskit ja raportoi riskipositiot talous- ja liiketoimintajohtolle kuukausittain ja neljännesvuosittain. Rahoitusosaston toimintaa riskienhallinnassa sääntelee hallituksen hyväksymä rahoitusriskienhallintapolitiikka. Kaikki merkittävät lainanottopäätökset tekee hallitus rahoitusosaston esityksestä.

ERI RAHOITUSRISKIT JA NIIDEN HALLINTA

Luottoriskit

Vastapuoliriski

Vastapuoliriskillä tarkoitetaan tilannetta, jossa sopimusosaapuoli ei kykene täyttämään tai ei halua täyttää omaa velvoitettaan. Raisio altistuu vastapuoliriskille rahoitusosaston sijoittaessa varoja rahoitusmarkkinoille sekä operoidessa johdannaisinstrumenteilla. Rahoitusosasto vastaa tekemiinsä sijoituksiin, lainasaamisiin ja johdannaisopimuksiin liittyvästä vastapuoliriskistä. Tämän riskin hallinnassa käytetyistä keinoista keskeisimmät ovat huolellinen, hyvän luottokelpoisuuden omaavien vastapuolien valinta, vastapuolikohtaiset limiitit sekä hajauttaminen.

Sijoitustoiminta

Rahoitusvarojen sijoittamista on säännelty politiikassa tehtävän sijoituksen määrän, maturiteetin ja vastapuolten osalta.

Maturiteetiltaan lyhyt- ja pitkäaikaisten suorien korkosijoitusten lisäksi varoja voidaan sijoittaa korkorahastoihin, vaihtoehtoisten sijoitusten rahastoihin sekä osakkeisiin ja osake-rahastoihin. Talousjohtajalla on oikeus politiikassa asetetuin perustein päättää konsernin sijoitusten vastapuoliksi hyväksyttävistä tahoista. Vastapuolina voivat lähtökohtaisesti olla Euroopan rahaliiton jäsenvaltiot, suuret suomalaiset kunnat ja niiden yhteenliittymät, Suomessa yrityspankkitoimintaa harjoittavat rahalaitokset sekä Euroopan rahaliiton jäsenvaltiossa rekisteröidyt yritykset, joilla on hyvä luottoluokitus. Tilipäätöshetkellä konsernin rahoitusvaroista 121,1 milj. euroa (vertailuvuonna 100,8 milj. euroa) oli sijoitettu suomalaisiin yritys- ja sijoitustodistuksiin.

Myynnin luottoriski

Tulosityksiköt tekevät konsernin antamien ohjeiden puitteissa itsenäisesti vastapuoliriskiin liittyviä päätöksiä, kuten päättävät asiakkaaksi hyväksymisen kriteereistä, sovellettavista myyntiehtoista ja vaadittavista vakuuksista, samoin kuin ne vastaavat myyntisaamisten luottoriskistä. Myyntisaamisia voidaan turvata myös luottovakuutuksilla.

Likviditeettiriskit

Maksuvalmiusriski

Maksuvalmiusriskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että konsernin rahoitusvarat ja lisärahoitusmahdollisuudet eivät kattaisi liiketoiminnan tulevia tarpeita. Poliittikan mukaisesti rahoitusosasto pyrkii ylläpitämään hyvän maksuvalmiuden kaikissa olosuhteissa ja tasolla, jolla turvataan johdon strateginen toimintavapaus. Konsernin likvidit varat muodostuvat sijoitetuista rahoitusvaroista ja rahoittajien kanssa sovituista, nostamattomista luotoista ja tililimiteistä. Vaihtoehtoisten sijoitusten rahastoihin tai osake-rahastoihin tehtyjä sijoituksia ei lueta likvideihin rahoitusvaroihin. Maksuvalmiusreserviin kuuluu mm. sovittu 90 miljoonan euron suuruinen yritystodistusohjelma. Varainhankinnan riskiä hajautetaan hankkimalla rahoitusta eri lähteistä.

Markkinariskit

Korkoriski

Korkoriskillä tarkoitetaan korkomuutosten vaikutusta konsernin nettorahoituskuluihin ja -tuottoihin sekä eri korkosijoitusten ja korkojohdannaisien markkina-arvoihin seuraavan 12 kuukauden aikana. Korkoriskiä hallitaan ohjaamalla luottosalkun ja korkosijoitusten rakennetta ja duraatiota politiikan sallimissa rajoissa tavoitteena mahdollisimman alhaiset rahoituskulut ja korkeat rahoitustuotot. Korkoprofiilin muokkauksessa välineinä voidaan käyttää koronvaihtosopimuksia sekä korkotermiineitä ja -optioita. Konsernin vuonna 2011 nostaman 45 miljoonan punnan suuruisen pankkilainan aiheuttamalta korkoriskiltä suojautumiseen solmittiin lainaehdot vastaava, puntamääräinen koronvaihtosopimus, johon sovelletaan suojauslaskentaa. Tilipäätöshetkellä konsernilla oli lisäksi avoinna nimellisarvoltaan 3,3 miljoonan euron (vertailuvuonna 30,8 milj. euroa) euromääräiset koronvaihtosopimukset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa. Konsernin korkoriskiä seurataan laskemalla markkinakorkojen yhden prosenttiyksikön muutoksen vaikutus korollisten sijoitusten ja velkojen korkotuottoihin ja -kuluihin seuraavien 12 kuukauden aikana. Kannettavan korkoriskin enimmäismäärä on säännelty rahoitusriskienhallintapolitiikassa.

(Milj. euroa)	31.12.2011	31.12.2010
Korkorisiki		
Markkinakorkojen 1 % -yksikön nousun vaikutus:		
Korkotuottoihin	1,6	1,0
Korkokuluihin	-0,8	-0,5
Markkina-arvojen muutokset	1,2	0,2
Nettovaikutus korkotuottoihin ja -kuluihin	2,0	0,8

Raision korkoaseman herkkyyden koronmuutoksille saadaan laskemalla paljonko koko korkokäyrän yhtä suuri, yhden prosenttiyksikön suuruinen muutos muuttaa nettokorkokuluja ja -tuottoja. Tarkastelussa huomioidaan Raision korolliset sijoitukset sekä velat. Korkosijoitusten pääpaino on tilikautena ollut juoksuajaltaan lyhytaikaisissa sijoituksissa. Rahoitusvelkojen korot on sidottu 3-6 kuukauden vaihtuvaan euribor-viitekorkoon tai 6 kuukauden vaihtuvaan Englannin punnan libor-korkoon. TyEL-lainat maksettiin ennakkoisesti kokonaisuudessaan pois. Tilinpäätöshetkellä 31.12.2011 Raision korkoherkkyys 1 prosenttiyksikön suuruiseen koronousuuteen oli noin 2,0 miljoonaa euroa (0,8 milj. euroa) ja koronlaskulle noin 0,4 miljoonaa euroa (-0,8 milj. euroa). Jos korkotasot tilinpäätöshetkellä 31.12.2011 olisi ollut 1 prosenttiyksikköä korkeampi, vaikutus Raision tulokseen verojen jälkeen olisi 1,5 miljoonaa euroa (0,6 milj. euroa). Jos taas korkotasot tilinpäätöshetkellä 31.12.2011 olisi ollut 1 prosenttiyksikköä matalampi, vaikutus Raision tulokseen verojen jälkeen olisi 0,3 miljoonaa euroa (-0,6 milj. euroa).

Valuuttariski

Raisio suojautuu valuuttamääräisten saamisten ja velkojen, taseen ulkopuolisten osto- ja myyntisopimusten sekä osittain myös budjetoitujen kassavirtojen aiheuttamasta kurssiriskistä vastaan. Valuuttariskin hallintaan käytetään valuuttatermiinejä, jotka ovat harvoin yhtäjaksoisesti avoinna yli 12 kuukautta.

Konsernin valuuttariskipolitiikassa on määritelty enimmäismäärä kannettavalle, avoimelle nettopositiolle, joka koostuu konserniyhtiöiden valuuttariskiä synnyttävistä kauppallisista ja rahoituksellisista eristä sekä niitä suojaavista johdannaisista. Valuuttariskiä syntyy Englannin punta-, Venäjän rupla-, Ruotsin kruunu- ja Yhdysvaltain dollarimääräisistä eristä.

Konsernin valuuttariski 31.12.2011 oli 0,0 miljoonaa euroa (0,1 milj. euroa), jos muut valuutat heikkenevät 5 prosenttia euroon verrattuna ja sen vaikutus Raision tulokseen verojen jälkeen olisi 0,0 miljoonaa euroa (0,0 milj. euroa). Tilinpäätöshetkellä oli avoimena nimellisarvoltaan 65,8 milj. euroa 1-12 kuukauden GBP-, RUB-, SEK- ja USD-valuuttatermiinejä. Konserniyhtiöiden muita kotivaluuttoja kuin euroa vastaan avoinna olevat valuuttasopimukset eivät ole mainittavia.

(Milj. euroa)	Valuuttariskit 31.12.2011	Valuuttariskit 31.12.2010
Valuuttariski, nettoasema		
GBP RUB SEK USD	GBP RUB SEK USD	
0,0 -0,4 0,1 -0,5	0,5 -0,2 0,0 -0,2	
5 %:n heikentyminen valuutassa euroa vastaan:		
GBP RUB SEK USD	GBP RUB SEK USD	
0,0 0,0 0,0 0,0	0,0 0,0 0,0 0,0	

JOHDANNAISET

(Milj. euroa)	31.12.2011	31.12.2010
Johdannaisten nimellisarvot		
Korkojohdannaiset, ei suojauslaskentaa	3,3	30,8
Korkojohdannaiset, rahavirransuojaus	52,8	0,0
Valuuttajohdannaiset, ei suojauslaskentaa	65,8	58,2

Rahavirran suojaukseen käytetty korkojohdannainen eräännyttää tasaerin viiden vuoden kuluessa. Muut korko- ja valuuttajohdannaiset eräännyvät alle vuoden kuluessa.

PÄÄOMAN HALLINTA

Konsernin pääoman hallinnan pyrkimyksenä on vahvan pääomarakenteen avulla tukea liiketoimintaa varmistamalla normaalit toimintaedellytykset ja kasvattaa omistaja-arvoa tavoitteena paras mahdollinen tuotto. Pääomarakenteen kehitystä seurataan omavaraisuusasteella. Konsernin oma pääoma oli vuoden 2011 lopussa 332,9 milj. euroa (324,0 milj. euroa) ja omavaraisuusaste oli 60,2 % (67,6 %). Omavaraisuusastetta laskettaessa oma pääoma jaetaan taseen loppusummalla, josta on vähennetty saadut ennakot.

	31.12.2011	31.12.2010
Oma pääoma, milj. euroa	332,9	324,0
Taseen loppusumma, milj. euroa	561,8	487,2
Omavaraisuusaste	60,2 %	67,6 %

28. RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN KÄYVÄT ARVOT

Taulukossa esitetään kunkin erän kirjanpitoarvot ja käyvät arvot. Kirjanpitoarvot vastaavat konsernitaseen arvoja. Alla on esitetty konsernin käyttämät käyvän arvon määrittämisperiaatteet kaikista rahoitusinstrumenteista.

(Milj. euroa)	Liitetieto	Kirjanpitoarvo 2011	Käypä arvo 2011	Kirjanpitoarvo 2010	Käypä arvo 2010
Rahoitusvarat					
Myytävissä olevat rahoitusvarat *)	13	2,4	2,4	2,5	2,5
Lainasaamiset	14	3,0	3,0	2,8	2,5
Myyntisaamiset ja muut saamiset	16	61,4	61,4	54,5	54,5
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat sijoitukset *)	17	121,1	121,1	131,4	131,4
Rahavarat	18	19,4	19,4	18,9	18,9
Johdannaiset *)	17	0,4	0,4	0,5	0,5
Rahoitusvelat					
Kauppahintavelka*)	24	20,5	20,5	17,5	17,5
Pankkilainat	24	92,7	93,0	5,6	5,6
Eläkelainat	24	0,0	0,0	42,9	43,1
Muut lainat	24	2,3	2,3	1,0	1,0
Rahoitusleasingvelat	24	0,2	0,2	0,2	0,3
Ostovelat ja muut velat	26	74,2	74,2	83,6	83,6
Johdannaiset *)	25	4,5	4,5	0,1	0,1

Taulukossa esitettyjen rahoitusvarojen ja -velkojen käypiä arvoja määritettäessä on käytetty seuraavia hintanoteerauksia, oletuksia ja arvostusmalleja:

Osake- ja rahoitusarvopaperisijoitukset

Myytävissä olevat julkisesti noteerattavat osakkeet arvostetaan NASDAQ OMX Helsinki Oy:n noteeraamin tilinpäätöspäivän ostokursseihin. Osa noteeraamattomista osakesijoituksista on kirjattu käypään arvoon soveltamalla esimerkiksi viimeaikaisia riippumattomien tahojen välisiä kauppia. Mikäli arvostaminen käypään arvoon arvostusmenetelmiä käyttäen ei ole ollut mahdollista, eikä käypä arvo ole ollut luotettavasti saatavilla, myytävissä olevat rahoitusvarat on arvostettu hankintamenoonsa. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjatut rahoitusvarat ovat jälkimarkkinakelpoisia ja niiden arvostuksessa on käytetty tilinpäätöspäivän markkinahintoja tai sopimuksen pituutta vastaavia markkinakorkoja.

Johdannaiset

Korko- ja valuuttajohdannaisten käyvät arvot määritetään käyttämällä tilinpäätöspäivän julkisesti noteerattuja markkinahintoja.

Lainasaamiset, lainat ja rahoitusleasingvelat

Lainasaamisten ja rahoituslainojen käyvät arvot pohjautuvat

diskontattuihin rahavirtoihin. Diskonttauskorkona on käytetty korkoa, joka vastaa kyseisissä sopimuksissa määritettyjä korkoja vastaavia markkinakorkoja. Rahoitusleasingvelkojen käypä arvo on arvioitu diskonttaamalla tulevat rahavirrat korolla, joka vastaa samanlaisten leasingsoimusten korkoa.

Ostovelat ja muut velat tai myyntisaamiset ja muut saamiset

Ostovelkojen ja muiden velkojen tai myyntisaamisten ja muiden saamisten alkuperäinen kirjanpitoarvo vastaa niiden käypää arvoa, koska diskonttauksen vaikutus ei ole olennainen velkojen tai saamisten maturiteetti huomioon ottaen.

Käyvän arvon hierarkia käypään arvoon

arvostetuista rahoitusvaroista ja veloista

Käypään arvostetuista rahoitusvaroista ja veloista *) kaikki muut kuuluvat tasolle 1, koska ne perustuvat samanlaisten omaisuuserien tai velkojen noteerattuihin hintoihin toimivilla markkinoilla paitsi myytävissä olevat rahoitusvarat ja kauppahintavelka, jotka kuuluvat tasolle 3, koska niiden käypä arvo ei perustu todettavissa olevaan markkinatietoon.

TÄSMÄYTYSLASKEMA TASON 3 MUKAAN KÄYPÄÄN ARVOON ARVOSTETUISTA RAHOITUSVAROISTA JA RAHOITUSVELOISTA

(Milj. euroa)	Muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvarat- Myytävissä olevat rahoitusvarat		Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat Kauppahintavelka	
	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2010
Tilikauden alussa	2,5	0,6	17,5	
Liiketoimintojen yhdistämisessä syntyneet				17,0
Voitot ja tappiot				
Tuloslaskelmassa rahoitustuotoissa ja kuluissa			2,7	0,3
Muun laajan tuloksen erissä	-0,2	1,9	0,3	0,2
Ostot	0,0	0,1		
Myynnit	0,0	0,0		
Tilikauden lopussa	2,4	2,5	20,5	17,5

29. MUUT VUOKRASOPIMUKSET

(Milj. euroa)	2011	2010
Konserni vuokralle ottajana: Ei-purettavissa olevien muiden vuokrasopimusten perusteella maksettavat vähimmäisvuokrat:		
Yhden vuoden kuluessa	0,5	0,5
Yhtä vuotta pidemmän ja enintään viiden vuoden kuluttua	1,6	1,2
Viittä vuotta pidemmän ajan kuluttua	7,2	7,4
Yhteensä	9,3	9,1

Konserni on vuokrannut autoja, tuotantotiloja ja maa-alueita.
Vuoden 2011 tuloslaskelmaan sisältyy muiden vuokra-
sopimusten perusteella suoritettuja vuokramenoja 4,8 milj.
euroa (vuonna 2010 4,2 milj. euroa)

31. LÄHIPIIRITIEDOT

Konsernin tytär-, yhteis- ja osakkuusyritykset

	Konsernin omistus- osuus, %	Emoyhtiön omistus- osuus, %
TYTÄRYRITYKSET		
Brändit		
Anytime Food and Drink Limited, Englanti	100,00	
Big Bear Group Limited, Englanti	100,00	
Bright Foods Limited, Englanti	100,00	
Cabin Confectionery Limited, Englanti	100,00	
Carlshamn Mejeri Produktion AB, Ruotsi	100,00	
Chartnatural Limited, Englanti	100,00	
Dormen Foods Limited, Englanti	100,00	
OOO Ecomilk, Venäjä	100,00	
FDS Informal Foods Limited t/a Snacks Unlimited, Englanti	100,00	
F. Fravigar Limited, Englanti	100,00	
Food and Drink Solutions Limited, Englanti	100,00	
Fox's Confectionery Limited, Englanti	100,00	
Glisten Limited, Englanti	100,00	92,47
The Glisten Confectionery Company Limited, Englanti	100,00	
Glisten Finance Limited, Englanti	100,00	
Glisten Snacks Limited, Englanti	100,00	
Halo Foods Limited, Englanti	100,00	
Health Bars Limited, Englanti	100,00	
Holgate's Nutritional Foods Limited, Englanti	100,00	
Honey Monster Foods Limited, Englanti	100,00	
Jester Food Products Limited, Englanti	100,00	
The Lindum Snack Company Limited, Englanti	100,00	
Lyme Regis Fine Foods Limited, Englanti	100,00	
Nimbus Foods Limited, Englanti	100,00	
Nutti-Bite Limited, Englanti	100,00	
The Original Welsh Pantry Company Limited, Englanti	100,00	

30. VASTUUSITOUMUKSET JA MUUT VASTUUT

(Milj. euroa)	2011	2010
Vakuudeksi annettu omaisuus: Omasta puolesta annetut vakuudet Vastuusitoumukset osakkuusyhtiöiden puolesta		
Takaukset	0,0	0,0
Muut vastuut		
Muut taloudelliset vastuut	13,8	7,0
Sitoutuminen investointimaksuihin Tilinpäätöshetkellä voimassa olleet sitoumukset investointimaksuihin	0,4	0,5

	Konsernin omistus- osuus, %	Emoyhtiön omistus- osuus, %
Raisio Eesti AS, Viro	100,00	
SIA Raisio Latvija, Latvia	100,00	
UAB Raisio Lietuva, Liettua	100,00	
OOO Raisio Nutrition, Venäjä	100,00	
Raisio Sp. z o.o., Puola	100,00	
Raisio Staest US Inc., Yhdysvallat	100,00	
Raisio Sverige AB, Ruotsi	100,00	
Raisio UK Limited, Englanti	78,73	78,73
TOV Raisio Ukraina, Ukraina	100,00	
Ravintoraisio Oy, Raisio	100,00	100,00
Shepherd Boy Limited, Englanti	100,00	
Skinny Candy Limited, Englanti	50,00	
ZAO Zolotaya Melnitsa, Venäjä	74,90	
Raisioagro		
Proteinoil Oy, Raisio	100,00	100,00
Raisioagro Oy, Raisio	100,00	100,00
Muu toiminta		
Raisio Finance NV, Belgia	100,00	99,99
Raision Konsernipalvelut Oy, Raisio	100,00	100,00
Raisionkaaren Teollisuuspuisto Oy, Raisio	100,00	50,00
Reso Management Oy, Raisio	0,00	0,00

YHTEISYRITYKSET

Brändit

Ateriamestarit Oy, Turku	50,00	
--------------------------	-------	--

OSAKKUUSYRITYKSET

Raisioagro

Vihervakka Oy, Pöytyä	38,50	38,50
-----------------------	-------	-------

(Milj. euroa)	2011	2010
Liiketoimet lähipiirin kanssa:		
Myynti osakkuus- ja yhteisyrityksille	10,7	10,8
Ostot osakkuus- ja yhteisyrityksiltä	0,1	0,2
Myynti johtoon kuuluville avainhenkilöille	0,2	0,0
Ostot johtoon kuuluvilta avainhenkilöiltä	0,8	0,8
Pitkäaikaiset saamiset osakkuus- ja yhteisyrityksiltä	0,0	0,1
Lyhytaikaiset saamiset osakkuus- ja yhteisyrityksiltä	1,0	1,2
Velat osakkuus- ja yhteisyrityksille	0,1	0,1
Myyntit osakkuus- ja yhteisyrityksille tapahtuvat käypään markkinahintaan.		
Johdon työsuhte-etuudet:		
Palkat ja palkkiot	2,5	2,9
Irtisanomisen yhteydessä suoritettut korvaukset	0,0	0,0
Osakeperusteiset maksut	0,0	1,8
Yhteensä	2,5	4,7
Hallintoneuvoston jäsenet:	0,0	0,0
Hallituksen jäsenet:	0,2	0,2
Toimitusjohtaja sekä konsernin johtoryhmä:		
Matti Rihko	0,7	1,2
Muu johtoryhmä	1,6	3,2
Yhteensä	2,3	4,4

Eläke- ja muut etuudet:

Konsernin johtoon kuuluvilla henkilöillä on oikeus ja velvollisuus siirtyä eläkkeelle täytettyään 62 vuotta.

Toimitusjohtajan johtajasopimuksen irtisanomisaika on 6 kuukautta molemmiin puolin. Mikäli yhtiö irtisanoo toimitusjohtajan, toimitusjohtajalla on oikeus irtisanomisajan palkan lisäksi korvaukseen, mikä määrältään vastaa hänen 12 kuukauden palkkaansa.

(Milj. euroa)	2011	2010
Lainat lähipiirille:		
Johtoon kuuluville avainhenkilöille annetut lainat:		
Tilikauden alussa	0,9	0,0
Tilikauden aikana annetut lainat	0,0	0,9
Kertyneet korot	0,0	0,0
Tilikauden lopussa	0,9	0,9
Laina annettu konsernin johtoryhmän jäsenelle Paul Simmondsille. Lainan korko on 3,25 %.		
Laina erääntyy maksettavaksi 30.8.2012.		
Lainalle ei ole annettu vakuutta.		
Reso Management Oy:lle myönnettyt lainat:		
Tilikauden alussa	10,6	0,0
Tilikauden aikana myönnetty laina	0,0	10,4
Saadut korot	0,2	0,0
Kertyneet korot	0,2	0,2
Tilikauden lopussa	10,6	10,6
Lainan korko on 3,25 %.Laina maksetaan takaisin viimeistään 31.3.2014.		
Raisio Oyj:llä on oikeus vaatia ja saada pantiksi lainalla hankitut Raisio Oyj:n osakkeet.		
Osakkuusyrityksille myönnettyt lainat		
Tilikauden alussa	0,1	0,1
Lainojen takaisinmaksut	0,0	0,0
Kertyneet korot	0,0	0,0
Saadut korot	0,0	0,0
Tilikauden lopussa	0,1	0,1
Lainan korko on 2,94 %. Laina maksetaan takaisin viimeistään 1.10.2014.		
Lainalle ei ole annettu vakuutta.		
Lähipiirille myönnettyt lainat yhteensä	11,6	11,6

Konsernin taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

(Milj. euroa)	2011	2010	2009
Tulos ja kannattavuus			
Liikevaihto, milj. euroa ¹⁾	552,6	423,6	350,0
muutos, %	30,5	21,0	-16,8
Kansainvälinen liikevaihto, milj.euroa ¹⁾	239,0	175,3	105,2
% liikevaihdosta	43,3	41,4	30,1
Käyttökate, milj. euroa ¹⁾	47,7	34,3	32,6
% liikevaihdosta	8,6	8,1	9,3
Poistot ja arvonalennukset, milj. euroa ¹⁾	17,0	15,1	16,2
Liiketulos, milj. euroa ¹⁾	30,7	19,2	16,4
% liikevaihdosta	5,6	4,5	4,7
Tulos ennen veroja ¹⁾	27,0	17,4	15,9
% liikevaihdosta	4,9	4,1	4,5
Oman pääoman tuotto, % ¹⁾	6,5	3,8	3,7
Sijoitetun pääoman tuotto, % ¹⁾	7,3	5,0	5,3
Rahoitus ja taloudellinen asema			
Oma pääoma, milj. euroa	332,9	324,0	322,0
Korollinen rahoitusvelka, milj. euroa	115,7	67,2	62,8
Korollinen nettorahoitusvelka, milj. euroa	-24,8	-72,9	-150,2
Taseen loppusumma, milj. euroa	561,8	487,2	444,2
Omavaraisuusaste, %	60,2	67,6	73,4
Nettovelkaantumisaste, %	-7,5	-22,5	-46,6
Liiketoiminnan rahavirta, milj. euroa	50,0	23,0	51,5
Muut tunnusluvut			
Bruttoinvestoinnit, milj. euroa ¹⁾	71,2	48,5	9,2
% liikevaihdosta	12,9	11,4	2,6
Tutkimus- ja kehitysmenot, milj. euroa ¹⁾	6,8	5,9	5,7
% liikevaihdosta	1,2	1,4	1,6
Henkilökunnan määrä, keskimäärin ¹⁾	1 454	1 086	600

¹⁾ Tunnusluvut esitetty jatkuvien toimintojen osalta

Osakekohtaiset tunnusluvut

	2011	2010	2009
Tulos per osake, jatkuvat toiminnot, euroa ¹⁾	0,14	0,08	0,07
Liiketoiminnan rahavirta/osake, euroa ¹⁾	0,32	0,15	0,33
Oma pääoma per osake, euroa ¹⁾	2,13	2,06	2,06
Osinko per osake, euroa	0,11 ²⁾	0,10	0,09
Osinko per tulos, %	79,3	125,8	126,2
Efektiivinen osinkotuotto, %			
Vaihto-osakkeet	4,6	3,6	3,4
Kantaosakkeet	4,6	3,6	3,3
P/E-luku			
Vaihto-osakkeet	17,2	35,3	37,3
Kantaosakkeet	17,2	35,1	38,1
Oikaistu keskimurssi, euroa			
Vaihto-osakkeet	2,45	2,75	2,06
Kantaosakkeet	2,49	2,76	2,04
Oikaistu alin kurssi, euroa			
Vaihto-osakkeet	1,52	2,38	1,43
Kantaosakkeet	1,60	2,35	1,49
Oikaistu ylin kurssi, euroa			
Vaihto-osakkeet	2,84	3,00	2,72
Kantaosakkeet	2,91	3,00	2,78
Oikaistu kurssi 31.12., euroa			
Vaihto-osakkeet	2,39	2,81	2,66
Kantaosakkeet	2,39	2,79	2,72
Osakekannan markkina-arvo 31.12., milj. euroa ¹⁾			
Vaihto-osakkeet	291,0	344,1	324,2
Kantaosakkeet	81,4	95,0	93,2
Yhteensä	372,3	439,1	417,4
Osakkeiden vaihto, milj. euroa			
Vaihto-osakkeet	73,7	109,1	73,8
Kantaosakkeet	2,1	3,1	2,3
Yhteensä	75,8	112,2	76,1
Vaihdettu määrä			
Vaihto-osakkeet, 1 000 kpl	30 050	39 674	35 873
% kokonaismäärästä	23,0	30,3	27,5
Kantaosakkeet, 1 000 kpl	831	1 106	1 114
% kokonaismäärästä	2,4	3,2	3,2
Osakkeiden keskimääräinen oikaistu lukumäärä, 1 000 kpl ¹⁾			
Vaihto-osakkeet	122 283	122 226	121 666
Kantaosakkeet	34 052	34 217	34 268
Yhteensä	156 334	156 443	155 934
Osakkeiden oikaistu lukumäärä 31.12., 1 000 kpl ¹⁾			
Vaihto-osakkeet	121 746	122 461	121 894
Kantaosakkeet	34 047	34 054	34 250
Yhteensä	155 793	156 515	156 145

¹⁾ Osakkeiden lukumäärä, joka ei sisällä konsernin omistamia omia osakkeita eikä Reso Management Oy:n hallussa olevia Raisio Oyj:n osakkeita.

²⁾ Hallituksen ehdotuksen mukaisesti 0,11 euroa osakkeelta

Taloudellisen kehityksen tunnuslukujen laskentakaavat

Oman pääoman tuotto % (ROE)	$\frac{\text{Tulos ennen veroja} - \text{tuloverot}^*}{\text{Oma pääoma (keskimäärin vuoden aikana)}} \times 100$
Sijoitetun pääoman tuotto %, (ROI)	$\frac{\text{Tulos ennen veroja} + \text{rahoituskulut}^*}{\text{Oma pääoma} + \text{korolliset rahoitusvelat (keskimäärin vuoden aikana)}} \times 100$
Omavaraisuusaste %	$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}} \times 100$
Korolliset nettorahoitusvelat	Korolliset rahoitusvelat - rahavarat ja käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat likvidit rahoitusvarat
Nettovelkaantumisaste %	$\frac{\text{Korolliset nettorahoitusvelat}}{\text{Oma pääoma}} \times 100$

Osakekohtaisten tunnuslukujen laskentakaavat

Tulos per osake*	$\frac{\text{Emoyrityksen osakkeenomistajille kuuluva tilikauden tulos}}{\text{Tilikauden keskimääräinen osakeantioikaistu osakkeiden lukumäärä}^{**}}$
Liiketoiminnan rahavirta per osake	$\frac{\text{Liiketoiminnan rahavirta}}{\text{Tilikauden keskimääräinen osakeantioikaistu osakkeiden lukumäärä}}$
Oma pääoma per osake	$\frac{\text{Emoyrityksen osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä 31.12.}^{***}}$
Osinko per osake	$\frac{\text{Tilikaudelta jaettu osinko}}{\text{Osakkeiden lukumäärä tilikauden lopussa}}$
Osinko per tulos %*	$\frac{\text{Osakekohtainen osinko}}{\text{Osakekohtainen tulos}} \times 100$
Efektiivinen osinkotuotto %	$\frac{\text{Osakeantioikaistu osinko osaketta kohti}}{\text{Osakeantioikaistu, tilikauden viimeinen kaupantekokurssi}} \times 100$
Hinta/voitto-suhde (P/E-luku) *	$\frac{\text{Osakeantioikaistu, tilikauden viimeinen kaupantekokurssi}}{\text{Osakekohtainen tulos}}$
Osakekannan markkina-arvo	Osakeantioikaistu, tilikauden viimeinen kaupantekokurssi x osakkeiden lukumäärä 31.12. ilman konsernin hallussa olevia omia osakkeita***

* Tunnuslukujen laskennassa on käytetty jatkuvien toimintojen tulosta

** Ei sisällä osakkeita, joihin liittyy mahdollinen palautusvelvollisuus eikä Reso Management Oy:n hallussa olevia omia osakkeita

*** Ei sisällä Reso Management Oy:n hallussa olevia osakkeita

Osakkeet ja omistajat

Raisio Oyj:n osakkeet noteerataan NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä. Raision markkina-arvo vuoden 2011 lopussa oli 394,7 miljoonaa euroa. Osakkeiden kokonaisvaihto ylsi lähes 75,8 miljoonaan euroon. Vaihto-osakkeen päätöskurssi 31.12.2011 oli 2,39 euroa ja kantaosakkeen 2,39 euroa. Hallitus esittää 0,11 euron osingon maksamista kevään 2012 yhtiökokoukselle.

Osakepääoma ja osakelajit

Raisio Oyj:n täysin maksettu osakepääoma on 27 776 072,91 euroa, joka 31.12.2011 jakaantui 34 255 057 kantaosakkeeseen (sarja K) ja 130 893 973 vaihto-osakkeeseen (sarja V). Osakkeella ei ole nimellisarvoa. Kantaosakkeiden osuus osakekannasta oli 20,7 % ja äänimäärästä 84,0 % ja vaihto-osakkeiden vastaavasti 79,3 % ja 16,0 % (31.12.2011). Yhtiön vähimmäispääoma on 25 000 000 euroa ja enimmäispääoma 100 000 000 euroa, joissa rajoissa osakepääomaa voidaan korottaa tai alentaa yhtiöjärjestyksestä muuttamatta. Osakepääoma ei ole muuttunut vuoden 2011 aikana. Yhtiön liikkeeseen laskemia osakkeeseen oikeuttavia arvopapereita ei ole.

Raisio Oyj:n osakkeet noteerataan NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä (jäljempänä: Pörssi) toimialaluokassa päivittäistavarat ja alatoimialana pakatut ruuat ja lihat (1.2.2012 lukien toimiala: kulutustavarat ja alatoimialaluokka: elintarvikkeet). Vaihto-osakkeet noteerataan keski suurten yhtiöiden ryhmässä ja kantaosakkeet Pre-listalla. Vaihto-osakkeen pörssitunnus on RAIIV ja ISIN-koodi FI 0009002943 sekä kantaosakkeen vastaavasti RAIKV ja FI 0009800395. Yhtiön osakkeet on liitetty arvo-osuusjärjestelmään.

Vaihto-osakkeilla ja kantaosakkeilla on samat oikeudet yhtiön pääomaan ja voitonjakoon. Kantaosake tuottaa yhtiökokouksessa 20 ääntä ja vaihto-osake yhden äänen. Yhtiökokouksessa kenenkään osakkeenomistajan osakkeilla ei saa äänestää suuremmalla kuin kymmenesosalla siellä edustettujen osakkeiden tuottamasta yhteenlasketusta äänimäärästä.

Kantaosakkeen hankkimiseen luovutustoimin vaaditaan hallituksen suostumus. Suostumus tarvitaan siinäkin tapauksessa, että luovutuksensaajalla jo on hänelle rekisteröityjä kantaosakkeita. Suostumus on annettava, jos osakkeen saaja on maanviljelystä päätoimisesti harjoittava luonnollinen henkilö. Mikäli suostumusta ei anneta, hallituksen on muunnettava luovutettu kantaosake vaihto-osakkeeksi.

Hallitus voi myös pyynnöstä muuntaa kantaosakkeita vaihto-osakkeiksi sekä pyynnöstä antaa ennakkotiedon siitä,

tullaanko hakijalle antamaan suostumus kantaosakkeiden hankintaan vai ei. Vuoden 2011 aikana ei kantaosakkeita muunneltu vaihto-osakkeiksi.

Arvo-osuusjärjestelmässä kantaosakkeet, joiden osalta suostumuskäsittely on kesken tai joille ei ole haettu suostumusta, ovat ns. odotusluettelossa kunnes ne joko myönnetyn suostumuksen perusteella kirjataan osakasluetteloon kantaosakkeina tai luovutetaan edelleen tai on muunneltu vaihto-osakkeiksi. Odotusluettelossa oli 6,3 miljoonaa kantaosaketta 31.12.2011.

Omistusrakenne

Raisio Oyj:llä oli vuoden 2011 lopussa 36 366 rekisteröityä osakkeenomistajaa (36 174).

Ulkomaalaisten omistus yhtiön osakekannasta oli vuonna 2011 ylimmillään 12,0 prosenttia, alimmillaan 9,8 prosenttia ja sen lopussa 9,8 prosenttia (31.12.2010: 12,2 %).

Arvo-osuusjärjestelmään on siirtämättä 0,3 prosenttia vaihto-osakkeista ja 1,8 prosenttia kantaosakkeista.

Omat osakkeet

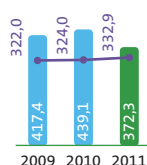
Raisio Oyj:n hallussa oli tilikauden 2011 päättyessä 4 665 029 vaihto-osaketta ja 208 511 kantaosaketta, jotka on hankittu vuosina 2005 - 2009 ja 2011 yhtiökokouksilta saatujen hankkimisvaltuuksien nojalla. Johdon omistusyhtiö Reso Management Oy, jossa Raisio Oyj:llä sopimusten perusteella katsotaan olevan määräysvalta ja joka siten on arvioitu tytäryhteisöksi, omistaa 4 482 740 vaihto-osaketta. Raisio Oyj:n ja Reso Management Oy:n hallussa olevien vaihto-osakkeiden määrä on 7,0 prosenttia vaihto-osakkeista ja niiden tuottamasta äänimäärästä ja kantaosakkeiden vastaavasti 0,6 prosenttia; yhteensä näiden omistus vastaa 5,7 prosenttia koko osakekannasta ja 1,6 prosenttia sen tuottamasta äänimäärästä.

Muilla konserniin kuuluvilla yhtiöillä ei ole Raisio Oyj:n osakkeita. Yhtiölle tai sen tytäryhteisöille kuuluvalla osakkeella ei voi osallistua yhtiökokoukseen.

Raisio Oyj:llä ja sen tytäryhteisöillä ei ole eikä tilikauden aikana ole ollut pantiksi otettuja omia osakkeita.

Raisio Oyj:n Tutkimussäätiö s.r. omistaa 150 510 kappaletta kantaosakkeita, mikä on 0,44 prosenttia kantaosakkeista ja niiden tuottamista äänistä ja vastaavasti 0,09 prosenttia koko osakekannasta ja 0,37 prosenttia sen tuottamasta äänimäärästä. Säätiöllä ei ole eikä ole ollut Raisio Oyj:n osakkeita panttina.

Markkina-arvo (milj. €)



— Oma pääoma

Ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita.

Osakepääoman rakenne 31.12.2011

	Osakkeiden lukumäärä, kpl	Osuus osakkeista, %	Osuus äänistä, %
Vaihto-osakkeet	130 893 973	79,3	16,0
Kantaosakkeet	34 255 057	20,7	84,0
Yhteensä	165 149 030	100,0	100,0

Johdon osakkeenomistus

Yhtiön hallituksen jäsenet, hallintoneuvoston jäsenet ja toimitusjohtaja sekä heidän määräysvallassaan olevat yhteisöt ja säätiöt omistivat 31.12.2011 kantaosakkeita 1 391 090 kappaletta ja vaihto-osakkeita 4 837 121 kappaletta. Tämä on yhteensä 3,8 prosenttia kaikista osakkeista ja 4,0 prosenttia kokonaismäärästä.

Osakassopimukset

Yhtiön hallituksen tiedossa ei ole yhtiön osakkeiden omistukseen ja äänivallan käyttöön liittyviä sopimuksia.

Liputusilmoitukset

Vuoden 2011 aikana yhtiölle ei tehty arvopaperimarkkinalain 2 luvun 9 §:ssä tarkoitettuja ilmoituksia omistumuutoksista.

Kaupankäynti Pörssissä Raision osakkeilla 2011

V-osakkeen ylin hinta oli 2,84 euroa, alin 1,52 euroa ja keski-kurssi 2,45 euroa. Vuoden lopussa V-osakkeen hinta oli 2,39 euroa. V-osakkeita vaihdettiin yhteensä 30,0 miljoonaa kappaletta (39,7 milj. kpl vuonna 2010) eli noin 23 prosenttia V-osakkeiden kokonaismäärästä. Vaihdon arvo oli 73,7 miljoonaa euroa (109,1 milj. euroa).

K-osakkeen ylin hinta oli 2,91 euroa, alin 1,60 euroa ja keski-kurssi 2,49 euroa. Vuoden lopussa K-osakkeen hinta oli 2,39 euroa. K-osakkeen vaihto oli 0,8 miljoonaa osaketta (1,1 milj. kpl) ja vaihdon arvo oli 2,1 miljoonaa euroa (3,1 milj. euroa).

Osakekannan markkina-arvo oli vuoden 2011 lopussa 394,7 miljoonaa euroa (463,4 milj. euroa) ja ilman yhtiön hallussa olevia osakkeita 383,1 miljoonaa euroa (451,7 milj. euroa).

Osinkopolitiikka ja osinko

Raision tavoitteena on tuottaa lisäarvoa kaikille osakkeenomistajilleen kehittämällä liiketoimintaansa ja parantamalla sen kannattavuutta sekä noudattamalla pitkäjänteistä osinkopolitiikkaa. Tavoitteena on jakaa vuosittain osinkona puolet jatkuvasta liiketoiminnasta syntyvästä osakekohtaisesta tuloksesta edellyttäen, ettei osingonmaksu vaaranna yhtiön strategisten tavoitteiden saavuttamista.

Kevään 2011 varsinainen yhtiökokous päätti 0,10 euron määräisen osingon maksamisesta osakkeelta ja tämä osinko maksettiin 5.4.2011; ei kuitenkaan yhtiön hallussa olleille osakkeille. Hallitus esittää kevään 2012 varsinaiselle yhtiökokoukselle 0,11 euron suuruisen osingon maksamista kul-takin osakkeelta. Osingonjaon täsmäytyspäivä on 3.4.2012 ja osingon maksupäivä 12.4.2012.

Omien osakkeiden hankinnat ja luovutukset

Hallituksella on vuoden 2011 yhtiökokouksen myöntämä valtuus hankkia enintään 6 000 000 vaihto-osaketta ja 1 500 000 kantaosaketta Pörssin järjestämässä julkisessa kaupankäynnissä. Valtuutus on voimassa 24.9.2012 asti ja sen nojalla hankittavissa olevien omien osakkeiden määrä on 4,5 prosenttia osakekannasta ja 4,4 prosenttia osakekannan tuottamasta äänimäärästä.

Osakkeet voidaan hankkia yhtiön pääomarakenteen kehittämiseksi, käytettäväksi yrityskauppojen tai muiden järjestelyjen rahoittamisessa tai toteuttamisessa sekä osakepohjaisten kannustinjärjestelmien toteuttamiseksi tai muutoin edelleen luovutettaviksi tai mitätöitäviksi.

Hallitus on oikeutettu hankkimaan omia osakkeita muussa kuin osakelajien mukaisessa suhteessa ja päättämään osakkeiden hankkimisjärjestyksestä. Koska hankinta toteutetaan ostamalla osakkeita julkisessa kaupankäynnissä, osakkeet hankitaan muutoin kuin osakkeenomistajien omistusten suhteessa.

Hallitus päätti 1.7.2011 sillä olevan valtuuden nojalla hankkia enintään 4 000 000 vaihto-osaketta ja enintään 1 000 000 kantaosaketta. Osakkeiden hankinta aloitettiin 11.7.2011 ja se toteutetaan NASDAQ OMX Helsinki Oy:n järjestämässä julkisessa kaupankäynnissä ja se jatkuu kunnes em. määrät on hankittu tai toisin ilmoitetaan.

Tilikauden aikana on hankittu 730 201 vaihto-osaketta ja 7 216 kantaosaketta, mikä vastaa 0,56 % kaikista vaihto-osakkeista ja niiden tuottamista äänistä ja 0,02 % kaikista kantaosakkeista ja niiden tuottamista äänistä. Koko osakekannasta näin hankitut osakkeet ovat 0,45 % ja ne vastaavat 0,11 % osakekannan tuottamasta äänimäärästä. Kauden aikana hankituista vaihto-osakkeista on maksettu 1 717 000 euron ja kantaosakkeista 16 926 euron rahavastike.

Koska kaikki omat osakkeet on hankittu julkisessa kaupankäynnissä, yhtiön tiedossa ei ole paljonko niistä mahdollisesti on hankittu yhtiön lähipiiriin kuuluvilta.

Kertomusvuonna on luovutettu 15 060 kappaletta vaihto-osakkeita hallituksen puheenjohtajalle ja jäsenille osana heille tehtäviensä hoitamisesta suoritettavaa palkkiota yhtiökokouksen 2011 tekemän päätöksen perusteella. Hallituksen palkkiona luovutettujen vaihto-osakkeiden arvo luovutushetkellä oli yhteensä 35 432 euroa.

Osakepalkkiojärjestelmän perusteella luovutettuja vaihto-osakkeita palautettiin yhtiölle tilikauden aikana 5 000 kappaletta järjestelmän ehtojen mukaisesti työ- tai toimisuhteen päättymisen myötä. Näiden osakkeiden arvo palautushetkellä oli 13 180 euroa.

Osakeantivaltuus

Vuoden 2011 yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään osakeanteista luovuttamalla kaikki yhtiön hallussa olevat ja mahdollisesti hankittavat omat osakkeet, yhteensä enintään 11 651 183 osaketta, joista enintään 1 701 295 voi olla kantaosakkeita sekä antamalla maksua vastaan yhteensä enintään 20 000 000 uutta vaihto-osaketta.

Valtuuden nojalla luovutettavissa ja yhtiön hallussa 31.12.2011 olevien omien osakkeiden määrä on 2,95 prosenttia osakekannasta ja 1,08 prosenttia osakekannan tuottamasta äänimäärästä. Valtuuden nojalla liikkeeseen lasketavissa olevien uusien osakkeiden määrä puolestaan on 12,1 prosenttia osakekannasta ja 2,45 prosenttia sen tuottamasta äänimäärästä.

Hallitus on valtuutettu päättämään siitä, kenelle ja missä järjestyksessä omia osakkeita luovutetaan ja uusia osakkeita annetaan.

Hallitus voi päättää omien osakkeiden luovuttamisesta ja uusien osakkeiden antamisesta muutoin kuin siinä suhteessa,

jossa osakkeenomistajilla on etuoikeus yhtiön osakkeisiin, jos poikkeamiseen on yhtiön kannalta painava taloudellinen syy. Yhtiön pääomarakenteen kehittämistä, yrityskauppojen tai muiden järjestelyjen rahoittamista tai toteuttamista sekä osakepohjaisten kannustinjärjestelmien toteuttamista voidaan pitää yhtiön kannalta painavana taloudellisena syynä.

Hallitus voi päättää omien osakkeiden luovuttamisesta myös NASDAQ OMX Helsinki Oy:n (Pörssi) järjestämässä julkisessa kaupankäynnissä varojen hankkimiseksi investointien ja mahdollisten yritysostojen rahoittamiseen.

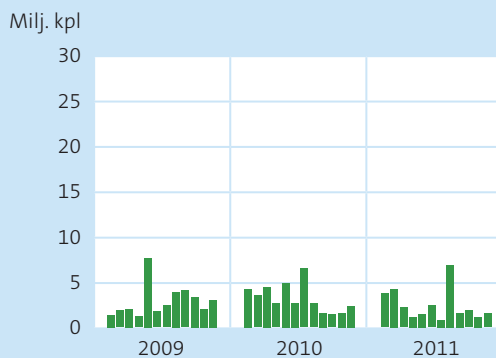
Osakkeet voidaan luovuttaa myös muuta kuin rahavastiketta vastaan, kuittausta vastaan tai muutoin tietyin ehdoin.

Osakeantivaltuutukset ovat voimassa enintään 24.3.2016 asti.

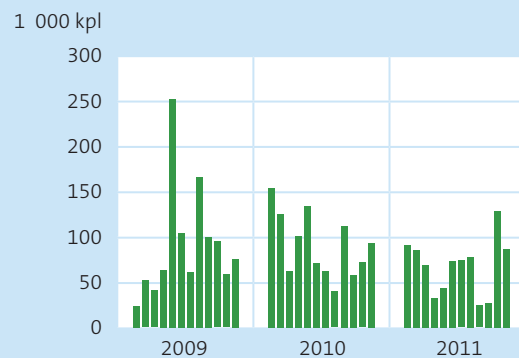
Hallitus ei katsauskauden aikana ole käyttänyt osakeantivaltuuttaan.

Osakeyhtiölain nojalla hallituksella on myös oikeus mitätöidä kaikki yhtiön hallussa olevat omat osakkeet. Osakkeita ei ole mitätöity tilikauden aikana.

Vaihtomäärä, vaihto-osake



Vaihtomäärä, kantaosake



Kurssikehitys, vaihto-osake



— Raisio V-osake — OMX Helsinki GI

Kurssikehitys, kantaosake



— Keskikurssi

Hallintomalli

Yhtiökokous ja yhtiön johto

Yhtiökokous on ylin yhtiön asioista päättävä elin. Varsinainen yhtiökokous kokoontuu vuosittain huhtikuun loppuun mennessä päättämään sille kuuluvista asioista, kuten tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen vahvistamisesta ja osingonjaosta, vastuuvapauden myöntämisestä, hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenten sekä tilintarkastajien valinnasta ja heidän palkkioistaan. Ylimääräisiä yhtiökokouksia voidaan pitää asioiden niin vaatiessa.

Hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallitus vastaa siitä, että yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty.

Yhtiön hallitukseen kuuluu vähintään viisi ja enintään kahdeksan yhtiökokouksen valitsemaa jäsentä, joiden toimikausi alkaa valinnan tehneen yhtiökokouksen päättyessä ja päättyy lähinnä seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

Hallintoneuvosto valvoo hallituksen ja toimitusjohtajan hoitamaa yhtiön hallintoa sekä antaa yhtiökokoukselle lausuntonsa tilinpäätöksestä ja tilintarkastuskertomuksesta.

Yhtiön hallintoneuvoston jäsenet, joita on vähintään 15 ja enintään 25, valitsee henkilöstöryhmien edustajia lukuun ottamatta yhtiökokous toimikaudeksi, joka alkaa valinnan tekävästä yhtiökokouksesta ja päättyy kolmannen valintaa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Kolmannes jäsenistä on erovuorossa vuosittain. Hallintoneuvostoon kuuluu myös kolme Raision Suomessa toimivan henkilöstön muodostamien henkilöstöryhmien valitsemaa edustajaa, joiden toimikausi on noin kolme vuotta.

Niin hallituksen kuin hallintoneuvoston jäsenten valinnan suorittava orgaani voi milloin tahansa tehdä uuden valintapäätöksen ja jäsenen tai kaikkien jäsenten tehtävä voi siten päättyä myös kesken toimikauden.

Toimitusjohtaja hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten sekä sen asetta-

mien tavoitteiden mukaisesti (yleistoimivalta) sekä vastaa siitä, että yhtiön kirjanpito on lain mukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

Toimitusjohtajan nimittää ja vapauttaa tehtävistään hallitus. Toimitusjohtaja valitaan tehtävänsä toistaiseksi.

Yhtiöjärjestyksen muuttaminen

Pääsääntöisesti yhtiöjärjestyksen muuttaminen edellyttää, että muutosehdotusta kannattaa vähintään kaksi kolmasosaa annetuista äänistä ja kokouksessa edustetuista osakkeista. Yhtiöjärjestyksen 6., 7., 8., 9. ja 18. pykälien muuttamiseksi tarvitaan kuitenkin kahdessa peräkkäisessä vähintään 20 päivän väliajalla pidetyssä yhtiökokouksessa kolmen neljäsosan enemmistöllä annetuista äänistä ja edustetuista osakkeista tehty päätös. Tietyissä asioissa osakeyhtiölaki edellyttää osakelajikohtaista äänestystä ja osakkeenomistajan suostumusta.

Yhtiöjärjestyksen muutokset 2011

Kevään 2011 varsinainen yhtiökokous hyväksyi yhtiöjärjestyksen mukaisessa toisessa käsittelyssä hallituksen ehdotuksen yhtiöjärjestyksen 9 pykälän 3. momentin muuttamisesta kuulumaan seuraavasti: "Yhtiökokouksessa kenenkään osakkeenomistajan osakkeilla ei saa äänestää suuremmalla kuin kymmenesosalla siellä edustettujen osakkeiden tuottamasta yhteenlasketusta äänimäärästä."

Edelleen, yhtiökokous hyväksyi hallituksen ehdotuksen yhtiöjärjestyksen 17 pykälän 3. momentin poistamisesta, mikä merkitsee sitä, että vastedes tilintarkastajan ja varatilintarkastajan toimikausi alkaa valinnan tehneen yhtiökokouksen päättymisestä ja päättyy seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

Yhtiöjärjestyksen muutokset on merkitty kaupparekisteriin huhtikuussa 2011 ja ne ovat siten tulleet voimaan.

Omistajat 31.12.2011	%
Kotitaloudet	54,6
Ulkomaiset omistajat ²⁾	9,8
Yritykset ³⁾	12,2
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset ¹⁾	6,7
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	5,9
Julkisyhteisöt	6,4
Odotusluettelolla ja yhteistilillä	4,4

¹⁾ ilman hallintarekisteröityjä

²⁾ sisältää hallintarekisteröidyt

³⁾ sisältää yhtiön omistamat omat osakkeet

Osakkeenomistajat						
25 suurinta osakkeenomistajaa 31.12.2011 osakasluettelon mukaan						
	Sarja K, kpl	Sarja V, kpl	Yhteensä, kpl	%	Ääniä, kpl	%
Reso Management Oy		4 482 740	4 482 740	2,71	4 482 740	0,55
Niemistö Kari		4 120 000	4 120 000	2,49	4 120 000	0,50
Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry.	3 733 980	199 000	3 932 980	2,38	74 878 600	9,18
Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Varma		2 799 500	2 799 500	1,70	2 799 500	0,34
Sijoitusrahasto OP-Suomi Arvo		2 425 000	2 425 000	1,47	2 425 000	0,30
Skagen Global Verdipapirfond		2 300 000	2 300 000	1,39	2 300 000	0,28
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen		2 235 245	2 235 245	1,35	2 235 245	0,27
Eläkevakuutusosakeyhtiö Veritas		1 988 444	1 988 444	1,20	1 988 444	0,24
Sijoitusrahasto OP-Delta		1 550 000	1 550 000	0,94	1 550 000	0,19
Valtion Eläkerahasto		1 300 000	1 300 000	0,79	1 300 000	0,16
Relander Harald		1 283 500	1 283 500	0,78	1 283 500	0,16
Sijoitusrahasto Evli Suomi Osake		1 276 227	1 276 227	0,77	1 276 227	0,16
Sijoitusrahasto Aktia Capital		1 265 475	1 265 475	0,77	1 265 475	0,16
Sijoitusrahasto Taaleritehdas Arvo Markka Osake		1 258 850	1 258 850	0,76	1 258 850	0,15
Keskinäinen vakuutusyhtiö Eläke-Fennia		1 015 000	1 015 000	0,61	1 015 000	0,12
Sijoitusrahasto Säästöpankki Kotimaa		1 011 863	1 011 863	0,61	1 011 863	0,12
Maa- ja Vesitekniikan Tuki ry.		1 000 000	1 000 000	0,61	1 000 000	0,12
Etra Invest Oy Ab		1 000 000	1 000 000	0,61	1 000 000	0,12
Brotherus Ilkka	42 540	784 500	827 040	0,50	1 635 300	0,20
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Etera		818 400	818 400	0,50	818 400	0,10
Skagen Global II Verdipapirfond		783 100	783 100	0,47	783 100	0,10
Svenska lantbruksproducenternas centralförbund r.f.	772 500		772 500	0,47	15 450 000	1,89
Sijoitusrahasto OP-Suomi Pienyhtiöt		750 000	750 000	0,45	750 000	0,09
Langh Hans	654 480		654 480	0,40	13 089 600	1,60
Laakkonen Mikko		626 823	626 823	0,38	626 823	0,08

ULKomaalaisten omistuksessa hallintarekisteröidyt mukaan lukien oli 31.12.2011 yhteensä 16 227 391 osaketta, joka on 9,8 % koko osakemäärästä ja 12,4 % vaihto-osakkeista.

Yhtiön omassa omistuksessa oli yhteensä 4 873 540 osaketta, joka on 3,0 % koko osakemäärästä.

Osakeomistuksen jakautuminen 31.12.2011								
Osakkeita	Vaihto-osakkeet				Kantaosakkeet			
	Omistajia		Osakkeita		Omistajia		Osakkeita	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%	kpl	%
1–1 000	22 184	65,1	10 471 833	8,0	3 496	57,8	1 243 516	3,6
1 001–5 000	9 344	27,4	22 482 183	17,2	1 633	27,0	3 916 803	11,4
5 001–10 000	1 585	4,7	11 839 350	9,0	463	7,6	3 316 244	9,7
10 001–25 000	668	2,0	10 574 038	8,1	321	5,3	5 005 640	14,6
25 001–50 000	152	0,4	5 459 398	4,2	88	1,5	2 848 007	8,3
50 001–	144	0,4	69 717 651	53,3	46	0,8	10 974 076	32,1
odotusluettelossa			0	0,0			6 336 291	18,5
yhteistilillä			181 070	0,1			614 480	1,8
erityistileillä			168 450	0,1			0	0,0
yhteensä	34 077	100,0	130 893 973	100,0	6 047	100,0	34 255 057	100,0

Raisio Oyj:llä oli rekisteröityjä osakkeenomistajia 31.12.2011 yhteensä 36 366

Emoyhtiön tuloslaskelma

(Milj. euroa)	Liitetieto	1.1.-31.12.2011	1.1.-31.12.2010
LIKEVAIHTO		2,03	1,71
Liiketoiminnan muut tuotot		0,00	0,00
Materiaalit ja palvelut	1	-0,05	-0,05
Henkilöstökulut	2	-1,45	-1,63
Poistot ja arvonalentumiset	3	-0,04	-0,04
Liiketoiminnan muut kulut	4	-6,67	-4,36
LIKETULOS		-6,18	-4,37
Rahoitustuotot ja -kulut	5	0,94	-0,29
TULOS ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ		-5,24	-4,65
Satunnaiset erät	6	11,00	11,80
TULOS ENNEN TILINPÄÄTÖSIIRTOJA JA VEROJA		5,76	7,14
Tilinpäätössiirrot	7	0,00	0,00
Tuloverot	8	-2,01	-1,80
TILIKAUDEN TULOS		3,74	5,35

Emoyhtiön tase

(Milj. euroa)	Liitetieto	31.12.2011	31.12.2010
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet	9	0,02	0,03
Aineelliset hyödykkeet	9	0,37	0,41
Osuudet saman konsernin yrityksistä	10	249,51	169,72
Muut sijoitukset	10	48,97	40,48
		298,87	210,63
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus	11	0,03	0,01
Pitkäaikaiset saamiset	12	0,00	0,15
Lyhytaikaiset saamiset	12	24,43	22,32
Rahoitusarvopaperit	13	120,52	130,78
Rahat ja pankkisaamiset		20,91	17,26
		165,89	170,52
VASTAAVAA YHTEENSÄ		464,76	381,15
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA	14		
Osakepääoma		27,78	27,78
Ylikurssirahasto		2,91	2,91
Vararahasto		88,59	88,59
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		10,62	10,62
Edellisten tilikausien tulos		175,27	187,69
Tilikauden tulos		3,74	5,35
		308,91	322,93
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen vieras pääoma	15	76,25	19,75
Lyhytaikainen vieras pääoma	16	79,60	38,47
		155,85	58,22
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		464,76	381,15

Emoyhtiön rahoituslaskelma

(Milj. euroa)	2011	2010
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		
Voitto (tappio) ennen satunnaisia eriä	-5,24	-4,65
Oikaisut:		
Suunitelman mukaiset poistot	0,04	0,04
Realisoitumattomat kurssivoitot ja -tappiot	1,70	-0,46
Muut tuotot ja kulut, joihin ei sisälly maksua	0,04	1,99
Rahoitustuotot ja -kulut	-2,64	0,74
Muut oikaisut	1,92	0,01
Rahavirta ennen käyttö pääoman muutosta	-4,18	-2,33
Lyhytaikaisten liikesaamisten lisäys (-), vähennys (+)	-3,92	-4,07
Vaihto-omaisuuden lisäys (-), vähennys (+)	-0,01	0,00
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+), vähennys (-)	2,39	-0,86
Käyttöpääoman muutos	-1,54	-4,93
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	-5,72	-7,25
Maksetut korot ja maksut liiketoiminnan rahoituskuluista	-2,93	-2,08
Saadut osingot	0,02	0,02
Saadut korot ja muut rahoitustuotot	6,26	4,10
Maksetut välittömät verot	-0,54	0,00
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA	-2,91	-5,21
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	0,00	0,00
Investoinnit konserniyhtiöosakkeisiin	-96,35	-65,79
Luovutustulot konserniyhtiöosakkeista	14,65	0,00
Sijoitukset arvopapereihin	0,00	-25,00
Luovutustulot arvopapereista	10,06	22,39
Myönnettyt lainat	-24,37	-1,02
Lainasaamisten takaisinmaksut	15,81	15,92
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-80,21	-53,50
Rahavirta investointien jälkeen	-83,12	-58,71
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys (+), vähennys (-)	64,49	-6,91
Lyhytaikaisten lainojen lisäys (+), vähennys (-)	27,82	-32,20
Lainasaamisten lisäys (-), vähennys (+)	0,15	0,00
Saadut ja maksetut konserniavustukset	11,80	14,71
Omien osakkeiden hankinta	-1,74	0,00
Omien osakkeiden luovutus	0,00	0,18
Maksetut osingot ja muu voitonjako	-16,00	-13,97
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	86,52	-38,20
Rahavarojen muutos	3,40	-96,90
Rahavarat tilikauden alussa	138,03	234,94
Rahavarat tilikauden lopussa	141,44	138,03

Emoyhtiön tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Emoyhtiön tilinpäätös on laadittu noudattaen Suomessa voimassa olevia kirjanpito- ja osakeyhtiölain säännöksiä. Tilinpäätös on laadittu euroissa.

Pysyvien vastaavien arvostaminen

Taseeseen merkittyjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenosta on vähennetty suunnitelman mukaiset poistot. Hankintameno on luettu hankinnasta ja valmistuksesta aiheutuneet muuttuvat menot. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden taloudellisen pitoajan perusteella. Poistot on tehty hyödykkeen käyttöönottokaudesta alkaen.

Poistoajat ovat:

- rakennukset ja rakennelmat 10–25 vuotta
- koneet ja laitteet 4–10 vuotta
- aineettomat oikeudet 5–10 vuotta
- muut pitkävaikutteiset menot 5–20 vuotta.

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden hankintamenot, joiden todennäköinen taloudellinen käyttöaika on alle kolme vuotta, sekä pienhankinnat (alle 850 euroa) on kirjattu kokonaisuudessaan kuluksi.

Myyntivoitot ja -tappiot määritetään vertaamalla myyntituottoa kirjanpitoarvoon, ja myyntivoitot ja -tappiot sisällytetään tuloslaskelman liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin.

Vaihto-omaisuuden arvostaminen

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alemman jälleenhankintahinnan tai todennäköisen myyntihinnan määräisenä. Hankintameno määritetään painotetulla keskimääräisellä kustannuksella.

Saatavien ja velkojen arvostaminen

Saatavat on arvostettu hankintamenoonsa tai hankintamenoa alempaan todennäköiseen arvoonsa. Velat on arvostettu nimellisarvoonsa.

Rahoitusarvopaperien arvostaminen

Rahoitusarvopaperit on arvostettu hankintamenoonsa.

Eläkejärjestelyt

Yhtiön henkilöstön lakisääteinen ja vapaaehtoinen eläketurva on järjestetty eläkevakuutusyhtiöissä. Yhtiön toimitusjohtajalla on oikeus ja velvollisuus siirtää eläkkeelle täytettyään 62 vuotta.

Varaukset

Varaukset kirjataan, kun yhtiöllä on tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite, maksuvelvoite

teen toteutuminen on todennäköistä ja velvoitteen suuruus on arvioitavissa luotettavasti. Jos osasta velvoitetta on mahdollisuus saada korvaus joltakin kolmannelta osapuolelta, korvaus kirjataan erilliseksi omaisuuseräksi, mutta vasta siinä vaiheessa, kun korvauksen saaminen on käytännössä varmaa.

Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan, kun yhtiö on laatinut yksityiskohtaisen uudelleenjärjestelysuunnitelman ja aloittanut suunnitelman toimeenpanon tai tiedottanut asiasta.

Liikevaihto

Liikevaihtona esitetään tuotemyynnin lisäksi tuotot emoyhtiön konserniyhtiöille tuottamasta palvelutoiminnasta.

Liiketoiminnan muut tuotot

Liiketoiminnan muina tuottoina ovat esitetty omaisuuden myyntivoitot ja muut kuin varsinaiseen suoritemyyntiin liittyvät säännölliset tuotot kuten vuokrat.

Satunnaiset tuotot ja kulut

Satunnaiset tuotot ja kulut koostuvat saaduista ja annetuista konserniavustuksista.

Tuloverot

Yhtiön tuloslaskelman verot sisältävät verotettavan tuloksen perusteella lasketut tilikauden verot sekä aikaisempien tilikausien verot. Tilinpäätöksessä tilinpäätössiirtojen kertymä esitetään täysimääräisenä taseessa, eikä niihin sisältyvää verovelkaa ole käsitelty velkana. Laskennallisia veroja ei ole kirjattu.

Vieraan pääoman menot

Vieraan pääoman menot kirjataan kuluksi sillä tilikaudella, jonka aikana ne syntyvät.

Valuuttamääräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muunnettu euroiksi tilinpäätöspäivänä noteerattujen keskikurssien mukaan. Toteutuneet kurssierot samoin kuin saamisten ja velkojen arvostamisesta syntyneet kurssivoitot ja -tappiot on kirjattu tuloslaskelmaan. Varsinaiseen liiketoimintaan liittyvät kurssivoitot ja -tappiot on käsitelty myyntien ja ostojen oikaisuerinä ja rahoituksen kurssivoitot ja -tappiot on esitetty rahoituksen tuotoissa ja kuluissa.

Johdannaisopimukset

Riskienhallintapolitiikkansa mukaisesti yhtiö käyttää johdannaisia valuutta- ja korkoriskeiltä suojautumiseen. Valuuttajohdannaisia käytetään suojaamaan valuuttamääräisiä saamisia ja velkoja ja niistä syntyvät kurssierot kirjataan tulosvaikutteisesti.

Konsernin korollisista lainoista ja saamisista koostuvan salkun korkoriskiä pienennetään tekemällä koronvaihtosopimuksia. Sopimusten jaksetettu korko kirjataan rahoitustuottoihin tai rahoituskuluihin oikaisemaan alla olevasta laina- ja saamissalkusta aiheutuvia korkokuluja/-tuottoja. Sopimusten käypää arvoa ei ole kirjattu.

Omat osakkeet

Omien osakkeiden hankinta siihen liittyvine menoineen on esitetty yhtiön tilinpäätöksessä voittovarojen vähennyksenä. Omien osakkeiden luovutukset on esitetty voittovarojen lisäyksenä lukuun ottamatta suunnatussa osakeannissa luovutettuja omia osakkeita, joiden merkintähinta on merkitty sijoitetun vapaan oma pääoman rahastoon ja joiden hankintameno esitetään edelleen voittovaroissa.

Johdon kannustinjärjestelmä

Johdon pitkäaikaiseen osakeperusteiseen kannustinjärjestelmään liittyvät kulut kirjataan ansaintajakson kuluksi tuloslaskelmaan ja velaksi taseeseen.

Rahoituslaskelma

Tilikauden aikaiset rahavirrat esitetään jaoteltuina liike-toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirtoihin.

Rahoituslaskelma on laadittu epäsuoraa menetelmää käyttäen.

Emoyhtiön tuloslaskelman liitetiedot

(Milj. euroa)	2011	2010
1. MATERIAALIT JA PALVELUT		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	0,06	0,05
Varaston muutos	-0,01	0,00
Yhteensä	0,05	0,05
2. HENKILÖSTÖKULUT		
Palkat ja palkkiot	1,18	1,14
Eläkekulut	0,17	0,21
Muut henkilöstökulut	0,10	0,28
Yhteensä	1,45	1,63
JOHDON PALKAT JA PALKKIOT		
Toimitusjohtaja	0,72	1,25
Hallituksen jäsenet	0,18	0,23
Hallintoneuvosto	0,04	0,03
EMOYHTIÖN PALVELUKSESSA OLI TILIKAUDEN AIKANA KESKIMÄÄRIN		
Toimihenkilöt	2	2

(Milj. euroa)	2011	2010
LÄHIPIIRIVASTUUT		
Hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan eläkesitoumukset		
Emoyhtiön toimitusjohtajalla on oikeus ja velvollisuus siirtyä eläkkeelle täytettyään 62 vuotta.		
3. POISTOT JA ARVONALENNUKSET		
Suunnitelman mukaiset poistot	0,04	0,04
4. LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT		
Tilintarkastajan palkkiot:		
PricewaterhouseCoopers Oy		
Tilintarkastus	0,07	0,06
Todistukset ja lausunnot	0,02	0,01
Muut palvelut	0,00	0,08
Yhteensä	0,10	0,16
5. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT		
Osinkotuotot		
Omistusyhteisyrityksiltä	0,02	0,02
Yhteensä	0,02	0,02
Korkotuotot pitkäaikaisista sijoituksista		
Saman konsernin yrityksiltä	1,28	1,61
Tuotot pitkäaikaisista sijoituksista yhteensä	1,29	1,62
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	0,55	0,24
Muilta	2,38	2,08
Yhteensä	2,94	2,32
Rahoitustuotot yhteensä	4,23	3,95
Kurssierot		
Saman konsernin yritykset	2,25	0,42
Muut	-1,45	-0,35
Yhteensä	0,81	0,08
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Saman konsernin yrityksille	-0,69	-0,24
Muille	-3,40	-4,08
Yhteensä	-4,10	-4,31
Rahoituskulut yhteensä	-3,29	-4,23
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	0,94	-0,29

(Milj. euroa)	2011	2010
6. SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT		
Satunnaiset tuotot		
Saadut konserniavustukset	11,86	12,83
Yhteensä	11,86	12,83
Satunnaiset kulut		
Annetut konserniavustukset	-0,86	-1,03
Yhteensä	-0,86	-1,03
Satunnaiset tuotot ja kulut yhteensä	11,00	11,80

(Milj. euroa)	2011	2010
7. TILINPÄÄTÖSSIIRROT		
Suunnitelman mukaisten ja verotuksessa tehtyjen poistojen erotus	0,00	0,00
8. TULOVEROT		
Tuloverot satunnaisista eristä	-2,86	-3,07
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	0,85	1,27
Verot aikaisemmilta tilikausilta	0,00	0,00
Yhteensä	-2,01	-1,80

Emoyhtiön taseen liitetiedot

9. AINEETTOMAT HYÖDYKKEET 2011

(Milj. euroa)	Aineettomat oikeudet	pitkävaikutt. menot	Muut hyödykkeet	Aineettomat hyödykkeet yhteensä
Hankintameno 1.1.	0,25		0,37	0,62
Lisäykset 1.1.-31.12.	0,00			0,00
Vähennykset 1.1.-31.12.				0,00
Siirrot erien välillä				0,00
Hankintameno 31.12.	0,25		0,37	0,63
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	0,22		0,37	0,59
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,00			0,00
Tilikauden poisto	0,00		0,00	0,01
Kertyneet poistot 31.12.	0,23		0,37	0,60
Kirjanpitoarvo 31.12.2011	0,02		0,00	0,02
Kirjanpitoarvo 31.12.2010	0,02		0,01	0,03

9. AINEELLISET HYÖDYKKEET 2011

(Milj. euroa)	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Aineelliset hyödykkeet yhteensä
Hankintameno 1.1.	0,70	0,26	0,26	1,24
Lisäykset 1.1.-31.12.				0,00
Vähennykset 1.1.-31.12.				0,01
Siirrot erien välillä				0,00
Hankintameno 31.12.	0,70	0,26	0,26	1,23
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	0,61	0,21		0,82
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot		0,00		0,00
Tilikauden poisto	0,03	0,01		0,03
Kertyneet poistot 31.12.	0,64	0,22	0,00	0,86
Kirjanpitoarvo 31.12.2011	0,07	0,04	0,26	0,37
Kirjanpitoarvo 31.12.2010	0,09	0,05	0,26	0,41
Tuotannollisten koneiden ja laitteiden kirjanpitoarvo				
31.12.2011		0,00		
31.12.2010		0,00		

10. SIIJOITUKSET 2011

(Milj. euroa)	Konserni- yritysten osakkeet	Omistus- yhteisyritys- osakkeet	Muut osakkeet	Saamiset konserni- yrietykset	Muut saamiset	Sijoitukset yhteensä
Hankintameno 1.1.	169,72	0,03	0,03	39,55	0,87	210,20
Lisäykset 1.1.-31.12.	96,35			25,24		121,59
Vähennykset 1.1.-31.12.	16,57			15,88	0,87	33,32
Hankintameno 31.12.	249,51	0,03	0,03	48,91	0,00	298,47
Kirjanpitoarvo 31.12.2011	249,51	0,03	0,03	48,91	0,00	298,47
Kirjanpitoarvo 31.12.2010	169,72	0,03	0,03	39,55	0,87	210,20

OSAKKEET JA OSUUDET 2011

	Konsernin omistus- osuus, %	Emoyhtiön omistus- osuus, %
KONSERNIYRITYKSET		
Proteinol Oy, Raisio	100,00	100,00
Raisio Finance NV, Belgia	100,00	99,99
Raision Konsernipalvelut Oy, Raisio	100,00	100,00
Raisionkaaren Teollisuuspuisto Oy, Raisio	100,00	50,00
Raisio UK Limited, Englanti	78,73	78,73
Glisten Limited, Englanti	100,00	92,47
Ravintoraisio Oy, Raisio	100,00	100,00
Raisioagro Oy, Raisio	100,00	100,00
Reso Management Oy, Raisio		

OSAKKUUSYRITYKSET

Vihervakka Oy, Pöytyä	38,50	38,50
-----------------------	-------	-------

11. VAIHTO-OMAISUUS

(Milj. euroa)	2011	2010
Aineet ja tarvikkeet	0,02	0,01
Valmiit tuotteet/tavarat	0,01	0,01
	0,03	0,01

12. SAAMISET

(Milj. euroa)	2011	2010
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	0,00	0,00
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	0,00	0,15
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	0,00	0,00
Saamiset samaan konserniin kuuluvilta yrittäjiltä		
Myyntisaamiset	0,08	0,01
Lainasaamiset	4,40	7,10
Muut saamiset	11,89	12,87
Siirtosaamiset	6,96	0,41
	23,35	20,39
Saamiset omistusyhteisyrittäjiltä		
Myyntisaamiset	0,00	0,00
Muut saamiset	0,05	1,30
Siirtosaamiset	1,04	0,62
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	24,43	22,32

Siirtosaamisiin sisältyy liiketoimintaan liittyvien kulujen ja tuottojen sekä rahoituserien jaksotuksia.

13. RAHOITUSARVOPAPERIT

(Milj. euroa)	2011	2010
Jälleenhankintahinta	121,14	131,39
Kirjanpitoarvo	120,52	130,78
Erotus	0,62	0,61

14. OMA PÄÄOMA

(Milj. euroa)	2011	2010
Sidottu oma pääoma		
Osakepääoma 1.1.	27,78	27,78
Osakepääoma 31.12.	27,78	27,78
Ylikurssirahasto 1.1.	2,91	2,91
Ylikurssirahasto 31.12.	2,91	2,91
Vararahasto 1.1.	88,59	88,59
Vararahasto 31.12.	88,59	88,59
Sidottu oma pääoma yhteensä	119,27	119,27
Vapaa oma pääoma		
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1.	10,62	0,00
Lisäys, suunnattu maksullinen osakeanti	0,00	10,62
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	10,62	10,62
Voittovarot 1.1.	193,04	199,52
Osingonjako	-16,10	-14,05
Nostamattomat osingot	0,04	0,24
Omien osakkeiden luovutus	0,04	1,99
Omien osakkeiden hankinta	-1,74	0,00
Voitto edellisiltä tilikausilta 31.12.	175,27	187,69
Tilikauden tulos	3,74	5,35
Vapaa oma pääoma yhteensä	189,64	203,66
Oma pääoma yhteensä	308,91	322,93
Omasta pääomasta jakokelpoisia varoja	189,64	203,66

Yhtiön osakepääoma jakautuu osakelajeittain seuraavasti:

	2011		2010	
	kpl	1 000 euroa	kpl	1 000 euroa
Kantaosakkeet (20 ääntä/osake)	34 255 057	5 761	34 255 057	5 761
Vaihto-osakkeet (1 ääni/osake)	130 893 973	22 015	130 893 973	22 015
Yhteensä	165 149 030	27 776	165 149 030	27 776

Yhtiön hallussa olevat omat osakkeet:

	2011		2010	
	kpl	Hankintameno 1 000 euroa	kpl	Hankintameno 1 000 euroa
Kantaosakkeet (20 ääntä/osake)	208 511	406	201 295	389
Vaihto-osakkeet (1 ääni/osake)	4 665 029	18 070	3 949 888	16 381
Yhteensä	4 873 540	18 476	4 151 183	16 770

Yhtiön hallussa olevien omien osakkeiden todennäköinen luovutushinta tilinpäätöshetkellä oli 11,6 milj. euroa (vuonna 2010 luovutushinta oli 11,7 milj. euroa).

15. TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ

Tilinpäätössiirtojen kertymä muodostuu kertyneestä poistoerosta.

16. PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA

(Milj. euroa)	2011	2010
Lainat rahoituslaitoksilta	76,25	3,33
Eläkelainat	0,00	16,42
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	76,25	19,75
Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua		
Eläkelainat	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00

17. LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA

(Milj. euroa)	2011	2010
Lainat rahoituslaitoksilta	20,43	8,13
Eläkelainat	0,00	4,69
Ostovelat	0,09	0,07
Velat samaan konserniin kuuluville yrityksille		
Ostovelat	0,00	0,00
Muut velat	53,64	23,98
Siirtovelat	0,27	0,13
	53,91	24,11
Muut velat	0,48	0,38
Siirtovelat	4,69	1,09
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	79,60	38,47
Siirtovelkoihin sisältyy liiketoiminnan kulujen, rahoituserien ja verojen jaksotuksia.		
Korottomat velat		
Lyhytaikaiset	6,39	2,70

Emoyhtiön muut liitetiedot

18. ANNETUT VAKUUKSET, VASTUUSITOUMUKSET JA MUUT VASTUUT

(Milj. euroa)	2011	2010
TASEeseen sisältyvät VASTUUSITOUMUKSET JA VASTUUT:		
Leasingvastuut		
Leasingsovimuksista maksamatta olevat määrät		
Alkaneella tilikaudella maksettavat	0,00	0,00
Leasingsovimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastus- ehtoihin liittyviä vastuuta.		
Vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta		
Takaukset	37,54	61,98

19. JOHDANNAISSOPIMUKSET:

(Milj. euroa)	2011	2010
Johdannaissovimuksia käytetään yhtiössä suojaustarkoitukseen. Alempana ilmoitetut johdannaissovimusten kohde-etuuden arvot kuvaavat suojaustoimien laajuutta. Johdannaissovimusten käyvät arvot kertovat minkälainen tulos johdannaisaseman sulkemisesta olisi syntynyt tilinpäätöspäivän markkinahinnoilla.		
Valuuttatermiinit:		
Käypä arvo	2,25	0,26
Kohde-etuuden arvo	65,80	58,19
Valuuttatermiinien kohde-etuuden arvona on ilmoitettu avointen termiinisopimusten summa muutettuna euroiksi tilinpäätöspäivän kurssilla.		
Koronvaihtosopimukset:		
Käypä arvo	-1,82	0,09
Kohde-etuuden arvo	56,16	26,67
Koronvaihtosopimusten kohde-etuuden arvona on ilmoitettu avointen sopimusten nimellismäärä.		

Hallituksen ehdotus voittovarojen käytöstä

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat taseen 31.12.2011 mukaan ovat 189.640.006,90 euroa.

Hallitus ehdottaa, että emoyhtiön voittovaroista jaetaan osinkoa 0,11 euroa osaketta kohden

yhteensä	18 166 393,30 euroa
ja että voittovaratilille jätetään	171 473 613,60 euroa
Yhteensä	189 640 006,90 euroa

Osinkoa ei kuitenkaan makseta niille osakkeille, jotka ovat yhtiön hallussa osingonjaon täsmäytyspäivänä 3.4.2012.

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä, eikä ehdotettu osingonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan yhtiön maksukykyä.

Raisiossa 14. helmikuuta 2012

Simo Palokangas	Michael Ramm-Schmidt
Anssi Aapola	Pirkko Rantanen-Kervinen
Erkki Haavisto	Matti Rihko
Matti Perkonoja	<i>toimitusjohtaja</i>

Tilintarkastuskertomus

Raisio Oyj:n yhtiökokoukselle

Olemme tilintarkastaneet Raisio Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2011. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että konsernitilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot EU:ssa käyttöön hyväksyttyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto tilinpäätöksestä, konsernitilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Tilintarkastuslaki edellyttää, että noudatamme ammattieettisiä periaatteita. Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää, että suunnittelemme ja suoritamme tilintarkastuksen hankkiaksemme kohtuullisen varmuuden siitä, onko tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa olennaisia virheellisyyttä, ja siitä, ovatko emoyhtiön hallituksen jäsenet tai toimitusjohtaja syöllistyneet tekoon tai laiminlyöntiin,

josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus yhtiötä kohtaan, taikka rikkoneet osakeyhtiölakia tai yhtiöjärjestystä.

Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sisältyvistä luvuista ja niissä esitettävistä muista tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riskien arvioiminen. Näitä riskejä arvioidessaan tilintarkastaja ottaa huomioon sisäisen valvonnan, joka on yhtiössä merkityksellistä oikeat ja riittävät tiedot antavan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisen kannalta. Tilintarkastaja arvioi sisäistä valvontaa pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta ei siinä tarkoituksessa, että hän antaisi lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleisen esittämistavan arvioiminen. Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonamme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Lausunto konsernitilinpäätöksestä

Lausuntonamme esitämme, että konsernitilinpäätös antaa EU:ssa käyttöön hyväksyttyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista.

Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Raisiossa 14. helmikuuta 2012

Johan Kronberg	Kalle Laaksonen
<i>KHT</i>	<i>KHT</i>

Hallintoneuvoston lausunto

Hallintoneuvosto on tänään pitämässään kokouksessa perehtynyt tilinpäätökseen ja konsernitilinpäätökseen sekä tilintarkastuskertomukseen tilikaudelta 1.1. – 31.12.2011.

Hallintoneuvosto puoltaa tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen vahvistamista ja yhtyy hallituksen ehdotukseen voittovarojen käytöstä.

Raisiossa 5. maaliskuuta 2012

Hallintoneuvoston puolesta
Michael Hornborg
puheenjohtaja



Raisio Oyj • Raisonkaari 55, PL 101, 21201 Raisio

Puh. (02) 443 2111 • Faksi (02) 443 2315

Y-tunnus 0664032-4 • Kotipaikka Raisio

www.raisio.com

<http://vuosikertomus2011.raisio.com>